Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 4.
Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

857-886. X. Aloizego Osińskiego Słownik i Pisma.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД 4(Бав.)
ОПИС 1
ОД. ЗБ. 866

Nr. 866

4° 8

F. D. 6

Cast 223

Zupełná znajomość mowy, na pozna-
nie wyrazów i ich znaczenia
zależy

Kopir Onufry

Habakuk, a, im. kn. mśz /: prorok w Sydonowie 15. Stycznia :/ Nicovius

Habenycusz, a, im. kn mśz /: mnich męczennik w Kordubie 7. Czerwca :/ Nicovius

.....

~~H Niedoszy dospołgłoski gardłowej przydech głoski np. hatas Łacinom H z kwadratu roli postaci rzeczowej hieroglifika zrobiło się kopr~

H

H głoska odetchnienia, littera aspirationis Brzt

H słabszy przydech do gardłowych spółgłosek należy np hatas _____ _____ kopr

H z kwadratu roli postaci rzeczowej hieroglifika zrobiło się _____ _____ kopr

J W języku Żmudzkim i używa się zamiast h. np jiacintas, zamiast hiacintas

Ht.

Ht ósma zgłoska abecadła polskiego. Dźwięk h. według platonowego postrzeżenia daje się słyszeć przy oddychaniu zwierząt.

1. Ha wykrzyknik postrzeżenia.

Ha! bóy się ito —
Ha! ożż nie zgadłem? he? —
Ha! ieżeli to prawda, cieszcie się wszyscy zdradzeni —
Ha! iuż się stało —
Ha! machlerko, znam ia cię — —
Czemuż nie nie płaczesz? Ha!

2. Ha wykrzyknik śmiechu lub szyderstwa.

Ha! ha! ha! to pocieszna rzecz —
Ha, ha, ha, ha, ha
Jakżem ia się nieboha, ha, ha, ha —

Kopiz
a littera aspirationis Birk
Morsz
Bogumiły
Bog. Woy
Kopiz
Tremb
Kopiz
naśmiat
Tremb

Haba, y, v. ż
/: gruby sukno białe, chaba :/
Bardzo mu dobrze w habie folwarku pilnować — Żeglic
Habanina, y, v. ż /: mięso końskie :/ Kamie
Habdank /: Abdank :/
Habina, y, v. ż
/: pręt, rózga, chabina :/
Giąć się habina pozwala — Pobor Wac
Niesie habiny czerniowe — Lorenc
Habit, u, i. v. ż
z łacin /: odzienie zakonne :/ Skarga
Pokazuią zakonnicy habitem swoiego życia wszystkiego. Jes. iesuickie zasłużył Pokorski
Habsburski, a, e
przym
Z domu habsburskiego hrabiów Rudolf Cesarz — Starusz
Hauzek, auzka
im. zdrob

im. zdrob. haka.

1. Hauzek na iabłka Birk

2. Hauzek u wędki
Nić okrutná na hauzku śmiertelnym wyciąga, Złotowłosiego karpia, lub zwinnego pstrąga — — Felix

3. Hauzek czerwiatki — — Czerwiak

1. Hauzki u konia /: tańcuszek albo podbródek u munsztuka :/ — — Zrotz
Spiąć konia krużkami — — Zrotz
Wyiąć hauzki koniowi — — Zrotz

2. Hauzki do bótow /: kruzki :/

Hauczkowaty á, é przym /: zakończony na kształt hauzka :/
Żelazko hauzkowate — — Monwid

Hauzyk, a, im zdrob. hak, hauzek
1 Hauzyk u drzwi das Thürhetle, Thürhaken
Zamknąć drzwi na hauzyk — Tymin
Zamknąć kogo na hauzyk — Krus. Jon.
2. Hauzyk w muzyce /: suspir :/ Gorczyc
Hauzysty, ~~łac~~ przym /:
Hauzysko, a, r. n. /: hak wielki :/

Rz

Rozbijać się o skałę
kałużysko ——— Jakubowa

Kałużystodzielny, á, é
przym /: w botanice
gdy przedziałki li-
ścia pierzastodziel-
nego są zaostrzone,
w dół łżkowato na-
chylone, runcina-
tus, a, um :/ ——— Jundzill

Liście kałużystodzielne Jundzill

Kałużysty, á, é przym
/: iako kak zakrzy-
wiony :/
Ciernie kałużyste — Jundzill
Dziób ——— y. Zoolog
Wenda ——— Bykow
Żelazo ——— e Lozenow
Żerdź ——— á Brud

Kłodrować się st. zaim nd
z niem kłodern, swa-
rzyć się

Kłodrować się z kim a czem
długo ——— Niemcewicz

Kłodrowniczka, i, r. ż
/: kobieta swarząca
się

się kłótliwa, lit-
gatrix ius f :/ — Mącz

Kłodrownik, a, r. m
/: kłótliwy, swar-
liwy, litigator :/ Mącz

Kłodrunek, unku
r. m /: kłótnia,
spór, sprzeczka :/ z mim

Mieć z kim ka-
drunek ——— Kłoczym

Nabyta pieniędz-
mi kłodrunków
rozprawa ——— Morawski

Kłodrunkować się
st. zaim /: kło-
drować się :/

Kłodrunkować się z kim jur
gari ——— Mącz Jan
Kłodrunkowanie d. n. /: zwada swa: /
Kłodziacki, á, é Mącz
przym /: w obozie
pod Kłodziaczem :/
Kommissya kło-
dziacka ——— Vol. leg

Kłodziacz, a, i. m
/: miasto

1. Haft, u, r. m /z Niem der. Haft, Heft za tatwa cyrulicka, su tura vulneris Cels der Heft, die Wund nath, der Wundärtze krwawy haft —— Perzyna

2. Haft /: robota przetykana :/ ——

Połyská na wás sztaftat z pyszněmi haftami —— Dmoch

Haft z narodu ——— Dmoch
ozdywanim ——— Bog wan
suty ——— Niemc

Haftarka, i, r. ż /: kobiéta haftuiąca :/ —— Birk

Haftarski, á, é przym /: tyczący się haftowania :/

Robota haftarska —— Bud. Szy

Haftarstwo, a, r. n /: sztuka haftarska :/ Glux

Haftarz, a, r. m /: trudniący się haftem, haftuiący :/ wyszywacz Bud Szy

Haften, a, r. m /: haftan :/ Paszko

Haftka, i, r. ż /: zapinka, u starożytnych zwana kolie, knafel: /: Zabobon o f Virg. Bóz Das Haftel :/

Odpiąć haftkę — Bern 16cg

Spiąć co haftkę — Dmoch

Zapinać suknią na haftkę — Wiramow

Haftka miedziana — Wuiek

——— srebrná — Dmoch

1. Haftować st. cz. ndk /: zszywać :/

Rany haftować — Perzyna

2. Haftować /: wyszywać przetykać :/

Haftowała w krosienkach kwiaty atłaskową robotą — Bogus 16cy

1. Haftowanie a, r. n /: zszywanie :/

Haftowaniérany — Perzyna

Łac fibula d. f. Virg Dmoch t. Niem Das Haftel

2. Hastowanie /: wyszywanie, przetykanie :/

Hastowanie sukni Idzie do hastowania Stawow Sez. Art

1. Hastowany, a, é przym /: wyszywany :/ Stało hastowany Pam. Mac

Dany hastowané Perzyna

2. Hastowany /: przetykany, wyszywany :/

Atlas hastowany — Pam. Wac

kobierzec — y Skarga

woreczek — y

złotem — Stawow

3. Hastowany /: ubrany w suknie hastowané :/

Dwór hastowany. Kras Ign

Hakau /: wołanie na psa :/

Hako /: głos myśliwca Hakau pozar, hakau! po uszczwanym zwierzu :/ Dez

Hako uszczwać, hako iest — — Ostrorog

1. Haia, i, r. ż /: zawieruszka, burza :/ + chaia Pobor Wal

2. Haia /: rodzaj małego gadu

gadu pływaiącego, zawiera w sobie haie, squalus, bardzo żarłoczne, wszystko połykaiące nawet ludzi :/ — Kluk

1 Hak, a, r. m z niem der Haken /: narzędzie na końcu zakrzywione do chwytania czego :/

Illirzy hak. Niem der Haken

Przyprawić hak na zerdzie — Trzeci. tłu

Przywiedzie dziabet /: medka fakuje Dozrywać u Hakami — — Bazylic

Zbiérać iatka hakiem z drzewa. Olsz. Jat

2. Hak bednarski, którym obręcze zawodzą na beczki, harpago Mączyn

3 Hak dwuzęby /: motyka dwuzęba bideńs, tis. n Vór Linap

4. Hak flisowski /: bosak, harpago, ein boßhacken — Marme

5. Hak katowski /: harpax ferreus :/ Drapany byt hakami żelaznemi — Riccius
Szarpano ciała hakami, stąd przypowieść na hak przychodzi — — Piotrowic

6. Hak /: góra z piasku wysypana na morzu, aciae lub salebrae arenariae — — Siarczyn
Upadł na haki morskie — Pisor Sel

7. Hak woienny /: uncus navalis :/ knap

8. Hak w drzwi Obracaią się drzwi na hakach — Kadź Bib
Powahrzeat we drzwiach wyrupsze i haki Zabł Sr

9. Hak ziemi /: dziwa dziesta część morgi :/ Nariz

10. Hak /: ostatnie niebezpieczeństwo :/ Poradzi niego da na głowny hak — Miask
Przyszliśmy na hak niepnyiacielski — Bielsk
Przyszli na hak nieszczęśliwy. Przysiadł go na hak Pilchow Rysin
Upasł na hak niebezpieczny. Skąd te sposoby mówienia poszły, patrz Hak katowski Stator

11. Hak /: ryba morska maiąca długi nos zakrzywiony, wielkości łososia :/ Poławia się hak w Prusiech w rzece Brda zwanej — Ladow

Hala magdeburská
/: miasto w Saxonii :/
Lu. Hala magdeburgica,
albo Hala Saxonum.
Biblia gdańska
przedrukowana była
w Hali magdeburskiéj
1726 w drukarni
Stefana Orbana.

12. Hak /: gruczołki ślinne przy gardzieli :/ ——— Zrotz

Hakować, st. cz. ndk /: przerzynać radłem na ukos orana ziemię :/ Haur

Hakowaty, á, é przym. nakształt haku /: hamatus, a, um :/ Mączyn

Hakowiec, owca r. m /: ziele Rhamnus tertius :/ ——— Knap

Hakowity, á, é przym. zakrzywiony nakształt haka, haczysty, unens Mącz

Hakownica, y, r. ż /: rodzaj strzelby długiey, wagomiaru kilkatołowego, osadzoney na kłocie drewnianym :/ ——— Jakub

Było hakownic trzysta ——— Paprocc Bar

Były dawniey hakownice w mocnem używaniu po fortecach ——— Jakub

Nabić hakownicę Sowc. Ilus

Napełnione baszty hakownicami Szymonow

Strzelać z hakownic Brzyski

Zabić kogo z hakownicy ——— Biels. Mar Nimano

Wziął 120. hakownic

Hakowniczy, a, é, przym. /: należący do gatunku hakownic :/

Strzelba hakownicza Biels. Mar

Hala, i. ż /: miec różnych miast niemieckich :/

2 Hala magdeburska na owarce

Hala, hala

Nie wolisz na ratuszu obrocić Opal. Krz

Hala horkala

/: głos myśliwców na

na psy — — Ostrorog

Halabarda, y, r. ż /: halabart, alabart :/ bipennis /

Trzymał w ręku halabardę lexis Jgn

Halabart, u, r. m, z niem. die Hellebarthe /: włócznia, maiąca żelezie płaskie i ścięte :/ Halabart Hasła securitata, ae, f. Hellebarde /. maią około siebie królowie drabanty z halabartami — Petr. Sob

Obrucał w ręku halabart Otwin Ural

Przebił mu ude halabartem Trzyrzet ich temuż zrady Zepchnął go z konia halabartem — Papr. Bart

Halabartnik, a, r. m /: hartes, drabant

Halabartny, a, e przym /: uzbroiony halabartem :/ — Otwin Ural

Halabartonoszy, a, e przym /: noszący halabart :/ Bipennifer, a, um Ovid

Arkad. halabartonoszy — Otwin Ural

Halaburda, y, r. ż /: czyniący burdy pełne hałasu :/ — Bezim

Halać, ał. ży. ół /: bełkotać nieszczęścia, dzieci, lallare /: — Moczyn

Ha lala /: wyraz myśliwski patrz Hu do lasa.

/. Halas, u, r. m /: wrzask, zgiełk /

Halas pochodzi z wyrazu czeskiego hlas zgiełk, satelles, ĩtis m. Halas ludzi — Knap Dmoch

Co za halas! — Niemcew

Czynić brzydkie hałasy — Dembol

Czynić hałasy z rzaskiem — Starow

Mięszá mię hałas Pilch

Narobiło wiele hałasu w polszczyźnie zmiana to pod niezwrócenie — Dmoch

Ochrzt się na ten ha-
las Otrzymał co bez hałasu
Robić hałasy —
Rozlegá się hałas od
brzegu do brzegu —
Stał się koniec tym
hałasom — , —
Sroić hałasy —
uczynić hałas nago —
Usłyszeć hałas —
Uszczał się hałas straszny
Zaniechać hałasów —
Zostáw te hałasy szu-
mitbom —
Ippi hałas! Quel bruit!
Hałas wielki z tego —
— iarmarkowy —
2. Hałas /: plaszcz,
albo epomida :/ —
Laverna — —
Hałaśliwy á é /: pełen
hałasu :/
Smiech pałaśliwy.
Zwada hałaśliwa —
Hałasnica y r ż /: kobie-
hałasnicá :/ —
Hałasnik a r m /: hała-
śnicy :/ — , —
Szalony hałasnik —

Koiatlowy
Obrzmy
Bork
Dmoch
Dubowicz
Glicz
Bezim 162
Cart. 82
Kwiat kaz.
Cieszkowy
Mitow
Bratkr
Nawoj
Kors. Kly
Dudzin
Knap
Monit
Monit
Bob. Jr
Bezim

Hałasować
st. z. ndk
/: wydawać
hałas :/
Hałasować na
kogo. —
— kasmu
nad uszami —
Hałasować się
st. zasm /: wy-
dawać hałas :/
Hałasować się
z nimi nie trzba
u prawa —
Hałasowny, á e
przym /: krzyklíwy :/ Bezim
Hałgas pan Grzego Stow.
Hałastra ebr.
Chałasa.
Hałda y r m
/: stroy w ko-
palniach :/ —
Hałe ała r m
/:
Hałe do sta-
Hałasz u r m /:
Hałasz pleciony z chwosta
Dobr Jas.

6

Hałasowanie nazwisko, to jest na mnie czyn
matowek Klonowic

Hałyczna y
/: Nie rad na O-
Straszu

Instrukcja

Halerowski, a, é przym /: Halera :/

Druk Halerowisko — Bentko

Halerz, a, r. m /: moneta drobnieyszá, dwunastá części grosza :/ Nazwano te monety halerzami w Polszcze, dla podobieństwa bitych w Hali pieniążków zwanych denarii Halenses. — Narusz

Nie ma Długu i halerza — Narusz

Nie przeminá w rachunkach naymnieyszego halerza — Mstaul. Sta

Sprawić się do iednego naymnieyszego halerza — Kuźmier

Szczęśliwy halerz w imię Boże dany. — Bezim

Halerzyk, a, im. zdrob halerza

Uziął żebrak halerzyk nędzny — Birk

Hali, ego, r. m /: rycerz z Licyi, zabity od Ulissesa :/ — Dmoch

Halia, ii, /: mnsta morska :/

Halicki, a, ié przym /: z Halicza :/

Obywatel Halicki — Bezim

Halicz, a, i. s. m /: miasto w Galicyi :/

Otrzymał zwycięstwo Stanisław Koniecpolski hetmán polny korony nad Tatarami między Haliczem i Bolszowcem 1624. roku dnia 20 Czer. — Birkow

Odebrzył niemyiaciel Haliczanin, a, rodem z Halicza — Halia — żeltc

Halibarnas, u, i. s. m /: miasto Żarny. — Błażow

Halina, y, im. zdrob Elzbiety — Żabl. Z.

Halikarnaski, á, é przym Halka, i, im. zdrob /: z Halikarnasu :/

Elzbiety Dyonizy Halikarnaski Halkan, u, r. m — Halikarnasus

/: Pokryte skórą hálkany — — — Bezim

Halikarnas, u, i. s. m /: Halikarnasczyk, á, é przym Halikarnaski, a, im. zdrob Halikarnasus. Co. Wz

Obywatel Halikarnaski 44. ili.

Halkować, st. czyn nk /: kotować na wodzie statkiem :/ — Haur

Halski, á, é przym z Hali miasta Akademiá Halska Gazeta —— á. Pam. War

Halsztuk, á, r. n. /: chustka na szyię z niem das Halstuch Obwingt bocianowato nieco szyię halsztukiem muslinowym. Kras. Sło

Hatun, u, r. m /: patrz Htun

Hatunowaty, á, é /: mieszczący hatun /

Hatunowy, á, é przym /: patrz Htunowy Petr. Ján

Ham, ham /: odgłos szczekania psiego: / Przy zaimku ham, ham, tiem —— Boh. Fr

Hamadryady, ad, lub inney /: drzewne leśnych dusze /

Hamak, a, r. m /: drygowiec /

Nie może bydź miasto kupca hamatow do ciągnienia bezek z piwnicy sprowadzonych. Petr. Seb.

Hamán, a, r. m /: batóg :/ Day mu sto hamanow —— Boh. Fr

Hamburczanin a, r. m /: rodem z Hamburga :/ Bud. Mar

Hamburczyk, a r. m /: Hamburczanin :/ —— Pam. War

Hamburg, a, r. m /: miasto niemieckie anzeatyckie w cyrkule niższey Saxonii Hamburski, á, é przym /: z Hamburga :/ —— Klonow

Piwo hamburskie Starow

Hamelyka, i, r. ż /: gatunek ubioru :/ Miał na sobie hamelykę —— Starow

bezek

Hamernia, i, z, D. z niem. der Hammer /: huta do żelaza miedzi itd. :/

Hamopaon, a, r. m. [gr.] gniew Lycanski

Hamować, st. cz. nd. /: powściągać, utrzymywać na wodzy :/

Hamować bunty. Piorunowładne oczy Skarga

bystrość

gniewu

świetości Bezi 1573

chychotania. Birk

gniew Skarga

rady ludu Skarga

język od

mów niepotrzebnych Białobrz

tego od błędu Birkow

tego od zbytków. Straż. Rodziców i lata słabe hamowały go od zbytków Skarga

tego w pożądliwości, w pracowaniu Skarga

tego z Hydu Bezi 1560

lakomstwo Petr. Sk.

łzy Skarga

mieszą

namiętności

niezgodę Gornicki

nieporządne Karnk.

polegt od strzały śmierć Dmoch

oczy swe od

patrzania na złe Bud. Szy.

pożądliwości Bowol. Wor.

pożądliwości Petr. Sk.

namiętności rozumem Bazylik

chęci Bazylik

też swoich niemogę Skarga

serce zapalczywe tj. gniew Dambr

serce gniewem rozpalone Wuj.

śmierć w sobie

gwałtem Bazylik

smutek wodzę

niedbałą Skarga

umysł swój Radz. Bib.

wszystkie ja

dowitę Karnk.

żal Csol. Jo.

zapędy życia Petr. Sk.

zbytek Petr. Sk.

złości wę-

dzy pismem i po-

strachem, nizli

mieczą i karaniem Skarga

żołnierza w Lupieżowie Gembick.

żywość słowa Niemcz.

Przyst. Hamuy koła z góry, a ochronisz skory — Knap

koc żądze swé hamuie, niczego nie potrzebuie — Knap

Tego hamuy, co się porywá do mieszá, nie tego, co do mieszá Rysiń

Hamować się, st. zam, /: powściągać się, utrzymywać się na wodzy:/

Głos hamować się łzami — Otwinowski

Hamować się prawém. Wiele grzechów hamuie się prawém kościelném. — Skarga

— sławą dobrą —, — Skarga

— wstydém — Skarga

— na czém koc się na małe nie hamuie, do wielkiego upadá — Skarga

— od urzędowania w czasie

Hamować się, st. zam, /: powściągać się, utrzymywać się na wodzy:/

Głos hamować się łzami — Otwinowski

Hamowanie, a, r. n /: powściąganie:/

Krew ieszcze podanych i tłomoków bez żadnego hamowania. — Skarga

Hamownik, a, r. m. /: hamujący kogoś:/

Hamowny, á, é przym /: powściągliwy:/

Chłowiek hamowny w mowie — Górnicki

Białogłowa hamowná — Górnicki

Życie hamowné. — Czech

Hamulec, ulca r. m /: narzędzie do hamowania kół:/ — Wodek

Hamownik /: hamujący:/ położył skargę na one hamowniki — Pamow. Bark.

Skarga

Skarga

Bud. Szy

Chwiek

Chwiek

Szczy Hipp

Koch. Dio

Hamowanie, a, r. n /: powściąganie:/

Krew ieszcze podanych i tłomoków bez żadnego hamowania. — Skarga

Hamownik, a, r. m. /: hamujący kogoś:/

Hamowny, á, é przym /: powściągliwy:/

Chłowiek hamowny w mowie — Górnicki

Białogłowa hamowná — Górnicki

Życie hamowné. — Czech

Hamulec, ulca r. m /: narzędzie do hamowania kół:/ — Wodek

Hamownik /: hamujący:/ położył skargę na one hamowniki — Pamow. Bark.

2. Hamulec /: na
wzdzie do ciągnie-
nia oksztu do brzegu :/ Klanowa

3. Hamulec /:
powiązg, wodzeń
wstrzymuiący od
czego :/
Nagana iest bar-
dzo staby hamu-
lec od złego — Konarska
Mieć od złego ha-
mulec — Koiato
Potrzeba na siebie
hamula — Skarga
Hamulec ostabio-
ny namiętności
ludzkich — Woroniec

Han, a, i. m. /: król :/
Han tatarski — Woron
Hanau i. s. /: miasto niemieckie, Ha-
Hanba, y, r. ż /: okry- nowia, a. f. :/
da, znieważa :/
Bo czc. hanba
Bronić kogo od han-
by — Jmeg. z Zar
Bydź hańbą w
kraiu — Unisek

Cierpieć hańbę
sromotną w do-
mu swoim — Biskow
Czynić hańbę
komu — Vaglic
Godny hańby wiel-
kiey — Skarga
Nabawić kogo
hańby — Koch. Di
Narzechować ko-
go hańbą — Jakub Wuk
Naznaczyć kogo
gełzą hańby — Cantzad
Obwyć hańbą we krwi swoiey osad Ma
Obelżyć kogo han-
bą bezecną — Bezim
Odczuwaiąc się zhaniby Dzbow
Odalimy od
imienia naszego
hańbę ostateczną Narusz
Odnieść hańbę Skarga
wieczną na sobie Koch. Jan
Odnieść hańbę ...
z czego — Skarga
Okryć kogo hańbą Kotacz Dmoch
Oszczercze hańby komu Krzyżanow
Oszpecić się hańby Koch. Do

Peten wszelkiey
hańby — Witow
Podesrz kogo hańbą cudzey Bellot
Podawać kogo w
hańbę — Bozi 619

Podát się na hańbę	Hinc̃za	Wysdz hańby	Sowow
Podał ich Bóg pod krzyż i hańbę świata tego	Grzeg Zam	Wewlekli na nas tę hańbę	Sowow
Sedeymować hańby	Karnk	Widzieć na kim cechę hańby	Narusz
Schodzi hańby	Kras Jan	Wpaśdź w hańbę	Bud. Szy
Skala go hańba	Hinc̃za	Wprawić kogo	
Przenosić śmierć nad	hańbę Kras. Jan	w hańbę	Skarga
Przydział mię hańbę wieczystą	Bog. Ucz	Wydáć się na hańbę	Hinc̃za
Przyprawić kogo o hańbę	Radź. Bib	Wyszłoby ci to na hańbę	Kras. Jan
Przyszedł do iáż- kiéy hańby u ludzi	Hinc̃za	Wytrzymać téy hańby nie mógł	Nesrec
Przywiódł mię do takiéy hańby	Hinc̃za	Zaciągać hańbę na kogo	Hinc̃za
Przywodzić kogo na hańbę	Koch. Pio	Zapaśdź w hańbę Zapomnieć hańby nie dosyć	Rogalla Skarga
Składać z kogo hańbę	Grzeg Zam	Zdiąć hańbę z kogo	Leopo Jan
Sykać serce pozła hańba	Koiat Kaz	Zgładzić hańbę	Bud. Szy
Uchowáy mię Boże od hańby	Koch. Jan	Zjednać ohydę hańbę sowości swoiéy	Radź. Bib
Uniżać się do hańby	Dazyl.	Zmyć hańbę z siebie	Poo Sta
Upadł w hańbę wielką	Skarga	Znosić stromnie hańbę	Grzeg. z Za

Hańbo natury! — Minaso

Hańba odwieczná. Godebski

— ciężka — Hinza

— nieznosná — Bezim

— sprawiedliwa Trembo

— sromotná — Berko

— wielka — Skarga

— żałosná — Zmg. z Bar

Hańbić, zł. cz. ndk

/: chydzać, bzyć :/

Hańbić bluźnierstwo Skarga

— imię wtasiowione prostkiewicz

— kogo potwar- Zbo-

bzie — — niami Berko

— kogo — — Wierzba

— kogo potwarzą Skarga

— kogo na pozor Orzech. Sta

ciwość — —

— kogo słowy uszczypliwemi Białobr

— nauką czyią i Jarocki

dowody mocnemi. Skarga

— posługą czyią

wierną przeciwko

Bogu i przeciwko

swemu własnemu

sumieniu — Orzech. Sta

— wiarą sro-

motnie — Urzenbo

Hańbić się zł. zwr

/: chydzać się :/

Błędy grube

mistrzow han-

bią się z uwa-

żelii — — Skarga

Hańbić się czém Skarga

— na czém Skarga

— na ser-

cu swoiém — Skarga

Hańbiciel, a, r. m

/: hańbiacy :/ — Bezim

Cierpiała wiele

hańb

Hańbienie, a, r. n

/: chydzanie :/

Cierpieli wiele

hańbienia — Bazylik

Nastąpiły han-

bienia — Szymosz.

Handel, lu, r. m

z niem der Han-

del /: zowiemy

handlem odmiany

rzeczy za rzecz

inszą, iako gdy

za zboże

Za zboże daie pieniądze / — —	Per Sel	Handel futrzany	Pam. Dmoch
W Illiryy języku		— iedwabny	Sobiesk
kramá		— korzystny	Kollon
Bawić się handlem	Bazylik	— lichowy	Czac. Jad
Głosná rzeka han-		— owocowy	Kras. Jgn
dlem Carogrodu —	Bezm	— płocienny	Pam. Dmoch
Frey wolny handel. Le commerce	est libre	Der freye Handel ist erlaubt	
Rozyrzał się o han-		— sciesniony	Pam. War
dle — —	Staro	— selny —	Kras. Jgn
Prowadzić handel	Kras Jgn	— 2 xięgarski.	Bardzkie
Stroić handel —	Staro	— wywozowy	Niemcew
Rozszerza handel swoie		Handelek, ku, im. Handlu	
Bawić się do		Handlarski, á,	
Le commerce etendt ses	relations	Domáć się grosza handlem	Bożym Wacł
handlow —	Staro	— przym: tocz:	
Upadł handel —	Karpo	Włożyć pieniądze w handel	Kras Jgn
Wiódł handel		Duch i umysł	
swóy z pilnością	Bazylik	handlarski —	Monit
Wzdrygáć się han-		Handlarstwo, a	
dlu — —	Czac. Jad	v. n / : trwonienie	
Wznosić handel —	Kras. Jgn	się handlem : /	
Zbit z handlu pół		Przyszliśmy do	
miliona —	Gorz Jan	praw i przywile	
Zbogacá się pań-		iow wolności przez	
stwo przez handel	Klemcew	orż i żelazo, nie	
Zyskać mało na		przez handlarstwo	
handlu —	Pam. Dmoch	i pilnowanie	
		gospodarstwa.	Sarus

Handlik, a, im. zdrob
handlu
Prowadzą drobne han-
dliki ——, —— Skrzet. Wzn
Handlować, st. cz. nd.
/: kupczyć, handlować :/
Handlować gorzałką Mierzyn
—— końmi — Bezim
—— pieniędzmi Cac. Sat
y jedwabnémi Trafiquer en soieries
—— towarami, Cac. Sat
— wełną Trafiquer en laines
—— zgrają tow. Bud. Szy
Handlownik, a, z. m. /:
handlujący, kupiec :/
Umówić chcą handlo-
wnicy —— —— Gwy. Zbar
Ciekat się náywiększy tłum handlowni-
ków na iarmark — Błaż
Zowie go handlownikiem Cruch. Sow
Handlownik krakowski Błaż
Handlowność, i, z. ż
prowadzenie handlu Ostrow
Handlowny, a, e przym
/: prowadzący handel :/

Jezioro handlowne Bezim
Stan —— y. Pismo
Handlowy, a, e
przym /: tyczący
się handlu :/
„La ville commerçante"
Miasto handlowe Niemc
Przemysł —— y. Pam. Dmo
Zamiana — á Potoc. Sta
Związek —— y. Niemc.
Haneczka, i, im.
zdrob. Anny — Lubl. Ży
Haneta, y, im
zdrob. tmy — Bezim
1. Haniebnie mysl
/: ohydnie :/
Haniebnie bluźnić. co —— Skarga
—— sromocić tego —— Birk
—— żyć —— Cruch. Sow
2. Haniebnie /:
straszniе, ogromnie potężnie :/
Haniebnie bicz-
wać kogo —— Bezim

— mylić się — Sniad Jan
— skaleczyć kogo Dmoch
— szwankować
w błędach — — Białob
— wstydzić się
musimy — — Kamy. Król
— wypuszczyć
kray — — Błaż
— wysiekli go
rozgami — — Staroń
— zawiodłem
się na nim nayka-
niebniey — — Sniad Jan
— zmęczony — Ulatow

Haniebnik, a, r. m. /: kon-
biacy :/
Wielki z niego hanie-
bnik — — Wiszn. Pio

Haniebność, i, r. ż. /:
obelżywość, ohydność :/
Doczekało wielkiey
haniebności serce mo-
ie — — Wrobel
Nie spłgnie hanie-
bnościom waszym — Bud. Szy

Wytrawiła haniebności przez oyców naszych — Rudz Bud
Znalazłem w nich haniebności wielkie i grube — Grzy z Zar
Haniebności mieysca wiele
1. Haniebny, á, é, przym /: chydny :/
koniec haniebny Witow
Połączek haniebny koniec Stawiska
Sławę haniebną
zostawił po sobie Czech Jan
Mieysce haniebne Bogusz Wacł
Użycie haniebne
obrad seymowych Pobor Jan
Spalenie duszy haniebne Kossak Jan
Żywot haniebny
wiedzie — — Bezim
2. Haniebny /:
straszny, okropny :/ Bezim
Blużnierstwo haniebne
Grzech haniebny Birk
Hańbość — á Bezi 1570
Kaerstwo — é Bazyl
Męka haniebna
oszkaradzony — Grzy z Zar
Mowa — á Dmoch
2 Oszust — y Pobor Jan
1 Nikczemność ha-
niebna pokazał
po sobie — Bazyl

Rozpacz
Pycha kanibebná — á
Śmierć. Potępić kogo
na śmierć kanibebną.
Trwoga —— a
Upadek —— y
Zamordowanie — é.
Złorzeczeństwo — é

Hanka, i, im. żeńsk.
Anny, Anka
Hankam ci ja, Ma-
tyasza hanka, a
tys mniemát, że
wiewiórzanka —

Hannower, u, i. s. m. /:
miasto niemieckie:/
Hannovera, ae. f.
Hannowerczyk, a, y /: rodem z Hannoweru:/
Hannowerski, á, é przym.
/: Herschell Hannowerczyk Bezm.
/: Herzog z Hanno-
weru :/ do Hanowe
Dom hannowerski —
Woysko —— ié.
Elektor —— i Le électeur de
Hanowy, á, é przym
/: Hana :/
Poseł Hanowy —
1. Hański, á, é przym
/: Chański :/

Bez 1570
Baxylik
Mnich
Rogalla
Grzeg z Żar
Grzeg z Żar
Andrz Bil
Dysiń
Jodłow
Pam. War
Naruszewicz

2. Hański /:
Sukno hańskie
Hanulka, i,
im. żeńsk. Anny.
Anulka —
Hanusia, i,
im. żeńsk. Anny
Anusia.
Hańuśka, i,
im. żeńsk. Anny
Anuśka
Hanyż patrz
Anyż.
Hanyżek patrz
Anyżek
Hanyżek mnie
zaleciał ——
Hap, hap /: odgłos szczekania psów :/
2 Haraúz, u, r. m
/: danina włożo-
ná u Turczech
na mieszkańców
niemahometań-
skich :/ ——
Płacić od siebie
haraúz ——
/ Hapać, haupać
hupać, baubarizare.

Insurrect.
Boko 2
2. Hap /: odgłos chrząkania
ja go za piers hap, a on o ziemię
klap. —— Monitor
Kraus. Jgn
Mrd
Starow
Knap

Hara, hara /: zgiełk, zamęt :/ — , —

Haramza, y, r. ż /: gawiedź :/
Pogańska haramza uwiodła córkę —

Haramźia, i, r. ż /: haramza :/
Uwiedzie się z swoią haramźią w monasterze — , —

1. Harap. odgłos myśliwych poszkamiających psy przy zwierzu poymanym :/ —
z niem. Kerab.
Przysł: Lepszy harap niż hulała —

2. Harap /: łowy, polowanie :/
Uchodzi zaiąc do kniei przed harapy —
Harap krwawy — Brath
o harapie /: po niewczasie /: t. i. po wszystkiem :/
Już po harapie — Rok. Dr
Przybył do nás po harapie — Pobor. Wsc
harapie — Pobor. Wsc
Przyszedł po tym harapie — Białob
3. Harap /: bież myśliwych z krótkiem bicziskiem a długim bardzo sznurem die Hetzpeitsche :/ Hetodek
Rzasnąć harapem — Niemc
Harapnik, a, r. m /: bież myśliwski harap :/ Krap
Chodzi za koniem człowiek z harapnikiem — Bezim
Skropić psa harapnikiem — Rok. Dr
Rzucać z harapnika — Bezim
Uyciać kogo harapnikiem — Bezim
Harapować, st czyn. kot /: bić harapem :/ Pobor. Wsc
Harapować kogo — Bezim
Harapowy, a, é. przym /: uszkurzony :/ miast
Zaiąc harapowy — Trotz

Bere 1625
Twardsan

Haras, u, r. m
/: rasa :/ —— Knap

Harasowy, á, é przym
/: rasowy :/
Suknia rasowa — Skarga

1. Hare, u, r. m /: początek bitwy :/ —— Papr. Bart

Harc kozac
Poczęły się kare między nieprzyiaciołmi — Narusz
Poraźili nie mało ludzi na harcu — Papr. Bart
Staczali kare przeciwnemu —— Olsz. Jak
Staczali kare krwawy z nieprzyiaciołmi — Bardz
Szczęści się im w harce, — Rożnicat
Trwały pomyślne
dla naszych kare — Narusz
aż do południa — Szymon
Ubiérać się harcem — Buls. Mar
Wyjeżdżać na kare — Strych
Wyzywać nieprzyiaciela na kare — Bronicow
Zabawiać nieprzyiaciela harcami — Rogalla
Zawiérać kare; t. — Bezm
i. koniec bitwy
Zwódzić kare —

Hare powiedyncowy — Schlicht
2. Hare /: skok konwet, sus :/
Stroić kare na koniu — Monitow
3. Hare /: zwadźca, zuch, junak :/ — Swatz
Hare to swarliwy
Harerski, á, é przym /: harcérz :/ — Buls. Mar
Służba harerska
Harerstwo, a, r. n /: służba harerská :/ —— Wargoc
1. Harcérz, a, r. m /: szpieg, wywiadujący się wszystkiego/ — Petr. Seb
2. Harcérz /: halabartnik, drabant, satelles Cii. Lit.
Nie chował król harcerzów, ani żadnych zbrójców zdrowia —— Petr. Seb
3. Harcen /: harcownik, wołownik :/
Wszczęcie harcen (w boju) — Korey Alex

w tropy pierwszego — Olsz Jak
Harcony się przym od słowa harcu, harcować
1. Harcować, st. v. nd
Szymy harcone chwiercy. Nar.
Harcować przed szykiem. Praeludere pugnae vel ad pugnam. Virg. Varro — Knap
2. Harcować /: raźno :/
Harcować nieprzyiaciela kopią — Birk
3. Harcować /: wyiuiać :/
Harcować rzką wartą, Urtow
— z kosami chyżo po tykach — Jezow Wład
— około kogo. Bazylik
4. Harcować /: strzałą, kopią, kordetą, szablą :/
Dobry koniu harcuy. Zbyli Pi
Harcować na koniu. Zebr Jak
5. Harcować /: wyskrzać, wyiuiać :/
koń harcuie ogonem Rey
6. Harcować /: przewodzić :/
Harcuie nimi po swey woli — Urnet

7. Harcować /: około ogodzenia harcuie Rey :/

Harcownik
a, r. m. /: harcownyi, wybiegadzący z obozu na daleie zaczepki :/ —
Harcownik się mieni — Rozniatow
Ścigał harcowników — Narusz
Nacierał na harcownika — Broniew
Mierzą się harcownik po polu — Bard
Harcownik zbroyny Olsz Jak
2. Harcownik /: walczący pismem :/
Harcownik w wierze Birk
3. Harcownik /: niezdrai koni kalwakator :/ Knap
Harcowny, á, é przym /: utarczliwy :/
Porazki harcowne Buds. Mar

Hard /: hardy :/

Byteś nám hard na urzędzie — — — Skarga

Hardek, ardka, r. m /: człowiek hardy :/

U tych hardków — Birk

Hardo przysł /: hardzie :/

Hardo chodzi z pochyloną głową — Skarga

— mówić — Budziszy

— naieżdżał obóz Wargoc

— stawił się pomiędzy Orzeł ptak

— odprawił posły Teer. Sab

— rozkazuiąc — Pizamo

— trzymał o sobie Skarga

Hardodymny — — — — Szyszkow

Hardoglupi, á, é przysł /: bardzy razem i hardym i głupim :/

Rozumek hardoglupi Dembol

Hardodymny, a, é, przym Rozmiat

Hardomowny, á, é przym /: hardo mówiący :/ — — Bezi 1567

Hardomyślnie, przysł /: z myślą hardą :/

Sprawował hardomyślnie poselstwo Dymitro

Hardomyślności, i, r. ż /: myślenie hardé :/

Spuszczą z hardomyślności swéy nieprzyiaciele — Koch. Was

Hardomyślny, á, é przym /: hardzie myślący :/ — — Zimor

Hardość, i, r. ż /: duma, pycha, wyniosłość :/

Har Sorab gardoszcz — utratnie i nieb — beelna Dobr

Hardość zasłoda cnot i pomnożenia nauki — — Birk

Czynić dosyć hardości swéy atramentami i próżnościami Skarga

Zgorszenia y uymowienia hardości Leszn

Gromić hardość — Bork. Kuc

Żyiąc w hardości — Gruszcz

Każi wszystkie hardości — Malec

ty hardości — Malec

Kochać się w hardości Skarga

Kroćić hardość dom. Skarga

Kroćić hardość czyż. Skarga

Ma korzenie w nas mocne hardości — Skarga

Mieć hardość rozumu swego — Skarga

Nadęty hardością Błaż

Nadymały pochlebstwa hardości — Skarga

Obiata ich hardości — Leszn

Odmienia chód, mowę Panuie hardości u nich — hardości Starga

Powod Hie

Podnosi nas wyzyskuje hardości Starga

Podnosić się na wielką hardości — Starga

Pokazuje hardość po sobie — Bezum

Podnosić się w hardości wielką — Starga

Podnoszą się zrzego hardością nad innych tenże

Podnoszą was do hardości bogactwa Starga

Pozwodzi kogo na hardość — Opatow

Pozmić od siebie wszystką hardości Janusz

Potrawmiać hardości — Opatow

Potrafić uszczęście swoią ztupią hardością — Starga

Rozkrzewiła się hardości między nami Starga

Rozszerza się hardość między nami — Starga

Rozkazy ma siła hardości Opatow

Rozum hardości — Wszyc

Stroić hardość — Bez. 1588

Spozedz się hardości Starga

Ufać hardości mózgu swoiego — Starga

Ukrócić hardości — Birk

Uniosła go hardości Birk

Upokorzyć hardości — Birk

Uskromiały hardości — Karnk

Wolni nie się go hardości — Starga

Wrodził się w oyca swego hardością — Narusz

Wyniesiony wielką hardością — Unicł

Opatow

Wyniosły hardością — Starga

Wzgardzić czém — Starga

z hardości rozum wznosi na kogo z hardością

Wzięła upadek swoię powiechi hardość — Smyr Im Starga

Wzruszają w sercu iego hardość Opatow.

Zapuchły im oczy hardością przeklętą — Birk

Zaslepić się hardością swoią — Starow

Zaymuie się w nim z młodu hardość Starga

Zbutwiecie hardości Starga

Złożyć hardości z serca — Starga

Znizać hardości myśli ludzkiey Kubor

Hardość mózgu myśli Starga Kubor

— niepryiaciol Starga

— rozum

kow. W hardości rozumkow swoich zdeptali

urząd — Starga

— rozumu mieć Starga

— serca pod niostego — Starga

Hardość głupia — Skarga
— hańebna — Besi 1576
— heretycka — Skarga
— nudzta — Skarga
— nieuswięgniona Blaz
— niezbedna — Birk
— przeklęta — Birk
— swiecka — Skarga
— szkodliwa Skarga
— wielka — Skarga
— zawziętá — tenże
Przysł Honor ursadzá na hardości — Zeglic
Hardosz, a, r. m. /: człowiek hardy :/
Korzyć hardosze — Szaszic
Hardrunkowanie, a, r. n. /: hadrunkowanie, żwada, kłótnia, swar, iurgium :/ — — Mącz
Hardy, á, é przym. /: dumny, pyszny, wyniosły :/
Byt hardym szczęściem — Skarga
Przenosić drugich okiem hardem Bembus
Uskromiał swego — Skarga
sią harde —
Upadaią nizko hardzi — Szymon

Przysł Kto nie iest hardy, nie oczuie wzgardy — Knap
Fortel na hardego, nie dbał nie na niego — — Dysiń
Na hardego dołek, a na rządzego kołek Dysiń
Buta harda — Leber
Cera — á — Usznyc
Człowiek — y szczęściem — Skarga
— y trochą dobrych uczynków — Skarga
— y na orzechy — Skarga
— y na urzędzie — Skarga
— y w Państwie swoiém — — Skarga
— y w rozumie — Skarga
— y w szczęściu — Skarga
Duchem hardym nudzty — — Skarga
Duma — á Czechowic
Ubiór — y Druzb

Głowa ——— á
Głupstwo ——— é.
Jeden drugiemu ——— y
Mina ——— á
Mysl ——— á.
Nadzieda ——— á
Niespokoynik ——— y.
Oko ——— é.
Polak ——— y
wolnością ———
Porzém. hardym
rzązić w górę ———
Poszpet ——— y
Przedsięwzięcie ——— é
Pycha ——— á.
Roskosznik ——— y
Rozum ——— y
Serduszko ——— é
Słowo ——— é
Sprośnik ——— y.
Szydźca ——— y
Ubiór ——— y
Upór ——— y.
Dzizy czartowo ——— y

Przysł. na hardego sołtek nahardzego sołtek

Hardzić, st. cz. nok
/: czynić kogo hardym :/
Pycha go zhardziła

Starga
Górnic
Starga
Niemcew
Bud. Szy
Birk
Trebr
Birk
Orzech. Sta
Tward. Sim
Starga
Junga
Bud. Szy
Morock
Jakub. Wis
Niemc. Jan
Starga
Starga
Birk
Starga
Starga
Chrośc

Hardzić się st. czas
/: stawać się hardym :/
Hardzić się nazbyt nie trzeba.
Hardzie, przysł
/: dumnie, pysznie, wyniośle, hardo :/
Hardzie bić na prawa ludzkie ; bozkie ———
——— brakować ludźmi ——— ———
——— brzmią słowa
——— chlubić się z czego ——— ———
——— grodzić kim ——— krzywdzić kogo ——— ———
——— mówić ———
——— następować na kogo ———
——— odpowiedzieć komu na co ———
——— odrzucać co.
——— podnosić się przeciw komu ———
——— podnosić oczy swoie ———

Niemcew
Błażow
Bezm
Trepka
Starga
Wróbek
Bud. Szy
Starga
Clemen
Błaż
Mikołaj
Kochl. Jan
Radz. Dib

Hardość głupiá — Skarga
—— hańiebná — Besz 1570
—— heretyckà — Skarga
—— nádętà — Skarga
—— nieuśmiągniona Blaż
—— niezbędna — Birk
—— przeklętá — Birk
—— swiecká — Skarga
—— szkodliwa Skarga
—— wielká — Skarga
—— zawziętá — tenże
Przyst Honor ursadzá na hardości — Zeglic

Hardosz, a, r. m. /: człowiek hardy :/
Korzyć hardosze — Staszic

Hardrunkowanie, a, r. n /: hadrunkowanie, zwada, kłótnia, swar, iurgium :/ — — Mącz

Hardy, á, é przym /: dumny, pyszny, wyniosły :/
Byt hardym szczęściem — Skarga
Przenosić drugich okiem hardem Bembus
I uskramiał swego-
ściá harde — Skarga
I upadaią nizko hardzi — Szymon

Przyst kto nie iest hardy, nie oczuie wzgardy — Knap
Fortel na hardego, nie dbał nic na niego — — Dycz
Na hardego dołek, a na rzetego kołek Dycz
Buta harda — Liber
Cera — á — Ustrzyc
Czoło wiek — y szczęściem — Skarga
— y trocha dobrych uczynków — Skarga
— y na grzechy — Skarga
— y na urzędzie — Skarga
— y w Państwie swoiém — — Skarga
— y w rozumie — Skarga
— y w szczęściu — Skarga
Duchem hardym nádęty — — Skarga
Duma — á Czech. Mat
Ghur — y Druzb

Głowa ——— á	Skarga	Hardzić się st. zak. / stawać się hardym: /
Głupstwo ——— é.	Górnic	
Jeden drugiemu ——— y	Skarga	
Mina ——— á	Niemcew	Hardzić się nazbyt nie trzeba. Niemcew
Mysl ——— á.	Bud. Szy	
Nadzieda ——— á	Birk	Hardzie, przyst / dumnie, pysznie, wyniośle, hardo /
Niespokoynik ——— y.	Fredr	
Oko ——— é.	Birk	
Polak ——— y		
wolnością ———	Orzech. Sta	
Porzém. hardym		Hardzie bić na prawa bożkie ; bożkie ——— Błażow
rzązć w górę ———	Tward. Sam	
Postępek ——— y	Skarga	——— brakować
Przedsięwzięcie ——— é	Junga	ludźmi ——— ——— Bezm.
Pycha ——— á	Bud. Szy	——— brzmią słowa Trepka
Rozkosznik ——— y	Morsek	——— chlubić się
Rozum ——— y	Jakub. Wil	z czego ——— Skarga
Serduszko ——— é	Nicmo. Jan	——— gardzić kim — ——— krzywdzić Wujek
Słowo ——— é.	Skarga	kogo ——— ——— Bud. Szy
Sprośnik ——— y.	Skarga	——— mówić ——— Skarga
Szyderz ——— y	Birk	——— następować
Ubiór ——— y	Skarga	na kogo ——— Clemen
Upór ——— y.	Skarga	——— odpowiedzieć
Przyst. Hardzący żartobliwie — y	Skarga	komu na co ——— Błaż
Hardzić, st. z. nek / czynić kogo hardym: /		Rysch ——— odrzucać co. Nidotaż
		——— podnosić się
		przeciw komu ——— Koch. Jan
Pycha go zhardziła	Chrość	——— podnosić oczy swoje ——— Radz. Dąb

— podrywać cudz
swoje — — Skarga
— przegrażać — Biał
— przenosić dru-
gich okiem — Ustrzyc
— pytać — Skarga
— rozkazywać — Bezim
— rozumieć o sobie — Krak Kryg
— sądzić — Prud. Pk
— stawiać się
przeciwko komu — Przed Ochi
— stawić się komu Skarga
— tłoczyć kogo
nogami — — Wisnicw
— trzymać o swo-
im rozumie — Skarga
— upominać się
czego — — Koialow
— używać władzy
nad kim — Brzes 1575
— wciskać się
w urzęd — Kubor
— wynosić się
nad innych — Birk
— zachować się
przeciw komu — Bud. Szy

Hardzieć, st. niż
[:stawać się har-
dym:] Hardzieć — Wys Szy
[:dostawszy panem,
hardział — Paprot Bar
Bogaty hardzieć Birk
Hardzieć uporem Birk
— przeciw
ubogim — Birk
— z czego — Birk
Hardzina, y, r. m
[:człowiek hardy:]
Dozna każdy har-
dzina — , — Petr. Jan
Niech wie każdy
hardzina — Rybiń
Harfa patrz Arfa Lwów
Harkabuz [:brak:] patrz
Arkabuz
Harkabuzernik
patrz Arkabuzer-
nik.
Harkabuzerski, a
é, przym. [:patrz
Arkabuzerski

Harlekin Arlekin

Harlem, u, i. s. m /: miasto Hollandyi :/

Harlemum, i, n. D. Harlem

Harlem stawny kwiatami —, — —

Harlinga, i, i. sz /: miasto Fryzyi zachodniéy :/

Harlinga, ae. f.

Harlingue.

Harmonia, ii, r. ż z greckiego /: zgodność rozmaitych dźwięków :/ Harmonia wdzięczny dźwięk w uszach —

Harmonia wierszopisska

Harmonicznie przyst /: z harmonią :/

Modulatè Ac

Harmonieusement

Gra harmonicznie —

Harmoniczny a, é przym /: maiący harmonią :/

Harmonicus, a, um. Hm

Harmonieux, euse.

harmonisch.

Język harmoniczny Pozo Saj

Wymawianie — é. kopo

Harmonika, i, r. ż /: narzędzie muzyczne złożone ze dzwonków lub naczyń szklannych, których brzmienia niezgadowne zbliżają się wiele do głosu ludzkiego :/

Harmonica.

Wynalazł harmonikę doktor Franklin i Panna Davies angielka

W Paryżu naprzód poznano harmonikę roku 1765.

Harmonijnie, przysł /: harmonicznie :/

Harmonijnie wymawiać — kopo

Harmonijny, á é przym /: harmonijny :/

Wymawianie harmonijné — kopo

10

Harnasz, a, r. m, z niem. der Harnisch /: pancérz:
Gniecie ów pancérz i pana i konia — Rey
Harować harnasze — Rey
1. Harować, st. vz. nář /: ciężko pracować:/
Harować musi dla nászéj żyzny — Pietgesz
Zamuczony w klopotach, ustawicznie harruie — —
Przyst Harruie, pracuie, a lada ties weźmie — — Bisk
2. Harowáć /: męczyć kogo pracą:/
Harował ludźmi bez przestanku — Zeglic
Przyst. Sobiemu folguy; młodym harmy. Papro. Bat
1. Harowanie, a, r. n /: ciężka praca:/
Harowanie w rzędzy wielkiéy — Knap
2 Harowanie /:
kiedy psy zatyią, źle niemi pracować; przeto im harowanie uczynić zakleraiąc im rur albo dwa żytnemi otrębami — Oszrodog
Harpa, y, r. ż
z łac. harpe /: miecz nakształt sierpa:/
uzbroion harpą cylleńską Perseus Chrośc
Obosieczna harpa. Senec
Harpiia, ii, r. m /: potwór baiecz ny:/
Harpyia, ae. /. Har
Harpie s. f.
Harpiia drapieżna Bielusta
Harpiyski, á, é przym /:
Krzie harpiyskie Dmoch
1. Hart, u, r. m
z niem die Hár tung, hartowanie uczynienie twardszém żelaza
Oszczepu iednego hartu — Górnic

2. Hart /: moc, zgoda
Hart cnoty staropolskiey
3. Hart /: oszczepy orzże hartowane :/
Obrocili swoie karty przeciw bisurmanom — Paszk
4. Hart /: cienki popiół w gorzkiwie, którym gleyt do srébra odtrawiaią :/ — Trotz Berezn
Hart cnoty staropolskiey
Hartful a, e, m /: drążek żaliosany, który przybiwszy do lądu wbiiaią máytki, i na nim statek cumuią :/ — Magier
Hartować, st. ze nd
/: robić twardszém żelazo, nagłém w zimnéy wodzie studzeniém :/
Hartować robatyny — Górn
2. Hartować pióro /: czynić go twardszym, przeciąganiem przez popiół gorący lub obracaniem nad świecą

świecą /
Pomisz 3. Hartować /: umacniać, zatwardzać :/
Nieszczęścia hartuią człowieka. Hartować ntodosi
4. Hartować /: utkwić :/
Grot miał hartować we grzbiecie. — Zebr. Jak
Hartować się słowo Łacm /: umacniać się :/
Hartować się na niewczasy — Kras. Jon
Hartowanie, a n. /: nagłe studzenie rozpalonego żelaza w zimnéy wodzie :/ — Osiń Jor
Hartowanie żelaza — Osiń Jor
Hartowny, á, é przym /: hartowany :/
Miecz hartowny — é — Chróść
Szczaty — é — Dybiń. Mac
Zbroia — á — Czecho Mar
Żelezce — é — Bezim

Bezim
swoią do wolny i powiemości powołania swoiego stanu
Zebr. Jak

Haru, Haru, wykrzyknik okazujący ciężką pracę, odpowiadający temu krzyku ugru:/ ——— Knap

Haru, haru ustawicznie —— Knap

Harudowie, ów, liz. mnog /: ludy Germanii

Harudes, um. m. pl. Caes

Harwaki, á, é przym /: Harwatów:/ Bezm

Harwatowie, ów. liz. mnog /: ziemia harwacka

Harwatowie, ów. liz. mnog /: Harwatów:/ Bezm

Hawy dobrzy Harwaci. Zbyli. Pio

Hazya, yi i. s. ż. na miejscu

Haś, a, r. m /: rodem z Hafsyi:/

1. Hasać st. czek /: plasać, tańczyć:/

Hasać na redutach przez całą noc —— Niemcew

2. Hasać /: wyskakiwać:/

Koń hasa ——— Seryd

Hasać na koniu — Kossak Ray

Hasać na trzebieżyniu laskowym — Kiersn

Przysłowie greckie Że

Że żarty są właśnie iak gdyby wodzbłąd hasać —— Moskor Hr

1. Hasanie á, r n /: plasanie, tańczenie:/

Ciągnęło się hasanie noc całą —— Bezm

2. Hasanie /: wyskakiwanie na koniu:/

Lubi bardzo hasanie na koniu Bezm

Haser, sru, r. m /: nazwisko śpiewania w gerndlowo/ Trotz

Haska, i, r. ż /: skóra iedna lub więcej kładących się na kopycie:/ ——— Magier

Haski, á, é przym /: Hafsyi:/

Woysko Haskie Bezm

1. Hasło, a, r. n /: gdzto woienne znak, albo cichy w rzeczy

Maryá, yi, i. s. ż /: Prowincya
Inflantska nad morzém szwedzkiem
rozciągająca się wzdłuż na mil
szesnaście, a wszerż na mil
ośm, z Prowincyą Kirlandską
mająca się za Rygą :/

w rzeczy iakiey widomy, np na sukmach albo głosny w stowie iakiem, ktorym się oboz iden rożni od drugiego:)	Wodel	Iść przy haśle świętym	Pętkow
		Wykładać co innego okrom świętego hasła	Pętkow
		Wyznawać co innego okrom hasła świętego	Jenże
Oznakat żołnierz hasła do bitwy	Narup	Złożone hasło wiary od Oycow	Jenże
Dawać hasło na woynie	Skarg	3. Hasło :nauka:	
Dawać hasło strz wystrzelonz	Wlyńs	Naśladowali iego wszystkiego hasła	
Pytać się o hasło	Koch. Dic	albo nauki	Pętkow
		Umieść hasło soboru	Jenże
Rozdawać sobie hasło powtóre	Birk	4. Hasło	
Wiedział hasło umówione między nimi	Wsonyc	Odsłopować nie umiem w biegu życia mego od tego hasła	Stanisł. Aug
Wyrąbić hasło	Onch. Ioa		
Hasło żołnierskie	Radz. Alb	Była hasłem Oyczyzny naszych miłość Oyczyzny	Krasz. Ign
2. Hasło Apostolskie :wyznanie wiary:		Hasło porozumienia	
Podawać inne hasło wiary	Pętkow	Dali sobie iakoby hasło porozumienia	Blaz

Hasło śmierci. Pod hasłem śmierci — Hasło uwielbienia. Hasło. Hasło zgody. Jednoczyć wszystkich pod hasło zgody — Spoieni hasłem zgody społecznéy —

Hasłowy, ego, z. m. /: rozdawniczy hasło, Jesserarius, ii m. Jacit —

Haspahan, u, i. S. m /: hispahan, miasto Perzyi Haspahanum, i. n /

Hassya, ii, i. S. z /: Landgrawiat niemiecki, Hassia ae. f. Fr. Hesse s. t Niem Hessen :/

Hatlanie, a, z. n /: gmatwanie, mieszanie :/ Zabawá im rzeczy różnych w kupę hatlanie —

Potoczą się tu hasłem uwielbienia Kotten

Lipiń Aug

Niast

Kraj

Przytaczyć do Chrześcijaństwa

Hassya Bonifacy S. zwany Apostołem Niemieckim wysłał

Niemodlak

Hatlić, ść. czy. ndk /: gmatwać, mieszać :/ Hatlić wszystko w jedną kupę —

Hatra nakład —

Haubica, y, r. z /: rodzay działa granatnik :/ Bierze wozy za haubice —

Hauptać /: hawdą napadać :/

Hawerl, a, z. m /: z niemiec. Hawlowie, owie, mno. /: Naród Słowian północnych :/ —

Háy, háy /: wykrzyknik zachęcenia. Euge euge fort bien! courage! bon! voila qui est bien! à merveille! —

Herb Bon

Miiak

Niemiec

Mołdo

Brandeburg

der Hauer kopaez Rey

Narusz

Urobel

Háydamacki, d, é przym /: háydamaków, rozbójniczy, Háiázdy, háydamackie Postępek háydamacki Rzeź ——— á

1. Háydamactwo, a im. zbior. n /: háydamacy :/ ———

2. Háydamactwo /: tchórzostwo, zbóiectwo :/ ———

Háydamaczka, i, r. ż /: kobiéta pełna dzikości i okrucieństwa :/ ———

Háydamaczyć st ndk /: postępować po háydamacku :/

Háydamak, a, r. m /: bawiący się háydamactwem, tchórzstwem, podążający po háydamacku :/ ———

Zales. Mich. Karpow. Sapieha

Vol. leg

Kalin

Monitor

Kras. Jom.

Kras. Jom.

Háyduki, á, é przym /: háydukow :/ Siekierki háyduckie Starowo

2. Háyducki /: tchórzowski, dziki :/ Sumienie háyduckie Opalin

Po háyducku /: po tchórzowsku :/ Oczko

1. Háyductwo, a im. zbi. n. /: háydy :/ Odstąpić swoie háyductwo Wargow

2 Háyductwo /: stan i życie háyduckie :/

Nie stąpimy na piędź bez háyductwa, bez kozactwa ——— Żalib

Háyduczek, czka im. zdrob. háyduka Czynić to sztucznie háyduczek Cielcz. pub.

1. Háyduczka, i r. ż /: żona háyduka :/

2. Hayduszka /: chatka uboga casa, ae. f. Ovid. Żebr. Jak

Hayduszyzná przym /: háyduski /— Chrość

Háyduszysko, a, im. zgrab. háyduska /— — — Bezim

Hájduk, a, z. m /: wyraz háyduk w języku Słowackim używany, pochodzi ze imienia arabskiego haydud, ~~zołnier~~ tłumacz. Dotąd po Słowacku Hájdy i Hayde, znaczą równie poyść i przyyść, iak w Matorossyyzkiem. Stąd poszły Ultrainskie haydaie i haydamaki. Pierwsze od ustawicznego

Jerzy Henryk Bilitzau Hajduk przezwisko nadane mu na rozkaz cesarza Augusta w drodze z tego kraju Stanisława Augusta. Pozostawione mu pomnik na Dawnym Swiatyczku w Warszawie

nego naglenia do iscia; drugie Bb Haydena, Pozmy, bioro swoy początek /— Sapie. Mos

Żowią Węgry háydukami żołnierza pospolitego albo rozbóynika. Namysłow

2. Hayduk /: służący po háyduku ubrany /

Jerzy Henryk na marginesie

Chodzai dy háydukami — Petr. Seb Zbiletas

mroźni bieżne hugdyki w noc przez Nasz

Służyć za háyduka Bezim

Hájducy Srébrowi Opalin

Przyst Broda iak u Proroka, sumienie iak u háyduka. Cera iak u dworaka, cnota iak u háyduka — — Szedr

3. Hayduk /: gatunek tańca /

Tańcować háyduka z gorszymi. Gorski Jak

* Hayn przyst /: tu :/
Idzie hayn koos do nas — Rey

* Hayno przyst /: tam :/ — Sekluc

Haytersky, á, é przym
/: Hayt ::/
Skaty haytersk ié — Tymow

Haytować, st. cz. ndk
/: przepalać popiół
w hucie :/ — Torze

Haytuś /: wyráz uży-
wany od mamek
do dzieci :/ przechadz-
ka :/
Chodzi piastunka
z paniąciem na
haytuś — — Rey

Hdyty, háyt, i. s. z
/: nazwisko pierwo-
tné wyspy S. Domm
go :/

* Hdyw, háyn przy-
stáwek używany
dotąd na Mazowszu
/: tu :/ — Rey

* Hdywo, háyw
háyn, przyst
/: tu :/
Pasterz mówi o
wielzie swoiéy
háywo, háywo
sam — — Malec

Hdyże háy /: wykrzyknik
zachęcenia pasz — Hay, háy.
Hdyże háy dobra
nasza — Czart. 88

Hazael, a, i. r. m
Bib /: widzący
Boga :/ król Syryi
Hazuczka, i, m
zdrob. hazuki
Panienki nosza-
ce hazuczki,
virgines prae-
textatae — Mączyń

Hazuka, i, r. ż
/: długa szata do
pięt obramowana
szarlatem, praetexta :/ — Mącz
Po czas hazuka
Rzymska hazuka
praetexta — Mączy

He.

1. He, wykrzyknik obrażenia
He iaka rzecz zatosná. Symplic
2. He wykrzyknik śmiechu, szyderstwa
He he! ieden za drugim Jchmość owie bieą ——— ——— Niemcow
3. Hé wykr. stękania chorego ——— Knasp
He mdleię, dayćie mi pić. Berz 1622
4. Hé wykr trudności
He! iak tu poiść. Birko
Heban, u, r. m /: drzewo czarne w Kandyi:/ v Ebenum i, n Gyr
Po grec. ebenos. Lat Hebenus, t
Hebanista, y, r. po: /: stolárz robiący z hebanu:/ Bezm
1. Hebanowy, á, é przym /: hebanu:/
Drzewo hebanowé Klak
2. Hebanowy /: z hebanu:/ Krop. Lud
Klawisz hebanowy. Petr Seb
Stolek hebanowy.
3. Hebanowy /: podobny

Sama Indya czarny wydaie Heban
Sed India nigrum fert ebenum Ctg

podobny do hebanu czarny:/
Hebanowa Wtos ——— y. Hebdą, y, im dn nez/ Hebdomarz, a z grec /: petnicy powiemności ośmiu dzień:/ Hebdom. a, i. s. m /: Hebdomadarius, a, um Hebdomadowski, á, é przym /: tyczący się Hebdomadá Opatem Hebdomadskim był X. Wyrwicz ——— ——— Hebe, y, i: bż /: Bogini młodości Hebel hebla, r. m z niem. der Hobel /: narzędzie stolarskie do gładzenia deszczek:/ Stulius Joachim Rajgrzanin w Zale

Tymin Kozakowy Biskup w Anglii 7. Lipca Nicovius

Narusz

córka Jowisza i Junony

zaleconym bardzo Sowinku swoim Illiryzkym, te nazwiska hebla przytacza: plànja, strug, brädva, tesla, tèslica, glädilo oskodrec.
Możnaby hebel w języku polskim, na wzor słowiańskich wyrazów nazwać, gładnikiem, albo gładzidłem, lub też strugiem.
Hebel po tal dolabra ae. f. Col. po włos. ascia pialla, coltello da beccajo. po fr. doloire, rabot ~~Hebel rabot etc~~
Ciosać heblem drzewo Czecho Slav
Pogładzić nierówności heblem
Robić heblem
Syjszczp hebl
2. Hebel na tąfi do równania wyniosłości lub krętowin:/
Na trzy szrubki drzewa na trzy ostrza wyrabiane

Miąsk
kwiat wszy
Bezim

Klak

Równa tąfi ten hebel, ciągniony po niéy do koni
Hebelek, elka im zdrob. hebla
Po illy brädvica, tesliesica, plänjica, strugesick, oskodrec. Strulius
Po ta dolabella ae. f. Col
Włos picciol' ascia Fr petite doloire.
Heber /: prawnuk nogo, ktory dał swoie nazwisko języku hebrayskiemu Heber indecl. Brb

Joachim

Hebelkowy, à e przym /: w botanice nakształt hebla, dłutowy dolabriformis, hobelartig, meißelartig:/
Łosuie hebelkowe
/: Heblować, st. trzy nok /: heblem

Klak

Mazz

Dot. naro

blem gładzić:/
Lat. dolare. Var: Fr. doler, rabotter Niem. hobeln
Heblować drzewo — Wuiek
2. Heblować /: wyrzeźać:/
Piechota Bruki hebluiesz Monit
3. Heblować /: gładzić poprawiać:/
Dzieło heblować. Bezm
Ludzi heblować o-krzesywać — Leopo Jan

Heblowány, á, é. przym /: gładzony heblem:/
Drzewo heblowane. Wuiek

Heblowiny, in bliż. mnog /: struzyny od hebla:/ Włodek

Hebr, u, i. s. m /: rzeka żrzały, dziś Maryza
Hebrus, i m. Ovid.
L' Hèbre.
Etiopiaszczysty Heb Klonowic
Nad brzegami Hebru sur les bords de l'Hebre

Hebraizm, u, r. m /: sposób żydowskiéy mowy zowią hebraizmem, iako to: śmiercią umrzesz, to iest pewnie umrzesz: węgłowie

lud, to iest przednieysi z ludu: szukał czyiéy duszy, to iest chciał zabić:/ — — Wuiek
Hebraismus, i m Hébraisme. s. m Żydowizna — Powod Hie
Hebrayczanka i, z /: kobieta rodu hebrayskiego, Hebraea, æ f. die Hebraerin — Wuiek
Hebrayczyk, a, i. r. m /: rodu hebrayskiego, Hebraeus. Fr. Hébreu. Niem der Hebräer.
Jedni wyprowadzaią ten wyraz od Hebra syna Salego, drudzy od słowa żydowskiego heber znaczącego przychodnia, ponieważ mogło to brabamowi osiadłemu

dtému w cudzych kra-
iach
Jigrzysi byli w znanie hebrejczykowie i egipcyanie
Hebrayski, á, é przym
/: tyczący się Hebráy-
czyków :/
Mówi z hebrayska — Birk
Nie umiał słowa ho
hebraysku — — Dmoch
Hebrayszczyzna, y, r. ż
/: wszystko to, co się
stosuie do narodu
hebrayskiego :/ — Bezim
Hebreanka, i, i. r. ż /:
Hebrayczanka :/ — Wuiek
Hebreianka, i, i. rod. ż
/: Hebrayczanka :/
Babić będzie hebre-
iankom — — Wuiek
Hebreyczyk, a, im. rod. m
/: Hebrayczyk :/ — Wuiek
Hebreyski, á, é przym
/: Hebrayski :/ — Skarga
Hebron, u, i. s. m /: mia
sto Palestyny Hebron
ónis. ł Bibl — Dambr

Hebroneczyk, a, r. m /: mieszkaniec
Hebrona /: na pra-
wz rzk :/ Hebron w
Dez 1555
Hołdiq na woły Skarga
heiia — — Haur
Heiat, a, r. m
/: gbur, prostak :/ Bezim
Heio /: głos szczwa-
nia zaiqców :/
Heiować st. cz.
rdk /: gładzić, przyrafiz i molar
żelazo heiować. Birk
Synow tak kaidze
rodzice heiować
maią, żeby mniey
o sobie, niż iest
rozumieli — Per Sek
Heiowanie, a, r. m
/: gładzenie wzna
czeniu własn. i
przenośnem :/
Heiowanie zbroi Birk
— — — —

Hegiezyany, alów ludmog /: sekta Hegiezyanów powstała wzięła od Hegiezyasza Cyreńskiego, który żył na lat 416. przed Chrys, nazwanego oratorem śmierci, ponieważ zachęcał uczniów swoich, żeby się zabijali, skoro tylko naymnieyszy niesmak w życiu u czuią: /

Dmoch

Hegira, y, r. ż /: era mahometańska zaczynająca się roku 622, w którym Mahomet uszedł do Mekki, dera Arabica, ac. t. Fr. Hégire s. t: /

Heidelberg, u, i. s. m /: miasto Niemieckie: /

Za Heidelberga d. t. Fr. Heidelberg s. m.

Hekameda, y, /: córka Arsynoia, niewolnica Nestora /

Hekla na owiartce Hektor, a, r. m /: syn Pryama i Hekuby, mąż Andromachy rozdzielnieyszy z bohatyrów Trojańskich: /

Hektorowski na owiartce Hektorowy na owiartce

Hekuba, y, i. ż /: żona Pryama, matka Hektora /

Hekubiny na owiartce

Helen, a, r. m /: rycerz grecki zabity od Hektora: /

2. Helen /: syn Pryama, wieszczek Trojański: /

1. Helena, y r. ż /: córka Ledy i

Jowisza

Hekla, i, i. s. ż /:
Słysie echo głos trąby od Etny
do Hekli ——— Torsat Ray
Hekla łysá od lodów. Srem
—— siwá śniegami Srem 6

Hektorski, á, é przym /: Hektora :/
Strumienie Hektorskie Dmoch

Hekuborowy, á, é przym /: Hekuborski :/
Ciało Hekuborowe Dmoch
Kości Hekuborowe Barzin

Hekubin przym /: Hekuby :/
Żal Hekubin Burdz

Hegezyp, a, im. Dn msz /: Rzymianin 7. Kwietnia :/ Nicovius

Helan, a, im. Dn. msz /: kapłan we wsi Remeńskiey 7 Pazdz. :/
Nicovius

4 Heliodor /: męczennik w Pamfilii pod Aurelianem 20. Listopada :/ Nicovius.

1. Helladyusz, a/ im. ksz. męz /: męczennik w Libyi 8. Soyer- nia :/ Nicovius

2. Helladyusz /: Biskup Soletański 18. Lutego :/ Nicovius

3. Helladyusz /: Biskup Antyzyodereński 8. Maia :/ Nicovius

4. Helladyusz /: męczennik 18. maia :/ Nicovius

2. Helena, y, im. kne. męż. /: pania w Antyochii 22 Maia :/ ____ Nicovius

3. Helena /: męczennica w Burgu 13. Sierpnia :/ Nicovius

4 Helena /: matka Konstantyna w Dzymie 18. Sierpnia Nicovius.

Helikonid, a, im. kones. męż /: męczennik w Korynde pod Gordyanem 28. Maia :/ Nicovius

Helimenas, a, im. kn. męż /: kapłán męczennik w Kordulí 22 Kwietnia :/ ____ Nicovius

1. Heliodor, a, im. kn. męż /: męczennik w Afryce 6. Maia. Nicovius

2. Heliodor /: Biskup w Altynie 3. Lipca :/ Nicovius.

3. Heliodor /: męczen. w Antyochii 28. Września :/ ____ Nicovius

4 Heliodor

Jowisza, żona Menelaia porwana od Parysa:/
2. Helena im. ż. ob.
Heleniny, á, é przym. Heleny:/
Uroda. Helenina
Helenka, i, im. zdrob. Heleny
Zszedł Helenki na Heli, ego, im. m. r. /: arcykapłan Żydowski:/ Bogu Woz
Helianie, ów, liż. mnog /: Helionejczycy, ów, liż. mnog /: Lidy Langue d'Oc:/
Kreśli obraz świetny szczęśliwych Helianów Horsak Ray
Heliery patrz Eliery
Helicena, y, i. s. ż. albo Helika, Helice /: miasto w Achai nad odnogą Korynckiej:/
Helika
Heliery, patrz Eliery
Helika, i, r. ż. /: Helicena:/
Helikaon, a, r. m. /: syn Antenora, żrocanin mąż Laodyki córki Priama:/

Helikon, u, i. s. m. /: góra w Beocyi dzie Muzom poświęcona Dyś. Lagara:/
Zaiaśniały maiem bzeyi Helikonu: Kors. Ray
Słowiański Helikon ozierocia po Janie Kochanowskim Klonowic
Helikoniady, ad liż. mnog /: Muzy tak nazwane od Helikonu góry Beocyi:/ Alberti
Heliconiades
Heliconides
Helikoniady, ad liż. mnog /: Helikoniady:/
Helikoński, á, é przym /: tyczący się Helikonu/ Koch And Lud.
Góra Helikońska Zdrowie ie Stawiski
Heliopolitowie, ów, liż. mnog /: mieszkańcy Heliopolu miasta Egiptu, na granicach Arabii/

Hellada, y, r. ż /: Prowincya i miasto Tessalii, Hellas, adis f. :/ — Dmoch.

Hellenista, y, r. m /: biegły w języku greckim, doctus linguae graecae — Bezin

Hellenizm, u, r. m z łac. hellenismus sposób mówienia grecki

Hellenski, á, é przym /: grecki od Hellenów :/ Złoto Helleńskie

Helleny, ów, lic. mnog /: naród w Tessalii Hellenes :/ — Dmoch

Hellespontyacki, á, é przym /:

Hellespont, u, r. m /: Przyp hellespontyacki ta ściana do Zycia może egicyslić z Propontydą Hellespontus :/ — Dmoch — Otwin. Wal

Hełm u, r. m z niem der Helm, szyszak

Byt w hełmie i panterzu — Szym Joz

Chwieie się hełm na głowie — Tymin

Obwarować sobie głowę w hełm — Koch Pio

Dziadt oczet biały hełm ginący w powietrzu — Kosa Roz

Dziwiąt pod hełmem — Tymin

Uchylić twarzy z hełmu — Koch. Pi

Wstrzyslo się kita na hełmie — Dmoch

Hełm kowany. — Koch. Pio

— lity — Koch. Pi

— rzawy — Naruj

— złocony. — Koch Pio

2. Hełm, albo szyszak kładziony nad kotłami — Kras Ign

3. Hełm zbawienia weźmicie — Kras Ign

Hełmaty, a, e, przym. /: w hełmie :/

Hełmisko, a, r. szyszyszak / Bezin

zgrub. hełmu.

Hełmów, a, r. m /: odpoczynek wieczorny po pra

cy

cy: /
Helos, u i. s. m /: rzeka Tessalii
1. Helos i. s. n /: miasto Lakonii nad morzem przy ujściu rzeki Eurotas: /
2. Helos /: miasto w Mezenii: /
Helusia, i, im. zdrob. Heleny
Helwecki, á, é przym /: Helwecyi: /
Helwecya, yi. i. s. z /: Prowincya Europy: /
Helwetowie, ów liczb. mnog /: mieszkańcy Helwecyi: /
Helzuchna, y, im. zdrob. Elżbiety
Hem, mu, i. s. m /: góra w Krayi Haemus. Hor
Hemitery usz, a, im. dz. mcz /: mężczyzna
Hemon, a, s. m /: rzeka grecki pod wodzą Nestora /: Haemon

Trotz
Heleris, i, m. Vdy
Dmoch
Dmoch
Boy. Vdy
Kniaź Hur
Kan. Dmoch
Hemony, ów, przym /: Hemonowy, á, é, przym /: Latinismus: bene nielicos, bene stuty, czemb
Malec
w Hisz
panii
3 Mara
Vicomte
Dmoch

Hemonia, ii, i. s. z /: Tessalia nazwana od Hemona syna Pelasga: /
Hemorroidalny, á, é przym /: hemoroid: /
Słabość hemoroidalna
Hemoroidy, id liczb. mnog z greckiego haimorrhois, płynienie krwi, haima krew, rheó płynę /: słabość, która płynącą sobie: /
Cieką mu hemoroidy
Giemza albo świerzbią hemoroidy
Hemowy Hen wykrzyk /: o tó! tam: /
Widzisz hen oczyma światem

Bezw. Kan. Kar.
Oczko
Oczko
Oczko. Ocz.

Henedynna, y, im. krz. mąż /: mężczyzna w Sarmacyi 17. mca :/ Nicovius

Henetowie, ow. liczb. mnog /: naród mieszkający w Paflagonii Prowincyi Azyi mniejszey nad brzegami morza Euxinu :/ Dmoch

Henochowie, ów liczb. mn /: lud w Sarmacyi :/ Gilly

Henrulko, a, im. zdrob Henryka

Henryada, y, r. ż /: poemat Woltera, w którym Henryk IV iest bohatyrem :/

Henrias, ados. f Henriade.

Henryczek, yczka im. zdrob Henryka.

Henryk, a, im. krz. mąż /: pierwszy Cesarz. w Bamberg. 4. Lipca :/ Nicovius

Henricus.

Henri.

Heinrich.

Henryka, i, i. krz. dziat

Henrica

Henriette

Henrika.

Henryś ia im. zdrob Henryka

Hepar, atis /: głosno odbijać się wygar :/ — Bezim

Hepanie, a, r. n /: głośne odbijanie się, wygranie :/ azyatyckiey Herodis, ozum Sene Perzyna

Hepatyka, i, r. ż /: z grec. żyła wątrobna :/ — Bezim

Herodyusz, a, im. krz. mąż Heptapor, u, i. s. m /: rzeka w Misyi heptaporus :/ — mąż w Nowodworze 17. mca Nicovius Dmoch

Heraklea, y, i. s. ż /: miasto nadmorskie Pontu :/ — Dmoch

Herakleja, a, im. krz Heraklenski, a, e, przym /: Heraklei :/ mąż /: mężczyzna w Tracyi 29. Lipca Nicovius

Biskup Heraklenski.

2. Herakleas /: Biskup Heraklidowie ów liczb. mnog /: potomkowie Herkulesa, Heraclides :/ — Aleksandryyski 14. Lipca :/ Nicovius Dmoch

Heraklides, a, im. krz. mąż /: katechumen mąż w Aleksandryi pod Severem 28. Czerw. Nicov

mQuesmu

1. Heraklius, a, im. Lu. męż
/:męczennik w porcie Rzym-
skiego 2. Marca:/ — Nicovius

11. Heraklius /:męczennik w
Kartaginie 11. Marca:/ Nicovius

3. Heraklius /:męczennik w
Tudercie 26. Maia:/ — Nicovius

4. Heraklius /: Biskup Se-
noneński 8. Czerwca:/ Nicovius

5. Heraklius /:wyznawca
w Kampanii 1. Września:/ Nicovi

6. Heraklius /:rycerz męczen-
nik 22. Październ:/ Nicovius

Herahlitowy, dic przy
czyy sig Herahlita:
Lzy Herahlitowe — Dish

Heraldyka, i, z. f. /: wiadomość herbów :/ —

* Herasz! boże day szczęście, quod bene vertat!

Herat pan Syndes

Herb, u, r. m. /: znak szlachectwa :/

Po: ob: erb

Łacina stara nazwała herb imago to iest obraz iakiey rzeczy, iako Straża iest obraz roporu: Jastrzębiec iest obraz podkowy a krzyża: ciotek iest obraz byka. —

Herby poznać to sprzątnie Herbowany herbami. Miał w rodzie nie tak imiona i herby iako cnoty i pobożność

Nabyła herbów szlachectwo

Posiać herb

Polska męzkowem

Ozdobiony gotemi herbami

Nazpodrzy cnota my herby i cnotowe herbem stada i trzody —

Pieczętować się herbem

Podszyć się pod herb idi —

Jabłon

Nałęcz

Drzewic. Ste

Birk

Skarga

Grzeg. z Sam

Pobrzeb

Strzyk

Starow

Nieszc

Ossol. Jan

Poszły w groby zimne herby

Rozdawać im herby —

Szczycić się nie swoim herbem

Urodzili się te herby we krwi polskiey —

Wyliczyć się z herbów —

2. Herb Poznański: /: herb cesarski :/ orzeł o dwu głowach :/ —

Królestwa Polskiego /: orzeł biały :/

Wieniki /: lew ze skrzydłami :/

3. Herb /: dom x rodzina :/ z tego herbu, ludzie bitni, z tego kleynotu gorzcy, zapalczywi, z tego ozrożni, z tego cisi. —

Zdrowienie x. Papr. Pet.

Zdrowienie Ste.

Zdrowienie Jan

Zdrowienie kto tylko zdrowem i herbem swoich Grzech Ste

Krowie

Starow

Starow

Starow

Koszut Ste.

Zdrowienie Jan

Zdrowienie z tego herbu Skarga

Zdrowienie Jan

Zdrowienie swoy herb

4 Herb Boga

Prosim Boga, aby
Bóg Boga naszego
zawżdy był pobożny — Starga

Herbarnik, a, r. m
/: piszący o herbach :/ Jabłon

1. Herbarz, a, r. m /:
opis herbów :/
Nie zgłębiał do herbarzów prawdziwe
2. Herbarz, z ta-
cińskiego herba
zielnik /: dzieło
mówiące opis
ziół :/

Herbata, y, r. ż /: po-
chodzi z wyrazu ta-
cińskiego herba i
the. The jest drzew-
ko rosnące w Chi-
nach, Japonie. Chiń-
czykowie nazywają
go thé, a Japon-
czykami ssiaa.
Że wszystkich her-
bat ta jest najlepsza
która z Chin przy-
chodzi lądem i no-
wym do Petersburga
Ros
thai thea d. t.
Franc. thé. m.
Niem. thee. m.

Pić herbaty Prendre du thé. Thee
Prosić kogo na trinken
herbaty do siebie Sam Dmoch
Zaparzać her-
baty Niemiec
Herbaty tanie Niemiec
Herbatka, i im zdr. Herbaty
Herbatny, a, e Herbaty Bezim
przym /: herbaty :/
Liście herbatne Jundzill
Herbatowy, a, e
przym /: herbaty :/
Drzewko herbatowe Sam Dmoch
Herbić się z kim
/: herbować się :/ używać w herbie
Herbić się z kim
łacińskim K. J.
Herbować, ał. ni. lilija Lorentow
nod /: oznaczać :/
Herbowiec, pisarz Birk
Herbować się z kim
zamk /: oznaczać
się herbem :/
Województwo
Kaliskie herbowało się
przed tem samą
szachownicą. Niemiec

Herbata, y. d. rud. z. pochodzi z wyra
zu tamtejszego herbá i thé. Thé
iest drzewko rosnące w Chinach i
Japonie. Chińczykowie nazywaią ie
thé; a Japończykowie tsiaa.
Liść tego drzewka dłuższy do szerokości
spiczasty i zębkowaty. Nalewá
się herbata wodą, i używa się często.

Rus . Tau theid, d. t. Franc
thé m. Niem Thee
Angielsku ale herbata
Po herbatę, prendre du thé Thee
trinken
— filiżankę herbaty Prendre une tasse
de thé
Prosić kogo na herbatę do siebie.
Gotować herbaty — Niemiec
Herbata Cesarska. Thé Impériale
— lekka — —
— mocna — —
— najlepsza ze wszystkich,
przychodząca z Chin tydzień i mocniej
do Petersburga
— suszona na słońcu Le thé
— bou — zielona

zielona suszona w piecu
Le thé vert séché au four.

2. Herbata /: zebranie osób w wieczor
na herbatę :/
Dawać herbatę. Donner un thé.
Jest herbata u Pani N. Il y a
thé chez Madame N
Jestem wezwany na herbatę. Je
suis invité à un thé
Herbata tańszeje ——— Niemce

Herbowany, á, é przym /: oznaczony herbem :/
Herbowany herbami Birk
Chorągiew herbowana imieniem Chrystusa Birk
Herbowny, á, é przym /: od herbów :/
Ozdoby herbowne — Bezim
Przezwiska herbowne Cruck-ska
Pieczęcią herbową — Barcikowska
2. Herbowny /: zaszczycony herbem :/ — Bezim
Byt herbowny — Bielsk
Herbowy, a, e przym /: ozdobiony herbem :/
Naieżdżać się domami herbowemi — Witow
Herćarz, a, r. m /: harcerz :/
Szuka herćarzów — Bezim
Herchel, a, r. m /: cherchel :/
Wydrwić co herchelami na kim — Opalky
Herować, st. cz. nok /: harcować :/
Herował na koniu — Krusz Jan
Hercyński, á, é przym
Lasy hercyńskie dzielące Śląsk od Czechów około Glacu i Świdnicy — Naruß
Puszcze hercyńskie Naruß
Heretycki, á, é przym /: odszczepieński, kacerski :/
Bezzakonność heretycka Skarga
Chytrością heretycką Skarga
Mistrzą zwiedziony Skarga
Duchem heretyckim sprzeciwić się komu Skarga
Fałsz — i Skarga
Fałszerz — i Skarga
Kościoł — i Skarga
Nauka — á Skarga
Niedowiarstwo — é Skarga
Niewierność — á Skarga
Rozumem heretyckim nadęty i poniesiony — Skarga
Szaleństwo — é Skarga
Po heretycku wierzy Diabło
Heretycko przysł /: po heretycku :/
Pisát heretycko Sakow

Heretyctwo, a, r. n /: kacerstwo, odszczepieństwo :/

Heretyctwo podźina korzeń cnotom — Skarga
Rozwierzchi heretyctwo chytrosciami i mowami tenże
— suszy
bardzo cnoty — Skarga
Zostawaią w heretyctwie — tenże
— zaymowa
to się w Polszcze — Skarga
— obrazobórstwie — tenże
— mizerne. Skarga
zatwarzonemi heretyctwem

Heretyczki, dzięc, im zdrob heretyka z urąganiem :/

Hardości i chytrości ych heretyczkich — Skarga

Heretyczeć, st. niedk /: stawać się heretykiem :/

Miasta heretyczeć poczynały — Birk

Heretyczka, i, r. ż /: kacerka, zostaiąca w odszczepieństwie :/

Żona iego heretyczka. Skarga
Obrzydła — á Treied. Cichna

a harmiego: od trwania uporczywie heretyczeć

Heretyk, a, r. m /: odszczepieniec kacérz :/ naryzwać się, a ††

Poznać heretyką. Skarga
Heretyk bezrozdny. Skarga
— potępiony. Skarga
— zatwardziały Skarga
— zawzięty — Skarga

Heretykować, st. cz. ndk /: liczyć między heretyki :/

Heretykować kogo Cechowa Mar

Herezyá, yi, r. ż z greckiego: kairesis odszczepieństwo, kacerstwo :/

Żadne zmysły herezya — Birk
Nastąpiły herezye na wiarę katolicką — Skarga
Podnoszą się herezye — — Skarga
Pożerá herezyá królestwa — Skarga
Upadła herezyá Skarga
Ustała herezya — Zenze

Hermagoras, a, im. kn. kobiéc 1. Biskup
Akwileieński męczen. 12. Lipca: / Nicovius
1. Hermas, a, im. kn. męż /: męczen S. Pawła
w Rzymie, 9. Maia: / Nicovius
2. Hermas /: męczennik w Rzymie 18
Sierpnia: / Nicovius
3. Hermas /: kapłan męczennik w Mizie
4. Listopada: / Nicovius
Hermelaus, a, im. kn. męż /: opat na wyspie
Antro 28. Marca: / Nicovius
Hermellus, a, im. kn. męż /: męczennik w
Konstantynopolu 5. Sierpnia: / Nicovius /
Hermengaudyus, a, im. kn. męż /: Biskup
Urgellenski 3. Listopada: / Nicovius
Hermenegild, a, im. kn. męż: / : męczen-
nik w Hiszpanii 13. Kwietnia: / Nicovius
1. Hermes, a, im. kn. męż /: męczennik w Bo-
nonii pod Maxymilianem 4. Stycznia / Nicovius
2. Hermes /: męczennik w Massylii 1. Marca
Nicovius

3 Hermes /: męczennik w Rzymie pod Adrzanem 28. Sierpnia :/ Nicovius

4 Hermes /: męczennik w Adryanopolu pod Julianem 22. Październ :/ Nicovius

5. Hermes /: męczennik w Afryce 2. Listop Nicovius

6 Hermes /: wyklinarz w Recyatyi 31. Grudnia :/ Nicovius

7 Hermes /: rycerz męczennik w Ponnd pod Antoninem 21. Maia :/ Nicovius

Hermip, ppa im. kn. męz /: męczennik w Nikomedyi pod Maxymianem 27. Lipca :/ Nicovius

Hermokrates, ay im. kn. męz /: męczennik w Nikomedyi pod Maxymianem 27. Lipca :/ Nicovius

1. Hermogenes, ay im. kn. męz /: męczennik w Antyochii 17. Kwietnia :/ Nicovius

D. Heron /: męczennik w Alexandryi pod Decyuszem 14. Grud :/ ___ Nicovius

Heros, a, im Dz. męż /: męczennik w Armenii pod Maximianem 25. Czerwca :/ Nicovius

2. Herkulán /: Biskup Bryxeński 12. Sier :/
Nicovius

3. Herkulan /: męczen: u portu Rzymskiego
5. Urzes :/ Nicovius

4. Herkulán /: rycérz męcz w Rzymie pod
Antoninem 25. Września :/ Nicovius

5. Herkulan /: Biskup w Perużu męczen-
nik pod Sobyla 7. Listopada :/ Nicovius

Herena, y, im. Urzes. kob /: męczennicka w
Afryce 25. Lutego :/ Nicovius

Herenda, ii, im. Urzes kobiece /: męczennicka
w Afryce 8. Maia :/ Nicovius

wychodzić z herezyi — Skarga

Wyświecał ten herezye — Skarga

Zarażonym bydź herezyą — Skarga

żdymuie się ogień herezyi — Skarga

Hergewet, u, r. m. z niem das Heergewette /: taiinnicy zowią arma bellica, res expeditoria, rzeczy ku wyprawie woiennéy służące, które wdowa po śmierci mężowéy, wina na dziedzicowi iego wydadz :/ — Szczerbic

Hergewet zbroia patasz, koń z siodłem po zmarłym mężczyźnie.

Herkulan, u, r. m. /: starozytné miasto Italii na Kampanii naprzeciw Wezuwiu

Wezuwiusza, założone było na 60 lat przed woyną trojańską 1342 przed Chr. Naprzód mieszkali w nim Oskowie, potem Kumani, Tyrreniowie i Samnitowie. Rzymianie opanowali go podczas woyny sprzymierzonéy. Zapadło się pierwszego roku panowania Tytusa, a 79 ery chrześciańskiéy. Herkulaneńskie dé przym Malarz Herkulaneński — Albert

Herkulański, á é przym /: tyczący się Herkulanu :/

Odkrycia Herkulańskie — Potocka

2. Hermogenes /: męczennik w Melitynie 19. kwietnia :/ ——— Nicovius

3. Hermogenes /: męczennik w Syrakuzach 25. Kwietnia :/ Nicovius

4. Hermogenes /: męczennik w Helandryi pod Maxymínem 10. Grudnia :/ Nicovius

Hermolaus, a r. m /: kapłan męczennik w Nikomedyi pod Maxymianem 17. Lipca :/ ——— Nicovius

Hermillus, a r. m. bn. męcz /: męczennik w Sydonie pod Liciniuszem 13. Stycznia :/ ——— Nicovius

Herodyon, a im. bn. męcz /: uczeń Apostolski 8. Kwietnia :/ Nicovius

1. Heron, a im. bnes. męcz /: męczennik w Alexandryi pod Sewerem 28. Czerwca Nicovius

2. Heron /: Biskup Antyocheński i męcz 17. Października :/ ——— Nicovius

1. Herkules, a, r. m
/: syn Jowisza i
Alkmeny :/ Herkules tamdt uzyczesmati ize bog.
Herkules policzony
między Bogi —
— poślubił
boginią młodość
w niebie.
Przysł Dwieria i
sam Herkules nie
zdoła — — Koch. Jan

2. Herkules /: planeta
odkryty od Olbersa
8. grudnia 1803 :/
Astronomowie
Europejscy, nie przy-
jęli tego nazwiska
i imieniem wynalaz-
cy oznaczyli tego
nowego planety —

Herkulesowy, á, é przym
/: Herkulesa, nie-
zmiernie trudny :/
Dzieła herkulesowe Piotr. Sek
prace — é,
Siła — á
Siły — é Piotr Sek
Fajnrzew
kopiz.

Herkulowy, á, é przym
/: Herkulesowy :/

Tarent Herkulowy Dmoch

Herm, u, m. s. m
/: rzeka w Azyi
Rey mniejszey wy-
pływająca z gó-
ry Hermus — Dmoch
Hermafrodyt, a, Hermus mętny ztorem. Auro turbidus
z wyraz. Hermus
Virg
z greck. herma-
phroditos złożo-
nego z Hermes
Merkuryusz i
aphroditè Wene-
ra; ponieważ
baiecznośći tak
mianowała syna
Merkuryusza,
Wenery, którego
uważano za dwu
płciowego.
Hermagor, a, im
kr. mż. Herma
goras.
Hermenegild
a, im. kr. mż
Hermes, a z gre
kiego Hermes
Merkuryusz
Posąg ów Mer-
kuryu

kuryuszka bez rąk
i nóg zdobiono bra-
ny przysionki ito
Hermetycznie przyst
sposobem wynalezio
nym. Do Hermesa/
Zamknąć naczynie
szklanne hermetyc
nie
Hermesowy /: :/
ski Hermesowé
Hermetyczny, a, é przym
/: Hermesa :/
Filozofiia hermetycz
ná, to iest chemia,
w ktorey Hermes
trismegistus celował
Hermina, y, i. s. z /: mia
sto koło góry Cylleny
w Arkadyi /: ——— Dmoch
Herminia, y, i. s. z /: mia
sto w Argolidzie na
końcu półwyspu Pelo-
ponezu /: ——— Dmoch
Hermon, u, i. s. m /: gó-
ra Palestyny „na wschod stoń ca
Hermon, ów, m.
Kiedy się trwoga w
duszę

Kimbar

duszę moię wkradnie
mnie na myśl Her-
mon: Jordan
przypadnie —— Koch Jan
Hermoński, á, é
przym /: Hermonu
Pustynie hermońskie Dybiń. Mac
Skały Hermońskie Koch Jan
Hermonassa, y,
i. s. z /: miasto
Bessarabii :/
Hernicki, á, é
przym /: tyczący
się Hernikow,
Hernicus, a, um.
Virg.
Hernikowie, ów
liczb. mnog /: ludy
Italii, Hernici,
orum m. pl. Liv.
Hyrr: imię hiszpańskie
Herod, a /:
oddał Herod złe mnie zwiastu Białob
Gdy przyszła usłyszy Herodu Skarga
Herodowy, a, e przym
/: Heroda :/ Herodowe Wuchal
Przesladowanie He-
rodowe —— c. Wienbg
Serce —— á. Białob
Pycha —— a. Skarga
Złość —— a. Wuchal

Malwid August Cesar: wolałbym u Sie-
bie być z więźniem niż sam
Białob

rodu

Herodyada, y, i. z /: żona Filipa brata Heroda :/

Herodyanie, ow, lub mnog /: sekta ze u Żydów :/

Herodiani, orum m. pl

Herodiens. s. m.

Herodyański, a, é przym /: Herodyanów :/

Sekta Herodyańska Skarga

Heroicznie, przysł /: po bohatersku

Heroum more, héroiquement /

Dzieła prawdziwie heroicznie. Bezim

Heroiczno-komiczny, Bohatersko-komiczny /: Pass napisali

Heroiczny, a, é przym /: pełny wielkości duszy, heroicus, herous, a, um Ci

Héroique.

Był w aktach heroicznych prze-

dziwny ——— Skarga

Cierpliwość heroiczna Skarga

Cnoty ——— Swiad. Pas

Uniesienie — é

cnoty ——— Swiad. Pas

2. Heroiczny /: tyczący się bohatyrów :/ heroiczne

Czasy bohatyrskie /: w których żyli bohatyrowie, lub zwani od poetów synami Bogów :/

Poemat heroiczny /: opis iakiego czynu świetnego, lub nadzwyczaynego przedsięwzięcia bohatera :/

Homer, Wirgiliusz

poemata heroiczne wiersze heroiczne /: wiersze sześciomiarowe greckie i łacińskie, których Homer i Wirgiliusz użyli w swoich poematach

Malowidło heroiczne /: wyrażaiące sprawy osób dalekiey starożytności :/

Wiersz

2 Heroina, y, r z /: bohaterka pełna wielkości duszy, Heroina ac t. Prop, Heroas, idis t. Stat r Heroine. —

3 Heroizm a, u, r. m /: wielkość duszy właściwa bohaterowi. Sublimitas animi heroica. Wiele heroizmu to dzieło zamyka

1 Heroida, y, r. ż z greckiego heros bohater /: list w wierszach ułożony pod imieniem bohatera iakiego albo starożytnej osoby:/ Heroidy Owidyusza.

Herszel na końcu tey strony.

/: Herszt, a, r. m z niem. /: wódz, głowa złych ludzi, albo sprawy złey:/ — Herszt spisku — — buntowny.

Herta, y, i, s /: córka Celtyba siostra Aglaury i Pandrozy: Herse Orze

Bezim

Herodyanie ow. liczne mnogie /: ludy mianowicie Żydy zamieszkujący Herodyanami, Herodianami, Herodyanami

Sodebska

Knap

Bezim

kwiat kwz

2. Herszt /: naczelnik dobrey sprawy:/ Bydź musi u nas w kole szlacheckiem ieden marszałkiem i herszem wszystkich — — Teraz używany iest tylko ten wyraz we złem znaczeniu.

Peb. Seb

Herszтować st. cz. ndk /: reywodzić w czém, albo do czégo:/ Rzemieślnik nie może herszтować w Rzeczypospolitey

Peb. Seb

Herszтować przed woyskiem — —

Kotuda

Herszтynia, y, r z /: przewodniczka:/ Byta tego herszтynia — —

Olsze Jak

Herszel, a, r m /: planeta odkryty od Herszela Hanno

Hannowerzyka
13. Marca 1781.
W Anglii nazywa się georgium sidus; a we Francyi Herszelem Herschell.

Herulowie, ów, liz. mn /: ludy Germanii, które obaliły państwo Rzymskie, Herulorum m. pl. ż Hérules

1. Hesper, a, i, ż /: syn Japeta przemieniony w gwiazdę :/ — Dmoch

2. Hesper /: nitrzenka :/ kiedy się okazuie przed wschodem słońca, nazywana iest od Rzymian aurora lucifer; a kiedy po zachodzie słońca, mianuie się hesper gwiazda wieczorna

Hesperya, yi, i, s. ż /: nazwisko Italii i Hiszpanii :/

1. Hesperydy, ryd liz. mnog /: Egle Aretusa i Hesperetuza, córki Hespera, brata Atlasa :/

2 Hesperydy /: wyspy du Cap Vert :/

Hesperski, á, é przym /: tyczący się hesperyd :/

Ogrody hesperskie Łacki Kaz

Hesperyowie, ów liz. mnog /: ludy Hryki; Hesperii, orum, m. pl

Hesperyyski, á, é przym /: tyczący się Hesperyi :/

Brzeg hesperyyski Bartżm

Kraina ——— á Dmoch

Hessya, /: Hassya :/

Hessyyski, á, é przym /: z Hessyi :/

Fygle

Tyle do topienia
beszyyskie ——— Swiad. Ko

Stet /: tam :/

Stet daleko leży w
tyle ——— ——— Niemiew

2 Stet /: używá się ten
wyraz w pobudzaniu
konia do biegu :/
Nie nie pomoże
stet; stet, kiedy
konie nędzne ciągnąć nie mogą — Bezim

1. Hetka, i, r. z /: koń
nędzny tak nazwany do wyrazu stet,
którym się konie pobudzać zwykły do
biegu :/
Jeżdzi szesią hetka: Monit

2. Hetka /: człowiek
nikczemny :/
Cóż to iest za hetka! Bohom. B
Hetman, a, r. m z niem Szyszka
/ ostrokosciá
Hauptmann /: naczelny wódz woyska :/
Czes heytman.
Hetmanić dobrze hetmán nie może, iedno prze
z wrz biegłości walczenia Dzt Sob

Hetman ma mieć
głowę wielką, oczy
francuzkie, rzęsy
skie, nogi Lizbańskie

Byt groźnym he-
tmanem ——— Czet Sta
Odgrożwać hetmanom
Dał godło het-
mán trąbieniem Tarn. Jan
Kędzie hetmán woyskiem ma-
Przypart ich do- drożnie swoim
bze hetmán — Bezim
Stuchać hetmana Skarga
Uczynić kogo
hetmanem — Skarga
Zasłapił het-
mán mężtwem
swoiem tak zły
raz ——— Skarga
Przyst Hetma-
nem woysko stoi Knap
Jaki hetmán;
taki żołnierz. Birk
Lepsze woysko
Jelenów pode
liwém hetma-
nem; niż woysko
lwów pod iele-
niem ——— Knap.
Hetmán czuły. Pisznon
——— doznany Skarga
——— drabski Bud. Szy
——— dworny Bud. Szy
——— dzielny Skarga
——— godny. Skarga

——— mądry.	Skarga	——— wielki ko-	
——— mężny	Skarga	ronny i litewski	
——— obozny.	Bud. Szy	miał naywyższe	
——— opatrzny	Piłkon	dowodztwo nad	
——— pełny zwyczaiu	Skarga	woyskiem swego	
——— polny ko-		narodu ———	Łapr. Bart
ronny i hetman		——— wielki	
polny litewski,		/: prowadzi woy-	
wziąwszy swoy począ-		sko, obiera mie-	
tek od wodza woysk		sce na obóz, spra-	
granicznych, z któ-		wia ie w szyku,	
rémi w polu stoiąc,		daie znak do	
granic pilnowali,		bitwy i odwrotu,	
mianowicie przeciw		ma staranie o	
Tatarom ———	Łapr Bar	żywności, rzeczom	
——— polny		przedawanym wa-	
/: pomocnik hetma-		gi i ceny oznacza,	
na wielkiego: do		wyszłym tamże	Niemcew
niego czaty, przed-		——— wsławiony	
nie straże, szpie-		wielkiemi zwy-	
gi, a w nieprzyto-		ięztwy ———	Skarga
mności pierwszego		——— zawołany	
naywyższe wodztwo		biegłością, do-	
należy: / ———	Niemcew	świadczeniem	
——— pobożny —	Skarga	i szczęściem —	Jan z Pilzna
——— potężny —	Skarga	——— zleniały —	Bazylik.
——— powiatowy	Bud. Szy	——— zwyięzny	Skarga
——— przykładny	Skarga		
——— sławny —	Jenzi		
——— szczęśliwy —	Jenzi		

2. Hetmán wszystkiego świata i wszystkiego stworzenia /: Bóg :/ — Skarga

3. Hetmán w miastach /: celtmistrz, starszych rad celtarzami :/ — Knap

4. Hetmán nocny /: burmistrz :/ — Petr. Seb.

5. Hetmán woyska wodnego /: admirát :/ — Knap

Hetmán wodny — Biels. Mar.

6 Hetmán wozowy /: przełożony nad wozami :/ — Bud. Szy.

Hetmanić, st. ndk /: sprawować władzę hetmana :/

Hetmanić nie umie — Druzb.
— woysku — Warg
— na woynie — Zygrow
— na nieprzyiacioły — Skarga

Hetmanowá, ey, i. usz. ken /: żona Hetmana :/

Hetmanowanie a, r. n /: sprawowanie władzy hetmana :/

Za hetmanowania pomienionego — Debotz.

Hetmański, á, é przym /: hetmana :/

Hetmański brat — Kod. Di.
— á buława — Bork
— i głos — Skarga
— é poruczeństwo nosić na sobie — Janusz Jar.
— i porucznik — Mosor.
— i syn. — Skarga
— á umieiętności — Skarga
— i urzęd. — Skarga.

/ Hetmaństwo a, r. n /: urzęd hetmana :/ — Powod. Ber.

Dotrwać pod sprawą hetmańską icgo
Chciał go mieć na hetmaństwie — Kod. Ro.

Dopierát się o ster hetmaństwa — Bazyl.

Za iego hetmaństwa — Bezw

2. Hetmaństwo /: przymioty hetmanowi potrzebne :/ Wydawało się w Zamoyskim hetmaństwo wielkie — Trotz

Hetmańszczyzna, y, r. ż /: dobra hetmańskie :/ — Bezw

Hewar, patrz Hywar.

1. Hey wykrzyknik wzywania

Cześ. hey.

Hey! day sam wodki — Boho Jr
Hey! iest tam kto? — Bog. Woy
Hey! proszę cię, powiedz mi — Warszba

2. Hey, wykrz. ubolewania

Hey, żem widzieć nie mógł Pana — Tryzna
Hey! miły Boże! — Bazylik
Hey! miły bracie! — Witow
Hey miły Panie cóż widzy, z nami czynić
Hey! porzuć to — Morszlyn
Hey! dla miłości
Boga, czuymy się — Wuek
Bożego, życie swoie nahey — Gruszczyn
Hey hey! wykrzyknik narzekania

Hey! hey! Helento — Czart. Dw

Heyda wykrz. zachęcenia Ewan, odgłos Baibantek — Moiz

Heydasz /: Heyda :/ — Moiz

Hey! nam hey! wykrzyknik narzekania

Hey! nam hey! bez przyiaciela — Kopiz

Hey niestetyż! — Zamorow

Sadzabyśke nahey wyrocy życie Grusza
Hey miż tedy /: wykrzyknik okna czasowy zachęty :/ — Igau

Heyże! daley! gdy Bóg z nami — Kopiz

Heynał, u, r. m /: pieśń budząca :/ po wsi. haynal, u, rzenka.

Nie trzeba mu stroża na wieży z heynałem Hey
Rozweselać oby — Czech się wesołym wesołym heynałem — Olsz Jab

Spiewały heynał nocne puhacze — Bezim

Hezdyn, u, r. m /: miasto Fr. Pas de Calais, Artois, Hesdinum

Hesdinum, i, n: /

H I.

Hi! hi! hi! /: odgłos śmiania się lub szydzenia :/

Hiacynt, a, im. dr. m.z /: Jacek :/

2. Hiacynt /: gatunek kwiatu :/

3. Hiacynt /: kamień szlachetny :/

Hiacynta, y, im. dr. es. kob /: Jacenta :/

Hiacynta śliczná

Hiacyntowiny, in. liczmn. z /: imieniny Hiacynta :/

1. Hiacyntowy, á, é, pron /: kwiatu hiacyntu :/

Cebule hiacyntowé

Kwiat

2. Hiacyntowy /: modry, błękitny :/

Barwa hiacyntowá

1. Hiady, ad. liczmn. z /: siedm cbrek Atlasa, zmienionych

Hibernia, ii, i. s. ż /: Irlandya, Irlande, Island

Hibernia, ii, i. s. ż /: Irlandya, Irlande, Island

Chodowie

Irlandczyk

Oliwin. Wal

Jundziłł Chodowie

Olsz. Jak

nych w konstellacyą z siedmiu gwiazd złożoną na czole byka Hyades, um, f pl. /: A na gwiazdzie Hyades [illegible] Hyades Hiadów, czyli Hiad, matce Hyades albo Dardanu, założycielu Troi

Hiampol, a, i. s. /: miasto w Jowydzie na zachód Hyampolis is f

Hibla, i, i. s. ż /: miasto i góra Sycylii. Hybla, ae. f. Virg :/

Woony miod z Hibli

Hibleyski, á, é pron /: tyczący się Hibli :/ Hyblaeus, a, um Virg. Hyblensis m. f. se. n. is. Plin

Pasieki hibleyskie

Miod hibleyski.

Hicetaon, a, i. m. /: brat Priama :/

Hicetaon, onis.

Hida, y, i. s. ż /: starożytne nazwisko

Hiberia, ii, i. s. ż /: Irlandya, Irlande

Hiberyja

Hiberia, ii, i. s. ż /: Irlandya

Hiberyja

Hoxet

Gorzy Jan

Gorzy Jan

Bexim

Pastor seb

Kraiń Kor.

Dmoch

Zwisko miasta Sar
des. Hyda, ae. f
Hidaspes, a, i. s. m. /:
rzeka Indyi:/ Hy
daspes is. m.
1. Hidra, y, r. z /: wąż
wodny:/ Hydrus i,
m. Plin. Hydre s. f.
2. Hidra /: potwór o
siedmiu głowach za-
bity od Herkulesa:/
Hydra, ae, f. Virg.
Hydre s. f.
Hidrodynamika, i, r. z
z greck. hudôr, woda
i dunamis, moc, potęga
/: nauka o poruszo-
nach wody:/
Hydrodinamica, ae. f
Hydrodynamique s. f.
Hidrograf, a, r. m /: bie-
gły w hidrografii/
Hydrographiae peritus,
a, um
Hydrographe s. m
Hidrografia, ii, r. z
z greck hudôr, wo
da i graphô opi-
suię /: opisanie
mor z i sztuki że
glowania:/
Hydrographia, ae. f
Hydrographie s. f
Hidrograficzny, d,
e przym /: tyczący
się hidrografii:/
Hydrographicus, a, um.
Hydrographique
Karty hidrograficzne
Hidrologia, ii, r. z
z greck hudôr, woda
i logos mowa /:
nauka w powszech
ności o wodach, o
ich naturze i wła-
snościach:/
Hydrologia, ae. f.
Hydrologie s. f.
Hidromancya, ii, r. z
z greck. hudôr woda
i manteia /wróżenie
/: wróżenie z wody
Hydromantia, ae. f.
Plin

Hidrosiarczan Koch Piot
Hydrosulfas
Hidrosiarczek Trem
Hydrosulfuretum
Hidrosiarczyste wyciśnione z zboży wysączyły krew hidry siedmiołbistéy Aloys Trem
Hydrosulfuretum z greck. nauka o biegu wód płynnych Odm Joz

Plin

Hydromantie s. f

Hidromantyczny, a, e przym tyczący się hidromancyi / Hydromanticus, a, um Hydromantique

Hidromel, u, r. m z greck hudôr woda, méli, mioo / woda miodowa /

Hidrometr, u, r. m, z greck hudôr, woda, i métron miara ~~miara wodna / choroba ty Dropisie~~ / : narzędzie do mierzenia ciężkości, gęstości, rzadkości, mocy i innych własności płynu /

Hidrometrya, y, i. s. ż z greck. hudôr woda, i métron miara / : nauka mierzenia rozmaitych płynów powietrza

Hidrostatyka, i, i. ud ż z greck hudôr woda i histamai, bydź w spoczynku / : nauka o równowadze ciał płynnych /

Hidrunt, u, i. s. m / : miasto Kalabryi z portem /

Hiena, y, r. ż / : zwierz trochę niższy od wilka ale nie krótszy ma sierść, albo szersi do wilczej podobna, włos szorstszy i twardszy a czarnemi naprzerzony głowę ma duż przy kości grzbietney, bez oszelakiego obrotu, kiedyż chce obeyrzeć, wszystek się musi poruszyć / Namysłow

Hyaena, ae. f. Plin

Hyène s. f

Hierapolski, a, e przym / Hierapolw /

Biskup Hierapolski —— Wiesz. Mon

Hierarchia, ii, i. s. ż / z greck hiéros, swięty, i archè, rząd.

/: rząd kościelny ou-
chowieństwa :/
Hierarchia kościoła.
Hierarchiczny, a, e
przym /: tyczący się
hierarchii :/
Hierarchicus, a, um
Hierarchique
Hieroglif, u, r. m. z grec
kiego hieros, święty,
i glyphō rzyć. /: ryuć
czyli rzeźba święta,
to iest do taiemnic
Religii, lub nauk
u starodawnych Egip
cyan używana :/ —
Symbolum hierogly-
phicum, i, n.
Hieroglyphe. s m.
Hieroglifuczny, á, é przym
/: tyczący się hieroglifu :/
Hyeroglyphicus, a, um
Hieroglyphique ad
Hieronim, a, r. m z gre
kiego hieronymos ‡
święcony zakon —
Hieronim S. doktor,
otrzymał od Dama
za Papieża dozwo-
lenie odprawiania
Mszy ięzykiem sło
wiań

‡ Hieronymus, i. m. Hra. Jerôme. Niem Hieronymus

Hieroglifiki ‡

* Hieroglifiki były starożytnie rozmyślane, do czego się Egiptyanie przykładali, gdy chcieli mądrość swoią przed ludźmi ukryć, albo ią w zagadkach podawać. Dzis. Hieroglifiki, albo Symbolika, iest nauką, która nam daie znać o tych rzeczach, które ludzkim rozumem, albo zmysłami, albo też i jednym i drugim poznać możemy. Tak Egiptyanie przez Krokodyla rozumieli złość, przez Konia wojnę, przez Sokoła prędkość, przez Słońce Boga, przez Sowę mądrość, przez Wilka chciwość, przez Lwa moc, przez Kota chytrość, przez Wołu cierpliwość, przez Kozła lubieżność, przez Wieprza nieczystość, przez Wodę płynność, przez Ogień gorąco, przez Ziemię suchość, przez Powietrze wilgoć, przez Wiatr ruch, przez Rybę zimno, przez Ptaka lekkość, przez Węża mądrość, przez Jaszczurkę prędkość, przez Kameleona próżność, przez Pawia dumność, przez Jaskółkę wstyd, przez Słowika rozkosz, przez Kruka żałość, przez Gołębia miłość, przez Kozła ciężkość, przez Wielbłąda cierpliwość, przez Słonia rozum, przez Lisa chytrość, przez Wilka drapieżność, przez Niedźwiedzia gniew, przez Lwa odwagę, przez Tygrysa okrucieństwo, przez Wilka chciwość, przez Owcę cierpliwość, przez Barana uległość, przez Wołu pracowitość, przez Konia rączość, przez Psa wierność, przez Kota chytrość, przez Myszy ubóstwo, przez Szczura nędzę, przez Mysz ubóstwo, przez Jeża ostrożność, przez Żmiję mądr

Hil, u, i. s. m /: rzeka w Azyi zwana inaczéy Phrygius, Stylus :/ ——, —— Dmoch

Hila, y i. s. ż /: miasto w Beocyi nad iezio-rem tego imienia Style :/ —— Dmoch

Hilarenka, i, im. zdrob Hilaryi.

Hilaryusz, a, im. kn. męz. Skarga

Hilarya, yi, im. kżes. biato

Hilaryon, a, im. kn. męzkie Skarga

Hildesheim, u, i. s. m /: miasto w Dolnéy Saxonii, Hildesiajae. f

Hildesheymski, á, é, mgn /: z Hildesheymu :/ kronikarz hildesheymski Nar. Pz

Himen, na, im. bog. m, z greck. humén, małżeństwo /: bożek małżeństw syn Bachusa i Wenery :/

Hymen, ěnis m. Catul

Z rus Hymen

Himeney, ia, im. bog /: Himen :/

Hymenaeus, i, m. Virg

Z Hymenée.

Himet

Himerowy związek

Himn, u, i. ud. m z greck. humnos /: pieśń u starodawnych ku czci Bogów i bohaterów

2 Himn /: pienie kościelne na uwielbienie Boga i swiętych :/ ——

Himny są pospolicie pisane wierszami; ale także są bardzo piękne w mowie niewiązanéy np. Veni sancte Spiritus

Himnista, y, r. m /: spiewak himnu :/ Żimovo.

Himnopis, a, r. m /: pisarz czy himny :/ Bezm

Hinderbak, a, r. m /:

Psul hinderbaki czyli Skrzecz

1. Hipaż, a, r. m /oyciec Charopa

Hippasus, i. m. / Dmoch

2 Hipaż /: oyciec Hipsenora :/ Dmoch

Malskie Mss

Himny bolesci nabożności ku Krzyżowi Pańskiemu od Paulenta Pan. Leona in Lexicon

3. Himny Grodz Sba

wyjmuiąc tego wyrazu w rodzaiu żeńskim himna piérwsza osoba

Hipenor, a, r. m /: syn Troiański zabity od Dyomeda Hippenor, oris m / Dmoch

Hipera, y, i. s. ż /: zwód do w Tessalii podług Strabona przy mieście Feres Hyperea, ea, t. / Dmoch

Hiperboliczne umieszczenie imaginuje Becca

Hiperboreyski, a, e przym pochodzi z. greck huper za; i boreas, wiatr północny. / Łac. Hyperbŏreus a, um. Plin Fr Hyperborée albo Hyperborcen Kraie hiperboreyskie Dezim

Hiperenor a, r. m /: syn Panta, brat Euforba zabity od Menelaia Hyperenor, oris. m / Dmoch

Hiperesa, y, i. s. ż /: miasto w Achai poźniey zwane Egira / Egira Dmoch

Hipokondrya, ii, r. z /: z greckie /: słabość /

Hipokondryk, a r. m / Hipokondryk pomiary Felix

Hipokoon, a r. m /: wódz Trakow przestrzeżony od Apollina o zabiciu króla Reza / Hippocoon —— Dmoch

6) Hipokrates, a, r. m /: prawo Lawca sztuki lekarskiey / Niszkow

Hippocrates, is. m. Hippocrate Hipokryczko. Batamuctwa hipokryckie Kamus /

7) Hipokryzya, ii, r. z /: z greck hupokrisis obłuda /: udrywanie obyczaiow, fałszywy pozor pobożności lub cnoty / Pokryć się hipokryzyą Marga

8) Hipokras, u, r. m /: wino przyprawione winum Hippocrati

pocratium :/ ——— Włodek

Pić niedake z modu
a z wina uczynione
klaret, mulsum Mężczyn

Hipokryta, y, r.m /: obłu-
dnik :/
Nazywát go hipokryta. Skarga

Hipolech, a, r.m /: oyciec
Glauka wodza Likow
Hippolochus, i. m :/ Dmoch

2. Hipolech /: syn Ant-
tymacha, zabity od
Agamemnona Hip-
polochus, i, m :/ — Dmoch

Hipomach, a, r.m /: ry-
cerz Troiański zabity
od Leonteia, Hippo-
machus, i, m :/ — Dmoch

Hipomolgowie, ów, liz
mog /: naród karmią-
cy się mlekiem, mo-
gą się przez nich rozu-
mieć Sytowie, Hip-
pomolgi, orum m. pl. Dmoch

Hipoplak, u, i. s. m /:
miasto w Mezyi
powinnyi Azyi
mniejszey

mniejszey Hypopla-
cus, i. m :/ ——— Dmoch

Hipotebyizny, ąc przyn /: Karty hipote-
/ Hipotoy, ia, y. m /: wod- tyzne
Pallagonów zabity Smod Jan
od Aiaxa Hippodeus
ci, m :/ ——— Dmoch

2 Hipotoy /: syn Pry-
ama :/ ——— Dmoch

Hipperoch, a, r. m
/: rycerz troiański
zabity od Ulissesa
Hipperochus, i, m Dmoch

Hippocyon, a, r. m
/: Troianin zabity
od Meryona, Hip-
potion :/ ——— Dmoch

/ Hippodam a, r. m
/: Troianin zabity
od Ulissesa, Hip-
podamus, i, m :/ Dmoch

2. Hippodam /: Troia-
nin zabity od Achilesa /Dmoch

Hippodamia, ie, r. z
/: matka Polipeta
wodza Greckiego, Hip-
podamia, ae. f. — Dmoch

Hippokren, u, m
z gr. hippos
koń i chrênê
źródło. /: źródło
końskie :/
Hippocrene es. f. Plin
Hippocrene. es f
Mitol. źródło
sławne u Poetow,
wypływało z góry
Helikonu w Beocyi
podług zmyślenia,
koń Pegaz, wy-
prowadził ie ze
skały, uderzeniem
nogą.
Napił się wody
z Hipokrenu,
t. j. ma talent
poezyi.
Hippokrenidy, id. liż
mog. /: Muzy na-
zwane od źródła
Hippokreńskiego
Hippokreński, á, é
przym. /: tyczący
się Hippokrenu :/
Źrzódło hipokreńskie

Hippotad, a, /: Eol, syn Jowisza i Aresty córki
Hippotes Ovid
Hippotades

Albert

Albert

Hippolit, a, im. m
mąż. Hippolytus, i
m.
Hippoponeński, á, é
przym. /:
Biskup Hipponeń-
ski S. Augustyn
Hippoński, á, é
przym /: Hippo-
neński :/
Biskup Hippo-
neński S. Au-
gustyn
Hipsenor, a, r. m
/: rycérz Troiański
zabity od Eurypila
Hipsenor, oris m.
Hipsypila, j, r. ż
/: żona Jazona
matka Eunéia,
Hipsypila, ae. f. /
Hipsypileyski, á,
é, przym. /
Ziemia Hipsypiley
ska, Hypsipylaea
tellus. Ovid. /:
wyspa Lemnos :/

Stoga

Piramow

Dmoch

Bezm

1. Hippolit, a, im. dne męk
/: kapłan i męczennik
w Antyochii 20. Sierp: /
Nicovius
2. Hippolit /: męczennik
w Afryce 3. Lutego: /
Nicovius
3. Hippolit męczennik
w Rzymie pod Wale-
ryanem 13. Sierp: / Nicov
4. Hippolit /: Biskup
Portweński męczen-
nik pod Alexandrem
22. Sierpnia / Nicovius

5. Hippolit męczennik
w Rzymie pod Walery-
anem 2. Grudnia /
Nicovius
Hirenarchus, a. św.
tu. męż / kapłan
i męczennik w Se-
baście pod Dyokle-
cyanem 27. Listopada
Nicovius

Hirtaÿd, a, syn Nizusa Troianin. Hyrtaïdes. Virg.

Hirtak, a, troianin Dyda Nizusa. Hyrtacus i, m. Virg.

1. Hira, y, i. s. z /: miasto w Messenii :/ — Dmoch

2. Hira /: miasto w Beocyi Hira, ae :/ Dmoch

Hirkan, u, r. m /: morze Hirkańskie, Kaspijskie :/
Ujście Wolga strumienie w bródny
Hirkan — Korsak Kay
Brzeg Hirkanu — Korsak Kay

2. Hirkan, a, rodem z Hirkanii, Hirkanczyk /: — — Bezim

Hirkańczyk, a, r. m /: rodem z Hirkanii :/ Szyma Józ

Hirkania, ii, i. s. z /: kraina Azyi :/ wraz Mazanderan i Korkan :/
Hyrcania, ae t. Ci Hyrcanie

Hirkański, á, é przym morze Hirkańskie mare Hyrcanum Kaspijskie — Plin

Hirpinowie ow. luz. mnog /: ludy Samnitów we Italii, Hirpini, orum m. pl :/ Tygrysie Hirkańskich mlekiem poiony Miasto

Hirpowie, ow. luz mnog /: ludy Sabińskie, Hirpi, orum m. pl. Solin
Hirty, ego, r. m /: wódz Mizów zabity od Aiaxa Telamona, Hyrtius Dmoch
Hisny, á, é przym /:
Rzecz hisná i nieprzystoyná — Bezi 1542

Hispahan, u, i. s. m /: miasto Persyi Haspahan :/
Hispal, u, i. s. n /: Sewilla miasto Hiszpanii :/
Hispalis, is. f Séville f
Hispaleński, á, é przym /: tyczący się Hispalu, Hispalensis, is, é
Hispana, y, i. s. z I. Domingue, wyspa na golfie Meżykańskim

Historyczny de przy-
Dany historyczne
1. Historya, yi, z. z
z. greck. /: opowiada-
nie życia i spraw
ludzi, dzieiów, wyda-
rzeń małych lub
wielkich społeczności
uważanych pod wie-
lorakiemi względami
opinii, umiejętności,
nauk, kunsztów,
dobrych i złych spraw
szczęśliwych i nieszczę-
śliwych wydarzeń :/ — Kollont
Historya iest ma-
drości w kupę
zebrańá złożoná, i rozum
ludzki wielu w jedno
zebrany — Skarga
Historyą tą pochodzą
Czytał historyą dzie-
iów Państwa swoiego
Pisał historyą — Skarga
Swiécił się w historyi
nie mám ambicyi — Skarga
Rozbiła mgłę nieu-
miejętności i prostoty
historya. — Komarnicki
Historya dzieiow Pań-
stwa — — Skarga
— narodów
iest

iest obrazem cnot
i zbrodni, chwały
i hańby towarzy-
stwa — — Sniad. Jan
— układów to-
warzyskich — Sniad. Jan
Historya dáwna
opisuie dzieie od
stworzénia swiata
do narodzénia
Chrystusa —
— gotá — Skarga
— Izraelská
swiętá opisuie sta-
ry testament —
— koscielná
opisuie nowy te-
stament —
— pełná basni pisana nieberzk Grzeg. z Bar
— pogańska — Skarga
historya izyp. Scriptor — now in de-
— prowadzona gunter histori
eius. Cic.
pasmem lat i ma- Opol. Joz
teryy — —
— rozumowana Potoc. Sta
— stará — Skarga
zamiana basniami i niepewno-
2. Historya /: zda- ściami Nar.
rzénie, przygoda :/
Kładzie autor
tę historyą — Skarga
Powiadał historya Skarga

Historyczny de przy-
wrzuconych mianuiących wiadomość prawdy

Hiszpania wstrząsa się
aż w swoich zasadach.
La Espagne s'ébranle
jusqu'en ses fondemens.

Przywodzić historyą
Wzięć historyą z
pisma iakiego — Starga
Historyá zmyślná ub
ustnie — , — Petr Seb
Historyalny, á, é przym
/: historyczny /
Wyrozumienie historyczne —
Świadectwo historyalne Gmeg. z Żar
Historycznie przysł. Wyrozumieniem historycznie Przeg. z Żar
Historyczny, á, é przym Ossol. Fr
/: historyi :/
Prawda historyczná Sniad. Jan
Historyika, i, im. zdrob
historyi / małe zdawienia :/
Prawi historyicy — Bezm
Historyk, a, r. m /: dziejopis :/
Historyk Greckí — Starga
— Łaciński — Starga
Hiszpan, a, r. m /: rodem
z Hiszpanii :/
Hispanus, á, m.
Espagnol.
Hiszpan przydz w swoim mieszkanie — Bazylik
Hiszpańczyk, a, r. m
/: Hiszpan :/ — Parolowiec
Hiszpania, ii, i. s. z /: kro
lestwo

lestwo Europy :/
Hispania, ae f. Espagne f.
Odnosił triumf
z Hiszpanii. De-
portavit trium-
phum ex Hispania
Cor. y Vep
Ossol. Fr
Powrócił z Hisz-
panii do Rzymu
Redit ex Hispa-
nia Romam Liv
Hiszpanizm /: powiedzenie hiszpańskie :/
Hiszpanka, i, r. ż
/: kobiéta rodem
z Hiszpanii :/
Espagnolle
Hiszpánka /:
kobiéta hiszpań-
ská :/
Cytra hiszpańska
Hiszpański, á, é
przym /: tyczący się
Hiszpanii :/
Pochodzá Cytra hiszpańska
Kolor — a La couronne
Kozub —
Król —
Krosty —
kupiec —
miasto —
Muchy —
tłuczone /: pulvis
Cantharidum /—

Nowa Hiszpania
Nouvelle Espagne
Pazz Mexyk

z Hiszpanii
aus Spanien
hiszpański /
pisana
niszka
hiszpańsko-
wów. Jowski

Jezow
Koch Jas
Jezow
Espagne
Zbylit
Starga
Bezi 1542
Starga
Starga
Dyrek lek

Hiszpańszczyzna 4 r. z. / mowa hiszpańska /
Język Kastylijski / to jest hiszpański /

Naród hiszpański — Skarga
Owce — é — Klub
Krystowié — é — Niemcu
Szarca poprawić,
a wełnę wyczyścić
zednoż to obojé —
Mówić po hiszpańsku — Birkow
Hizop, u, r. m. z greckiego — Skarga
Hyssopum i, n. Cels
Hyssopus, i m. Col
Hysope.
Hizop maluchné
ziołeczko płucom
pomocné —
Pokropisz mię Panie
hizopém, i oczyszczon
będę — Birk
Hnet /: wnet :/ — Skarga
H O — Stanisławo

Ho! wydrzyknik zasła- — Hola wydrzyk za-
niania — dziwienia
Ho! poznałci go — Hola Mospande. — Bogus Woy
Ho! tego w nás nie — — żołnierze — Bohom Ż.
wynówisz — X. J — 2: Hola /: wydrzy-
Ho zapomnisz powagi, gdy — Mowną za sobą — nik radości :/
Ho. ho. stara to ho- — Hola, hola krzy- — Symplic. Sapi
wina — — — Bezim — czący śmierć z radości — Brudecka
Wrzę mówim ho! by- — Holaczek, aczka /: — Paszkow
liś też to ludzie, co — gotowka :/ —
to ustawiło — Sedlis. Jan — Holand, a, rodem
Ho! ho! ho! wiém iż dobrze, — z Holandyi — Koch. Pio
o to wszystko znaczy — Niemen — Holak. Nie puszczali do miasta
pielgrzymów i holaków nie mających
rzemiosła — Krainy

1. Hołd, u, r. m z niem. die Huldigung, Holde f: akt uroczystego kontraktu między hołdownikiem, a panem naywyższym kraiu, przez hołd uczczonego f — Kras. Jęz.
Clientelare obsequium, ii. n
2. Hołd f: uległość pełna uszanowania f
Somission respectueuse. Clientelare obsequium, ii n. die Unterwürfigkeit, tiefe Verehrung, Huldigung.
Czynić hołd komu — Pam. Bart
Dopełniać hołdu. — Sniad. Jan
Nabyć do tego hołdu prawa panuiący — — Sniad. Jan
Oddawać hołd cnocie i talentom. — Dmoch
Oddawać hołd komu — Skarga

Rendre hommage à quelqu'un
Alicui reverentiam adhibere, bui, itum 3e, albo praestare, stiti, stitum i statum Plin. j
Pozyskała cnota hołd szacunek ludzi — Dmoch
Wyniewalá hołd Bożtwo — Pam. Warsz
Znieważać rozum swoy pod hołd słowa bożego — Białobrz
Hołd duszy rozrzewnionéy darami dobroci — Sniad. Jan
— dziękczynienia — Oddać komu Wyle
— uszanowania — złożyć przed kim — Lanc. Wer
— uszanowania — Cisnąć się do kogo z hołdem uszanowania — Niemcew
— uszanowania — wdzięczności — Dutka synowskiey powoln. — składać komu — Lanc. Wer
— wdzięczności narodowey winien mu iestem — Bezim

3. Hołd I: cześć Hołdować komu Hołd dzieło czasu Ossoliń

Hołda, y, r. ż /: kupa ziemi, kruszec iestrze w sobie maiąca, przy robocie na gromadę rzuconá w górnictwie Protz

Hołdować, st. nii. ndk /: hołd oddawać, bydź posłusznym, uległym:/ Mocarstwa hołdują mu — — Skarga Piekło Bogu hołduje Rogalla

2 Hołdować /: oddawać się:/ Bardziey hołdował roskoszom, niż bogo mysłności — Skarga Błaż

Hołdować swiatu

3. Hołdować /: podbiiać/ Hołdował naród pod moc Dialog

Hołdownik, hołdownik /: hołdownik/ Desseram

Hołdownica, y, r. ż /: oddaiąca hołd/ — Giedr. Wład

Hołdownictwo, a, r. n /: stan hołdowniczy:/ Obiecywał mu nader wiele z hołdownictwem całey Rusi — Rarnosz

Rozdać się w hołdownictwo Przy sięgł hołdowaniczowi Nawarzeen Narusz

Trzymać naród w hołdownictwie Narusz
Zadać od kogo hołdownictwa tenzie

Hołdowniczy, á, é, przym /: tyczący się hołdownictwa/

Prawo hołdownicze kray — Monit
Prowincye — é Albert
Podpadł komu państwa Hołdownik, a, r. m Niemiec
/: hołdniący drugiemu:/ pracom hołdowniczem Narusz

Był mu hołdownikiem — Wuiek
Stał mu się hołdownikiem — Wuiek

Hołdowny, á é przym /: zostaiący w hołdownictwie:/

kray hołdowny Zalipsow
król hołdowny Biel Szy
Powinność — á Błaż
Przymierze — é Wowno

2. Hołdowny /: czyniący hołdownym, podbiiaiący pod moc swoią:/ Kazimierz W. na Rusi aż pod sam Krzemieniec

małżeństwo hołdowny rozwodzi — Błaż

Hollandya, yi, i. s. ż
/: Batawia, Hollandia
Batavia, ae. f. Hol-
lande

1. Hollender, dra, r m
/: rodem z Hollandyi
Holand: / ——

2. Hollender /: dukat: /
Zaganiać w kieszenie
woysko hollenderów —

1. Hollenderka, i, i. rod. ż
/: kobieta rodem z Hol-
landyi: /

2 Hollenderka /: taba-
ka hollenderska: /

3. Hollenderka /: krowa
hollenderska: /

Hollenderski, á, é przym
/: tyczący się Hollandyi: /
Dwór hollenderski —
Wzrost krowy — / — á —
Obrus — / — i
Płótno — é —
Ser — i.

Hollenderszczyzna, y, r ż
/: rzeczy w Hollandyi
robione: / — —

Holoble, i, liczba mnog
/: dyszle podwoyne
poboczne, w które
konia zaprzęgaią
do wózka poiedyn-
czego /
Przysł Gdy konia
nie może, bije po
hołoblach — Rysiń

Hołobok, herb na
tarczy półtorosia
przeistego w polu
czerwonem toż
w hełmie / — kuropat

Hołota pam Gołota
Náy. większa tru-
dność z tą pyszną
hołotą — Niemcewicz
— motliwá krasz. Pp

Hołować, st. cz. nd
/: ciągnąć powrozem
na brzegach lodu
do góry na szel-
kach: /
Hołować łodź
w górę — Haur

Hołownia, i, r. ż
/: herb wbrew wielkiej

T

Hollandyi Kodeńskim w Kamieńcu Podolskim
Hollandyi Kamieńcu Podolskim
Hollandyi Kamieńcu Podolskim
Hollandyi

I w czerwonem polu, w hełmie trzy pióra strusie / — — Kurop

Hołownik, a, r. m / : miara dziesięciogarcowa smoły / Jabłon

Hołsacki, á, é przym / : Hołsacyi : /

Hrabia Hołsacki — Kamusz

Hołsacya, yi, i. s. ż / : xięstwo w Niemczech, Holsatia, ae f.

Hołsztyn, u, i. sz. m / : xięstwo w Niemczech : /

Hołsztyńczyk, a, ś. rod. m / : rodem z Hołsztyna : /

Hołsztyński, á, é przym / : Hołsztyna : /

Xięstwo Hołsztyńskie

Hołubiec, ubca, r. m / : zaniec ruski : /

Wybiiać pięty Hołubce — — Kras. Jan

Wyskoczyć hołubca — Kors. Day

Hołysz, a, i. r. m / : gołysz, ubogi : /

Być hołyszem — — Zrem b

Podyść hołysza — — Druż b

Homer czytała nim ślepiec Homer w księgach Dyonizyjskich i in

Homerus i m. Homere m. Homera Dacie Homerowi Homer Szkocki / : Ossyán : / — Homerusowy, á, é przym / : Homera : /

Słowa, wiersze homerusowe — Homeryczny, á, é, przym / : tyczący się Homera : /

Homericus, a, um cii.

Wieszczba homeryczna. Zostawano w tem rozumieniu, że za pierwszem otworzeniem poezyy Homera, znayduie się odpowiedź na zapytanie — Homerydowie, ów luz. mnog / : stronnicy lub naśladowcy Homera

Homerów

Boztwo czasu, Żymin

Skarga

Bezm

v. ze swych służy Det piśro Konrad Alby.

Homeridae, arum. m pl.

Homerytowie, ów, liż mnog /: ludy Arabii szczęśliwey, Homeritae, arum m pl

Homerysta, y, r. m /: powtarzaiący wiersze Homera, Homeriste ae t.

1. Homilia, ii, z greckiego homilia utworzonego z wyrazu homileō mówię /: Chrześciańskie tak nazywali mowy w kościele do ludzi :/

2. Homilie /: nauki w brewiarzu śpiewane do iutrzy w kościele w trzecim nokturnie iutrzni, na wytłumaczenie ewanielii na ten dzień przypadaiący. Są to wyiątki z Oyców albo nauczycielow Kościoła :/

Nayprzednieysze są homilie Sgo Chryzostoma i Sgo Grzegorza

Homer, ri, z łacińskiego

Homerowy mowy o honorze

Cenić mało umieią honor, kiedy się nań targaią

Dźwignąć potrzebnie honor kierować postępki prawidłami honoru

Odsądzić kogo od honoru

Horacyusz, ego /: Horacyusz :/

Horacyusz, a, r. m Rzymski wytworny poeta liryczny łaciński :/

Horatius ii m /: Horacyusz

Horacyuszowski a, e przym /: Horacyusza :/

List Horacyuszowski

Horacyuszowy, á, é przym /: Horacyusza :/

Prawidła Horacyuszowe

1. Horda, y, r. ż /: z arabskiego orda /: tłum, zgromadzenie :/

Rozdzielone hordy na pasma

Utasić hordy łeniakow

2. Horda błękitna Wytępić kanibalską hordę nasze niszczącą

Uprzeniam go na moy koszt ale nie chce

Bezim

Bezim

Bezim

Honor, u, z łac. cześć.

Honorem dzierżyć

Honorem dzierżyć

Honorem dzierżyć

— cygańska — Skarga
— Nahájska. Paszkow
— Pzikopska Paszkow
— Sarmacká
dzika i zapalczywá. Nawoj
— Tatarská Paszkow
— Zawolská Bud. Mar
— zjadłé, ta-
kowé kantabrów
hordy — , —
z Hordá /: czeréda,
oraz ak pozet :/
Szedł z wielką i
pyszną hordą dwo-
rzem — , — Iremi
Hordowid, a, z. m /:
hordowina :/ —
Hordowina, y, z. ż /: dze Skarga
wo z którego pospoli
te robią cybuchy :/
~~Hordyn~~
Hordowy, á, é przym Ernest
/: z hordowiny :/
Cybuch hordowy —
Hordyniec, ńca, z. m
/: jeden z hordy tatar
skiey :/ — — Bog Woy
Hordynka, i, z. ż
/: szabla tatarská /: Nimaso
Hordyński, á, é
przym /: tatarski :/
Z hordyńska, z ta-
tarska. Szabla
czasem nie cała
lubo to z hordyń-
ska; lub po per-
szu oprawna, choć
robotą z Czerska :/ Napolski
Hgrob, u, i. s. m /: gora Arabii
Horko, a, z. n /: pus Kaliszy
gorzewski, w Horeb
którym się pospo- indeł
lite wypalaią Ozorint Dy
nieżyma glinyane :/ w Prapu
Horodniczy /: urzęd Kluk
ziemski w Prowin- gumerosko
cyach Litewskiego go rozpało
Xięstwa. Obowią- nego. Lesnot
zkiem iest pilnować Gabryel
zamków stołecznych
ziem lub woiewodztw. Pochodzi to nazwi-
sko ze Słowiańskiego
wyrazu hord za-
mek.
2. Horodniczy /: w
kraiu polskim

Hortensyusz, a inás

m.

Hortensyusz mowca

nayelawniczszy. Hor-

tensius clarissimus

orator. Cic

przyłączonym do Rossyi
rządcy miast, zowią
się horodniczymi.

Horować /: patrz Starować.

Horowanie patrz Horowanie

Horwacki, a, é przym.

Horyn, ia, /: rzeka

Styr i Horyń oddzielnie idąc do miejsca wytrysku swego, tajemnie potem pod Wieloniem wsią, aż do Holiów idąc, dwoistem korytem wpada w Prypeć —

Horyzont, u, m z greckiego horizon pochodzącego od horos granica. /: Pomyślny sobie płaszczyznę nieograniczonéy wielkości, przez środek ziemi przechodzącą, i pionową na tę linią wierzchołkową /: verticalis, vertical / której dwa ostateczne punkta nazywają się po arabsku zenith i nadir, ta płaszczyzna przecinaią dwie kule, i przez ich środek przechodząc, stanowią kołem wielkiem, które zowią Poziom umysłowy, że go sobie myślą przez środek ziemi prowadzimy, albo Poziom geometryczny /: horizon rationalis vel geometricus, Horizon rationel ou géométrique / Smad Jan

Poziom dzieli obie dwie kule ziemską i niebieską na dwie części zupełnie równe: iedna z nich, gdzie się znayduie zenith, zowie się półkulą wierzchnią /: hemisphærium superius, hemisphere superieure / drugą nad którą położony Nadir, nazywa się Półkulą spodnią /: hemisphæreium inferius, hemisphere inferieure / Smad Jan

Dalsze /: zdaie się Horbackim albo Karwackim Szyk Horwacki

Morsk

Poziom widoczny, albo fizyczny miejsca /: horizon visibilis vel physicus, horizon visuel, ou physique :/
Jeżeli nie przez środek ziemi, ale na wierzchu ky, wyobrażamy sobie płaszczyznę do linii wierzchołkowey pionowey, ta będzie równoległa do poziomu umysłowego, i dotykać się będzie ziemi. Nazywa się poziom widoczny albo fizyczny — Świat Jár

Hostyá, yi z łac. hostia, ofiara Ovid /: opłatek używany do ofiary bezkrwawey, ciała i krwi Zbawiciela świata :/
Czynić krzyż nad hostyą — Skarga
Dzieli kapłan hostyą na części — Skarga

Konsekrować hostyą Skarga
Podnosić hostyą w ręku — Skarga

/: Hoy! wykrzyk zachęcenia /: nuż :/
Hoy! za mną rówieśnicy, krzyknęła Żebr Jab

2. Hoy /: wykrzyknik odgrażania :/
Hoy rozpustniku! Odniesiesz zasłużoną karę — Bezim.

3. Hoy /: wykrzyk utyskiwania :/
Hoy hoy! zagrzałem się — — Radz. Bib

Hoynie przyst /: szczodrze, obficie :/
Hoynie cieszy Bóg sprawiedliwego — Skarga
— częstować kogo w domu — Skarga
— dawano wina nadal klasztor — Bud Sk Kar Sk.
— nadadz kosmol — Skarga
— nagrodzić co — Skarga
— nakazał mu obdarować — Albert
— kogo — —, — Wriek

opatrzyć kosiwot	Skarga	Hoynoletny, á
opatrzyć niedostatki i potrzeby		e przym.
ozdobić co sreb-		
rem i złotem	Skarga	
platny	Sniad. Jan	
posłużyć nám		
w tém	Bzim	Hoynoplodny, á
przysparzać czeg		e przym.
roźnić dobré uczynki	Skarga	
rozpraszać	Skarga	
siać	Wiwet	
spanoszony	Błaż	
sypać łaski na kogo	Nieśwc	
szczodrobliwy	Piotrkow	
udarować kogo	Skarga	
udzielać komu		
pokarmu	Bronisz	
używać	Wiwet	
wylać na niego		
dobrodzieystwa	Pobor. Sk.	
wylewát skarby		
na koro rzędy	Potoc. Sk.	
zasiało się winnu to	Skarga	
się	Skarga	
Hoyno przyst. hoynie.		
Sypać skarby hoyno	Gnor. Wiśn.	
Hoynodawca, y, r. m. da-		
iący hoynie.	Pokorski	

Hoynoletny, á	Skarga
e przym.	
wnijący lata hoy-	
ne.	
Sroki hoynoletny	Rybiń
Hoynoplodny, á	
e przym. wyda-	
iący hoyne płody.	
Ziemia hoynoplodna	Sokół
Hoynorodka, i,	
r. z. drzak	
wypuszczający	
wiele rozg z	
korzenia.	Syren
Hoynosz, i, r. z.	
szczodrobliwosć.	Nagan hoynosći
Dawać á nieczynienie	
Doznałem dziwnéy	
iego hoynosći,	
ktomnośn na	
nitosierdzie	Skarga
Jest zbytek a	
przygana w szcz-	
dliwey hoynośći	Skarga
karmić ludzi	
hoynośćią domu	
swego	Skarga

Nagradza z hoynośći swéy ukszywdzonym — Skarga

Nagrodzisz hoynośći wszystką moią — Hinza

Pokazał [w tém] hoynośći swoie [swoią prawicą] — Herbest

Przystępować ku hoynośći [dobrodzieiow] Przebor

Pomagać komu hoynością swoią do czego — Skarga

Przyciągać lud hoynością i ludzkością do Boga — Skarga

Przynosi w dom mży wiele dobrego hoynośći iego — Miiak

Rozszerzy się na wás hoyność Pana — Skarga

Unosić się zapałem czułey hoynośći — Niemcew

Wylewać na ludzi hoyność szczodrobliwą [swéy] Skarga

Wziął dobra kapłon z jego hoynośći

Przysł. Gdzie wiele chleba, hoynośći trzeba — Knap

Hoynośći czuła — Niemcew

— gościnna. — Niemcew

— rozrzutna — Skrzmow

— niepamiętna ku ubogim hoynośći — Sarb. Mac

2. Hoynośći / obfitości /

Wylewać na ludzi hoynośći darów szczodrobliwych. Skarga

Hoynośći względzania — niepamiętna — Skarga

na wystrug chrześcijańska — Skarga

1. Hoyny, á, é przym. Bóg hoyny w miłosierdziu i szczodrey: Powoł. Hoyny w dobroczynnościach Kłosowo

Bądź hoyny ku ludzi — Skarga

Hoyny aż do zbytku — Alkoth.

Jest hoyny ku ubogim — Skarga

Stawał się hoyny na ich mizery — Skarga

Dary hoyné Boga Skarga

Dawca hoyny Bóg darów i łask — Karnk

Dobrodziey hoyny ubogich — Skarga

Nadto łaski hoyné dawał komu — Skarga

Miłosierdzie hoyné okazywał komu Skarga

Nakłady hoyné wypad na tego Skarga

		Hozanna (hebraizm witanie i prosba za zdrowie	
		Hozanna synowi Dawidowemu, zboczeń	
Oprieka hoyná —	Sniad. Jan	proszę syna Dawidowego —	Wuiek.
Rzka hoyna siać		/ Hoży, á, é przym	
i álmużny —	Skarga	/ : zwinny, obrotny	
Serce hoyné poka-		ruchawy : /	
zał ku gosciom	Skarga	Zonka hoża —	Szyma Józ
i przychodniom.		młodzieniec hoży	
Usparcie hoyné —	Sniad. Ján	w postaci —	Niemcew
Wspomożyciel hoyny		Kibić hoża —	Szym. Józ.
ludzi ubogich —	Blaż.	Przyst. P. Bóg z hoynych Panow pod skarbem iest.	Górnic
2. Hoyny / : obfity : /		Hoży / : bujny	
Deszcz hoyny. Rze-		czerstwy żywy : /	
ka z hoynego desz-		Jabłon hoża —	Niemcew
czu, wody nabiérá	Skarga		
Dochody hoyné —	Petr. Sek	H R	
Lata hoyné —	Skarga		
Izy hoyné wylewa	Skarga	Hrabia, i, albo iego	
Obiad hoyny —	Skarga	i. ur. ms / : Pan	
Pastwiska hoyné	Skarga	Hrabstwa : / —	Skarga
Plakanie — é	Skarga	Comes itis m	
Pociechy — é	Skarga	Comte m	
Pożytki — é	Skarga	der Graf	
Rzepnia rozcie — á	Pug. Skarga	Starożytni polacy	
Radość — á.			
Strumienie dobr — é	Gmeg. Zar	pisali Grabia	Birk
Uczta — á.	Ulijs. Szy	Byty Hrabią — Hrabianka, i, r. z.	
Urodzay — y.	Skarga	/ : corka Hrabiego : /	Papr. Bar
Wody — é.	Petr. Sek	~~Hoży krotki spiesz~~	
Zaplata waska hoy-		Poiął hrabiankę	Niemcew
ná iest w niebie	Skarga	Hrabiątko, a, ím	
Zasiewek hoyny —	Bezim	zdrob. Hrabiego	Papr. Baro
Żniwo hoyné —	Skarga	Hrabiątko młode	Bezim

Hrabić, y cia, im. Zdrob Hrabiego ——— Papros Bark

Hrabina, ey, im. urzędzeń /: żona Hrabiego :/ Hrabia z Hrabiną, Bezim pr. Bart

La Comes, itis. t. Comitissa, ae. t. Fr. Comtesse t Niem die Grafinn. Niosę kroki spieszne do Hrabiney — Niemu

Hrabiowstwo, a i zbior nu /: Hrabiego :/ Hrabski, a, é przym /: Hrabiego :/ Tytuł hrabski —

1. Hrabstwo, a, r. n /: urząd Hrabiego :/ Otrzymać hrabstwo Bezim

2. Hrabstwo /: dobra hrabskie :/ Mieszkać w hrabstwie Skarga

3. Hrabstwo /: /hrabia z hrabiną/ Będzie u mnie dziś Hrabstwo Bezim

Hramota, y, r. ż. /: ramota :/ Wydrukowaném to zostało w kalendarzu, iakże hramoty. Grodzisza

Hreczaniki, ów lm. mnog /: kluski gotowane i placki pieczone z mąki hreczaney dla czeladzi :/ Ludwin

Hreczany, á, é przym /: gryczany czyli tatarczany :/ Kaszka hreczana. Krupiń Mąka ——— á Lubow

Hraziszty, á, é przym /: grzaski :/ Ziemia hraziszta — Strzyżk

Hreczuszki, ów lm mnog /: placuszki hreczane :/ Hreczuszki ruskie — Fiatk Ign

Hrydnia, i, r. ż /: izba tak nazwana na Białéyrusi :/ Paszk

Hrym /: odgłos padnięcia :/ Hrym ielen o. ziemię Boh. Zdz

H H.

Hu.

Hu! hu! /: wykrzyknik wołania na kogo z daleka w lesie :/ Woła hu hu — Zwarda Sam

2 Hu Do lasa, ha, hala /: nuże do lasa! głos doieżdżacza w myśliwstwie, aby psy biegały — Ostroróg

1. Huba, y, r. z /: w języku słowiańskim, fatd. suknі znaczyło Bogufał Biskup Poznański 1253. mówi: huba in slavico plica, seu ruga vestium dicitur, unde kasz hubi, idest plica, ruga interpretatur.

2 Huba z niem. die Hube /: łan :/ Rachuią na hubę 24. morgów — Pam. War

Hubczasty, d, é przym /: z hubka :/

Kuszнice hubczaste — Pawsz

1. Hubka, i, r. ż /: gzbka, zagiew, rośnie na dębach sosnach, bukach brzozach; naylepsze iednak są modrzewiowe :/ Mar. z Urzęd

Ogień w hubce. tritonius

Daie dym. moeny hubka — — kortum

Służy hubka do krzesania ognia. kluk

Wstrzymuie krwi potoki krwi ciekącey — Felin.

2. Hubka /: grzyb, alneus igniarius Linn der Feuerschwamm :/ Hubka wymoczona w ługu i wybita, ogień bardzo łatwo chwyta — Jdzik.

Huiany, d, é przym /: huty :/ Dzie huiany — Radz

Huczący, d, é przym /: szumiący :/ Bałwany huczą — Kors. Kaj

Ruszył się hut wszystek — Bazylik
Skoczył między hut arabski Koch. Piotr
Szedł z nim hut zbrojny Bud. Szy
Wywiódł hut przeciw nieprzyjacielowi — Bazylik
Zegnał huty rozbójnicze Koszuta
Zginął w przednim hufie Buds Mar
Szykował hut — Bud. Szy
Ztłumił huty — — Koszut
Hut nieprzyjazny — Skarga
Hut poboczny — Buds Mar
— cylny — — Buds Mar
— walny — Buds Mar
— wielki — Rdz Bib
— zakładny — Koch Jan

2 Hut dwojzáw poszedł — Niemcy

Hufeczek, eczka, im. zdrob hufu / : maty hut : / — Mączyn

Hufem / : tłumem : /
Wychodzą hufem szarańcze Bud. Szy

Hufik, a, im. zdrob hufu / : maty hut, hufeczek : /
Wyszły ku pożarnu trzy hufiki — , — Leopo Jan

1 Hufiec, ufca, r. m / : hut : /
Starożytni piżali ufiec
Miał hufiec niemały tu
Oni około siebie —
Pokonany hufiec nieprzyjaciół Bazylik
Pozebrali się przez gęste Dmoch
hufce — — Koch Dz

Rozdzielił lud
na hufce — Skarga
Rozproszyć hufce nieprzyjaciół Dmoch
Rozsypali się
na hufce — Radz. Bib
Rozszykować hufce Bazylik
Wmyka się hufcem Piotro Janus
Wpadać w nay-
gęstsze hufce — Koch Pio
Hufiec białogłowy Groch Sta
— męzny Bazylik
— mocny Rodzwo Janus
— napastny Potoc Sta
— posiłkowy Bazylik
— pożądni Błażow

2. Hut / : tłum, mnóstwo : /
Posuną się na
wás hufce mąk
watém — Bird
Hufnal, a, r. m
z niem der Huf
nagel / : gwóźdź
podkowny : / — Syren
Hugolin, a, im
łzes. męz — Skarga
Hugon, a, im. łzs
męzkie — Skarga
Łac. Hugo ouis m Fran
Hugues

Hugonot, a, r. m z Francuz
huguenot /: tak nazwano we Francyi roku 1560 Kalwinistów. Francuzi wyprowadzają to nazwisko z rozmaitych źródeł :/

Hugonotski, á, é przyn. /: Hugonotów :/
Błąd hugonotski — Bez 1570

1. Huk, u, r. m /: krzyk, wrzask :/
Przymuszał kogo do roboty hukiem i pukiem
Przypadł z wielkim hukiem — —
Trzeba huku, trzeba czasem i puku — Birko
Wydał huk głośny — — Gosiew

2. Huk /: groza :/
Czuy huk — — Wilkow

3. Huk /: mówiąc o rzeczach nieżywotnych toskot, szum, brzmienie :/
Czynić huki przykre — Gawiń
Drży ziemia z hukow Dorożyn
Pełno huku w kowala, a roboty za szostak. Pedro And

Powstał huk — Kochd
Wymiatá ziemia z wielkim hukiem kamienie ogniste — Skarga
Żnieść żadna miarą hukow nie mogła — Chroś
Huk bátwanow. Stuką się bátwany o siebie ze strasznym hukiem — Bogus Wer
— bębnow — Korsak Dy
— dział ogromnych powietrze rozdziera — Siemien
— dział rozbegał się — Skarga
— głosu — Radz. Bib
— grzmotów — Trem b
— ludu bieżącego — Bud Dy
— rzymuno — Kopcz
— płomienia. — Rad Bib
— soo — Kopcz
— trąb. Grzm. — Virg
clangor tubarum
powietrze do hu-
Bruit des trompettes — Pimod
ko Dy b
Grzmi powietrze — Amoch
od hukow woyska — Rad. Bib
Huk grzmiący — Molski Mar
— grzmotliwy — Jundziłł
— grzmotnym hukiem odezwały się

Huk grzmiący
— nieznierny
— ogromny
— potężny
— przeogromny
— wielki
— wojenny

Przysł. Większy huk niżli puk

1. Hukać, st. ndk /: krzyczeć :/
Hukać głosem
2. Hukać /: mówiąc o ptakach, żałosny głos wydawać :/
Gołąb huká
Sowa huká po lesie
Żezula huká w gaiu

Hukacz, a, r. m /: mieszczy grzywacz tak nazwany bo pospólstwa :/

Hukanie, a, r. n /: wrzeszczenie, krzyczenie :/
Stłumiony byt hukaniem

Hukliwy, á, é przym /: huk wydający :/ huczliwy.
Głos hukliwy
Ryk — ý —
Tarany — é —
Wozny — ý —

Mobs Mac
Bezim
Bezim
Vieme
Kochl. Lex
Jorm
Dmoch
Rysiński

Hukngć, st. ieo.
/: wydawać huk :/
Orkiestra hukngła
Gdyby hukngły
Tysiąc gromów razem hukngło.
Hukgnąć z basu
Huk! krzyk na wilka /

Bezim
Leszczyńs
Szaszic
Korzak Ray.

Monwid

Mota gospodarz na wilki wyjdzie. huk, huk

Dez

Hukać, st. ndk /: żyć hultajsko :/

Bud. Szy
Szymon
Zimor

Hukać po miastach. Opaliń
Przysł. Hukáy duszo, piekło gore. Żeglic
Hukáka, i, r. m /: hukaczy, hukiak :/
Grzebie hukaką Trembi

Dmoch

Hukala /: krzyk na wilka :/
Bezr 1587

Dmoch
Dmoch
Dmoch
Dmoch

Gdy wilka pasterze zoczą, powstawa na niego okrzyk na powietrzu: hukala, pokinie nawet do lasa Haur

Hulanie, a, r. n /: prowadzenie życia hultáyskiego :/
Karczemné hulanie — Prokopow
Hulánka, i, r. ż /: oddawanie się wszelkim rodzajom zabaw i rospusty :/
Bawi się hulánkami ciągle — Bezim
Chodzi iuż ledwie od tych hulanek — Bezim
Daię dziś w wieczor hulankę w Bogus Woy
Strauił wszystko na hulánkach — Bezim
Wydadzą chce hulánkę. Hulanka naganna — Żabł. Fr
Hulaszczy, a, e przym. /: hulaiący :/ — Swacie
Hultaić się st. zaim. ndk /: żyć hultaysko :/ — Monit
Hultáy, ia, r. m /: nieżyt, táydak :/ — Bezim
Rozbiegli się hultaie — Pam. Wars
Zwać kogo hultaiem — Gostaw
Hultáy licowany — Chrosc
— niegodziwy — Bogus Woy
— nikczemny — Birk

Hultáyka, i, r. ż /: kobieta rozwiązła :/
A pokiż tego hultayko! — Boho. Fr
Narobiła nám hultáyka tyle kłopotu — Bogus Woy
Hultáyka baba. — Druzb
1. Hultayski, á, é, przym. /: rozwiązły, rozpustny :/
Dusze hultáyskie — Bogus Woy
Kupę hultayskę zebrał — — Druzk
Żywot hultáyski. — Bezim
2. Hultáyski bigos /: z rożnych mięsiw z kapustą :/ — Niemcew
Hultáysko, przys. /: po hultáysku rozwiązle, rozpustnie :/
Żyć hultáysko — Petr. Seb
1. Hultáystwo, a, r. n /: życie hultayskie :/

Bawić się kultaystwem
Płodzić kultaystwa
Kultaystwo bezecne
——— poette —
2 Kultaystwo im
zbior. /: kultaie :/
Dosyć tego kultay-
stwa —— ——
Kupi się kultaystwo
Nawiodł pultaystwa ——
Oczyscić kray z kul-
taystwa ——
Oddali go kultaystwu
Przymięszało się do
nich wiele kultay
stwa —— ——
Zagęszczone od kul-
taystwa po drogach
rozboie —— ——
Huma, y, z. z /: naczy-
nie na statkach :/
Humań, ia, i. s. m /: mia-
sto w Bracławskiem :/
Humańczyk, a, ś m
/: rodem z Humania :/
Humański, á, é przym
/: tyczący się Humania :/

Bog. Woy
Dembotzc
Pistor Seb
Woyszy

Miasł. Lud
Szymonowo
Bezim

Narusz

Lorenowo

Skarga

Narusz

Haur

Iwaszk Sam

Dżeż humańska
Humańszczyzna
y, r. z /: dobra
do Humania
należące :/
Humańszczyzna
na Ukrainie
Kalinowskiemu
nadana wartała
tylko 30, 000 złp
tych ——

Humerał, u,
r. m z łac /:
naramiennik
kapłański :/
Naramnik, przy-
ramek Ephod
Humerał, który
kapłan na głowę
kładzie, znaczy
ony szmatę, którą
żydzi oblicze Chry-
stusa zasłonili —
Naramiennik Aa-
rona był złotemi
łańcuchami, i dro-
giemi kamieniami
ozdobiony ——

Bezim

Kollor

Skarga

Leopol Sar

Nikol z Wilko

Skarga

1. Humor, u, z Łacin humor substancye płynne /: wszelkie rodzaiem w ludzkiem ciele, sprawiony pośrednie, lub bez pośrednie, przez trawienie pokarmów :/

Sklisły się humory — Oczko
Ugniły humory — Jenze
Wzięgą humory zbytnie w jinné części ciała — Jenze
Wzdęły humory — Jenze
Zatwardziały się humory — Jenze
Zgromadziły się humory — Oczko
Zgadowiciły się humory — Jenze
Humory cisżkie — Oczko
— gęste — Oczko
— grube — Jenze
— zatrzymane w ciele — Wys. Szy
— zdrożiżałe — Oczko

2 Humor /: sposob myślenia :/ dobrá myśl :/
Z przyjemnego humoru — Jl. cont. d'une humeur charmante
Zły humor wspaniałego — Jarb. Mac
Utrzymnie zdrowie twoie i przytomnych rozwesela dobry humor. — Kopiz
Wprowadzić kogo w zły humor — Kras Ign
Wesoły Humorek, orła im. Zoob — Krecza
humoru /: dziwactwo :/ — Wenck
Zażywamy dobrego humoru — Wenck

Ma swoie humorki. — Bezim
Jakie tu, tu i humorek nie Humorowaty, á, e przym /: pełen humorów, dziwactw :/ — Bajp. Szy / Dobrowsky
* Hunąć, st. cz. idnt. z wyrazu fran. hune s. f. Ménage wyprowadza ten wyraz od hus, krzyk, z którego utworzono huker wołać, i hune, mieysce, skąd wołaią. Metropolita na to ani hunął, ani się odezwał — Smotr
Hyperwoc na prawdę Hunek, unka s. m. /: Z onych wzgardzonych hunków, kozarzów, rolników, nazwożyło się wodzów, teszelów, putkowników — Smotr
Humoguzowie ów, luz. mnog /: Wzgrzy teraźniey się :/ — Narusz

Hunnowie, ów, s. m. z Hunnami, Hunnostwo, Hunnostwu, s. n. w znaczeniu wzgardliwem pisz, zły człowiek

Hunnowie, ów, liż. mnog
/: Naród Tartarzyc
Europeyskiey :/
Lac Hunni, orum. m. pl
Fr Les Huns.
Nizo Dic Hunnen
Hup, Hop /: wykrzyk
nik przeskakiwania
Przysł. Nie mów hup,
aż przeskoczysz — Budn. Birn
Hupka ji. r. ż. Hupka do palenia Warsz
Hupać /: kapać :/
Hura y, r. ż /:
Lac bydź tuie w hu-
rzep własnych swoich Zalus. Ann
Hyrtała zapłacić coś pit — Bezi 1622
Hurma y, r. ż /: tłum, mnóstwo :/ Skarg
Chodzić hurmami
Hurma wielka nieprzyiaciół Skarga
Hurmem przysł /: gro-
madnie, tłumem :/
Hurmem biią drzwi na lud. Wys. Szym
Hurmem wdarli się wszy-
scy do wrót — Bazyl.
— ciśnie nam się
przed oczy mnóstwo rze-
czy i uwag nad językami Kopcz
— i hufami innych
takich przykładów — Skarga
— idą ludzie na
nabożeństwo — Moskor
— idą odtąd płaki a
dalekie kurcz — Gniez Vat

— leżą oślep — Kosat Woy
— nauczyć się
do kogo — Błażow
— nachodzity
zewsząd trudności Błażow
— nawalają
się teraz kłopoty
na głowę — Błaż
— pchać się
w bramy — Skarga
— przypadli — Wierzbięt
— rzucili się Buds. Mar
wszed lud do kościoła Opis Fr
— szli wszy-
scy do kościoła Skarga
— się zbiegli Powod Hist
— uderzyli nań Błaż
— waliła się za nim młodzi Ow. 1 72
— wynosząc
się do wrót — Błaż
— sypie się szczepa- Ossol Mex
— zawołali
wszyscy — Bazylik
— zbiegają się — Powod Hist
— walcy się
prawie na nas
nuski — Tarło Mich
Hurtem, przysł
na hurt /: razem
ryczałtem :
Przedać co hurtem Bezim

#Do wtóru mu

Hurtować, st. czyn. nd. /: trzymać w hurtach na polu :/

Hurtować owce w polach Pramow

Hurtownik, a, r. m. /: kupiący hurtem :/

Hurtowy, á, é przym. /: ryczałtowy :/

Kupiec hurtowy —

Hurty, ów, liz. mnog. /: mieysce ogrodzone dla owiec, bydła w polu :/ = nom. die Hürde Klut

Husi, ge, przym. Husski

Hus, a, im. wł. mz. /: Husowie Sarb. Mac

Jan Czech w wieku XV przyiął część błędow Jana Wiklefa, i użył ich do podburzenia pospolstwa przeciw duchownym :/ Pan Wiklef

Husowie, ów, liz. mnog. /: odszczepieńcy :/ — Skarga

Hussyanowy. /: husowy :/ Kaznodzieyskie hussyanowe

Hussytski, á, é przym. /: Orzechow

Wiara hussytska — Kodalow

Hussycki, á, é przym. /: Hussytski :/ Rudzkie Sam. Spey

Woyny Hussyckie —

Hussyckie Kiszkowy, á, é przym. /: Glaziz

Kaznodzieyskie Omelek

1. Huta, y, r. ż. /: mieysce robienia szkła :/ 170

Do mód. bydła Weyść do huty Morecki

Huta szklarska Przew. Ks.

Przyst. Pali się w sercu, iak w hucie Bezim

2. Huta miedziana Ernest

3. Huta żelazna Syren

4. Huta ognia /: zarzenie Gorąca woda w hucie ognia wichrem się dzieie

/: Hutarz, a, r. m. robiący szkło :/

Utwarza hutarz dzieiem szkła w rożmaite kształty — Pilcho

2. Hutarz /: robiący żelazo, ferramentarius, ii, m. : Mączyn.

Hutman, a, r. m. /: dozorca gorniczo hut. leg.

Hutnictwo, a, r. n. /: rzemiosło hutników :/ — — Bezim

Hutniczy, á, é przym. /: hutny :/

Piec hutniczy — Morecki

Hutnik, a, r. m. /: hutarz :/ — Mączyn.

Hutny, á, é przym. /: tyczący się huty :/
Piec hutny — Witow
Azemosto hutné — Golwnow
Żużle — né — Jundziłł

Huy, wykrzyk przestawania, hoy, hup
Nie mów huy; aż przeskoczysz — Wróbel

Huzar, a, r. m /: z Węgierskiego /: jezdny żołnierz
Huzara z dziewczęciem Petyhorem — Iwano Frey
Huzarski, á, é przym /: tyczący się huzara :/
Szaty huzarskie — Rey
Przyst z huzarskiego siodła nogą albo nogą, a z kozackiego szyią przypłacają — Rysiń

Huże
Huzel, dla, r. m bijący psy canicida, katowczyk, sługa mistrzowski — Monitor
Huzelek, a, im. zdrob hycla — Szym Szy

Huzica, y, r. ż /: guzica, rzep, kuper, kwestrzyca :/ — Knap

Hyd, u, r. m /: ohyda :/
Nabawiłem się tak wielkiego hydu. — Bezim
Hydliwy, á, é przym /: ohydzający, hydny :/
Nagroda hydliwa — Kotłon
Skutki tego poszpowania hydliwe — Kotłon
Hydny, á, é przym /: hydliwy :/
Ubóstwo hydné — Dmoch
Hydzić, st. cz. ndk /: ohydzać, obrzydzać :/
Niemojowski Jakób 1579. pisał hyżdzyć.
Hydzić co ludziom — Skarga
— błędy komu. — Niesiec
— kogo Kramstwy — Szytarz
— kogo piorem — Mikołaiew
— kogo potwarstwy — Białobr
— tém go Cesarzowi hydzili — Skarga
— kogo wszystkiemu światu — Skarga

Huż wyhnyty pobudzanie

Huż nie doły się pobić

Zubt. Żra

I miękkie nigdy się nie piszą
po tych spółgłoskach, d, t,
r, t.z, ale y twarde, np.
dym, goły, ryba, tykać, ży-
to. Kopiz

Głoska g zastępuie w
Czeskiey pisowni głoskę
naszą i. zamiast (ieden.)
iest piszą geden gau

— kogo do ludzi. Skarga
— kogo przed kim. Białobr
— prawdę — Grzegżdar
— słowa udzé — Gostaw

1. Hydzić się st. zam /: ozernić się, ohydzać:/

Hydzą się spólnie — Skarga

2. Hydzić się /: brzydzić się:/

Chlubą się przyrodzenie iego hydziło — Górnic
Kłamstwem hydzić się — Białobr
Małżeństwem syna iego uczciwém i zacném hydzita się — Skarga
Plugastwem nierządném hydzić się — Białobr
Próżnowaniem hydzidzą — Kmita

Hewar, a, r. m /: kewar narzędzie do dogniénia wina z kiśty, kewar /: Knap

Jelenie rogiem nozdrzy wielkim iako hywarem wsze wygrzebaią — Birk

J.

Z otwartey ręki prostaią rzeczowey linii rozlicznie zrobiło się J. — Kopiczyń

J

J 7. J troiakie i krótkie cienkie, miękkie, miękczące i długie, cienkie miękkie, ale nie miękczące np: wjazd, zjazd: y grube, nayniższe i nay- grubsze np syty żywy — Kopcz

J miękkie np ostatnie /: spoynik dodania — Kopcz

J bez ciebie drogę będę wiedział — Koch. Piotr

J ci i ci spornie walczą — Jakub Wiśn.

J? — Kopczyński Pomiałowski Zabłus Ant

J kozy także na pochyłe drzewo — Wuied

J kóż to iest — Poznań Piotr

Nie służy mu to i nie przystoi — Petr. Seb

J tak ci niesmacznie — Szafr Wey

J takież zniesienie zuchwałości, i takież

nas

nás samych zucerpimy
zniewagę? ——— Sobow Sta
I szlachta i pospol-
stwo, i uczeni, i mło-
dzi i starzy, i duchowni
i świeccy, myślą o
smierci zabawiać
się nie chcą ——— Skarga
Bydź niewolnikiem
Chrystusowym, i uczy-
nom a postanowie-
niom iego ——— Skarga
I bardzo. Chcieceli
to wypełnić, co usły
szycie? odpowiedzieli
i bardzo ——— Skarga
I to bydź może ——— Sarb Mac
2. I nawet /: nadto
zwinetiam Cie
3. I /: iż / nabieżtate
języka hebrayskiego
np błogosławionaś
ty między niewia-
stami, i błogosła-
wion owoc żywota
twego, to iest: dla
tegoś błogosławioną,
iż błogosławion
owoc żywota twe-
go. Bo i bierze
się często u ży-
dów za iż w
psal. 57 i. 107.
To obiaśnienie
Teofilakta przy-
wodzi ——— Laterna
4. I wykrzyknik
oznaczający prośbę
I zmiłuy się!
pofolguy trochę! Kopcz
Ja, mnie, żaden
osob. w liczb. mnog
my, nas
Ja bądź przy nim. Koch. Piotr
Ja spodziewam
się, iż w Akade-
mii będzie ludzi
takich dosyć ——— Skarga
Ja z pierwszymi
trzymam ——— Skarga
Złączmy nas w opatrzności
Zginę ia, zginie Boga
drugi, zginiemy Białobrz
pospołu wszyscy Bembus
Nagieś nie dał- Bezi. 1622
jabłczany, a e
przym /: wydaiący
iabłka, pomiten: /

Jabłczasty

Drzewo jabłczane, ar-
bor pomifera — Jan. Jan

Towar jabłczany — Skrob. Lud.

Jabłczasty, á é przym
/: podobny do jabłka :/

Melon jabłczasty — Syren

1. Jabłczysty, á é przym
/: jabłczasty :/

Drzewo jabłczyste — Leop. Jan

2. Jabłczysty /: jabł
czasty :/

Melon jabłczyste — Bezim

Jabłcznik, a, r m /:
napóy z jabłek :/

Częstować kogo jabłczni-
kiem — — Birk

Pić jabłcznik — Skarga

Jabłczny, á é przym /:
tyczący się jabłek :/

Chleb jabłczny — Bezim

kwas — — y — Unnast

mosiądz — — y — Unuch

Wonność — á — Leopol

1. Jabłko, a, r n /: drzewo
jabłkowe :/

Zakwitły jabłka — Bud. Szy

2. Jabłko /: owoc
jabłoni :/

Jabłko medalicko pada — od jabłoni.

Ciskać jabłkiem — Buds. Mar.

Czerwiś
Gnije wewnąt jabłko — Skarga

Jesdź jabłka — Skarga

Igrać jabłkiem — Buds. Mar

Maią przykwasek
jabłka — — Trzeci Ant.

Obiadać się jabłki — Błaż

Odtoczyło się jabłko — Szymonow

Obrączki jabłka z
drzewa — — Bezim

Pourywać jabłka — Ols: Jak

Przekąsić jabłko — Birk

Przekroić jabłko
na pół — — Czarn. Wacz

Psuie się jabłko z
wierzchu — — Skarga

Rodzi drzewo dobre
jabłka — — Skarga

Roztroić jabłko — Stawow

Rwać z drzewa jabłka — Birk

Spadaią jabłka. Decidunt

Ukaznie jabłko — pomaCis

Dojrzałość swą,
wonią, smakiem
i barwą — — Trzeci Ant.

Urwać jabłko wi
szące — — Skarga

Wzięta go chcé do
piękn̄ego iabłka — Skarga
Zbierać kakiém z
drzewa iabłka — Ossjak
Zgina się gałąź pod
ciężarém iabłek — Felin
Zgrzeszyli pierwsi
rodzice iabłkiém — Kantyzki
Przysł Pada iabłko
niedaleko iabłoni.
Non procul a pro-
prio stipite poma
cadunt, to iest: dzieci
wstępuią w ślady
Rodziców — — Petr. Seb
Jaka iabłoń, takié
też i iabłka — Bor. 1567
Jaki szczep, takié iabłko
Tłuc kogo na gorz-
kié iabłko, to iest
zbić mocno — Kiersnic
Jabłko cydońskie — Namysł
— czerwiné — Treiz
— czerwoné — Chmielow
— czerwoné — Orzech
— doyrzałé — Skarga
— granatskie — Wuiek
/: owoc granatu :/

— granosiwé — Marcz. Wo.
— kwaskowaté — Birk
— kwasné — Birk
— leśné — Starow
— letné — Trei Izd
— niedoyrzałé — Petr. Seb
— pigwowé
/: owoc pigwy :/ — Trei. Izd
— rayskié /:
owoc drzewá za-
morskiego cytry :/ — Trei. Izd
— robaczywé — Zebr. Jak
— rumiané — Hinza
— słodki — Skarga
— słodkokwaśné — Birk
— smaczné — Czarnocki
— soczysté — Bezm
— usmakowáné — Blaż
— ziarniste — Leopol Jan

3. Jabłko /: kula zło-
tá z krzyżem ozna-
cá dostoyność náy-
wyższéy :/
Daie Arcybiskup
Królowi przy koro-
nacyi, iabłko złote
wyrażaiące okrą-
głość świata: a
w przód

w prawą bertо ——— Paszk

4. Jabłko Adama, pomum Adami /: maluzki pagorek albo ugryzet przy gardle: bywá więtszy u mężczyzn, niż białych głow :) ——— Kirch

5. Jabłko nakolenné patella
Wybité iabłko w wywichnieniu ——— Perzyna

6. Jabłko oka /: źrenica :) ——— ——— Krupiń

7. Jabłko miłości /: gatunek psianki solanum Lycopersicum Kluk

8. Jabłko /: powoc :)
Jabłkowodny, a, e przym
Jabłka którémi z wszegdy rzucaią /: rodzay iabłka, pomiet między uszonych :) ——— ——— Swiad. Jan Starow

Jabłkowity, á, é przym
/: maiący do miany w maści nabłyszczatt iabłek :)
Koń iabłkowity ——— Moniwid

Jabłkowy, á, é przym
/: tyczący się iabłek :)
Drzewo iabłkowé Pisar Seb
Eter ——— y Swiad. Zbor
Mięso ——— é Trzeci Zbor
Owoc ——— y Zebr. Jat
Słodkość ——— á Wuiek

Jabłoń, ni, r. ż
/: drzewo iabłonowe :)
Obrodziła cudownie iabłoń ——— Czarnowolwy
Podrażniá piękným owocem iabłoń — Felin
Pokryła iabłoń — Pisar Wuc
Ściężała owocy szlachetnémi iabłoń — Lachi
Jabłoń gorzká — Starga
——— kożá — Niemcow
——— leśná — Starga

Przysł Głupi, kto na nieptaszney starey iabłoni patrzy iabłek Pis. Seb
Jaka iabłoń, takie iabłuszko ——— Bezim
Pada iabłko niedaleko iabłoni ——— Zawadzko
Synaczek iabłuszki iaka i ján. oyciec nie-
Daleko iabłko od iabłoni pada ——— Moniwid

Jabłonina y, ż. zbior. zień /: iabłka :/ .
Noszą iabłoninę iawory nieptodne przez szczepienie ——— Otwin Wal.

Jabłoniowy, á, é przym /: iabłoni, iabłonowy :/
Cień iabłoniowy ——— Laski
Drzewo ——— é ——— Wnick

Jabłonka, i, im. zdrob iabłoni
Rosną iabłonki nowo szczepione ——— Koch Jan

Jabłonkowy, á, e przym /: iabłonki :/
Drzewo iabłonkowe. Kluk

Jabłonowy, á, e przym /: iabłoni, iabłoniowy :/
Drzewo iabłonowe ——— Szczer Syr.
Latorośl iabłonowa Szczer Syr.

Jabłuszczko, a, im zdrob iabłka ——— Grochowa

Jabłuszko, a, im zdrob. iabłka
Cisnął iabłuszkiem. Chodzk
Czerwieni się iabłuszko. Gawiń
Smakuią iabłuszka Rey

Jabłuszko czerwone nosi piękney — Rey
dopiero — Nogaw
Jabłuszko leśne Bud. Izy
——— urwane dopiero z drzewa Laski Mar

/ Jąć, jm. ję, ndk /: chwytać :/
Jąć ptaka albo zwierza myśliwczem albo czemś albo kogo za głowę, zarzuc. Stargo
2. Jąć /: ogarnąć :/
Zarapata uiskow krasobliwych ięła mię ——— Witow
3. Jąć /: zaczynać się :/
Choroby iadowite ięły się zdymować Ewarc. Sam
1. Jąć się /: przymować :/
To się w nás ięło, t. i. przyszłościowy do serca ——— Zegulla
2. Jąć się /: chwytać się :/

1. Jacek, alias im. kmes. męc. /: męczennik
w Rzymie 10 Lutego :/ Nicovius
2. Jacek /: męczennik w Cezarei pod
Trajanem 3. Lipca :/ —— Nicovius
3. Jacek /: męczennik w Amastrydzie
17. Lipca :/ —— —— Nicovius
4. Jacek /: męczennik u portu Rzym-
skiego pod Trajanem 26. Lipca /
Nicovius
5. Jacek /: męczennik w Sabinach :/
9. Września —— —— Nicovius
6. Jacek /: męczennik w Rzymie
pod Gallienem 11. Września :/ Nicov
7. Jacek /: męczennik w Ludanii
29. Paździer :/ —— Nicovius

Cwiczenia burkownicze-
go ięli się około kart,
warcabów i kostek
Czary iąć się ——
Gamratek bezanych iąć się
Mocnych gbowa iąć się
Jąć się za zakznanku ——
Roboty iąć się ——
Wydmi kuflstwa iąć się
Zabawy iakiey iąć się.
Zdrowi nie ięło się ze-
bzie ——, ——
Zbytków niepożyzoy-
nych iąwszy się, sła-
wę swą i maiętność
tracą ——, ——
Żołnierstwa iąć się.
Jąć się do sposobow niechcu.
Jąć się za fraszki ——
Przysł kogo się raz za usta ——
nieszczęście imie, nie
tanno mu się wyświnde
Jacek, acka, im. kr. mąż.
Hyacinthus:/
Jacek swięty, Polak
Dominikan ——
Jacenty, tego, im. kr. mąż
/Jacek/ „ rzucał na kogo obelgi
Jacere contumaliam in aliquem Cicer.“
Jachna, y, im. kąże. białey
/: Agnieszka:/ ——

Chyb chrześciański/ iąć się chciwem sercem Skarga
Jacus, sia, im. Zdrob
Jacka —— Gwar. Jac
*Jacy /: przystowet
zastarzały /: tylko
iedno:/ —— —— Leopo. Jac
Niech iacy będzie
rozum powodem. Bazylik
Jacyna, y, r. m
/: herb maiący
na tarczy w polu
czerwonem podkowę,
w. kobrey srzódku
iest półtora krzyża:/ Kuropat
/ Jad, u, r. m /:
Slina niektorych
gadzin i zwierząt
zabiiaiąca na śmierć
zranionych /
w Illiryy. języku iad.
Odchodzi iad od
ząbka —— Starow
Otchnęły usta za-
rażone iadem —— Iward Sam
Puszcza ta gadzina
iad niezlewzony — Bezi 1542
Rozgniewac się dzicy przykłady
Smyka się iad, iako nauki
rak —— —— Skarga
Bezi 1542

Jabłono

Szkodzi iadem gadzi na ludziom —	Petr. Seb	Naiérać iadem szrzaty —	Bezim.
Wylát iad swóy wąż na niego —	Skarga	Napiony miecz iadem —	Lesicow Jan
Wzdymá wąż iadem szyię —	Dmoch	Napuścić wodę iadem — —	Birkow
Wzięł moc iad —	Petr. Seb		
Wyziewa z towick iad iaszczurczy. przerzyt			
Zapienił się dzik iadem —	Chrośc	Napuszczone iadem żelazo —	Dobrski
Zapuścił iad we wnętrze —	Oczko	Nie szkodzi mu iad —	Skarga
Zaraził się człowiek iadem wężowym —	Skarga	Odymało się iadem zaraźliwym	Otwin Wal
Zarażona woda wężowym iadem —	Birk	Nie się iad ku sercu.	Cracow
		Przeiął iad serce	Bezi 1572
Jad niedźwiadkowy	Andrz Koby	Szerzy się iad	Kulig. Mat
— padalcow nad wargami ich —	Wuiek	Udał aptekarz iad miasto tekarstwa. Wsączył się wen iad niezgoiony.	Petrzy Bezim
— padalcowy —	Piek. Vrzy	Uśmiekł się ed	
— śmiertelny Poison	mortel	ten gödtliches Gift	Boleslaw
— smokowy —	Bud sky	Schlangen	
Le venin de serpens. Das	Gift der	Zadał sobie śmierć	
— wężowski —	Skarga	iadem —	Bezi 1542
— wężowy —	Skarga	Zbyt iad wrzącem.	Biels. Mar
— zarazisty —	Bez 1575	Jad niezleczony.	Bezi 1542
— zaraźliwy —	Sreszt	— okrutny —	Opatow
— żmiiowy —	Wuiek	— spospolito- wany z gruntu z iadem —	Oczko
2. Jad /: trucizna :/			
Dobrát się iad do serca	Gart. Ab		

3. Jad /: gniew wsciekły :/

Bty plaią się oczy od iadu. — Opalin
Chował dawno iad w sobie — — Bazylik
Czynić co z jadem i okrucieństwem — Skarga
Ginie iad — Skarga
Gotują taiemnie iad w sercu — Wujek
Mieć iad na kogo — Skarga
2 Nazbierał iadu w serce niechętne — Koch. Jan
3 Obrócić iad swoy na kogo — Skarga
4. Ogłaskał iad urodzony — Radz. Albr
1 Napuszyć kogo iadem. — Koch. Fr
Parskał iadem na kogo — Bez 1572
Podnosić na kogo iady i ostre nieprzyiaźni. — Skarga
Pokazywał iad swoy. — Skarga
Skwarzył się iadem gorzkym — — Otwin. Wal
Szerzy się iad w sercu. — Piskor Seb
Taił iad śmiertelny w chytrem sercu — Koch. Jan
6) Wymiatać iady z serca. — Skarga
a) Wylał na nich iad gniewu potrzaszy swoich — Skarga

Wyprawować chcąc on iad od siebie, iechał w towy — — Paprocc Bar
Wypuścił iad swoy — — Grodz. Sta
wyrzucał na kogo iadu złości. Skarga
Wyrzygnął iad ku obydzeniu iego — — Niemoj. Jan
Wywrzeć iad na kogo — — Suard. Sam
Wyzionąć iad przeciw komu. — Wujek
Zdisty iadem bystrym — — Koch. Jan
Złożyć iad — — Skarga
Jad nieugaszony na nieprzyiaciel na niego — — Skarga
4. Jad /: srogości, moc :/
Jad bolączki ogniwy — — Heszkow
— chorobny wyrzucić z siebie. Ozko
— morw łagodnie Soczyn
— ospy wprowadzić w ciało — Dziarkow

5. Jad /: w przenośném znaczeniu

Zaraza:

Mieć iad w słowo Boże i Pismo S. — Skarga
Nabrali iadu rozmaitego przeciwko Bogu Lop. Gab.
Napuścić iadu do myśl czyię — Bezi 1542
Pokrywaią iad swóy pobożnością — Smiglec
Dować iady swémi wiarą S. i duszé ludzkié — Skarga
Jad błędu. Zarazić to, iadem błędu zgorszénié — Kollont
Jad gniewu. Patać iadem gniewu Ojców.
Jad grzechu. Zarazić kogo iadem grzechu piekielnym — Skarga
Jak heretykow. Potruli się iadem heretykow. Zarażony iadem heretyckim — Skarga
Jad miłości. pila w nabrać się aż do gardła iada każdém słowie — Skarga heretyckiego Mołski

Jad nauki złey rozsiewać — Skarga

Jad nauki zarazliwey rozkrzewiać na pospólstwo. Błażow
Jad niedowiarstwa w niewinné uszy serca — Smiglec
Jadem niedowiarstwa zięgi zarażone Smiglec
Jad oczu zdradnych Morszyn Jez.
Jad pism — Jakub. Wuj.
Jadem pożądliwości zarazić kogo. Skarga
Dzielne zdarzyło się na jad pożądliwości Skarga
Jad pychy podrzucił na ludzkié serca szatan — Skarga
Jadem złey żądzy skażoné serce. Skarga
Jad zazdrości podrzucił na serca ludzkie szatan, Skarga
Płazze zjadu zazdrości tenże
Jad zepsucia to — Skarga
czy wnętrze ciała politycznego Niemiew
Jad czartowski dotykał ich — Skarga
Jad złości wypuszczone nakaz Skarga
Jad zgryzoty wlać w serdce Krupiń Lud.

Jadem czartowskim zarazić się — Skarga

Jadu diabelskiego pychą zraniony — Skarga

Jad duszny — Skarga

Jad grzechowy wyrzucić z siebie — Wys. Szy

— piekielny zionąć rad niezgody — Niemcew

Jadu pogańskiego mistrzowie — Skarga

Jadem szatańskim natura ludzka zarażona. Skarga

Jadać, zł. rzsbot. słowa Jeść.

Jadać iaia, iarzyny, mięso, ryby, salatę — Skarga

Jedni u drugich iadali Szafarz

Jadać na srebrze na złocie — , — Opal. Kr

Jadać z kim — Bud. Szy

— z nabiałem — Starow

— z włoska — Rysi Szch

— bardzo mało — Wys. Szy

— korzenno — Starow

— roskosznie — Skarga

— smaczno — Bezim

— smakowicie Stryjk

— szafranno — Andrzeiow

— trochę — Skarga

Jadera, y, i. s. ż. /: miasto u Jeryc Jadera ae f. :/

Jadalny, a, e przym. /: do iadania :/ Skarga

Izba iadalna. Skarga

Jadam /: tdam :/

Jaderko tu pisać po 6) Jadło, a, r. n. /: iedzenie :/ Jadowny m. rzec

Starodawni pisali iedło

Nabywać sobie iadła Skarga

Obładować się iadłem Pilch

Przetrzyć się zbytnie iadłem Koch. Jan

Psuie zdrowie nasze iadło

Trzeba chcieć do iadła Bezim

Ukromić zbytek iadła i napoiu Kras. Jon

Zaprosić kogo na iadło — Ciosnow

Jadło grube — Koiato

— mięsne — Jer. Sk

— roskoszne Ciosnow

9) Jadłowity, r. ż. przydawnie: /Monitor

10) Jadliwość, y, r. ż. /: przydawniej, zjadliwość :/

Jadliwość moru Soczyn

łagodnieie — Soczyn

— zarazy.

Jadoczny, á, é przym
/: iadowity :/
Zwierz iadoczny. Meler

*Jadomy, á, é przym
/: do iedzenia :/
Cebula iadomá. Sapieh Lex

*Jadonosy, á, é przym
/: noszący iad :/
Piłon iadonosy. Owiz Wad

Jadoplymy, á, é
przym /: płynący
iadem :/
Wymowa iadoplymá Kras. Jon

Jadowić, st. cz. nd.
/: gniewać się :/
Jadowić kogo — Bezim

Jadowić się, st. zam
/: obruszać się
iadem, to iest
gniewem szalo-
nem :/
— Okrutnie iadowi się. Bardz

Jadowicie przysł
/: z jadowitością
z gniewem nie-
noszonym :/

— bawaty go prozroty
Jadowicie żyć kogo
— odpisać komu
— pisać —
— poruszać
się gniewem —
— powstawać
na kogo —
— przegrażać
się na kogo —
— prześladować
kogo —
— rozgniewać się
— zamuszyć się.
— zaostrzone
pytanie na obie
strony —
— zburzyć nasze
— zgubić kogo

Jadowicieć, st. nd.
/: stawać się ia-
dowitym :/
Ten człowiek coraz
bardziey iadowicieie

Jadowito, przysł
/: okrutnie, srogo :/
Postąpić iadowito.

Jadowitość, i, ż. ż
/: w znaczeniu dzia-
łania i przenośnem
srogości

Skarga
Skarg. Kaz.
Ozyalin. Jez
Orzech. Jan

Pilgrzakow

Moskor

Skarga

Moskor

Skarga
Niemoj. Jan

Lambr
Skarga
Skarga

Bezim

Bezim

Bezim

1. Jadowitość, i, r. ż /: zarzanie jadem :/
Ma jadowitość
Jadowitości czarownic nu nie szkodzita — Skarga
Jadowitości czarownic zagęścita się — Skarga

2. Jadowitość /: złość, srogość :/
Mszy i rozdziera serca ich jadowitość Meler
Jadowitości gniewu.
Zapalił się na wiedzą jadowitości gniewu Pułgesko
——— grzechu — Skarga
——— psów — Pułgesko
——— szatańska — Warsze
——— zawziętá — Skarga
——— zapamiętata Knie

1. Jadowity, á, e przym /: maiący jad :/
Bestya jadowitá — Skarga
Choroba — á Tward
Jad — y Skarga
Jadzina — a Skarga
Jaszczurka — á Skarga
Napoy — y Biels. Mar
Niedźwiadek — y. Skarga
Padalec — y. Skarga
Para — á Bizz
Pogwieźć — á zazimych Umiast
Powietrze — e Umiast
Robactwo — é Marcin
Ropa — á. Umiast
Smok — y Greg z Zab
Trucizna — á Skarga
Wąż — y, Skarga
Wilgotą — á — Bo z Boby
Wrzód — y Kowal. Wacy
Żądło — e Skarga
Zaraza — á Skarga
Żiołko — e Bo Jeb
Żmija — á Skarga
Żwirek — y. Skarga

2. Jadowity /: szkodliwy :/
Językiem jadowitym dotykał kogo — Wujek
Ozorem jadowitym lżył kogo — Mierzyńsk
Jadowity w mowie Gorski Jak
Przymówka jadowitá Skarga
Xiążka — a Jakub. Wuj

3. Jadowity /: pełny jadu, srogi, zjadliwy :/
Czart jadowity — Skarga
Człowiek — y w przeladowaniach Skarga

Gniew iadowity go pali — Kucbor
Heretyk — y Skarga
Mysli — é Skarga
Natura w grzechu iadowita — Skarga
Nienawiść — á. Skarga
Nieprzyiaciel — y. Skarga
Niesprawiedliwość a Acy
Niezgoda — a Skarga
Oczy — é. Zmier
Przedsięwzięcie — ę Zambr
Rozmowa — á Skarga
Sędzia — y Skarga
Sekta — á Skarga
Serce — é
rość — Skarga
Śmiałość — a Skarga
Szaleństwo — é. Skarga
Tyran — y, Skarga
Usta — é Skarga
Uszczypki — é. Karnko
Wąsi — á Putgesko
Wojny iadowite toczyli między sobą — Sow Szy
Zawziętość iadowita Bezim
Złość „grzechow" iadowita — Bud. Szy

Iadowity wrzodem /: wrzod :/ Koch. Do
H. Iadowity /: czarujący :/
Patrzanie na kobiety za iadowite poczytał. Skarga
S. Iadowity /: mocny, zgi :/
Ocet iadowity — Skarga
Iadowitadny, á, é przym. /: wtadnący iadami :/
Baby iadowitadné /: czarownice :/ — Petr. Seb
Iadowny, á, é przym. /: pełen iadu, iadowity, zapalczywy, srogi :/
Wszystkie sprawy iego są bardzo iadowné — Bezim
/: Iodełka, a, im. zdrob. iądra pestki w owocach
Iodełko iagody — Bezim
— z iabłka — Bezim
— smakowité — Sarow
— winné — Bisk
2. Iodełka u zwierząt /: testiculi :/
Starté ma iądełka zwierzę Leopolita
Wyięté iądełka ma zwierzę Leopolita

Wyznięte ma iądrka zwierz — — Leopoli

Wynięcione ma iądrka zwierz — — Leopol

Iądrko, a, im. zdrobn. iądra pestki w owocach.

Są iądrka w tych iabłuszkach — — Andr. z Kob

Zrucholita szesć iądrek Zebr. Jat

Iądrko brzoskwiniowe Inscr. Jes

Iądro, a, r. n. /:

Uczyń iądro średnie nie wielkie — — Myslisz. ptasz.

1. Iądro, a, r. n. /: pestka w owocach :/

Iądro iabłka — — Bezi. 1617

— orzechowe — Grzeg. z Żar

Ma gorzkie iądro — Herbin. Jar

Zaskorupiło się w orzechu iądro — — Petr. Wac

Zgorzkniało iądro — Herbin.

2. Iądro /: treść, grunt zasada :/

Było to iądrem i prawdą figury — — Grzeg. z Żar

Szukać iądra w rzeczach — — Gorni

Iądro prawe Chrześciaństwa — — Kromer

3. Iądra męzkie /: testiculi :/ Koszut.

Powiktane są zyły iąder iego — — Bud. Izy

Iądro prawe odwiesistsze i tyższe Ocz.

Iądrownik, a, r. m. /: worek moszny sirotum :/ — — Dyc. Lek

1° Iądrowy, á, é przym. /: zamykaiący iądra :/

Worek iądrowy — Wey. Anat

2. Iądrowy /: pierwiastkowy :/

Słowo iądrowe pierwiastek, radix Linde

Iądrzysty, á, e przym. /:

Sieć iądrzysta — Myslist. ptasz.

Iądrzysty, á, é /: maiący iądra wielkie :/ — — Knap

81

Jadwichna, y, im. zdrob
Jadwigi

1. Jadwiga, i, im. dzie białog

2. Jadwiga /: córka
Króla Ludwika żo-
na Jagiełły :/

3. Jadwiga /: statel
biorący tasztów 10,
16 zboża —— Magier

Jadwiszka, i, r. ż /: podu
szeczka, ii ktorą
kobiety szyiące zaty-
kaią szpilki :/ — Trotz

Jadzwingowie, ów, liczmnog /:
Miał wielkie podo-
bieństwo Naród
Jadzwingow religią
i obyczaiami z Litwą
Prusami i Żmudzią Naruszew

Jafet idzie pod Jafetowy
Jafetowy, a, e przym
/: Jafeta :/
Syn Jafetowy —— Biels Mar

Jafet, a, czyli
Japet /: syn Noe
ba według Poe-
tów, albo Ty-
tana i Ziemi.
Grecy uznawali
go za głowę ro-
du swoiego. W
piśmie świętem
zwany iest Jafe-
tem :/

Jaga, i, i. dz. kot
/: Agnieszka
Jagnieszka
Jagnieszka :/ — Jabłoń
Jabłon

Jagiellon, a, r. m
/: Jagiełło :/
~~Władysław Jagiel~~
Jagiellończyk, a,
r. m /: syn Jagiel
lończyka :/
Wszyscy Jagiellon-
czykowie aż do
Zygmunta Augu
sta po rusku w
Litwie pisali
przywileie

przywileie i nadania dawali, a podobno i nienáylepiéy czasém po polsku umieli — Bandt. Sam.

Jagiellonka, i, i. rod. ż /: pochodzący z. domu Jagiellona :/ — Woroniec

Jagiellonowy, á, é przym /: Jagiellona :/ Przywiléy Jagiellonowy — Grodzień

Jagiellońskie á, é, przym /: zatrzymy od Jagiellon :/ Akademija Jagiellońska — Krakowska

2 Jagiellowna, ey, im rod. ż /: Jagiellonka :/ Anna Jagiellowna — Skarga

1 Jagiello, y, i m /: Władysław Jagiello, wielki xiąże Litewski, mąż Jadwigi, potym król Xięstwo Litewskiego z Królestwem Polskiem :/

Jagiellowski, á, é przym /: Jagiellon: / Dom Jagiellowski Krew Jagiellowska — Gembicki Królewska — Skarga Panowanie Jagiellońskie — Gembicki

Jagiellowy, á, é przym /: Jagiellon: / Czas Jagiellowy. Dom — y Krew — á Plemię — é — Bandt. Sam. Skarga Miast. Kras Biels. Mar

Jagienka, i, im. zdrob Jagnieszki, czyli Agnieszki — Szymo Szy

Jagła, y, z. Dusmowimy w liczbie mnogiey iagły iaglet :/ Proso otłuczone :/ Czynią sobie z jaglet placki — Bezi 1545 Nabrał iaglet — Bud. Szy Nie zawadzi iagła pracowitému chłopkowi — Umiast Jagły prosiane — Jrzeń. Jer — takroczne — Starow — zrobione z prosa i z. bru — Herius.

Jaglany, á, é przym /: iaglet, z jaglet :/ Kasza iaglana — Jezier Ż Ziarna — é — Brzyski

Jagna, y, /Jagnieszka:/ — Koch Wes

Jagniak, a, im. zdrob. /: baranek :/ w Illiryyskim języku iagniak

Jagniak iary — Jakub. Wes

Jagniąteczko, a, im. zdrob. /: baraneczek :/ — Sawicki

przyszło — Chetchaw

Jagniątko, a im. zdrob. nii /: baranek :/ — Krem b

Było jak iagniątko tak gdyby Chlipa woła iagniątko. Skarga

Wyjęty owce za iagniątkami Wyssało z wymion o-

statek pokarmu ia-

gniątko — Potoc Wer

Jagnięta iagniątka — Gro Grodz Sta

Jagniątko młode — Skarga

— podłe — Druźb

— psoré —

Jagnię, ięcia, im. zdrob nii /: baranek :/

W języku illiryyskim iagnje. Voltiggi Vozet

Bieży iagnię za matką Bekocą iagnięta pod owcami — Bezim

Jadzone być to iagnię — Koch. Ano

Kębłać iagnięta odsa- dzone od matki po- trzeba, aby po nich nie tązyły — Wuiek

Inc. Szon

Odtązyły iagnięta — Inc. Szon

Szukane iagnię od matki z ble- kotem — Koch. Szon

Jagnięta z roz- licznemi odmia- nami — Radz. Bib

— hiszpańskie — Niemcew

Jagnięcina, y, z. z /: mięso iagnięce Lammfleisch :/ — Erxleb

Jagnięcina smaczna z koprem — Jezow

Jagnięcy, a, e przym /: iagniąt :/

Krew iagnięca — Bud. Szy

Mięso iagnięce — Bezim

Pozór iagnięcy.

Pod iagnięcym pozorem ukrywa iad wilczy — Kras. Sgn

Jagnieszka, i, i. trzeb kobi /: panna i mężenniczka :/ — Skarga

Jagoda

Jagnieszczyny, a, e przym /: Jagnieszki :/

Reguła

Sic vnus so sanfte als ein Lamm

Regula Jagnieszczyna	Bezim	Nie wiesz, że z słodkich iagod rozynki bywaią?		
1. Jagoda, y, r. ż. /: okrycie soczyste, maiące w sobie ziarna gołe, bez innego okrycia, iak agrest, porzeczki winogrona itd :/ —	Botan	Y róży chociaż uschnie, przecz używaią —		Szymon Szy
W illiryzyckim języku jagoda Szallus	Voltiggi	Jagody brzoskiniowe		Szwei Ks
Baccae, ae. t. Ci Dostały się iagody.	Skarga	— brzowe —		Gosstom
Jeść. iagody —	Skarga	— chebelowe		Szwei Jzd
Nagnity iagody —	Szwei. Jzd	— cierpkie		Jenze
Oberwuć iagody —	Koch. Ján	— cierpnące		Radz. Bib
Okryty krzaczek iagody czerwonemi	Dmoch	— czerwone		Birk
Pozbierano iuż iagody	Skarga	— dobre —		Skarga
Rozisnąć iagodę —	Szwei. Jzd	— dostate		Jenze
Rozkąsić iagodę —	Andr z Koby	— głogowe —		Otwin. Wzl
Roczne iagody w prasie	Koch. wes	— iałowcowe		Moniewic
Uszczknąć iagodę —	Sapr. Bart	— iasnuszki		Szwei Jzd
Więdną iagody —	Miask	— klonu wo dnego		Steszk
Wydłubiłem do kubka iagody —	Bud Szy	— kwaśne —		Bud. Szy
Zaczerwieniały się iagody.	Skarga	— morwy —		Mgezyn
Znalazł iagodę oziminey wsi Przysł Iagodę by się z nim podzielił —	Kwapiszów Bezim	— nadwiędłe		Radzim
Knap		— niedostate		Bud Szy
Niekażda iagoda malina, bywa czasem i smrodynia —	Dwor	— odrągłe —		Szwei Jzd
		— oliwiane		Otwin Wzl
		— piękne —		Skarga
		— podtugowate		Szwei Jzd
		— przestałe		Jenze
		— przewiędłe		Jenze
		— rumiane —		Zimorow

— dorzate, uvae

przewoces — Wuick

— słodkie — Skarga

— surowe — Trzeci Jed
— suszone — Birk
— winne — Skarga
— swieże — Birk
— zebrane — Skarga

— zwiędłe — Trzeci Jed

— zwiesiste — Birk

2. Jagoda panieństwa
/: kwiat, wieniec :/

Jagodę panieństwa
zebrać sobie dała. Koch. Pro

3. Jagody pobożności
/: owoce pobożności :/

Winnica serc naszych
rodzi dobre jagody po-
bożności — — Skarga.

4. Jagoda w twarzy
/: policzek, maxilla. /

Były ięzyk. słowo jagody i jak się pisało. Skarga Męczyn

Bledniecią jagody — Chrosc

Drapać z gniewem
jagody twarzy swoiey Boleslaw
Farbować ięzykiem rumiane jagody Koch. Pro

Farbował wstyd
rumiano jagody młode Bezim

Farbowała piękne
jagody sromem — Koch. Pro

Krasił mu jagody
rumieniec — Niemcew

Kropi łza twoie
jagody — Trembe

Kwitną icy ró-
żańcem wieczny
jagody — Zwarc. Jam

Kwitną mu pier-
nikiem chropawe
jagody — Jenże

Ma dopiero mch na jagodzie Druzbacka

Malował mu
włos dopiero ia-
gody — — Miaskow

Marszczy się
jagody świeże Niemcew

Oblaty się wstydem
rumianym jagody Zimorow

Obroćże mu i dru-
gą jagodę, ieżeli-
by ią kto po-
liczkował w prawo. Czecho. Mar

Ocierać z potu
mięsiste jagody. Krasn. Ign

Odwisną w obli-
czu jagody — Koszucki

Pozrzeć barwiąc jagody oblicz-
ne Męczyn

Podrzyta śliczne
jagody swe ru-
mianym wstydem. Pastor Jido

Porosły ledwie
mu dopiero mchem
jagody — Koch. Pro

Posinicią stłuczoné		Zapality się iago-	
na gorzkié iabłko iago-		dy u Basi —	Krzyż
dy — — —	Kiersnic	Zawiesity się	
Potrupieią z krassą		zmarszczki po	
swoią iagody —	Rogalla	iagodach —	Birkow
Proszył mi mech iagody	Kniaź Ł	Zbledniały ru-	
Kanié tego w jagodę	Bezi. 1620	miané iagody	Bezim
Rozkwitły iagody —	Zimorow	Zczerwieniała	
Zimienieią się barwą		iey iagoda z	
szarłatną iagody —	Zebr. Jak	policzka —	Skarga
Szuży się łza radosná		Zleczyła się ra-	
po iagodzie moiey —	Trembl	nu na iagodzie	
Spadło mu też kilka		i nosie —	Skarga
na iagody —	Kiemow	Jagody mileżné	Nowosz
Spadły rubiny z ja-		— dziane farby	rumiane Kmicic
god szkarłatnych	Nowozt. Ld	— pełne	Ulanyc Ld
Ukazał się wrzód		— piękné	
szpetny na iagodzie	Skarga	lica twoiego	Leopo. Jan
Wypiękły się iagody.		— z piękné	
Zachodzit wieniec	Jndrz Kaby	mi iagody Brzy-	
kwiatami swémi		zeida —	Dmoch
i na iagody —	Birk	— różané	
Zaciekły krwią iagody	Lorencow	iagody twoie po-	
Zczerwieniały się		trupieią —	Rogalla
iagody iego —	Skarga	— rozkwitłé	Ulanyc Ld
Zafarbował wstyd		— rozkwitnione	Eward Jan
iagody panieńskié	Miastow	— rumiané	Wnick
Zapalił icy wstyd iagody	Morozt	— siné —	Eward Jan
		— wypukłé	Jundzill

5. Jagody ślinne tonsillae, składaią się z wielu gruzołków, i odłączaią wiele wilgoci flegmistéy: / —— Weyck

6. Jagody wilcze / pokrzyk: /

7. Jagoda listna / języczkowe ziele bis lingua: / — Syren

8. Jagoda babia ziele taxus alexandrina —— Syren

Jagodeczka, im. zdrob. żen. jagody, policzka. Wzięty pochop aż do nieba krople też nierotek z ich iagodeczek —— Birk

1. Jagodka, i, im. zdrob. iagody bacula, ae f. —— Mącz

Nowinne iagodki. Pizyst. Jak to tamo iak połknąć iagódkę —— Jaroń Grzy z Zac

2. Jagodka im zdrob. żen iagody policzka

Jagódki twé odrę głuchne i usteczka rumieniuchne Zbladły Kupidynowi obić iagódki Grosh Sto Trembec

3 Jagodka / rodzay owadu, którego poczwarki przy korzonkach roślin nakształt iagódki przyczepione bywaią, iak naprzykład nasz czerwiec: / Zac Coccus Kluk

Jagodnik, a, r. m / sok z jagód: / Bezm

Jagodny, á, é przym / iagód: / Owoc iagodny — Kluk

Jagodorodny, á, é przym / rodzący iagody, bacciferus, a, um. Plin / — Ernest

Iller jagodorodny Scullius

Jagodowy, á, é przym
Btonka iagodowá,
patrz Btonka
Krzew iagodowy — Mącew Kluk
Drzewo iagodowe —

Jagodziany, á, é przym
/: z jagód, uvens, a
um :/ — Mącz

Jagodzisty, á, é przym
/: peten iagód, ac-
nosus, a, um. Plin
Drzewo iagodzisty. — Inni Jdo

Jagulka, i, im. zdrob Ja-
gnieszki — — Węgier Kal

Ja
Jagusia, i, im. zdrob. A-
gnieszki — — Koch. Wes

Jagusiná
Jagulka, i, im. zdrob
Agnieszki — Bezim

* Jagusiá siedmioletnia bawiła się z
Jaiak, a, r. m /: z koiesc, matem,
albo co inszego, co się kochaiem
w ręku nosi, książecz- Niemcy
ki małe, enchiridion Mącz

Jaie, ia, r. n, w lic. mnog
iaia, albo iayca, drugi
przyp. dl. iaiec /: iaie
składá się z żółtka i białka
cienką plewką powle-
kanego, co wszystko
zamyka skorupa
wapnista :/
Zowią iaia, białe-
mi rakami.
Lac Ovum, i. n. Cic
Ir. Ceut
Niem Ey
Idzie wszystko
marownie iak
po iaiu — Opal. Kuj
Jeść iaia — Skarga
Nasadzić kur
na iaia — Inni Jdo
Ofiarować komu
kilka par iaiec. Skarga
Podobni do siebie
iako iaie iaiu — Białob
Potłuc iaia — Niemcew
Przekwaty się
iaia — Inni Kon
Roztupić iaie — Bezi 1607
Troszczy się kura
z jaiem — Druzb
Ubić do czego iaie Sieszko
Wylągł prad iaie Bezim
Wylęgło się co z iaia Potock
Wylęgły się iaia Inni Jdm
Zabielona iaiem
polewka piwna. Bezim

Zaparstki iaie — Marz Ulrych
Zjesdz parę iaiec miękk — Oczko
Zniosła kokosz iaie — Ulrich
Przysł Cnota dziś wi-
dzę u nas nie stoi
za iaie —
Bliżey niesą iaia dziobem. Mędrsze dziś iaia
niż kokosze —
Statoby się im za
iaie odwołanie iego
Z nimi się wylgt
z jednego iaia —
Jaie bociane —
— izrze, z kto
rego się nie wylgdz
nie może —
— gęsie —
— gołębie —
— kacze —
— kokoszę —
— miękkie —
— mrowe
— okrągłe —
— pawie —
— podługowate
— smażone
iayca z mastem —
— smierdzące
— strusie —

Blazow
Bezim
Dysień
Bezim
Koszubs
Czech. Mor
Mężczyn
Skarga
Skarga
Oczko
Mącz
Andz Kob
Dzieci And z
Penzic
Penzic
Skrob
Marz Ulrych
Skarga

2. Jaie / miarka aptekarska / —
Wez iay szesc soku iabłcznego
Jaiecznica, y, r. z
/: iaia smażone :/
Nakarmić kogo iaiecznicą —
Jaiecznicka, i, im zdrob iaiecznicy.
Jesdz iaiecznicką
1. Jaiecznik, a, r. m /: placek :/ —
2. Jaiecznik /: ovarium :/ —
1. Jaiczny, á, é przym. /: tyczący się iaia :/
Białek iaiczny.
Blonka iaiczna
Skorupa iaiczna
1 Placek iaiczny
Żółtek iaiczny.
2. Jaiczny /: zaprawny iaiem :/
Kasza iaiczna —
3. Jaiczny /: maią
cy

Knap
Trotz
Bezim
Ulrich
Kulig. Mat
Bezim
Kulig. Mat
Kluk
Szwed Szon
Ulrich
Ulrich
Andr. z Kob
Marz Ulrych
Hauer

cy kształt iaia:/
Figura iaiczna — Bezim
Iaiorodny, á, é przym /: niosący iaia, oviparus, a, um. Ainson
Motyle iaiorodne — Kortum
Cwad — y — Jenze
Ptazy — é — Bezim
Iaiowaty, a, é przym /: w bota: przy nasadzie rozszerzony, u wierzchu nieco zwężony, z obu końców zaokrąglony, srzednica podłużna, od poprzecznéy nieco dłuższa, ovatus, a, um:/
Liście iaiowate — Jundzill
Iaiowy, á, é przym /: iaia, z iaia:/
Białek iaiowy — Oczko
Skorupina — a — Bilo. Szy
Żołtek — y — Oczko
Iaiuszko, a, um zdrob iaia
Jak? przysł pytania /: iakim sposobem?/
Illir iak? Stullus
Jak nayrzadziey — Bezim

Kromer 1551 pisał
Kak
Jak o sobie pisze? — Bezimienny
Jak ci. zdrowie służy? — Nieznew
Jak się twoje interesa? Jak się ma Pani? Comment vont vos affaires? Jak się ma na zdrowiu? — Laurski Gornic
Jak się stało? — Szafarz
Jak też można tak się na wsi zakopać? — Bezim
Jak to być mogło? — Kras Jon
Jak naylepiey ugruntować się w religii, cnotach i pobożności — Skarga
2. Jak przysł po dziwienia
Jak nowiny biegaią — Comme les nouvelles courent
Jak iestes wielawy! — Niemiew
Jak mi się zdał człowiek umiarkowany i rozsądny.
Jak piękna w nim iest mina! — Ponet Stef
Jak wielka surowość w twarzy!
Jak wszystko Quanta severitas in vultu! Cic
wieczdzi pragniesz! — Niemiew
Jak wielką moc w słowach! — Szafarz Wey
Jak zły iak Quantum pondus in verbis! Cic
gniewliwy —
Jak wielka takowa cnota, iakrzes trud na ciągłe ieyce Dawania. Quanta non sit facilis virtus quam difficile Pekar krzy
alijs cuncta suadere! — Bezim
Jak koral wargo — Cn

Jak możność nasza wydoła — Trembecki

Jak pióro opalit na oznaczenie prędkości — Piekarski

Jak długi rozciągnąć się — Niemcewicz

Jak nie pożarły go byt Jak szalony uciekał — Pietkiewicz

Jak nayprędzey pisać zwykłem chciałem — Tymon

Jak sztylet zarty przerażaią serce — Skarga

Jak zabity leży — Rybiński

Jak zabity śpi — Niemcewicz

Jak złoto czysty — Skarga

Jak do lasa się skradá — Bezim

Jak na spowiedzi powiedzieć komu złości i występki swoie — Skarga

Jak po brzytwach zawsze stąpa — Mitowski

4. Jak-tak, spóźniki parzyste /: zarówno jak :/

Jak się widzy tak się piszą — Wojna

Jak życzę, tak spodziewam się — Staniszewski

5. Jak; tak z powtórzeniem słowa, przyst. jednostayności

Jak pádał deszcz, tak pádał — Kras. Ign

Jak stoią, tak stoią te krosienka — Książ. Fr

Pugan ulterrimo scribere dele valui Ci

6. Jak /: podług tego iak :/

Mówię, iak myślę, czynię, iak mogę. — Kras. Ign

7. Jak przystowel czasu /: skoro jedy :/

Trzeci dzień, iakiśmy wzeliśmy się pływaiąc na morzu — Skarga

Jakaś się zamek /: blekotać, momotać :/

Jak się iąkał, iż go ledwie zrozumieć można było. — Kras. Ign

Iąkać się w mowie — Dicts. Jan

Iąkata, y, r. m /: zaiąkliwy :/ — Starow

Iąkalstwo, r. n /: blekotliwość momo-

momotliwości / —
Jakawy, á, é przym /:
zaigkniący się: /
Jakbyście przest. z niedbałości
Jakowoż, á, é, ż. fiąka
wości: /
Jakbym, á, é przym. ięk
kawy: /
Jakiegoż, ątkolwiek / rozsądu
ięzkiemu /
Aniiąkgąt —
Aniiąkgąć narto
zaszedłem miasta —
Nie wżdy przeciwko
nim obmowny ięzyk
ani ięknąć —
Jakowiekolwiek, oxxx /:
Nie wyjąt ięzkiemu
żadnego —
Jakobyście, przychyl ięz
kliwie: /
Mówić ięzkotliwie —
Jakotliwość, ci, przy
kłowi /
Kto z tamtego
ięzkotliwości —
Jakotkolwiek, á, przym:
ięzkiemu: /

Bezim
Bezim
Bezim

Jakie ułożenie! — Niemcew
Jakie utrapienie! widzieć takie domiany
Jaka żałość, serca Skarga
Jakim napieniu quo ore? &c.
naszego. —
Jaką się słodkością Skarga
zaledwie?
Jakie tam ciemności Skarga
Jakie tam bałwochwalstwa! —
Jaki tam żal! — Brudecki
Jaka to zgroba! — Krokopow
Jaka tu zgoda, iaki Skarga
pogrom na błędy!
Jakiego żołnierza mácie! — Skarga
3. Jaki bez pytania
/: iakowy :/
Gniewem iakim i smutkiem kłopotaí kogo. Wujek
Mieysce iakie opatrzyć sobie — Skarga
Potrzebę iaką mieć u kogo — — Skarga
Przez iaką podiąć Skarga
przyt Jaki sám kroiesz, tákeby, aby
4. Jaki — taki przy- rany wszyscy
wiotniki porównywaiące / byli Rey
Jaki pan, taki kram. Górnic
Jakie serce, taki i
język. — — Bezi 1542

Jaki iest sprzoca miasto
Jaki wątłe iego
Jaki iest w drzewa Bezi 1672
korzeń, taki owoc
na nim rośćie — Skarga
Jaki byt korzeń,
i takie rozszirki,
iaká matka,
takie córki — Skarga
Jakiratkolwiek / iakikolwiek /
Jaki bądź, iaka
Początki my iakieżkolwiek Reddig
bądź, iakie bądź
/: iakikolwiek :/
Jakábądź rzecz
na świecie — Matus. Lud
Jakibądźkolwiek
iakabądźkolwiek
iakiebądźkolwiek /: tmesis :/
/: iakikolwiek :/
Jakibądźkolwiek
Jakibykolwiek grzech Chodanó
Jakikolwiek, iaka zostat na
kolwiek, iakiekol- duszy. t. i
wiek, iakiebądź iakikol-
wiek /: iakibądź: wiek grzech
Qualiscunque, zostatby
m. t. qualecunque na duszy
Nadzieia iakakol Skarga
wiek — Vallist
Powinowaty ia-
kikolwiek — Skarga
Poznanie rzeczy
iakiekolwiek — Rzeczytan

Sposobem iakimkolwiek pożyć niepryiaciela ——
Na stronę iakąkolwiek padnie pobycka ——
Jakiś, iakaś, iakieś /: niciaki, pewny :/
Jakiś fuxtant, i urwaniec ——
Jakaś mieszanina drzewna ——
Ospałość iakaś nás zdiąła ——
Pas iakiś. ——
Wiarkę iakąś urosił sobie ——
Jakiesś, iakasś, iakiesiś /: iakiś :/
Wzywáł iakichsiś dzieniów ——
W jakimśći zamku osadzony ——
Jaki, taki jaka taka, iakie takie /: iakikolwiek :/
Jaki taki go miáł — Pokay był iaki taki — kazáce iacytawy życzą swym potomkom dobrze ——

Petr. Seb

Wino iakie takie
Żywność tę mieć iaką taką ——

Radzi. Alb

Jakiż, iakaż, iakież? /: iako- Po iakiemuż tę? po Tatarsku oxy po wyz. Turecku

Jakiż ich nierozym zaślepił?

Marcz. Klon

Jakiż duch ciemnosci omamiá zmysły moie? —

Alb.

Jakiż iakiż zamysły!

Grzeg. z Żar

Jakiżkolwiek, iakąkolwiek, iakiejżkolwiek /:

Bembus

iakikolwiek

Powod. Hié

bądź :/

Radzi. Alb

Kiokolwiek iesto, iakiżkolwiek

Jakiżkolwiek kres zamienił niepráwości

Jakiżkolwiek posepek uczynił

Niemcew

Jakiegożkolwiek stanu ——

Narusz

Jakąkolwiek wymówkę przy Nayprzeciwnieyszych uczynić

Jakiegżkolwiek zarzuty

Herbasow

Jakimżekolwiek sposobem

Węgierski

/: żadnekolwiek :/

Jakiekolwiek

Petr. Seb

Jakiesolwiek /: żadnemu :/

Skarga 86 Wujek

Bog. Wuj Niemc

Skarga niepráwości Laterna

Skarga

Sapieh Leo

Laterna Wujek

Bezin

Bezin

Bezin

Bezin

Jakkolwiek, przyst /:

Jakkolwiek bądź ——— czynny ——— pełnić powinności względu ——— ulubionego wyrzec się mniemania ——

Jakkolwiek bądź przyst

Jakkolwiek przyst /: zakliwie

Jakkolwiek bądź rozsądz.

iąkliwie

Mówić iąkliwie.

Jąkliwość, ci rz /: iąkawość :/ ——

Jąkliwy, a, e przym /: iąkawy :/ ——

Jakmiarz przyst /: iakoby :/ wniek

2. Jakmiarz /: wcale prawie :/

Mieszkali tam iakmiarz dziesięć lat

Iąknąć, st. ednt /: wydać iąknienie :/

Ani iąknął ——

Ani iąknąć na to zazdrości umiała.

Nie śmie przeciwko nim

Niemiec

Narusz

Narusz

Strzeb

Mazow

Bezim

Bezim

Chodani

Bud. Izy

Birk

Birk

obmowny język

ani iąknąć ——

Birkow

Jak naymniey przyst /: ile może bydź naymniey :/ Quantuluncunque Cu

Jak naymniey pożytkowie Knap

Jak naywiększy a, e przym /: ile bydź może naywiększy :/

Jak naywiększy nieład ——

Jak naywięszkby spisał

Iąknienie, a, r.n /:

Nie wydał iąknienia żadnego ——

/ Jako pytaiąc się /: iak? iakże? iakim sposobem? /

Jako Izy pokamował?

——, naypryzey wykonać

——— mnie opatrzone zamki, żywności?

Jako mam wierzyć?

——— wiecie

Jako się to rozumie?

Pytasz iako? Ato tak.

2. Jako /: bez pytania /: iak, iakim sposobem :/

Jako chciał, nicował wszystko

Kniaź Bezim

Sam. Dmoch

co. Moniwid

Bezim

Skarga Tenzie

Skarga

Skarga Bezim

Skarga Białob.

Jakobici tego lat mnogy /:
Sekta Jakobitów w Szkocyi
przez lat 60 należeli do stro
ny popierających nadzieję Sua
rtów. Znaczenie ich stoli polityczne
odniosło śmiertelny cios,
gdy się Królowa Edwardowi
w roku 1745 nie powiodło. Jako
Sekta religijna wiele także
tak w stronnictwach, jak i uzna
czeniu utraciła; mimo tego
jednak przywłaszczają sobie
jeszcze uroioną powagę Ko
scioła Narodowego, wybierają
i namaszczają Biskupów, na
stronnicze ale nieco skromniey ob
rządków Kościoła Angliday
skiego /

wszystko — — — Białobrz

3. Jako przysł porówna
nia

Jako duszę swą ieden drugiego miłował — Skarga

Jako dym ustaną wy-
trzęć waszé — Bożi 1570

Jako dym zginęło ich
iestestwo — — Skarga

Jako w gniazdzie pta-
szęta gołe zostaią
wdowy i sieroty po
zabitym — — Skarga

Jako gwiazdy iasne oczy Radziw

Jako lilia zakwitła Birk

Jako ogień zapalił się Skarga

Jako panna zarumie
nił się — — Skarga

Jako panna zawstydził
się — — — Skarga

Jako słońce prawda iasna Onuf Paw

Jako słońce rozświecony
się oczy — — Koch. Piot

Jako szalony rzucił się
o ziemię — — Skarga

Jako wygnaniec wło-
czył się bez domu,
bez oyczyzny — Skarga

4. Jako / : skoro,
gdy : /

Jako z matki oy-
czyznę straciwszy,
iuż o drugiey nie
myśleć — — Skarga

Jako żywa przykładem mężczyzna Kopcz

Jakób, a, im. dr. męz

1. Jakób patryarcha.

2 — większy
apostoł, syn Zebe
deuszow — —

3 — mnieyszy
albo apostoł — Skarga

4 — z Nizybu
Biskup.

5 — Pistelnik

6. — Salezyusz

7. Towarzystwa Jezu-
sowego.

Jakubici na wsiach

Jakobina, y, im. dr.
kobiece

Fran. Jaqueline

Niem Jakobine.

Jakobiny, in, bier. mnog
/ : imieniny Jakoba
albo Jakobiny : /

Jakobitowie nazw.

7. Jakób patryarcha syn Izaaka brat Ezawa Emmanuelowi pokoi żydowskich życie. Kurnik.

Jakobinizm, u, r. m /

Jesto prawdziwy iakobinizm literacki, gdzie każdy má się za prawowiérzą á nikogo nie słuchá ——— Smad Jan

Jakobitowie, ów liz. mnog /: heretycy :/ ——— Skarga

Jakobówki, ek liz. mnog /: gruszki doyrzewaiące na święty Jakub :/

Jakobów /: Jakubowy :/ Bóg Jakobów ——— Skarga

Jakobowa, ey r. ż /: żona Jakoba :/ ——— Starow

Jakobowy, á, é przym /: Jakóba :/ Jakubowy ——— Smar Jan
Bog Jakobowy ——— Skarga
Dom ——— y ——— Rybiń Mar
Droga Jakobowa w astro ——— Skarga
Czemiwoń nomii via lactea, Jakobs strasse, die Milchstrasse. ——— Mrz Zyp
Laska Jakobowá, pałizka Jakobowa, Orion, jugulum cingulum Orionis der Jakobsstab, der Gürtel des Orions Jakobowe ——— Dawid Kuy
Jakoby igrasze, odprawowanie to Dawid Murmel
Jakoć /: iako ci iakim sposobem ci :/
Jakoć boiaźń straszliwey godziny snu dopuścił? ——— Skarga
Stodkość dał P. Bóg, abyś poznał, iakoć wiele dadź może. ——— Skarga
Jakoc iynie Pietkiewn
Jakokolwiek przysł /: iakkolwiek :/
Jakokolwiek chodzić mogła ——— Makow
——— vzerstwym iest na wiele ——— Olsz Jac
——— iest pewna rzecz. ——— Skarga
——— naśladowáć kogo ——— Skarga
——— okrzyć stad nowy opisany ——— i udowódz Kraiń
——— sposob ——— Grzegorz
——— pocieszył go ——— Bielski Mar
——— przywiedzionem

przywiedzionem świadectwem oczywiście o-
namiło ____ Przekonać
Jakokolwiek stać na
nogach zdurzali ____ Otrzeźwić
____ trzymali się
z wielkim myśli
rozerwaniem ____ Skarga
____ widzieć oraz Niebiescy
____ zdolny ołtarzy Narodu
____ okryć błąd swoy Kraiu
____ salerzka
niemaygorsza ____ Nuncy
Jakoteż kolwiek
radkonia dosięga Dwacho
Jakoiekolwiek obrocił
domysla się słowa.

Jakoiekolwiek f. uborzma
Imenis f. iakokolwiek ie
Jakoiekolwiek obrocił
domysla się słowa ____ Wilko
Jakoiekolwiek obiecrzesz
domysla się słało ____ Wnuck
Jakomię zawsze do
tego sposobił f. iako się
zawsze sposobiłem) Wtadnie
Jako naybardziey pragnye Skarga
Jakowaskolwiek f. Imenis
odzeznia f. iakokolwiek
wozs)
Jakowaskolwiek pro-
sty gmin szczerze ____ Koch Jan
Jaka naydaley przyst.
f. ile naydaley)

Stanie odkiego
iáka naydaley — Bezim

1. Iakoś przysł. f. iá-
kimsiś sposobem)

Będzieto iakoś Karpiń
Czytanie iakoś mi
ley bezmaxią pisania
krotkie — Smigla

Odchyliło się iakoś
przesieradło — Skarga

Odpowiedz mi iakoś
sense ad pilotek Czech Max

Dziwna iakoś oczy
niewesoło — Marxt

Wyniosł się z
pst iakoś — Wiesiołk

2. Iakoś f. iakolo.)

Iakos obrzucey wy-
szedłem z domu Bezim

3. Iakoś f. iako iestes)

Iakoś ji, się f. oby-
czay kształt sposob
rzeczy iakiey przyimiot
gradibus)

Iakoś duszy — Baxyl
Miei wzgląd na
iakoś osob — Bog
Dziwuię się, iżem
iakoś waszą i cią
to waszę — Bud
Iakoś pokarmów.
Dowiedzieliśmy się nie

nie zależy na
iakości pokarmów,
ieśli mięsne albo
rybne bierzesz; a-
le ieśli ich nie mieysz
wyjdziesz _____ Grzeszą

Iakolako ſiak tak
iakokolwiek, iakim-
kolwiek sposobem,
choć nienayleprzey:

Iakolako domówię
żyć tego świata Bey
_____ kleić i
zlepiać swoie empty Cyl
_____ mówią
francuzzy po
polsku _____ czas. ad

_____ tra-
cić dzieci nazwi-
ska względem
gramatykalnych Kopcz
_____ opatrzyć co Stras
_____ wymawiać
nie _____ Kopcz

Iakolliwie przyst.
ſ. zaiścliwie)

Mowić iakolliwie Nekow
Iakolliwoś, i, r. ż
ſ. zaiścliwoś)

Mowić z wielką
iakolliwością _____ Bowiń

Iakolliwy a, e przym.
ſ. zaiścliwy)

Byt wielie ia-
kolwiekym ____ Bezim

Iakowáć st. cz. nok.
(: nadawáć nowy iakoś) Trotz

1. Iakowáć, i, r. ż
(: iakoś w Laice
qualitas:) ____ Cnota

Dobry iest Bóg
bez iakowáći ____ Tryena

Naypierwsza przy-
czyna ognia pie-
kielnego z gwał-
towney iakowáni Ciało Pio

2. Iakowáć (: quan-
litas)
W iakowáći dobku
grzeszyć ____ Pelgrzym

Iakowy, á, é przym. iak.
Maścia iakowey ma-
zać ciáło ____ Skarg

Iakowykolwiek, ia-
kowakolwiek, iakowe-
kolwiek (: iakikolwiek)
Smierć iakakolwiek
zadrazniu niemiło Kochow

Iakowy, á, é przym. (: iaki)
Iakowym aby był kaz-
dy Biskup chciał
Páwet Swiety ____ Skarg

1. Iakoż przysł. pytania.
(: iakże, albo iak)
Iakoż sie P. Bogu
sprawim i zapłacim.
Iakoż głowa moia

moonalybdź ma? Skarga
Iakóż zowienie? Bozim
Iakóż mam spiewać Wilko

2. Iakoż po rzeczy
samey.

Obiecał, iż wkrotce
nazad przyjydzie,
iakoż niedługo
bawiąc, powrocił. Krasy

Iakozkolwiek / iaxkolwiek

Iakozkolwiek Litera
tura każdego kwa
lis arygmalne tylko
swoich pisarzow
dzieła za własne
poczytywać nie-
i nanich chwałę

swoie uczona
kładać, na prawa,
z tem wszystkiem,
nienależe za kontrfei
i zalety dobrych tłu
maczeń ——— Osiński

Iakozkolwiek / iako-
kolwiek

Sprawnie kładzą,
którzy mu iakozkol-
wiek czci umiłowaią Gwarkar

Iakozkolwiek wiedza
o tem ——— Skarga
——— dokonał Latera
——— oziercziały Leszke
——— zaślepiony
nazwanie ——— Gowic
——— iest to pewna Bozim

2. Jakożkolwiek bądź
f. iakkolwiek bądź) kołudz

3. Jakożkolwiek f. ia-
kimkolwiek sposobem)
Wypełniał to o czem
iakożkolwiek i kie-
dyżkolwiek wiedział,
że P. Bog, i skarżi
tego chce panim Skarga

Jakożkolwiek prako-
wać i zagnać żołądek Salem

1. Jako żywo / zawsze
tak było. Post ho-
minum memoriam
Post homines natos Cic.

2. Jako żywo przyst.
przestrzenia) — Kopiz

Iż zadałem tego,
iako żywo — Bog Ykey
Ale iako żywo nie Loczołud
Jako żywo to niebyło Bez
— niczego się
nie nauczył — Malec.
Jakskoro f. iakbylko)
Jak skoro obaczyłem Lisk Sob
Jakoiekolwiek f. wlaz-
nie f. iakkolwiek nie)
Jakoiekolwiek przy-
szłym zdaie ta sprawa Dm
Jakto. — Xras Sg
Jakbylko f. skorobylko
Jakbylko oparadł uszu Frem

Jakub, a, im. kr. męż. (Jakob.)

Jakubowiny, in, liz. mn. (dzień narodzenia Jakuba)

Jakto dziś przyszło nie zwyczajnie — Kopcz

Jakutowie, ów liz. mn. (ludy w Syberyi) — Sundz

Jakże przysłowek pytania, (jak ja kim sposobem).

Jakże nie prosić ale Bożej

Jakże wykonanie pracy pokrzepienie — Skarga

Jakże przyst. (wyrażenia).

Jakże iey do twarzy wky porannej szacie Kiemu

Jakże i wemnie wisna — Niemcu

Jakże mi to kreślić ten obraz Kinel

Jakże się odmienił ledwiemgo poznał Knas Gg

Jakżem nieszczęśliwy Lelew

Jakżeto — Knas Gg

Jakżeż przyst. (pytania jak.)

Jakże nieuwierzyć Sion Fr.

Jakżeż dziecięcia Lelewel

Jakżywo /: iako=
żywo)

Jalacko przyst.

Jalacko przybrałić Zbyłst

Jakżywo /: iakżywo)

Jak żywo mię
mogłem bego na
nich wymowz Lickie

Jalak, a, r. m.

Jalat ta, anie
iuiock ——— Żaboxye

Choć

Choć w tym stawa-
cie, podczas znay-
dzie i iałata — Jeżow Wład

Jalis, su, i, s.m / mia-
sto wyspy Rodu
Jalyssos Hom: Iliad II. Dmoch

Jalmen, a, r.m / syn
Marsa, wódz Beo-
tów Jalmenus, i, m.
Iliad II — Dmoch

Iałmużna, y, r.z /
szczodrobliwość
swiadczoná ubogim /
Pochodzi z niemiec
das Almosen — Budny Bier

Chętliwy do iał-
mużny — Reszka Sk

Czynić iałmużny — Skarga

Dawać iałmużny
chlebem pieniędzmi Skarga

Mieć od kogo iał-
mużnę — jeni Starow
Obdarzać kogo
iałmużną — Skarga Skarga

Obsyłać kogo iał-
mużnami — Chrzest

Odkupuy iałmużną
grzechy twoie — Skarga

Podnosić się pod
obłoki iałmużną
i dobremi uczyn-
kami — Skarga

Posyłać komu
iałmużnę — Starow
Prosić iałmużny — Skarga

Prosić kogo o iał-
mużnę — Krzes. Jan
Prosić od kogo iałmużny — Skarga

Ratuie nędzę
ludzką iałmużną — Herbest

Rosić w iałmuż-
nach — Skarga
Rozdawać wszystko na iałmużny
Ściąga nad nas co mias Skarga
oczy boskie z
nieba iałmużna — Lubom Sta
Sycskliwym bydź w iałmużnach Wuj
Starał się o iał-
mużny — Skarga
Siał hoyną rękę iałmużny ferri
Szafować iałmu-
Sypał liczne iałmużny. — Nazus Skarga
znami
Uprosić iałmużnę — Skarga

Wymamić iał-
mużnę — Skarga

Wyżebrać iałmużny — Wols. Jan

Znęcwalać kogo
sobie iałmużnami — Bezi 1570

Żyć z iałmużny — Skarga
Żyć iałmużnami iego — Skarga
Żywić się iałmużny — Skarga

Iałmużna

Przyst Jałmużna nie
zuboży — — Bezim
Jałmużna obfita — Skarga
— szczodrá — Birk
— uproszoná — Skarga
— wyżebraná Skarga

2. Jałmużna /: udzielnie czego w ofierze :/
Proszę o iałmużnę do moiey małey oranze Kolbow

3. Jałmużna, y, ż. Bozy dla ubogich ze Jałmużnica, y, r. ż. /: brany :/ Skarga
/: iałmużnik, ca iałmużnę :/
Byta wielką iałmużnicą Skarga
Jałmużnica miłosierná Skarga
— sławná
w Ewanielii Marta
iałmużnica wielká — Skarga

Jałmużnictwo, a, r. n. /
urząd iałmużnika :/ Bezim

Jałmużniczka, i, im. ż. zdrob. iałmużnicy.
Byta wielką iałmużniczką — — Wujek

1. Jałmużnik, a, r. m. /: dawny iałmużnę :/

Miłosierny iałmużnik — Skarga

2. Jałmużnik /: biorący iałmużnę :/
Byli krzyżacy iałmużnicy krolow Birk. Skar.

3. Jałmużnik /: urzędnik we Francyi duchowny rozdaiący iałmużny

Jałmużnik, albo naywyższy kapelán gałer francuskich — Skarga

Jałowizna na margines
Jałowaty, a, é przym. /:

Kontusz iałowaty Starow

Jałowcowy, á, é przym. /: tyczący się iałowca :/
Drzewo iałowcowé Bud. Szy
Jagódki — é Mendwid
Krzewiny — é Narusz
Piwo — é Kiemcew
Wigle — é Radz. Bib

Jałowica, y, r. ż /: cielica :/

Bro

96

Brodzi iałowica w kwieciſtém pa-
ſtwiſku ——— Felin
Goni ſię za bubaiém
iałowica i nadawa
ſama —— Zwarb. Sm
Crać iałowicą — Skarga
Szerykngło wiaer
iałowica ——— Zebr. Jak
zaiąt. mu iałowuś. Klonow
Jałowica ßorodna. Zwarb. Sam
——— młoda. — Starow
——— piękna — Dmoch
——— ślicżna — Klonow
——— szerſá czer
wonky ——— Starow
——. trzecioletnia Urwok
Jałowiczka, ki, i. zdrob. Ernest.
iałowicy —.
Jałowiczy, áe przym
/: iałowicy :/
Kréw iałowicza — Białobr.
. Mięso iałowicze — Zebr. Seb
Proch ——— y — Kłodzin
Przyst Nie: będą ze
pędzy skóry, iałowi-
cze bóty ——— Rysin

Jałowiś, ęcia im
zdr nik /: ciel :/ Wtory stopień kastrowki ich imion
Jałowięta —— albo iałowiąt Imeu Kon
/. Jałowiec, owca Tenie
r. m /: drzewko nie
wielkie rodzące
iagody czarne, uży-
wane do lekarstwo
i do kadzenia :/
ma ościeniste włosy
iałowiec —— Birk
Siadł pod iałowcem Bud. Sky
Zasnął w chłodzie
pod iałowcem — Skarga
2. Jałowiec, im. kr
msz. Juniperus, i
m —— Birk
Jałowiec, st. niiak
/: stawaiś się ia-
łowym, nieurodzay-
nym :/
Pola iałowcem — Dembowska
Jałowizna, y, r. ż
/: iałowiec, ciężka :/ Kamien
Jałowka, i, i. zdrob
/: cielicżka :/ — młoda krowa
Przyiąć byka nie
chce iałowka — Gostom

Przypuszczać iuścia ku iałowkom — — — Szczaw. Kd

Iałowka błędná — Klonowa

Iałownik, a, r. m /: ciełsta :/
Dosyć má wielki ia-
łownik — — — Bożim

1. Iałowo przysł /: nieuro-
dzáynie, niepłodnie :/
Swoi bluszcz iałowo. Klonowie

2. Iałowo /: pusto :/
Iałowo tam cnoty wyes-
skiey, tędy mieszká
łakomstwo — — — Birk

Iałowość, ści, r. ż /: niepłodność
nieurodzáynosc :/
Iałowość zimi — — — Syren

1. Iałowy, á, é przym /: nie-
płodny, nieurodzáyny :/
Grunt iałowy — — — Błaż
krowa — á — — — Karpiń
Rola — — á — — — Herman
Wydmę iałową iáłodnią
twoy kunszt — — — Felin

2. Iałowy /: chudy, suchy :/
Jadła bez okrasy iaszyn-
ki iałowe — — — Szarow

3. Iałowy /: czczy, nie
pożyteczny próżny :/

Cierpliwość iey nie
była iałowá — Opatow
Myśli iałowe. Boc. Sta
Nauka iałowá — Pułgestow
Nieużynności — á Cracze
Przedsięwzięć — é Chrzgo
Suchości — á Felin
Świętoszka — á
w cnoty — Gorny Jan
Wymalazki iało-
wé na gruncie. Felin
Zamysły — — é Albertowo

4. Iałowy /: zmy-
słony :/
Smiech iałowy
risus ficticus — Knap
Jam spytał /: iá spytałem :/ Skarga
Jam nieużynił /: ia Skarga
Jam iak drzewiánka Poznań. Fig
nieużynił em :/ —
Jam mu na głowę Rybin Mar
włożył korone /
1. Jama /y, r. ż
/: dół :/ Zimą nie kradł. Skarga
w Jłowy iszydu iamą Volitow
kopać iamę — Bud. Szy
kryć się po iamach Zembolę
Nakryć iamę — Bud. Szy
Dziana mchem — Szy. Szy
Otworzyć iamę — Bud. Szy
Pokryli się w
iamy — Cieciu. Szy
Spychał kogo w iamę Bud. Szy
Wpaśdz w iamę Kod. Pio

Upuścić co w jamę — Zręcz. Kr.
Upuszczać się w jamę — Koch. Dic
Utrzyć się w jamę — Leszczyńska
Wyjąć kogo z jamy. Skarga
Wykopać jamę — Bud. Szy
Zasypać jamę — Skarga
Jama błotna — Skarga
— dolna — Zebrzy
— jeziorna — Birk
— odziana miękiem Szymo Szy
— poszypana z wierzchu zbożem. Skarga
— przepastna — Druż
— przestrona — Koch. Dic
— skalista — Bardzim
— usklepiona żywym kamieniem. Szymo Szy
— wązka w szczelinie — Papro Baz
— ziemna. Lezą się po jamach ziemnych — Skarga
2. Jama /: gadzin zwierząt :/
Ma liszka jamę. Jeże iako liszka ma wiele jam — Skarga
Wygrzebła jamę liszka — — Psypo Czop
Wysuwają się króliki
króliki z jam — Sam. Was
Jama lisia — Druż
— lisowska Birk
— lwowa — Psypo Czop
— smocza — Białobr
— wężowa.
Puścić rękę do jamy wężowey Birk
— zwierzęca — Koch. Dic
3. Jama /: dół na wilki :/
Umizga się iako wilk w jamie — Zręcz. Ochm
4. Jama solna Bud. Szy
5. Jama brzuchowa /: — — Bezim
6 Jamy oczowe w których oczy leżą /: — — Krup
7. Jama piersi składa się z tyłu z pacierzów grzbietowych, z przodu z kości pierśiowych, z dołu z myśli przegrodowey — Krup

Jamaika, i, i. s. z /:

Wracał obrst z Jamaiki Niemcewicz

Jamb, u z greck iambos /: w wierszopistwie greckiém i łacińskiém miara mająca pierwszą zgłoskę krótką a drugą długą np ămāns.

2 Jamb /: wiersze mające w sobie iamby, a mianowicie w drugiéj, czwartéj i szóstéj mierze, nazywaią się iambami :/

Jambiczny, á, é przym /: zamykaiący iamby iambicus, a, um :/

Wiersze iambiczne wybornie są do tragedyi.

Jamen, ena, r. m /: towarzysz Axego Homer Iliad XII — — Dmoch

Jamisty, á, é przym /: /: peten iámi :/

Ziemia iamista — Bezim

Jamka, i, i. żeń

zdrob iamy.

Uczynił sobie iamkę pod kamieniem Skarga

Jamka kryiomá — Jakub Wój

— malucxka Skarga

Jamniczek, iczka m. zdrob iamnika

Jamnik, a, r. m /: gatunek psów zwanych inaczéy zaxami :/

Jamny, á, é przym /: mieszkaiący w jamie :/ — Bezim

Jamowy, á, é przym /: mieszkaiący w jamie :/ — Lroiz

Jamułka, i, r. ż /: czapeczka mianowicie ludzi kościelnych, mycka :/ iarmułka Uzdd

Chodzić w jamułce Łączno

Miał lichą iamułkę na głowie. Koiał Woj

Nakrycie głowy iamutką ——— Robrow Przeg

Naśunąć iamutki Chrześć

Odziąć tyżnę iamutką ——— Robrow Wod

Szywórzi iamutką iego ——— Calissius

Sposobić w iamutki ——— Robrow Wod

* Jarmulak, u, r. m z tureckiego /: to wary tureckie, kołdry, iarmulaky :/ Vil. leg

Ján, na im. krzes. męzkie

1. Ján Apostoł i Ewanielista.
2. Ján Schrzciciel Joannes Baptista. Saint Jean Baptist. Johann der Täufer.
3. Ján Damascen
4. Ján z Dukli
5. Jan Franiszek Regis Towarzystwa Jezusowego
6. Jan Gwalbert
7. Ján Játmużnik
8. Ján Kalibita Rzymianin
9. Ján Karty
10. Ján Kapistran
11. Ján z Maly
12. Ján Nepomucen Kanonik Praskiéa zachowanie tayemnicy spowiedzi, król Wacław utopił go 1402 roku w rzece Moldawie 1383.
13. Jan Kapiecz męczennik
14. Ján Paweł męczennik
15. Jan Chryzostom, albo złotousty Biskup. z Konstantynopola

Janassa, y, r. ż /: imiona Morska

Janassa, ae. f — Dmoch

Janáć /: nazywaiąc kogo Janém :/ Nie ianáyże mi, nie piotrby mi, bom ia — ski, albo — cki Jego Mość Pán Starosta — Knap

Janasek, naska im. zdrob. Jana Mieniński

Janczar, a, r. m /: żołnierz piechotny turecki :/ Brodate janczary — Birkow
Pozyczołgali się Janczarowie z lasów do wałów — Narusz
Janczarka, i, r. ż /: rusznica janczarska :/
Pozeszyty z janczarki — Susz
Skradą się kroś z boku z janczarką — Bezim
Strzelali z janczarek — Zimorow
Szyią z janczarek — Lesz. Sam
Nosné janczarki — Zwarb. Sam
Janczarski, á, ié przym /: tyczący się Janczarow :/
Moc janczarská — Miask
Muzyka — á — Bezim
Szarawary — ié — Rysin Szl.
Janczarstwo, a im. nii zbior /: Janczarowie :/ Paszkow
Janczarzyczka, i, r. ż /: niewolá nakształt tureckiey :/ — Potoc Wac
Janczarzyn, a, r. m /: Janczar :/
Niewstydliwy Janczarzyn —, — Werch. Joz

* Janczyk, a, r. m /: ubiór konia :/ Zwarb
Janczek, czka, im. zdrob. Jana
Janek, anka im zdrob. Jana
Pizyt. Bywát Janek u dworu, wié, iako w pieniądzach — Rysin
Janikulum, r. n /: góra Rzymska :/
Janina, y, r. ż /: herb, brunatná tarcza w polu czerwonem: na hełmie pawie pióra :/ — Kurop
Janina, y, r. ż /: nimfa morska
Janina, ae. f
Jankielnia, i, r. ż /: łopata żelazná w hutach szklannych :/ — Zoiz
Janko im. zdrob. Jana Janow /Janowy/
Janów głos — Birk.
Janów a, i. s. m /: miasto w Wołwodztwie Podlas :/

99

Zawieszony był Piotr S. na krzyżu na górze Janikulum Białobr

2 Janow /: miasto w Woiewodztwie Brzeskiem Litewskiem :/

3. Janów /: miasto w Woiewodztwie Podolskiem :/

4. Janow /: miasto w cyrkule Lwowskim :/

Janowowy, á, é przym /: spartens, ea, um Cato

Powrót ianowowy, Junius spartens Cato ibericus Junis Horat Knap

Janowic, ca /: syn Jana :/ Knap

1 Janowiec, owca, r m /: krzew niewielki, má grochowy kwiat, potém strączki. Chodzą koło niego, iak koło lnu, przędz się daie :/ ____ Klok

Janowiec albo trzczynka ____ Sienn

Janowiec farbierski /: tinctoria :/ ____ Jundzill

Janowiec kolczy, spinosa, Datny do obziania samorodnych płotów ____ Klok

Janowiec strzałkowy, sagittalis Jundzill

Janowiec /: miasto w Gnieznieńskiém nad Wisłą :/

Janowiny, in, liczmnog /: dzień imienin na S Jan Bez 15bo

Janowy, á, é przym /: Jana :/ Chrzest Janowy Bezi 1573
Głos ____ y Skarga
Nauka ____ á Gost. Adam

Janulek im. zdr. Jana

Janus, a, im. m /: Bożek u Azymian przodkuiący drzwiom i rokowi, malowany z dwiema twarzami, iedną z przodu, a drugą z tyłu, Janus, i m :/

Janvilla, y, i. s. z. /: miasto Francyi Eure et Loir, Beauce :/ Janvilla ae f.

Japetyonid, a, i. r. m /: Atlas albo inny syn Japeta, Japetyd :/ Japetionides ę, m. Ovid

Japet, a, r. m /: syn nieba i ziemi, oyciec Epimeteia, Prometeia, Atlasa i Hespera, ktorzy rodzay ludzki rozplenili :/ Japetus, i m

Japetyd, a, m. rod. m /: Atlas albo inny syn Japeta :/ Japetides, ę, m. Ovid

Japigiá, ii, i. s. z /: nazwisko starozytne Apulii :/ Japygia, ae. f. Plin

Jaroślik, a, i. r. m. /: rzeczka Galicyi od granicznego Rawskiey Ziemi, w Polsce, dziś wpada Dunaiec Erlsyan, Kaufhak ks. granicami :/

Japigyyski, á, é przym /: od Japigii :/

Japygius, a, um. Plin.

Wiatr Japigyyski ——— Bezim

Japix, ygis, i. s. m /: wiatr wiejący od Apulii, zwaney Japigia :/

Japix, ygis. m. Hor

Japończyk, a, r. m /: mieszkaniec Japonii :/ ——— Bezim

Japonia, ii, i. s. ż /: wielka wyspa i krolestwo Azyi :/

Japonia, ae. f.

Japoniarin na /: Japończyk :/ Szafarz

Japonowie, ow lub. rzeczy /: mieszkańcy Japonii :/ Skarga

Japoński, d, é przym /: tyczący

tu leży się Japonid:/

Japonicus, a, um.
Japonais.
Morze Japońskie. Pam. Dmoch

* Japraty /: towary Tureckie kobiece:/ ——— Vol. leg

~~Jar, u, r. m /: wiosna~~
iarz

Japurt, purt, u, r. m /: iabłoń dzika rodzaj wielkie iabłka niesmaczne:/ ——— Knap

Japurtowy, a, e przym Drzewo japurtowe Mączy.

* Jar, u, r. m /: wiosna iarz:/
Na zimę trzeba gęściey siać, a na iar rzadzey ——— Haur

2. Jar /: zboże iare:/
Na rzepisku nie siać żyta ozimego; takie pole na iar lepsze, na ięczmień, na pszenicę, na groch, na konopie ——— Haur

3. Jar /: dół wązdół iaruga:/ z Turec. ras iali brzeg.
Były iary głębokie. Dronicio Mur.

Grzązkie w jarach wydrążyły wody ~~tę iarz~~ Birk

Zginął ~~ły~~ koxak, gdzie wody nie ma, błota, albo iaru ——— Ekols. Szy

Leśne iary ——— Ekols. Szy

Jara, y, r. ż /: dół, wązdół, iar:/ Wydrążyły wody tę iarę, gdzie teraz Lwów się sadowi ——— Staszic

Jarczak, a, r. m /: z tatarskiego siodło:/ Osiodłać konia w jarczak ——— Biels. Mar.

Włożyć pod głowę iarczak ——— Baluzer

Jarzany, á, é przym /: Sieyba iarzana Bezim

Jardan, u, r. s. m /: zdroy w Arkadyi Ilicod. VII/ Dmoch

Jarka, i, r. ż /: iarkisz, iarka pszenica

pszenica:/

Palić gorzałkę z jarki. Zawadzki
Zasiewać pole iarką — Olsz. Jak

1. Jarki, á, ié przym /: tegoroczny:/
Marchew, którą sieią w wilią S. Jana, zowią iarką ——, —— Haur

2. Jarki /: mocny, krzepki:/
Zwierz iarki —— Piotr. Gnie

3. Jarki /: gorący:/
Na słońce iarkie wyszli. Piskor. Sob

4. Jarki /: kruchy:/
Żelazo iarkie —— Dziś lud

Jarko, mzyst /: mocno, krzepko:/
Uchwycili się w pasy obadwa iarko —— Stryik

Jarkość, i, r. ż /: rączość, gorącość:/
Jarkość szkapia —— Piotr. Gnieg

Jarlaizka, i, r. ż /: dwuletnia owca bidens:/
Sorab. iarlaizka
Znać owce iarlaizki, kiedy dwa zęby naprzód u spodu maią —— Haur

Jarlizek, izka, im. zdrob /: iagnię tegoroczne:/ — Bezim

Jarlik, a, i. zdrob m /: baranek tegoroczny:/
Mleko ginie dla iarlików —— Nagur

* Jarmak, u, r. m /: gatunek ubioru:/
Chodził pierwéy chrdogo, a dziś iuż w jarmaku Rey

Jarmarczek, u, im. zdrob iarmarku
Liczny iarmarczek Starow
Idźcie wy na iarmarczek Jonze

Jarmarczne, ego r. n /: opłata od iarmarku:/ —— Bezim

Jarmarcznik, a, r. m /: iarmarku iący albo iezdzący po iarmarkach/ Bez 66

Jarmarczny, a, e przym /: tyczący się iarmarku:/
Czas iarmarczny. Miczyn

Jarmarczyć, ył. iz nik /: kupczyć na iarmarku:/ —— Kulig. Mat

Jarmarek, arku im zdrob —— Mącz.

Jarmark, u, r. m z niemie
der Jakrmarkt targ
roczny / ——— Mroz
Zjazd kupuiących
i przedaiących ——— Kras. Jm
Gmné woły na iarmark Gostkow Zbiór.
Przesnąć się ledwie
przez gęstość iarmarku Dembołęc
Zaste
wykładać co na iar-
marku ——— Leopolita
Zastaliśmy wielki
nacisk na iarmarku Kras. Jm
Przyst Biegnie iak
szewc z bótami
na iarmark ——— Woyna:
Każdy iarmark zły
skąpemu, równie
iako ubogiemu ——— Knap
Po iarmarku zły targ Rysiń
2. Jarmárk / : tar
kupiony na iar-
marku : /
Obiecał oyciec
iarmark u kupić Koch: Jan
Jarmarkowy, ał, e, ość / : odbywaiący się
Jarmarkowe, ego, r n przedawa-
/ : podarunek ku- lub kupo-
piony na iarmar- wał na
ku : / iarmarku. /
kupić komu iar- Goldonow
-markowe ——— Zabłocki

2. Jarmarkowe
/ : opłata od
iarmarku : /
Zapłacić iarmar-
kowe ——— Bezim
Jarmarkowy, áje
przym / : wyrzący
się iarmarku : /
iarmarczny : /
Dzień iarmarkowy Sokołowa
Gwar ——— y. Zrembs
Hałas ——— y Narusz.
Miasto ——— e Goszkow
Zabawa ——— á Kniaź. Ż
Życiek ——— y Narusz
Jarmołuk, a, r. m
/ : podwóyny bar-
kan : /
Jarmołuk Ira-
pezuntski ——— Withun
——— brzydno-
zgrzebny ——— Tenże
Jarmułka, i, r. ż
/ : iamułka : /
Jarmuż, u, r. m
/ : iarmuż rozmaity
domiana iest ta-
pusty ogrodowéy : / Jundzill
Jarmuż siwéży — Bud Szy

Jarmużowy, á, é przym /: iarmużu :/ Liście iarmużowe — Lacmo

Jarosław, a, im. ksz. męż

Jarosław i. s. m /: miasto w Woiewodztwie Ruskiem :/

Jarosławski, á, é przym /: maiętność z miastem Jarosławiem złączona :/ Klucz Jarosławski Bezim

Jarosławszczyzna, y, v. z /: dobra Jarosławskie :/ Wydarł nam Jarosławszczyznę — Bezim

Jarosz, a, im. ksz. męz Hieronim — Kochlow

Jaruda, y, i. s. ż /: mieszko nad rzeką Dniestrem :/ Przy tém miasteczku stała się umowa między Turcyą i Polską roku 1617. we Wrześniu — Naruszk

Jaruga, i, v. ż /: dół, wąwół, iar :/ Upadł po szyię w jarugę przepaścistą — Bezim Wydobydź się zaledwie mógł z tey błotnistey iarugi — Bezim Wykierować kogo z jaruy piekielnych — Birk

1. Jary, á, é przym /: wiosenny :/ Pszenica iará — Jundzill Zasiewy — vé Kollon Żyto — é Linn. Jon

2. Jary /: skrzepki, mocny :/ Stary, ale iary — Rysiń

3. Jary /: iasny nie zachmurzony :/ Słońce iaré — Polowe Wan

4. Jary /: czysty :/ Woda iará — Spiczyn

Jarz, iar /: wiosna :/ Ciewać pola na iarz — Linn. Jon

Siać zboże na iarz — Birk

2. Jarz /: zboże iare :/

Orannina na iarz. Gosbom

Sposobná ziemia na iarz —— Lacki

Jarząb, iarzębia, r. m /: iarzębina :/

Jarząbek, abka /: ptak szarego i białego pióra nieco większy od kuropatwy :/ Bonosa, æ /: kruchsze i zdrowsze mięso iego do kuropatwy —— —— Klick

Żywi się iagodami iarzębiny —— Jenze

Przysł: Jarząbka może kogo dadź Panu, a kuropatw trzeba parz —— Rysiń

Jarząbkowy, á, é przym /: iarząbka :/

Mięso iarząbkowe — Petr. Sch

Jarzębaty, á, é przym /: petrokaty :/

Kokosz iarzębata — Kulig. Mat

Lice iarzębate — klonowicz

Jarzębiś, st. cz. nd /: brzydzić, burzyć :/

Nie iarzębią morza wiatry —— Potocki

1. Jarzębina, y, r. z /: drzewo twarde :/ Klick

Jarzębina domowa —— Slesek

—— dzika, sorbus sylvestris — Bezin

—— leśna, drzewo Judaszowe — Knap

—— piękna — Gorz. Ján

2. Jarzębina /: owoc drzewa iarzębiny przyiemnego iest smaku: używanie iego iest wielce użyteczne w biegunkach z rozwolnienia pochodzących :/ Pam. Dom.

Jarzębinowy, á, é przym /: iarzębiny :/

Jagód iarzębinowych zażywaią ptaszniky w iesieni i w zimie na łowienie rozmaitego ptastwa — Jundziłł

1 Jarzący, á, é przym /: wiosenny tak nazwany do wyrazu iar, wiosna :/
Miód iarzący, lipiec lipowy miod, Jungtorn honig ___ ___ Siennik
Wosk iarzący, virginea cera, Jungfernwachs Limoro

2 Jarzący /: ulany z wosku iarzącego, czyste, iasne :/ ___ Ustrzyc

Jarzmianka, i, r. ż /: ziele krusze, helleborine, epipactis. Plin ___ Knap

a) Jarzmie ś. i. rzek /: iarzmiątko :/
Jarzmionka /: iarzmianka :/
Nie przestawaią iarzmionki, Pudowo Bezim
Jarzmionka czerwona, rubra ___ długolistna
longifolia ___ Junoziti
___ szerokolistna
latifolia ___
___ wielokwiatowa
tanifolia ___

Jarzmny, á, é przym /: chodzący w jarzmie :/
Wół iarzmny ___ Mączym

b) Jarzmiciel, a, r. m /: iarzmiątkujący :/
Jarzmiciel bitki ___ Staszic

1 Jarzmo, a, r. n /: narzędzie drewniane, "kuszyc" do zaprzęgania wołów /
Illiryy jaram, igo. ___ Stullius
Jugum, i, n. Cic Joug. s. m das Joch.
Chodzi wół pod iarzmem ___ Koch. Jar
Zaprzęgać w jednem iarzmie ___ Chodzi w jarzmie ___ Stawo
Zwierzęce darli wołów do iarzma.
Nie było iarzma nato urodzonego bowiem na ten wielkiego ___ Bud. Izy
Poiązgać gdzie trzeba iarzmo wołu do iarzma Rey
Uskromić iarzmem oślicę ___ Urzęd
Uwolnić woły z iarzma ___ Bezim
Wyłożyć woły z iarzma ___ Zebrow
Założyć woły w iarzmo. Subdere boves iugo ___ Mącz
Zaprzęgać kogo w czyie iarzmo Dict
Zaprzężdz woły do iarzma ___ Chrość
Iarzmo drewniane Radz Bib
2 Jarzmo wołowe /: para wołów :/

Miat

2 Miał tysiąc iarzm wołów — — — Skarga

1 kupiłem pięć iarzm wołów — — — Dambr

3. Jarzmo /: społeczeństwo cieselskie, maiące kształt iarzma :/ Samnitowie woysko rzymskie pogromili i przez iarzmo sromotnie przepędzili :/ znak niewoli. Hostes sub jugum mittere. Cæs. Margon

4 Jarzmo /: niewola uiść :/ Bydź bez iarzma. — — pod iarzmem. Skarga Wuiek

Chodzić pod iarzmem cierpliwie — — Tenze

Chronić się okrutnego iarzma — — — Bazyl.

Ciągnąć iarzmo — Piotrz Jemi

Ciemiężyć iarzmem szyię poddanych — Birk

Ciągnąć pod iarzmem twardem — — Wuiek

Ciągnąć się pod iarzmo Potoc. Sta

Dawać szyię pod iarzmo — — Zwarc. Sam

Dawać szyię w iarzmo — — Kuczwarc

Gnieie iarzmo — Trembec

Jeść się iarzma — Skarga

Jszcze pod iarzmem Trembec

Jsdź do iarzma. Skarga

Jdź w iarzmo — Chodowicz

Nałożyć iarzmo oyczyźnie — — Potoc. Sta

Nagalet na pisk iarzmo wyższe Bud. Sz

Niecierpliwi iarzma — — — Niemiewo

Nie ma iarzma swawola — — Skarga

Nosić iarzmo — Skarga

Obciążyć oyćca twoiey iarzmo nasze — — Wuiek

Obciążył iarzmem szyię — — Lacki Jeod

Oblazła im szyia diabelnie od iarzma — — Czart. Ad

Odciążałeś bardzo iarzmo swoie nad. soarem wszerbię. Mac

Odelałeś z ich szyi iarzmo nie przyiacielskie Skarga

Odrzucić iarzmo Kubors

Okroić iarzmo twardą szyię — Radz. Bib

Otrząsnąć się z iarzma — Lexen
Podbić kogo pod iarzmo — Skarga
Poddać się iarzmu — Błażow
Poddadź kark w iarzmo — Jenze
Poddadź szyię pod iarzmo — Wuiek
Podłożyć kark swóy iarzmu — Opal. Kry
— szyię pod iarzmo — Bazylik
— szyię w iarzmo — Poznań Pi
Podmanić kogo pod iarzmo — Wereszcz
Ponosić spokoynie iarzmo — Błaż
Pozbydź iarzma z szyi — Wys. Szy
Przyiąć naród iarzmo — Koch. Jań
Robić w iarzmie — Bud. Szy
Rozerwać iarzmo — Radź. Bib
Rozięć iarzmo — Wys. Szy
Schylić kark pod iarzmo — Druzb
— szyię na iarzmo — Skarga
— szyię pod iarzmo — Chróść
Ścisnęło mię iarzmo — Chróść
Składać szyię iarzmo — Januszo
Skłonić szyię pod iarzmo — Birk
Skruszyć iarzmo — Wuiek
Skrzywić szyię iarzmo — Poznań Rotr
Skrzywić się pod iarzmem — Birk
Spadło iarzmo z szyi — Chróść
Szukać pod iarzmem — Boho. Ś
Ukrywać szyię przed iarzmem — Zimorow
Użyć komu iarzma ciężkiego — Radź. Bib
Widzieli iarzmo przygotowane na szyię — Przeg. z Zebr
Włożyć iarzmo na szyię Imperatore — Skarga
Włożyć w iarzmo szyię — Bezim
Wpito się iarzmo w szyię — Kuczwar
Wprawiony go zbrodnie w iarzmo — Kras. Ig
Wzuić na kogo iarzmo srogie i okrutne — Niemoj Jan
Włożyć na kogo iarzmo — Bezim
Wybijać się z iarzma — Paszk
Wyłamać się z iarzma — Bezim

Wymknąć się z jarzma — Orzech. Jan

Uczyć się pod jarzmem — Skarga

Wziąć jarzmo na się — Skarga

Założyć jarzmo na szyję — Kochan.

Zaprzędz kogo pod jarzmo — Birk

Zaprzągł szyję swoję w jarzmo — Wizow

Zaprzęgać kogo w ostre jarzmo — Birk

Zbić jarzmo z szyi. — Stryjk

Złamać jarzmo — Wujek

Zdjąć z siebie jarzmo — Pisk

Zdjąć jarzmo spod srogiego jarzma — Chodani

Złożyć jarzmo z szyi. — Kuczwar

Znosić jarzmo — Skarga

Zrzucić jarzmo z karku — Chróść

Zrzucić z siebie jarzmo, śmiałością olbrzymską — Niemo. Jan

Zwalić jarzmo z karkoiu — Bezim

Żyć bez jarzma — Petr. Seb.

Jarzmo Chrystusa słodkie nosić w cierpliwości — Skarga

— cnot — Skarga

— długu zło-

Żyć z kogo. — Pulgoskow

Jarzmo doległości uprzykrzony

Jarzmo doległości — Budzowsky

Jarzmo drzewiciela zdjąć i złożyć z siebie — Grzy. Zar.

— grzechu dolegą — Pulgoskow

— grzechu składać — Skarga

— miłości.

Upadać pod jarzmem miłości — Niemiew

Jarzmo nauki.

Obciążyć się jarzmem nauki — Morock

— niedbalstwa.

Powiązilismy szyie nasze w jarzmie niedbalstwa — Morock

— nieprawości jarzmu się oddać Wyp. Izy

— niewierności. Podbit ich pod jarzmo niewierności i zdrady swojej. — Bazylid

Jarzmo niewoli

Bydź pod jarzmem niewoli — Wujek

Drzewo le jouy żyć

Ciemiężyć kogo iarzmem niewoli — Smotr

Nachylać karki pod iarzmo niewoli Philatet

Nosić iarzmo niewoli — Morosk

Oddadź kark swóy w iarzmo niewoli Bezim

Wikłać się iarzmem niewoli — Dud Szy

Wybić się ze srogiego iarzma niewoli — Naruk

Złożyć iarzmo niewoli z szyi — Szarosc

Iarzmo Pana.

Robić w iarzmie lekkiém i słodkiém Pana — Skarga

Iarzmo poddanosci

Chodzić w iarzmie poddanosci — Pulgesko

Iarzmo pokory. Nosić iarzmo Chrystusowey pokory. Skarga

Iarzmo posłuszeństwa

Wyciérá ich szyie iarzmo posłuszeństwa — Witow

Wytrwać iarzmo posłuszeństwa Skarga

Złożyć z ramion iarzmo powinnego posłuszeństwa Bezi 567

Iarzmo prawa dzwigać — Birk

Iarzmo prawa zrzucić z siebie Dubisz.

Iarzmo przenaśladowania cierpieć — Dembol

przykazań bożych. Pietkiewic

Iarzmo rady Chrystusowey

Iść do iarzma rady Chrystusowey Skarga

Iarzmo składni

Cięży nad tym szykiem iarzmo dzikiéy składni Pobor Sta

Iarzmo sług powiększać tyrańskiémi męczarniami — Kras Iyx

Iarzmo usługow robotnych — Skarga

Iarzmo usług

Wzmagać się w iarzmo
ustug dla kraiu – Karpow
Jarzmo władzy ciężkie Jakub Chrz.
Jarzmo zabobonu
Zyiąc pod iarzmo
zabobonu cały gmin
ludu bałwochwal-
stwo oburzaiące – Chodani
Jarzmo zakonu bożego Skarga
Jarzmo zwyciężcy
Schylić kark pod
iarzmo zwyciężcy. Pilchow
Jarzmo Chrystusowe
Żyć pod iarzmem
Chrystusowém w
sumieniu zwolnionem Stanisław
—— ciasne —— Skarga
—— ciężkie —— Bud. Izy
Jarzmo małżeńskie
Oddadz się pod Pisane w Sędziach iarzmie Stopy
iarzmo małżeńskie Per Seb
Zbydź iarzma mał-
żeńskiego —— Skarga
Jarzmo niepryiacielskie Skarga
—— niewolnicze Wujek
—— obrzydliwe Bazylik
—— ostre —— Birk
—— poniewolne Grzeg. z Żar
—— przykre — Skarga
—— słodkie Chry-
stusowe —— Skarga
—— służebnicze. Karnesz Kons.
używałá kogo z pos. iarzmo służebnego
—— srogie — Niemo Jan
—— twarde — Wujek
—— wdzięczne
Chrystusowe — Skarga
—— wewnątrz
przywie w kości – Kuczwarcow
—— zbawienne. Skarga
—— żelazne wło-
żą na szyie wa-
sze —— Skarga
Jarzmo zamyzia zmuszonego Krajowi Lud
Jarzmowaty, á é
przym /: maiący
kształt iarzma :/
Skarga
Szereg kości iarz-
mowaty, processus
seu apophysis in-
galis —— Perzyna
I. Jarzmowy, áye
przym /: od iarz-
ma :/

Łoże iarzmowe Echeboeum, i, n — Knap

Wici iarzmowy, cum Knap

2. Jarzmowe kości, lub iadra leżą w boku twarzy, os jugale — — Krup

3. Jarzmowy /: chodzący w jarzmie, iarzemny, subjugalis, is, é :/ — , — Mosz

Bydlę iarzmowe — Kras. Jgn

Zwierzęta — é Kras. Jgn

Jarzyca, y, r. z /: żyto iare tak zwane na Rusi :/ Sapiehen

Jarzyna, y, r. x /: rośliny kuchenne, ogrodowe :/

Jadać iarzyny — Skarga

Narwać iarzyny — Zebr. Jat

Obinać iarzynę z liśia Truncare olus foliis. Ovid — — Bezim

Odprawować obiad iarzynami — Skarga

Przestawał na iedney iarzynie — — Skarga

Wynosić z ogrodów iarzyny — Klon

Zyć iarzyną — Kras. Jgn

Jarzyny kuchenne wszystkie prawie mamy z Azyi — Jundzill

— ogrodne — Mar. z Urz.

— surowe — Skarga

— twarde — Skarga

— warzywne — Wolfgang

— wyborne — Kras. Jgn

2. Jarzyna /: zboże iare :/

Gotować ziemię na iarzynę — Pisko. Seb

Podsiewać iarzyny przy karbarzu — Gostom

Zgkwitnąwszy iarzyny. Błażow

Jarzynka, i, m. Wolfgang

Zbożowe iarzyny — zboże iarzyny, rosbin kuchennych ogrodowych :/

Jarzynka do iedzenia Birk

Pokarmiey, samé iarzynki — Skarga

Opatrywać kogo iarzynka iakąś — Wyso Szy

Jarzynki iatowe Kras. Jgn

Iadła bez ozdoby Starow

Jarzynka okraszoná tłustém mięsém — Makow Rey

1. Jarzynny przyprawiona pilnie Jarzynny bez przym /: męskiego iarzyny :/ — Rey

Ogród iarzynny — Dud Szy

Rynek iarzynny — Kośat Kar

2. Jarzynny /: iarzyn :/

Pokarm iarzynny — Gr. egz Zar

3. Jarzynny /: iarzy :/

Siew iarzynny — Gostom

Jaś, iasiem zdrob Jana

Rośnie Jaś iak ziełątko, będzie wołek z niego. Opal. Kzy

Wszyscy Jaś arcydobre — Opalin Kzn

9) Jasiątczko, a, im zdrob Jasia — kopcz

7) Jasiątko, a, im zdrob Jana — Koch. Wes

8) Jasiaczek, aczka im zdrob Jana — Menin

Jasiak, Rosnie iasiak ziełątko będzie z niego wołek

6) Jasiczek, iczka im zdrob Jana — Bezm

Jasieczko, a, im zdrob Jana — kopcz

1. Jasiek, iaśka im zdrob Jana — Rey

2. Jasiek /: gatunek piduszki :/

Jasiek puchem wypchany — Zrotz

Jasieneczek, eczka im zdrob Jana — Menin

Jasieniec nm zdrob Jana — Bezm

Jasieńko, a, im zdrob Jana — Bezm

Jasieneczek, eczka im zdrob Jana — Bezm

Jasieneczko, a, im zdrob Jana — Bezm

Jasinek, nka, im zdrob Jana — kopcz

Jasieniątko, a, im zdrob Jana — Kopcz

Jasieńczyk, ka, r. m /: herb w polu błękitném klucz złoty do góry stoiący, na hełmie pięć piór strusich :/ — B. nie ieszkan wyraz w porządku alfabetycznym — Kuropat

Jasieniec, eńca r. m /: ziele tak nazwane w botanice, że ma liście iak na iasionowém wołku /: iesionowém :/ drzewie :/ — Opalin Kzz — Bliże w porządku ku wyrazu — Syren

Jasieniec wielki /: centaureum majus :/ rośnie na pagorkach — Kluk

Jasinko, a, im zdrob Jana — Koporzy

Jasio, a, im zdrob Jana

Jasio najdowcipniey-
sze ze wszystkich
dzieci — — Krasic.

Jasion /: Jesion :/

Jasionek, onka, r. m. /: ro-
dzay rosliny Jasone
Lin.
Rosnie na pagorkach
przyiemny owcom i
pszczołom — — Jundzill.

Jasiunio, a, im. zdrob. Jana Bozim.

Jaski, á, é przym /:
Miasto stare Jaslić — Slizień
Na szlaku Jaslim
za Chicimem zazat
obóz zatoczyć — — Slizień

Jaskier, u, r. m /: zabinek
kwiat, zwany od iaskra-
wości kwiatków swych
bniących, a przyszłeni-
ca od skutków :/ — — Syren

Jaskier główkowy,
bulbosus — —
— iadowity, sicle-
ratus — —
— Kaszubski, Cas-
subicus — —
— kosmaty; la-
nuginosus — — Jundzill.

— maty, flam-
mula — —
— ostry acris
— polny, ar-
vensis — —
— rozestany
repens — —
— trzedowy
ficaria — —
— wielki, lingua
— wielokwia-
towy, polyanthe-
mos — —
— włoczący się
reptans — —
— wodny, aqua-
tilis — — —
— złoty, auri-
comus — — Jundzill.

Jaskierki, ca, kiego
mnog /: dymieniczne
ziele, gaiczka, gaiaz-
deczki, iskierki, kwiaty
iego ciemney nocy
bnią się iak iskierki Syren

Jaskierowy, á, é
przym /: Jaskiero-
dnie iaskierowe — Syren

107

Jaskiniá i, r. ż /: wiel-
ka iama :/
Specus, ûs. m. Spe-
lunca, ae. f. Cu
Caverna, ae. f. Virg
Caverne s. f.
Eine Höhle.
Kryć się przed nim
do iaskiń musieli
Miát w jaskini
od zimna obronę.
Mieszkać w jaskini
Nalazł iaskinię.
Pokryli się do iaskiń
Ukryć się w jaskini.
Wychodzić z jaskini
Zakuć się w jaskini, Zawalić kamieniem
iaskinię. ———
Dzieią ieszcze iaskinie
krwią ——— ———
Jaskiniá ciemná ———
——— gruba ———
——— idąca głębo
ko w ziemię ———
——— toterská ———
——— niewidná ———
——— opoczná ———
——— poiechydkowa ———
——— pokątná ———

Niemoi Jan
Skarga
Skarga
Skarga
Bud. Szy
Wuiek
Wuiek
Skarga
Starovo
Sward. Sam
Morsz And
Bezim
Skarga
Wuiek
Koch Jan
Radź Bib
Skarga
Skarga

— poszpná — Korsak Ray.
— rozbóyniczá Bud. Szy
— skalná — Birkow
— tocznorną — Napolski
— wielcznochmurna Bryk
— wykowaná
w skale — Bezim
— zakryta
krzakami — Niemiew
Jaskiniasty /: iaskiniały :/ Voltmar
Jaskiniały, á, e
przym /: caverno
sus, a, um, pełny
iaskiń caverneux Mączyń
Jaskińka, i, im
zdrob iaskini
caverula, ae. f Mączyń
Jáśko, a, i. zdrob
Jana ——— Bezim
Jaskołątko, a, im
zdrob iaskółki — Bezim
Jaskółczy, cia
im. zdrob iaskółki
Głos iaskółczeia Groch. Sta
Jaskółczy, á, é
przym /: iaskółki :/
Gniazdo iaskółcze Wuiek
Pióro ——— é Narusz
Posad ——— á Skarga

Jaskół, ea, im Dwob. iaskółki

Wyjęto oczy iaskółczu.

Jaskółczka, i, im. Dwob. iaskółki

Jaskółczyny, dze przym. /: iaskółczy :/

Jaskółka, i, r. ż. /: ptak mający ogon widlasty, żywi się owadem, gnieździ przy domach :/ — Lac hirundo, inius T. Vicy ś. Łacią iaskółki na swoie siedliny

Lepi gniazdo iaskółka

Ożywiaią na lato iaskółki zamrożone na zimę

Pszewija się tak i owad iaskółka

Dziobią iaskółki.

Umiera żwawsze co zima iaskółka

Woła iaskółka: ciri, pyci, będą nii

Przysł Wrzeszcza, iaskółka Jedna iaskółka nie czyni wiosny, ieden przykład

Spiczyn

Szymonow

Rada iaskółcza Przyp. Lzop

Żrelog

Karpiń Ór

Lubom. Sta

Skarga

Moczyn

Zimorow

Klonowic

Rey

Petr Sch

przykład, nie czyni prawa

Hirundelle ne Jaskółka domowa

dymowka

hirundo rustica gnieździ się w kominach, czasem przy krokwiach pod dachem

Niem Schwalbe przechotka

hirundo apus, gnieździ się w dziurach okien, w zabudowaniach murowanych

kominna

murowa

ierzyk.

morska. Hirondelle de mer. Meerschwalbe Skwierkliwa

Jaskółkowy, dze przym

Ziele iaskółkowe

Chelidonia Linn. Syrea

Jaskrawie, przysł /: z jaskrawością iaskrawo :/

Błyszczą się oczy iaskrawe

Petr Sch Hirundelle pas le printems. Eine Schwalbe macht keinen Sommer Klak

Hirundelle

Kres Jgn

wypadałe zgmiwała Petr Sch

iaskrawie —— —— Kras. Jgn

Jaskrawo przyst /: iaskrawie /

Malowany obraz iaskrawo —— , —— Kras Jgn

Jaskrawość, i, r. ż /: iaskrawe światło :/

Gwiazdá iedná przewyższá drugą iaskrawością —— Swiad Jań

Rażą farby iaskrawością swoią ——

Jaskrawy, á, é przym /: iskrzący się, rażący blaskiem :/

Człowiek iaskrawy z oczu —— —— Bezim

Blask pioruna iaskrawy —— Kruszyń Jań

Łona iaskrawá błyszcząca ze słońca Bezim

Oczy iaskrawe — Birk

Ogień iaskrawy — Jakubow

Wzrok —— y. Dmoch

Jaskrowaty, á, é przym /: pełny iaskrowości :/

Oczy iaskrowate. Jzdn. z Kołły

Jaskry, á, é przym /: iaskrawy /

Jaskrzanie, a Blask gromu, iaskry r. n /: wydawanie iskier :/ Bezim

Prawa uprzywilejowanie, iak kowalskie iaskrzanie Szirodkow

Jasta, y, r. ż /: nosidło podróżnych :/

Aerumnulae. Plaut 2. Jasta, et liż. mnog /: złob :/ Jasty, zła, im. złob nieno wiatło w iastach Budny

Jastek, tka, im. złob iastek /: żłobek :/

Poznał oścet iaśź Pana swego. Białobr

Jasteczki, eczek liż. mnog /: rmé zdrobn iastek /żłobek :/

Jasteczki pańskie. Skarga

Jasliska 3. wyraz niżej Jastka, iastek liż mnog /: zdrobn iaset im. złob :/ — Wrzesk

Jam znalazł apostoł u iastek pańskich w kościele Mariae majoris miasto strzeże —— Skarga

Jasto, a, i. s. n

Założyli miasteczko Jasto

Jasto na Podgórzu Niemcy osiedli w Polszcze — Petr Seb

Jaslistka, isk. hiz. mnog /: złoc:/

Przyprowadzeni byli za sprawą gwiazdy do iaslisk syna Bożego — Jrzeg z Żar

Jasmin, u, r. m /: ziele Jasminum:/ maią to ziele w ogrodach w Niderlandach i we Włoszech, i indziey; a wożą ie z Afryki. kwitnie w lecie. Inter Arabes Serapio primi nominis, hanc zambach, interpres vero gesemin nominat: atque inde pasim iasminum, gesemin mum, aut etiam gesseminum — Sleszk

Zaliczaią mieszkanie iaśminy Niemcy Niemcom

Jasmin wonny —

Jasnalk, a, im. Lz mnie Lucidus.

Jasnia, i, r. z /: iasność iáw:/

Odkryła się na iaśnią cnota — Papr. Bart

Podadź co na iaśnią — Bazylik

Pokazała się zdrada na iaśnią — Jenże

Postawić co na iaśni — Koszut

Ukazać co na iaśnią — Rey

Wybiła się prawda na iasnią. — Beri 1583

Wychodzi co na iasnią — Wuiek

Wyciągnąć prawdę na iaśnią — Gornic

Wyprowadzić kogo z kąta na iaśnią — Jrzeg z Żar

Wystawić prawdę na iasnią — Orzech. Paw

Wywiódł na iaśnią wrazy tey niewiasty — Wuiek

2. Jaśniá /: publiczny widok :/
Podadź zięzkę na iaśnią — — Grecho. Kar
Ukazać się na iaśnią między ludźmi in publicum prodire. Bazylik
Wydadź zięzkę na iaśnią — — Jaśnie Sro
Jaśniach, a, im. kże. msz Lucidus, i, m Jasnach, Jasnoch — — Nosiec
Jaśnie przyst /: z jasnością, w jasności :/
Jaśnie się, st. zaimk /: świecić się iasnością, wyiaśniać się :/
Oyczyzna niebieska iaśni się — — Birkow
Słońce iaśni się — Wuiek
Jaśnie przyst /: sposobem iasnym :/
Jaśnie bardzo — Skarga
— i prawie dowodnie — Skarga
— dobrotliwá chęć — Górnic

Jaśnie niesprawiedliwá sprawa — — Petr. Seb
— przewrotny dowód słowu bożemu — Niemo. Jak
— sprawiedliwá woyna — Skarga
— wytłoczone słowa — Skarga
Jasnie bardzo co — Salinar
— bic im te w głowę — Herbest Ben
— dowodzić — Rzew. Sew
— nawzaiem — Skarga
— odkryć złość swoię — Bezi 1573
— oglądać co oczyma — Wuiek
— i opisać co. — Czech Pawo
— świecące oznaymić komu wolę swoię — Rey Skarga
— kogo opowiedzieć co — Kuynow.
— patrzeć na co — Skarga
— patrzeć w oczy komu. — Bratkow
— powiedzieć ci iasnie Jezus — Grzy z Żwr
diserement — Grzy z Żwr

—— rozumieć się dot.	Skarga	Jaśnie Wielmożny Jegomość
—— spytać	Wyjęt Skarga	Pan Illustrissimus Dominus
—— świecić słońce	Kubicki	Monseigneur
—— świadczyć oi wyznawać	Czac Sad	Jaśnieć artykułem wiary
—— tłumaczyć się		Jasno, przysł
—— twierdzić o czém	Skarga	/: jaśnie :/
—— ukazuią dzieie		Jasno bardzo było Bazylik
apostolskie ——	Skarga	—— gorzéiące
—— widział wszystko zdaleka ——	Radz Bib	pochodnia —— Sarnow
—— wykładać słowa	Skarga	—— pała słońce Kras. Dzw
—— wykładać co		—— patrzeć na wysokie dobrodzieystwa
na oko —— ——	Janusz Jan	—— podać co. Boga Skarg
—— wynurzyć się		na piśmie —— Lemar Jan
prawda —— ——	Bazylik	—— poymować co Dmoch
—— zapatrywać		—— świecić słońce Urwet
się na co ——	Skarga	—— tak, iak słońce na niebie —— Urwet
—— zapatrywać		—— wyrażać
się na co oczyma	Skarga	myśli —— Czart. Ad
—— zeznać ——	Grzeż Jan	—— wytłumaczyć się Mateusz
Przytytułach		Jaśnieć st. niżak
Jaśnie oświecać kogo,		/: zrawać się iasnym
t. i. zwać iaśnie o-		błyszczeć, lśnić
świeconym ——	Nerup	się w znaczeniu
Jaśnie Oświecony Mo-		właściwe. i przenos: /
ści Panie Dobrodzieiu		~~Jasno przyst do~~
/: tytuł do Xięcia :/		~~przać~~
Jaśnie wielmożne /: mówić komu iasnie		
wielmożny. Nomen illustrissimi Domini alicui tribuere		
monseigneuriser.		

Człowiek iaśnieie chwałą — Niemcewicz
Dowcip — i wesołość iaśnieie cnotami — Skarga
iaśnieie przykłady. Skarga
Dzielność w czynieniu iaśnieie w tem dziele — Potocka
w całey przyiemności. Potocka
Dzielności w czynieniu iaśniała w nim. — Naruszewicz
Oczy mu iaśnieią — Kochowski
Panna iaśnieie pertami — Pistorius
Rumieniec iaśnieie na twarzy — Niemcewicz
Rysy dobroci iaśnieią w jéy twarzy — Niemcewicz
Skóra iaśniała na twarzy iego — Radziwiłł Bibl.
Bezin.
Słońce iaśnieie sprawiedliwości i obrot — Naruszewicz
iaśniały w nim — Skarga
Styl Seneki iaśnieie błyskotkami — Potocka
Światło iaśnieie — Kwiatki z gwiazdy
Święci Pańscy iaśnieią iako słońce
Sztuka iaśnieie w swym blasku — Czeszkowski
Twarz iaśnieie pięknie na obłokach — Radziwiłł Bibl.
Twarz iaśnieie iako dzień — Niemcewicz
Wielkość iaśnieie na twarzy iego
Sa grandeur brille Dans son visage

Wesołość iaśnieie na twarzach. — Słowacki
Wielkość iego temi czynami iaśnieie — Potocka
wszystko mu iaśnieie swiatłością — Skarga
Wymowa w nim iaśniała — Naruszewicz
Znaiomość pism duchownych i świeckich iaśniała w nim. — Naruszewicz
Jaśnieć się / stawać się iasnym /
Jaśniała się skóra na twarzy iego — Radziwiłł Bibl.
Jaśnieiący, á ć im. cz. teraz słowa
iaśnieć
Anioły boże iaśnieiące się iako słońce — Skarga
w chwale Królestwa niebieskiego
Burza iaśnieią ca piorunami — Potocka
w ciemnéy nocy — Skarga
Człowiek iaśnieiący cnoty
Panna iaśnieiąca nowym róży szkarłatem — Bezin

okoliczności iaśnieiące pomyślnością — Sapieh. Kaz

Jaśnienie, a, ż n /: iasności /

Gwiazda od gwiazdy piękności iaśnienia różną iest — Skarga

Jaśniuchno, przysł. natęża /: bardzo iasno :/ — Unick

Pokazał co iaśniuchno Pstkow Jusp

Jaśniuchny, á, é przym natęż /: bardzo iasny :/

Raneczek iaśniuchny. Nasuś

Słowa — é Unick

Jaśniuczki, á, é przym natęż /: bardzo iasny :/

Jagoda rzecz iaśniuczka a — Szwicos

Świadectwo — ié — Czek: Mar

Wino — ié — Bud. Szy

Jaśniuczko przysł natęż /: bardzo iasno :/

Ukazać co iaśniuczko Bud. Szy

Jaśniuśieńczki, á, é przym natęż /: bardzo iasny :/

Kamień iaśniuśieńczki Unick

Jaśniuśieńki, á, é przym natęż /: bardzo iasny :/

kamienie iaśniuśieńkie — Wysocz Szy

Jaśniuśki, á, é przym natęż /: bardzo iasny :/

Twarz iaśniuśka Birk

Gazyo przystawek sposobu wyrażenia :/ Jasno przysł tu pisać Jasno odkryte wyrażenia Skarga

Jasnobiały, á, é przym /: maiący iasność białą :/ Grzyz. Lex

Włosy iasnobiałe Potocki

Jasnobrunatny, á, é przym /: brunatności iasnéy :/ Jasno Klon maiący się rzadziéj gubiących Klon

Płeć iasnobrunatna — Bezim

Barwy iasnobrunatney ibid Bezim

Jasnobrunatny, á, é przym /: maiący złoto rozpalone :/ — Rybiń

Jasnochłodny, á, é przym /: Jasnociśawy, a, e przym /: barwy ciśawey iasney :/ Dzwon rydzy, gilovis ruber Kon iasnociśawy. Mosinda

Jasnosiwy, á, é /: iasności siwey :/

Gwiazda iasnosiwa Bezim

Jasnoczerwony, á, é przym
/: iasności czerwonéy :/
Jedwab iasnoczerwony Wuich
Jasnogniady, á, é przym
/: iasności gniadéy :/
Koń iasnogniady — Rackiw
Jasnogorący, á, é przym
/: płomienisty :/
Słońce iasnogorące — Dybiń
Jasnokrusz, a, r m /: kru
szec iasnosiwy obsity
w żelazo :/ — Kluk
Jasnolity, á, é przy. Zima Jasnolita
Jasnomodry, á, é przym Barszcz
/: błękitny :/
Jasnopałający, á, é przym
/: mający iasność pała
iącą :/ — — Bez 1632
Jasnoognisty, á, é przym
/: iasności ognisty :/
Słup iasnoognisty — Skarga
Jasnoptymy, á, é przym
/:
Strumień iasnoptymy Jański
Jasnorost, u, r m /: ziele
iasnotka :/ — Knap
Jasnorumiany, á, é przym
/: iasności rumiany :/

Szarlat iasnoru
miany — Zimorow
Jasność, i, r ż
/: wyraz przeci
wny ciemności
w znaczeniu wła
snem i przeno
snem :/
Jasności pochodzi
do wyrazu jas
znaczącego w
Illiryyskim ięzy
ku iasności — Voltiggi
Błyska iasność Dmoch
kryie swą iasność słońce ięzyc Capreola
Wabyt śnieżney
iasności — Koch Jan
Nie widział iasności słonecznej wyjęci Skarg.
Okazały się na
iasności, na iaśd
sercu waszém — Białobr
Otoczyła go iasność Skarga
Powstali do wiel
kiey iasności
własnemi oczami Bezi 1607
Przyszła iasności Skarga
Rozpościera się
iasność na pola Dmoch
Rozpuszcza promienie iasności słonecznej. Opatt
Wlał Bóg w
serce iasność — Grochow
Wystawił co w całey Swięt Jan.
iasności —

Wystawić co na iasności — Monwid
Zaćmiać wykładem — —
swym prubym ia- — —
ności przezroczystą — Czechow
Zezwierciadła tworzą — —
iasności biała — Stawic
Jasności dziemá — Dąbow Izd
——— barwistá — Birk
——— przedziwná — Skarga
——— sliczná — Błaż
——— słoneczná — Powod Stic
——— snieżná — Koch Jan
——— swiecką — —
iasnością znamie- — —
nity w szerokich — —
i wielkich pań- — —
stwach, i w nie- — —
zliczonych bogut- — —
wach ——— Skarga
——— większá nad — —
słońce ——— Moskorz

Jasności cnot

Zaćmiá się tém ia- — —
sności cnot ——— Błaż
Znaczny iasnością — —
cnot ———, ——— Skarga

Jasności godności Voiat kaz

Jasności języka

Nadaż językowi — —
moc, iasności i — —
potoczystości — Sniad Jan
Wylewać myśli — —
w całey iasności Pam. Warc
Wytoczyć co z ja- — —
snością pospoli- — —
tym językiem — Bezm

Jasności miesiąca

Miesiąc rozpuszczá iasności — Koch Izd

Jasności mowy oświecá piękności rzeczy

Jasności oczu — —
Pulchritudinem ~~nemo~~ oculorum ~~non~~ laudat — Deritas orata —
Rozwesela serce — —
nie illuminat — Cic
iasność oczu — Radz Bib

Utraciło iasności — —
oko ——— Olsz Jak

Zostawała wo- — —
czach iasności — Skarga

Jasności ognia

Widział wielką — —
iasność, iako — —
ogień ——— Skarga

Jasności ogniowa Wuied

Jasność powietrza

Bóg przywrócił — Skarga
Jasność prawdy

Rozpędzał ciemność — Pzot Jas
iasnością prawdy

Zaćmił iasność — Gostawd
prawdy ——

Jasność słońca

Bije mi w oczy ia- — Herbest
sność słońca ——

Dorzuca słońce ia- — Morszyn
sności ——

b) Rozpędza mgłę ia- — Kempis Szy
sność słoneczną

c) Zbiera cito iasność — Skarga
słońca ——

Uniknęło słońce — Powod Alle
iasności swoiey. — Powod Stur

Zabrania iasności słonecznej n Zamroczył obłok — obłodamo
iasności słońca — Bardzin

a) Przeraża moc — Plocensis
oczy blask ia-
sności wielkiey.

m Zaćmiało prawdę
iasność domowa
mnostwo

mnóstwo strat — Bazyliż
Zaświecita ia- — Skarga
sności ——

Jasności słowa

Bożego zasło- — Gecko Mar
nił cieniem
postawiony ro-
zumu ludzkiego
mądrości ——

Jasność słow

Zdięty iasnością — Skarga
słow ——

Jasność swiecy zabiedem Bno-
Jasność twarzy — ta upalonego iest zaćmiona Skarga
Pałała twarz
od iasności — Bud Szy

Rozkwitła iego
twarz iasnością
swietnieyszą — Piskor Seb
Swietnieie twarz — Piskor Seb
iego iasnością —

Wynikała ia- — G. Goldonow
sność promienna
z twarzy iego —

Jasność wiary
imię —

Jasności Xiążęcá — Knibor

Jasności na duszy zjednać sobie — Skarga

2. Jasności /: dawny tytuł, pierwszey Monarchów, późniey Xiążąt :/ Jasność Wasza /: tak mowił Skarga do Władysława Królewicza polskiego :/ Jasnoświeć, siwca :/ m /: koziorożeć naypodobnieyszy do ielenia :/ — Klut

Jasnosiwy, á, é przym /: barwy iasnosiwey :/ Koń iasnosiwy — Bezim

Jasnosłuchy, á, é przym /: słusznie świecący :/ Słońce iasnosłuchie — Groch. Sta

Jasnosłuszny, á, é przym /: iasności ksiąskey :/ Ciało iasnosłuszne — Denhoff

Jasnoświetny, á, é przym /: iasności świetney :/ Dom iasnoświetny — Potoc Wac

Gwiazda — á — Orwin Wac

Ogień — y. — Skarga

Stroy — y. — Rzybałto

Jasnota, y, r. ż /: iasności :/ — Bezim

1. Jasnotka, i, im. Drobn iasnoty /: światełko :/ Jasnotki niebieskie — Zegoc Krzyw

2. Jasnotka /: ziele znane pospolstwu pod imieniem pokrzywy głuchey, czyli martwey, lamium Linn — Jundziłł

Jasnowłosy, á, é przym /: iasnych włosów :/ — Krop. Lud Bezim

Jasnowrony, á, é przym /: Koń iasnowrony — Monwid

Jasnozęb, zęba, r. m /: nazwisko psa gończego :/ — Orwin Wac

Jasnozielony, á, é przym /: iasności zielonéy :/

Oczy iasnozielone — Dmoch

Jasnozłoty, á, é przym. /: dzier. Stowac. Piotr

/: iasności złocistey :/ Bezim

Jasnozłoty, á, é przym.

/: iasności złotey :/ — Bezim

Jasnożółty, á, é przym. /:

iasności żółtey :/ — Bezim

Jasny, á, é przym. /: swie-

tny w znaczeniu wła

snem i przenośnem :/

Błąd iasny — — Grzegorz

Brunatności iasnéy

kwiaty — — Jdnz Kochy

Człowiek iasny w cnotach Skarga

Czoło iasne wypogodzone Felin

Czytanie iasne — Bezi. 1572

Dowody iasne téy

prawdy — — Skarga

Doznanie iasne mi-

łości — — Skarga

Dzień iasny a piękny

zaświtá — — Wuiek

Fałsz iasny — Skarga

b) Gmach iasny — Klonow

c) Gołąb iasny — Skarga

a) Głosem iasnym zawołać Skarga

Jmie iasne — Nawisz

Krzywda nasza

iasná iako słonie Skarga

Lampa iasná Wuiek

Latarniá iasná Skarga

Lyskawica ia-

sná pokazała

się — — Wiszniow. Sta

Niebo iasne — Bazylik

Noc iasná — Papr. Dworz.

Obłok iasny

okryt ich — Wuiek

Oczy Boga tak

iasné, że wi-

dzą skrytości

wszystkie — Białobr

Oczy iasné iako

gwiazdy — Radzi Alb

Okiem iasném

wiary widzieć

co — — Skarga

Pismami iasné-

mi i niezbitémi

dowiesdź czego. Skarg. Seb

Płomieńmi ia-

snémi palić się

ogień — — Niemcewi

Płotki iasné — Skarga

Pogoda iasná — Białozo

Pogrzeb rzeczy iasne — Iniad. Jan

Pomstę iasną zba-

wiało w oczy su-

mienia

mienić za grzechy —	Birk	Wiarą iasną	
Porządek dziwnie iasny	Kopcz	stawić co —	Skarga
Poymowanie iasne rzeczy	Czart. Ad	Widok iasny —	Skarga
Powieda iako słońce iasne	Orzech. Pan	Wino iasne —	Birk
Powody iasney pusćić się	Grzeg. z Żar	Włos iasny —	Gdebski
Promienie iasne —	Grzeg. z Żar	Woda iasna —	Skarga
Rachunek iest iasny —	Kopcz	b) Wymowa iasna	Pam. Wisz
Rozkazanie iasne —	Niemoi Jak	a) Wskrzt iasny	Grzeg. z Żar
Rozum iasny —	Lorenco	Znak iasny gnie-	
Rzeczpmez się bardzo iasną	i gumna-	wu Bożego —	Bezi 1595
Rzecz nazbyt iasna —	Statem	wiernev Lud.	
Rzecz sama z siebie iasna	Zales. Mat	Zorza iasna —	Skarga
Słońce iasne się roz-		Jaspid, u, r. m / Jaspis /	Knap
swiecito — —	Sowik	c) Jaspis, u, r. m	
Słowy iasnemi opo-		Jaspisowy, a. e, nozdrzew	
wiadał co —	Wiwiek	a) Jasolda, y, i. s. ż / zeska	
Sprawiedliwości iasną	Skarga	nad którą leży wieś	
Sprzeciwność iasną		Bupiatycze w Powiecie	
obaczysz Pismu S. —	Niemoi Jak	Pińskim / —	Kalnofoy
Simienie iasne mieć	Skarga	Jaspyr, u, r. m	
Swiadectwo iasnieyszé		/ wyraz Turecki	
nad słońce —	Sowik	plon / —	Stizien
Swiatło iasne —	Kubor	Puścił w Polską	
Swiatłością iasną		zagony dla	
ogarniony —	Kubor	Jaspyru —	Stizien
Swieca iasna —	Skarga	Zaymowała iaspy-	
Szata iasna —	Skarga	ry szablastawską pod So-	
Twarz iego była iasna		kalem i w Po-	
iako słońce —	Wiwiek	kuciu —	Czacki Dod

Jaster u. r. m / roslmo
aster Linn /
Jaster garwda, amel-
lus .
— soczysty, trifo-
lium — — Klub

Jastrybachy, ow, lic. mnog
l. tabliczki trochę grub-
sze od dachowki,
a cieńsze od cegły
czasokroć z polewą
kotremi dawniey
wysłetano strychy
cienkie polepy, Lu-
chomia. dobre po-
dłogi: / — Sierak Sch

1. Jastrzab, iastrzbia, r. m
/ ptak drapieżny, wiel-
kości kawki, szarego
i lisowatego pióra: /
Vllir. Jastrzeb. Stullus /
Accipiter, tris. m.
Epervier.
der Habicht.
Bie sroka na ia-
strzbia — — Frdr Aml
Boią się białozorów
iastrzbie — Bezi 1545

Ogłaszuie się przed
iastrzab — X. J.
Skubie on te
nędznie, iako
iastrzab wrony Rey
Vderzał iastrzab Birk
Zagonił się za
golębiem iastrzab Birk
Zbieżeli się lu-
dzie wszeteczni
iako iastrzbio-
wie około gol-
biczki — Skarga
Jastrzab puzuro-
waty — Semprio
Przyst Biada
tey kokoszy, na
kotrey iastrzbia
łowią — Rey
2. Jastrzab / ga-
tunek dawney
strzelby, osma
część kolubryny
wyrzuca 2 funty
i ½, zwany
inaczey falko-
neta: / — Arthelio

Jastrzębek, bka, r. m
/: ptak drapieżny mniejszy od iastrzębia, niszczyciel gołębi dzikich tudzież palumbarius, inaczéy zwany gołębnikiem :/ ____ Klok

Jastrzębi, ia, ie przym /: tyczący się iastrzębiów :/
Jastrzębi ząd ptaków Zool. nar.

Jastrzębica, y, r. ż /: samica iastrzębia :/
Owdowiała iastrzębica Kors. Bay

Jastrzębi /: nakształt iastrzębia, orli :/
Nos iastrzębi ____ Rolar. Bay

Jastrzębiaty, a, e przym /: maiący ostre pazury nakształt iastrzębia :/
Palce iastrzębiaté ____ Bohom

Jastrzębiec, rzeba, r. m /: herb rest obraz podkowy, a krzyża :/ ____ Orzech. Sto Warga
Herbu Jastrzębiec
2. Jastrzębiec /: roślina hieracium Linn :/
Gatunki iastrzębca:
baldaszkowaty, umbellatum
błotny, paludosum
brodawnikowy tararaxacum
górny, alpinum
kłosowy, prenorsum
kosmaczek, pilosella
murowy, murorum
mysze uszko, auricula
podołotkowy, cymosum
wątpliwy, dubium
wielokwiatowy, sabaudum Jundziłł

Jastrzębieć, st niżdż /: stawać się iastrzębiem :/
Przyst. Kiedy sowa z jastrzębiecé wyżéy lata, niż sokół ____ Frodr. And

Jastrzębowy, a, e przym /: iastrzębia :/
Pióro iastrzębowe Wiśnick

Jastrzyca, y, r. ż /: choroba wystąpienie kości w paciorzach z miejsca, i obrócenie się iéy na ukos, iakby łuk do nerek :/ Makow
1. Jaszcz, a, r. m /: ryba iazdź Knap

~~Kt~~

2. Jaszcz /: naczynie na masło ito :/
Kładź ryby do iaszcza — Lubomir Sta
Jaszcz miodu bielusieńkiego. Stawow
Jaszczki /: płoty :/ — Beri 1594

1. Jaszczur, a, r. m /: mieszkaniec należy do rzędu VI. płazów, mieszka woczennie' północnym i morzu srzodziemnem, rośnie do 4. łokci długości, a waży przeszło 100 funtow; karmi się głownie rozmaitemi Ślęder gatunkami, które w stawionym pospolicie bywaią. Smiały iest do zuchwałości i na ludzi się rzucá :/ — Jundzill

2. Jaszczur /: zmiia w rozumieniu dawnych :/
Nie chciało serce tych iaszczurow chować, które rodzi paniętć gniewu — Birkow

Jaszczurzy, cia r. n, iaszczurzyta bez. mnog /: dzieci iaszczurek :/ — Białobr

1. Jaszczurzy, a, é przym /: iaszczurski :/
Jad iaszczurzy. Starge
Zołć — a Leopol
Ukąszenie — e Marzllow

2. Jaszczurzy /: złośliwy, iadowity :/.
Dusza iaszczurza Dmoch
Národ — y Starga
Obyczaie — é Wargoc
Oczy — é. Kottont
Pióro — é Lukod
Pysk — é. Brzezn
Plemie — ę. Leopol
Rodzáy — y. Starge

3. Jaszczurzy miedź /: smoczy miedź :/ Kleszkow

4. Jaszczurzé ziele /: wężownik :/ Knap

5. Jaszczurzy kamień /: kamień drogi

Drogi znáydniący się we
wnętrznościach iaszczurki
zielonéy, Lacertis, is. t
Plin ——— ——— knap

Jaszczureczka, i, im. zdrob
iaszczurki ——— Niemiec

Jaszczurka ięz z / do rzędu
płazów należy
Ukasita go wyżej iaszczurka Skarga
/ Jaszczurka Kameleon
mieszka w Indyach i
Mezyku na drzewach
krzewiach Jundzill
ukryty pod rzakami iaszczurki zielone
2. Jaszczurka krokodyl Szym. Szym
Oyczyzną krokodyla
iest Egipt; a mieszkaniem Nil rzeka:
wielkości iego zwyczayna
18 — 25. stóp przechodzi, nadzwyczayna zaś
do 50. się rozciąga — Jundzill
3 Jaszczurka Iguana.
Oyczyzną iey są Indye
wschodnie i Ameryka
południowa. Łuski ciała
pokrywaiące, nayprzytnieyszych i nayżywszych są
kolorów, które iednak
na zabitey

na zabitey wkrótce
nikną i zupełnie
niszczieią ——— Jundzill
4 Jaszczurka po-
spolita.
Szarą nieco mniey-
szą w ogrodach
i około domów
często przebywa
zielona większa
trzyma się w
lasach ——— Jundzill
5. Jaszczurka
Salamandra
około sześciu ca-
łów długa, na
cal prawie gru-
ba, gładką skórą
bez żadnych tusk
pokryta ——— Jundzill
6. Jaszczurka
stynka Stincus
mieszka w Ara-
bii Saliszey
Egipcie ——— Jundzill
7. Jaszczurka
wodna, palustris,
lacustris

lacustris, aquatica
w stawach naszych
i sadzawkach po-
spolite ——— Jundzitto

Mszy się, iako iaszczur-
ki w brzuchu sumie-
nie ——, ——— Skarga

Nadeptał iaszczurkę - Pisto Sek
Przydeptał iaszczurkę. Rysiń Zyd
Przypita mu się iasz-
czurka do ręki ——— Bezi 1542
Ukąsiła go w rękę
iaszczurka ——— Skarga
Zażyła zęby iaszczurka
w piętę ——— Piskor Sek
Iaszczurka srogá ——— Skarga

Iaszczurki, ek liw. mnog
/: machiny woienne
o których wspominá
Wegecyusz :/ ——— Petr Sek

Iaszczurnik, a, r. m /: zie-
lę, wodny język biały :/ Knap

Iaszczuszysko, a, im. zgrub
iaszczurki :/
Szpetné iaszczuszysko Rey

Iaszczyk, a
im. zdrob iasz-
cza naczynia
Jadł masło z
iaszczyka — Druzb

Iaszczyć się,
st. zam. ndk
/: cieszyć się
recreari :/
Wąż iaszczy się Bohom

Iaszkowy, á, é
przym /: zam. Iaszczkowy /
Płot iaszkowy
czynić ——— Farnow Jan

Iata, y, r. ż /:
chata :/ tugurium Knap Bern

2. Iata /: namiot
potrzeby, plac
polny stanowisko / Mszyc
Iata prasznicza — Dwie Iaz
+ Iatagan /: wyraz Tureckie
znaczy noż nakrętki ostrzenia

Iatczy, a, e przym Nieste mu
/: od iatek, iatkowy / głosy iska-
Rynek iatczy- ganem Bel
1. Iatka, i, i. zdrob monitor
Iatky /: szata
zł :/

Stanął przy iednéy iatce pasterskiéy. Skarga

2. Jatka /: kramy przekupniów :/

Przedaią co w iatce. Radz. Bib
Jatki chlebné — Ksiądz Sek
— chlebowé — Volckmar
— garbarskié — Magd. prow
— mięsné — Vniel.
— rzeźnicze — Bezm
— szewcze — Miczyń
— szewskié — Skorkow

1. Jatnik, a, r. m /: naimowanik robiący namioty :/ Mącz

2. Jatnik /: przedaiący w iatkach :/ — Bezm

* Jątrzéć, iątrzę, im. przeszł. /: zona brata, bratowá Fratria ae. f. Fest /
Nie chciał iątrzić swéy poiąc — Bud. Szy
Usłyszał o śmierci iątrzi swoiéy — Stryjk

* Jątrzycka, i, im. Zdrob. iątrzi bratowéy.

Nie odkrywáy sromoty iątrzéwki twéy, bo to iest hańba brata twego — Radz. Bib

Służyły Bachusowi iątrzéwki i córy — Klonow

Swiędziwé iątrzéwki — Klonow

Jątrzénié się, dla się, r. n /: zbiéranié się otoku :/

Zaiątrzony rany iątrzéniem się, krwią i ropą — Miecki

/ Jątrznica, y, r. z /: kiszka nadziéwaná Farcimen inis n. Var
Uziałał sobie dwie iątrznice. Sowizdrzał

2. Jątrznica /: kiszka wielkiém ciele :/
Klistera ze słaza w sołcowéy iątrznicy bole uśmierzá — Syrer

Jątrzyny, á, é przym /: iątrzący się :/

Rana iątrzna — Mościc

Jątrzyć, st. cz. ndk /: gnoić, ropić /

Jątrzyć ranę — Piotr Jan Sk

2. Jątrzyć /: rozpalać, żarzyć :/ Gniewy uroczyste iątrzyć. Grzechy iako wrzody iątrzył zakon od Moyżesza pisany — Nawarra Skarga

Jątrzyć kogo popędliwością — — Felin

— kogo przeciwko Nienawiści ku niemu iątrzyły — — inne przyczyny Smotrzy

— nienawiść ku komu — — Naruszewicz

— poddanych na pana —, — Smotrzy

— serca plotki zamysły buntownicze iątrzą — —, — summum Naruszewicz

Jątrzyć się st. zaim /: gnoić się, ropić się, zbierać się w otok /

Cypa się iątrzy — Dziarnowski

Rana się iątrzy — Rey

2. Jątrzyć się /: rozpalać się, żarzyć się :/

Serca iątrzyły się mowami — Naruszewicz

Umysł się iątrzy — Wyrzykowski

Woyna iątrzy się bardziey — Jakub. Wujek

Jątrzyć się na kogo — — Skarga

Jątrzyć się waśniwie przeciwko nieprzyiacielowi — Bazylik

Jáć

Na iáć /: otwarta na iawność, otwarcie, publicznie, wzdocznie, iasno :/

Na iáć przetożyć prawdę — — rozpytani Naruszewicz Pisk Sek

— wychodzą taiemnice — — Skarga

— wydadzą chęć — — Sniad. Jan

— wykluta się zdrada iego — Pilchow

1 Na iawie, nie spiąc A radości we/ snie na iawie smutek
~~Wyrzec co na iawie~~ Starga
~~/: tajemnie :/~~ Kniaz Ras.

1 Na iawie /: pod niebem :/
Nie pod dachem, ale na iawie zakopać naczynie _____ Inczi 80

1 Jawa, y, i. s.ż /: miasto Hiszpanii, Jawa, aet
2. Jawa /: wyspa Indyi :/
3. Jawa y, i. ż /: przemiana ~~Jawia~~ /: iaw :/ Jawia, i, y. ż
Na iawią/ na iaw/ Sex to czy iawa?

Na iawią podadź co. _____ Clementi
_____ pokazać co. _____ Koiato
_____ wychodzi prawda _____ _____ Gostaw
_____ wydadź dzieło. Karnk
_____ wyprowadzić kogo na iawią _____ Bezi 1590

Na iawie /iawnie, widocznie/
Wyrzec co na iawie _____ Starga
Przysł Czego się pragnie na iawie, to mu sen przed oczy stawi _____ Rysiń

Jawiać się sł. Dam /: okazywać się :/ 118
Para iawią się na mały czas _____ Bies. Szy
Jawić się, sł. dk /: objawiać/
Jawić się, sł. zaim /: okazywać się :/ Jawią życzenie komu przez kogo Niemc
Rzeczy niesłychane iawić się poczęły _____ _____ Skarga
2 Jawić się /: przychodzić, wchodzić :/
Jawić się w państwo Orzesz
Jawisko, a, r. n, widowisko, widzenie tak nazwane od zjawienia :/
Jawisko fizyczne _____ ognioweé świecące _____ Sam. War
_____ natury _____ Krasiń Fr
Porzobut
/Jawnie, przysł /: nie taiemnie, w obecności drugich publicznie :/
Jawnie ciągnąć kogo do sądu _____ Starga
_____ dopuścić się zbrodni Dmoch

— fałszywá rzecz. Stator
— idzie mu prawda iawnie do rozumienia Skarga
— kazać — Skarga
— mieszkać z nieżdnicą — Skarga
— niebezpieczna rzecz Grab. P
— obnażyć kogo. Skarga
— odkryć błędy czyie — Skarga
— okazać się mogą ich błędy, iak na stołu — Niemoiow
— opowiedzieć za zwiara swoiego
— pisać na kogo. Skarga
— podeyrzany — Sapiehaiew
— pokazać Bóg sprawiedliwość swoią nad nim — — Narusz
— pokazał mu się zart nie przez sen — , — , — Skarga
— pokazała się ich nieprawości — Skarga
— prosić kogo o co — Lubie
— postawić się z poznać z kogo Orzech
nauką — Skarga
— stawią się nam niepryiaciołty Koch. Ian
— widzieć — Skarga
— szkalować kogo Sapiehaiew
— utwierdzić co Skarga

— widzieć co oczyma swoiemi Radz. Bib
— wymurzyć co. Urzed
— wyświadczyć prawdy nie smieli Niemoiow
— wyzionąć bluźnierstwa Stator
— wyznać się bydź mieniennikiem Bezim
— wyznawać Chrystusa — Skarga
— zeznać co. Bezim

2. Jawnie / : wszod białego dnia : / Blazow
przed wszystkiemi — Skarga
Jawno przyst — — —
/ : wiadomo : /
Jawno czynić komu — — Sapiehaiew
Jawno tobie — Koch. Ian
— iest w dziach Chrystusowych — Skarga
Jawnogrzesznica y z ż / : kobieta grzeszą iawnie : / Skarga
Jawnogrzesznik a y. m / : człowiek grzeszący iawnie : /
Zyt z jawnogrzesznili

Brzydziło się iawnogrzesznictwem

Iawnogrzeszny, á, é przym /: iawno grzeszący :/

Człowiek iawnogrzeszny — Białobrz

Niewiasta — á Wrzesk

Iawnopokarzaniec, ánia r. m /: iawnie ukarany :/

Iawnopokarańcy — Rey

Iawnopokutnik, a r. m /: iawnie pokutuiący :/ Białobrz

Iawnopokutny, á, é przym /: iawnie pokutuiący :/

Człowiek iawnopokutny Białobrz

Niewiasta — á Białobrz

Iawnoprzestępnik, a r. m /: iawnie przestępuiący prawa :/ — Białobrz

Iawnoprzestępny, á, é przym /: iawnie przestępuiący prawa :/

Człowiek iawnoprzestępny Białobrz

Iawność, i r. ż /: iaw, iawiá :/

Puszczać zięzę na iawność Biels. Mar

Wyszło co na iawność — Bud Szy

2 Iawność /: wiadomość/ za pewną iawnością — Sapiehadeo

3 Iawność /: gołe niebo odkryte

Odkryte powietrze :/ Kochá się to ziele na iawności — Sken Izdeb

Iawny, á, é przym /: nieskryty, wiadomy :/

Błąd iawny — Grzg z Żar

Błogosławieństwo — é Skarga

Bunt — y. Sarzyc

Cudzołóstwo — é Skarga

Gospoda — á Skarga

Gwałtem iawnym wygrozić tego nie mógł — — Błażow

Kłamstwo iawné — Dambr

Kobiéta iawná w nieczcie — Kosat. Kaz

Lgarstwo iawné Wargoc

Łotr — y. Skarga

Łupieżca — y. Petr Seb

Matamina — á Orzech. Sta

Mieysce — é Skarga

Naśmiewca — y Grzg z Żar

Niegodności moia iawná mi — Skarga

Obietnica iawná Salinas

Oczy — é.

Wyyść na iawne oczy ludzkie — Skarga

Oszukanie iawné — Grzg z Żar

		Oćenia iawor gałęzian i to miysce	
Pewność iáwna —	Jezier Ł	Jawor rozłożysty	Kras Jan
Pochlebnik — y —	Biel Mar	— smutny —	Krzyż Joa
Podeyrzénie — é —	Starga	Jaworów, a, em	
Pobiérz — á —	Wnuck	s. m. /: miasto na Polsku :/	
Słowy iáwnemi bez figur podeyrzeć co —	Starg.	Iaworowski á é przym Lieptice Jaworowa wska Jaworowy, a, é przym /: iáworu :/	w Polszcze Wrzyc
Ślub iáwny czystosu czynić — —	Starga	Cień iaworowy.	Koch. Jan
Sprośnik iáwny —	Starga	Drzewo — é.	Orzło
Szlędnik iáwny —	Gormuki	Las — ż.	Zbylit. Ant
Szaleństwem iáwnem głowę zarażoną —	Starga	Jaworzno, a, ó. s n /: w Krakowskiém :/	
Psota iáwna. Obacyć parę iedną na psocie iawnéy —	Birk	Odkryte ciepłe zrzódło woł że laznych w Jaworznie	
Roskosznik iáwny —	Starga		
Rzecz — á —	Starga	Jáyca, iaiec liz	
Widzénie — é —	Starga	mog, iaie w po	
Wstyd iáwny miłować	Starga	iáymiéy	
Wyrok iáwny uczynić	Starga	Niewia gołąb drugie iáyca, chociaż	
Złoczyńca iáwny —	Starga	Pszczepowac z iednych dzieci nie dochowa wierzchu iáyca —	Pneu Kar Wnuck
Znak — — y —	Starga	Wysiedział ptak iáyca swoie —	Radz Bib
2. Iáwny /: odkryty, widomy :/		Zostawił ptak iáyca swoie na ziemi — —	Bud Izy
Pierś iáwna —	Koch Jan		
Jawor, u, r. m /: drzewo :/		Jáyca gotowane twarde —	Beynons
Cienit iawor lepiandz	Niemcie		
Zrozumiát iawor —	Druzb		

Jayca gesie, kaczé, ko-
kosze kurapatwie —
Przyst mzdrsze iayca
od kury — , —
2 Jayca mrowcze —
Jayko, a, im. zdrob. iaia
Nosi iayka kwoczka
Wykluwane kurcze
z iayka — —
Zatzchłe iayko —
Przyst Nie zawsze
złote iayka kolosz
nieste — —
Jaykowatosć, i, r.z / podobnosć do iayka /
Jaykowaty, a, e przym
/ maiący kształt iay-
ka, ovalis, is, é. Gell
kawałki lodu iayko-
wate — , —
kształt iaykowaty
1 Jaz, u, r.m / tamy /
Hamować rzekę iazami —
Stawić iazy na rze-
kach — —
Przenosi rzeka kurtem swym iazy
Zatamować rzeki
vazy wielkie nie
mogą — , —
Jaz kołowy —
2 Jaz / siedza iesiotrza /
Jaz iesiotrzy —

Bezi 1567
Wniek
Spuszyn
Birk
Kuligow Stat
Bogus Woy
Zeglic
Surow
Smud Pr
Narusz
Sapiehadeo
Sapiehadeo
Birk
Gostom
Sapiehadeo

Jaz, u, r.z / tama na czterey lub pięć całoc szeroka /
Jaz / czyli za Jażbym go zdradzał mata? Cśiądz
/ jazda, y, r.z / iezdzenie /
Cwiczyć się we jez-
dzie — — Bez 1545
Godny koń ku
iezdzie — Czech Sta.
Odbyt daleka
iazdą — — Bezim
Sprawowany iazdą Bazylik
2 Jazda w szachach
wareabach /
posuwanie /
3. Jazda nawą
/ żeglowanie /
4 Jazda / zołnie-
rze iezdni / Misit cum eum
Stat z jazdą / equitatu
Razil ogniem Ces
srogim niepryia-
ciel iazdą Narusz
Dowodzić iezdzie / Commantot la cavalerie
Stapierała się
iazda pod gore Koch Piotr
Dostał wszystko
iuzoz z obozu swoim na gromos
Omnem equitatum ex castris
misit suis auxilio Ces

120
Kluk
Cśiądz
Czech Sta.
Bezim
Bazylik
Narusz

Przypomaſi Grecy iazda wroły kwadratowe / Derainuie

Iazica, y, r. ż
/: ryba :/

Iazda albo Iaz
Magnum numerum equitatus suo sum
Zbyli. Słow.

Skarga
liczby iazdy

Iazdy ſię wozowikiey z iazdy ſzlacheckiey

Iazda lekſza od uzarow, nazywała ſię czaſem pancerną, czaſem kozacką, iako ſię widzieć daie we wſzyſtkich dyaryuſzach dawnych —, —

Narusz

— przeciwczona zbroyna —, —

Kotton

— wypuſzczona wſzyſtkiemi bramami. Equitatus emissus omnibus portis

Iednym

— zgodzinna kilkogodzinna bitwą —, —

Iazdow, a, i. s. m /: dziś Iadzdow :/

Koch Jaz

Iazdowiec, owca i. s. m /: miaſto w Woiewodzſtwie podolſkiem, ſkąd dawny dom Jazłowieckich :/

Iazdz, i, r. ż /: ryba aurata fluviatilis :/

Herrius kwz

Iazmin patrz Jaſmin

Iazdzik, a, i. zdrob. iazdz ryby :/

Iazminowy, dla przym /: mieſzczący iazmin :/

Drobne iazdziki —

Iwarda Sam

Iazgarz, a, r. m /: ryba

Bezi 1653

Iazminowy las. Tymin

Jazon, a, i. m /: syn Eksona i Alcymedy, wódz wyprawy do Kolchidy po runo złote, Jason, ono m/ Jazonowy, a, e /: przym. Jazonski Jazonski, a, e, przym. Jazonski Tward Sax
Łódź Jazonowa
/: Jazona :/
Okręt Jazoński

Jazus, a, r. m /: rycérz grecki zabity od Eneasza Jasus, i, m :/ Dmoch

Jazwiec, iazwca, r. m /: zwierz maiący psie nogi, a pysk świni ein Stachelschwein Spiczyn
Jazwiec czyli borsuk zwierzę mieszkaiące w podziemnych lochach. Ernest

J6 — c. D.

Jba, y, r. ż /: ptak bodan cudzoziemski :/

1. Jber, ru i. r. w /: rzeka w Hiszpanii Jberus
Jberczyk, a, i. r. m /: Hiszpan Libii
2. Jber /: rzeka w Azyi :/
Jberowie, bo luż mnog /: Hiszpanie :/
Traian zwyciężył Jberów Skrzetuski
Jberya, yi, i. s. ż /: nazwisko Hiszpanii od rzeki Jberu :/

Jberyyczyk, a, i. rod. m /: Hiszpan :/
Zażegł Jberyyczyk posłobne przeciwdu — Korsak Ilay
Jgenowie, nów liż. mnog /: ludzie Anglii prowincyi Essex
Jhmościanka
Jchmościenka
i, r. ż /: Jmość Panna :/ m. pl
Jhmościenka uśmiechnęła się wdzięcznie — Bogusławy
Jzolgan, a, r. m /: pokojowy cesarski w Jurzy :/ Klizien
Jda, y, i. s. m /: góra Frygii i kréty :/
Budowę okręty pod Jdą — Dmoch
Jda m/ wielostoczna — Klonowicz
— stobrodna — Bochwic Jan
Jdący, a, e im. cz. teraz słowa idź
Jdący las Calido. Wargocki

1. Idalia, ii, i. s. z /: miasto i las wyspy Cypru nad morzem szydziemnem ~~[illegible]~~ t. poświęcone Wenerze, Idalia

2. Idalia, ae, f. /: nakwisko Wenery, Idalie, es f. Ovid
Idalia piękna — Dmoch

3. Idalia, im. ters. kobiece

Idaliyski, á, é przym. z Idalii
Gwiazda Idaliyska Idaliyska Astrum Idalium Proper. Gwiazda Wenery.
Praki Idaliyskie Volucres Idaliae Stat.
Strzała Idaliyská Sagitta Idalia. Sil
Wenera Idaliyska /: czczona w Idalii Venus Idalia Virg

Idalski, á, é mym /: Idaliyski /: las Idalski. Koch And
Idalisu, tow liczb. mnog /: sekta owych, co nie nie przyznaią zmysłom, twierdzą, że te te nas zwodzą i oszukują: a podaią pod wątpliwość byt, czyli egzystencyą rzeczy, maią bóstwo za wiecznie uspionych i gonicych za marami /: — Śniad Jan

1. Idey, Ideia, r. m /: wodzny Trojański Ideus, ei m / Dmoch
2. Idey /: syn Daresa walczył z bratem Fegeiem przeciw Dyomedowi, owiony obłokiem od Vulkana Dmoch

Ideyski, á, é przym /: z góry Idy :/
2. Kreiá Ideyská Sanguis Ideus. Sil. Ital.
Bogini Ideyskie Tyminice Młodzieniec Ideyski Puer Ideus. Mart Ganimed
Las Ideyski — Koch. And

Statki Idyeyskie — Frenk

Idomeney, ea, r.m. /: król wyspy Krety Idomeneus, ei, m :/

Idumea, ei, i.s.z /: kray Palestyny, Idumæa a. f. :/

Idumeyczyk, a, im. rod. msz. /: ktiem z Idumei Idumæus :/ — Mącz

Herod Idumeyczyk — Wys. Szy

Rumeyczykowie pochodzili od Ezawa brata Jakuba. Kurnk.

Idumeyski, a, e przym /: Idumæi, Idumæus, ea, eum :/

Kraina Idumeyska — Bezim

Idylla, i, r.ż z greckiego — Birkow

eidullion, zdrobn. z wyraz. eidos, obraz w poezyi /: maty poemat o życiu pasterskiem, albo miłostkach. Kształtna prostota iest znamieniem Idylli, stąd się różni od ekloyi.

Idzie, iego im. trzec. msz Aegidius — Skarga

Idzie o co /: Idzie o prawdę — Kurnk

Nie o słowka idzie nam z przeciwnikiem, ale o samą rzecz — Grzeg. z Zar

JE.

*Jebuzeusz, a, r.m /: zła pożądliwość :/

Byś nie wiem, iako martwit i karát ciało, mnież się nigdy z niego, tego iebuzeusza, to iest złey pożądliwości nie wypędzisz — Stanisz. Zołk.

/ Jechać, st. nie nd /: przenosić się na koniu, lub wozie z mieysca iednego na drugie :/

Jechać iezdno. Equo iter ingredi — Mącz

— konno — Birk

	dawas	Bezim		
	lekko	Koch. Pie	— w ko-	
	leniwo	Warg	pyto za kim	karliń
	noga za nogą	Ploren. Wgy		
	ojodal do kogo	Wys Szy	— w polé	
	poczwornie	Krus. Jgn	ze psami	Skarga
	prędko	Skarga	— w karaé	Wys. Szy
	sanno	Zabł Fr	— w złą	
	wolno	Koch Piotr	chwilę	Starow
	drogą	Sowizdr	— z kwa-	
	ktosém	Bezim	pieniem	Kanc. Prus
	poiazdem	Potocki Wac	— z tozba-	
	stępią	Bezim	mi i pieszym-	
	ziemią	Skarga	kami	Skarga
bez widzenia	iego nie	mogą zdrowi	że nie pewa partii	sano be vair
do	kogo	Skarga	Wyst Jedzie	
do narodu	wdzięcz	Gemb. Wow		
na drogę do			na koniu, a	
chwilei		Skarga	konia szuka.	
na	polé z charty-	Górnic	mówimy o zło-	
na	przeiazdkę		wieku zapomi-	
sobie		Skarga	naiącym się	
na	robotę	Szafarz	kto umarnie	
na	karocy	Blażow	ten idzie	
na	koniu	Skarga	2. Jechać /:	
na	podwodzie	Górnic	płynąć :/	
po	kogo	Skarga	Jechać morzem	Szafarz
po	malu	Potocki Wac	po ie-	
w	drogę	Rey	zdrze, stawie,	
			wodzie	Andr z Kobyl

— przez rzekę — Skarga
— z obrzędem bo-
gatym — — Skarga

3. Jechać /: godzić :/
On bardzo na to iż
chciał — , — Piotr z Goniądza
Przecię tey prawdzie
idąc wszyscy — Bud. Izy
Czasze iedzie na
tych, którzy się po-
wiadali bydź ze stro-
ny Donatowey — Bezi. 136

4. Jechać /: nacierać :/
Czasze na Tatarów
iechał — Skarga

5. Jechać /: wyprawiać
się, ciągnąć :/
Jechał na Naród
z wielkiem woyskiem Skarga

Jeść, ję, r. n /: imanie :/ — Knap

6) Jeństwo, a, r. n /: niewola :/
Byli w jeństwie — Leopol
Wsadzić kogo do jeństwa Malec.
Wybawić kogo z jeństwa Brels. Mar

7) Jeść, jętca, r. m /: poymanie,
iemiec :/
Wybawiał ięte z niewoli Wrób. Wal

Jeszcze, ja, e
im. cz. teraz
słowa Jeszcze
Lutnia ieżąca Kniaź Fr
Turkawka — a Felin
Treny ieżące — Krop. Lud

~~Jeszcze, ja, e~~
~~wydawanie~~
~~ostatni~~ /

Jeszcze st. nie
rdk /: wyda
wać ieżenie :/

Jeszcy iak gołąb. Skarga
Przy mszy wrz
cy ieżat niz
spieu ał — Skarga

Jeszcze rzewnie Dmoch
— zatosznie Obod.
— wzdychaniem Kulig. Kat.
— nad zgubą
powszechną — Niemcewic
— od boley — Lorenc.
— od wzdy-
chania serca Leopold
— pod bole-
ściami — Meler
— pod ciężarem
ciała tego grzesz-
nego — Chrzosto

Jęczeć pod ięzarem podatków — Naruszewicz

— pod ięzarem tłoczącym niesłusznych zarzutów — Potocka

— pod iarzemém ięzkiém niewoli — Skarga

— pod niewolą. — Łobzyński

— pod tyrzie. prześladowaniem — pod władzą

Jęcząca — — Orzech. Lud

— w biedzie Trembecki

— w boleści. Kras. Ign.

— w gorzkiey niedoli. Gémissant dans l'amertume de son coeur Phèdre

— w więzieniu. Zaleski.

— w nieszczęściu swoiem Il gémit de son malheur Metastasio

Miasto ięczy na to utrapienie — Gołdon

Morze ięczy — Potocka

Rzeki ięczą — Koch. Jó

Strumień ięczy — Felin

Synogarlica ięczy. Kras. Ign.

Jęczy ziemia pod ięzarem tylu narodów — — Dmoch. Dziad

Jęczenie, a, r. n. /: czy

Dawanie ięków /

Porzucić ięczenia — Kras. Ign.

Przemieniać się głos ich w płaczliwe ięczenia — Pisk. Seb.

Ułulić ięczenia. Skarga.

Wydawać ięczenie zatosne Skarga

Ięczenie bolesne ięczących pokornè w nieszczęściu utrapionych — przerywane słowa — Bezin

Jęczmień, ienia r. m. /: zboże maiące zdźbło niższe od pszenicznego i żytnego, gęsto kłankowate; kłos ostro ościsty, ziarno z obudwoch końców ostre: / Ztuk

Hordeum, ei n. Lob.

Orge s. m.

die Gerste.

Dostawá się jęczmień. — Bud. Szy
Kłosuie się nie dobrze jęczmień w trawie — Herman
Kruszą się wąsy przestałé jęczmieniowi. — Druzb
Obtłukać jęczmień w stępie — — — Znci. Sze
Opadł jęczmień z kłosem przez suszą — Druzb
Podrasta jęczmień — Radz. Bib
Siać jęczmienny — Otwin. Val
Sieyą jęczmień gnoiołach — Bezim
Wiać jęczmień na boisku — — — Bud. Szy
Zepsuiąco zapola wumien — Skarga
Zrodził się pustny jęczmień — — — — Druzb
Jęczmień blizki zebrania — Pam. Dmo
— ochwastany z łupin — Sprawni
— skorozrzy. — Znci. Sze
— słuszony — Sprawni
— suchy — Bezim
— surowy — Bezim
2. Jęczmień myszy, albo wyczyniec, hordeum murinum Linn — Sundvitt
3. Jęczmień drobny, cedavilla, seu hordeolum / zielé wszawé zwané mauzky proszkiem kapucyńskim /

4. Jęczmień na oku / krostka na powiece / — Bezim
Jęczmienisko, a r. n / pole, albo rzysko jęczmienné / — Gostom
Siewaią pszenicę, orzmią na jęczmienisku — Gostom
Wywozić gnoy na jęczmienisko — Zawadz. Sod
Jęczmiennik, a, r. m / szermierze nazywani byli jęczmiennikami dla używania jęczmienia, gladiatores hordearii / — — — Syren
Jęczmienny, á, é przym / z jęczmienia, hordeaceus, a, um Plin
Chleb jęczmienny. — Skarga
Grucá — — — — Jon z Koby

Kasza ięczmienná — Umiast — krokiem iednym postąpić — Skarga

Krupy ięczmienné suszyć — Wniek — noga iedną wstąpić do nauk — Skarga

Mąka ięczmienná — Sleszk

Plewy — Trzeci Zyd — obrócenie

2. Sniec ięczmienná — Biels Mar — iedno głowy

3. Woda ięczmienná — Trzeci Zyd — smieć ieden

1. Slod ięczmienny — Marz Wzsd — nieumiarkowany

Zniwo ięczmienné — Bud. Szy — dosyć dać przyzwyczaić do rozerwania mysli — Warsz Sta

Ięczmionek na oku patrz Ięczmionka i. r. ż. — Ięczmień na oku Ernest Pam. War — Pan ieden — Skarga

/: stoma ięczmienná :/ — Skarga

Ięczmyk, a, r. m. /: krosta na powiece :/ — Skarga

Zaszły oczy ięczmykami — Birk — Jeden do sta /: procent :/ umie — Narusz

Zegnać z oka ięczmyk — Spicz

Jeden, iedna, iedno pymliczb /: pierwsza ze wszystkich liczb :/ Unus, a, um. genit unius, dat uni.

1. Jeden /: nie więcey iak ieden :/ — Do iednego /: zupełnie do szczętu :/ — Biels. Mar

Jeden Bóg i Oyciec wszystkich — Skarga — Zgadzaią się wszyscy do iednego. Consentiunt omnes ad unum in Maciusk

— chrzest — Skarga — Jeden w ieden /: bez braku :/

— iednośćie ciała i Duch ieden — Skarga — Jeden w ieden chłop, iak ołbrzymowie — Lorencow

— ięciem iednem zabit go — Kodat. Kaz — Jeden z pośledniu — Niemcew

Jeden z wielu. Unus multorum Hor.

Unus de multis

Cii. Unus ex multis. Ptr ——

Zayczono /: zarowno:/

Przysł Jeden ale zgoła to wszystko za iegno dobry stoi za wiela złych; ieden mądry stoi za dziesięć głupich —— —— Knap

Jedna nędza nie dokuczy. Nulla calamitas sola — Rysiń

2. Jeden /: tenże sam iednakowy:/

Chleba iednego pożywać —— Skarga

Duszy iedney i serca iednego byli — Skarga

Głosem iednym wszyscy rzekli —— — Skarga

krwi iedney ze mną brania —— —— Skarga

Matki iedney synowie —— —— Skarga

W nadziei iedney powołania waszego wezwani iestescie. Skarga

Ojca iednego, iedney krwi — Skarga

Prawa iedne maią Skarga

Sądy iedne maią Skarga

Serca iednego i duszy iedney wszyscy byli — Skarga

Spiskiey wsi iedney osobe, Powod

Wieku prawie Hieron

iednego byli — Skarga

Wolności iedne maiąc —— Skarga

3. Jeden /: pewny, nieiaki:/

Był iedén człowiek —— Leopol 80

4. Jeden — drugi /: ten, ów:/

Jedni mienią, drudzy powiadaią Skarga

Jedni pod postawą sprawiedliwości, niesprawiedliwość chwalą, drudzy pospolitego dobra pospolitego swemu okrucieństwu, zastonę czynią —— Bezi 1587

Jeden, drugi, drugi Drugi itd

Jednego podawano drugie sadzono drugich z maybudu [illegible] —— drugich szukano, drugie goniono Skarga

Jeden tam ciągnie, a drugi sam, iżeń to chce, a drugi nie to, ——— Jedne z przygody patrzą, drugie jedni twierdzą, drudzy mniemaią ——

5. Jedenkażdy /: unusquisque /: każdy z osobna, wszelki, wszelaki :/

Jeden każdy boy się Oyca i matki swéy

Jedenaście, stu, n /: dziesięć razy ieden, undecim &c. Undeni, a, a Plin. Onze

Jedenaście dni, godzin, lat, miesięcy, tygodni ——, ———

Jedenaście do sta bytu lichwa u Rzymian, Centuxa

Jedenaściekroć, pmyst /: jedenaście razy :/

Jedenaściekroć trzykroć

Jedenaściora orga, n

Matka jedenaściorga dzieci ———

Skarga wielkie,

Skarga

Leopolita

Skarga

Narusz

Wargoc

Bezim

Jedenast /: z jedenasta osób :/

Przyciągat jedenkroć Bobrz drugie zte. Petr. Seb. Skarg.

Jedenastek, astka r. m /: liczba zamykaiąca jedenaście :/ ——— Wiadek

Jedenastka, i, r. z /: liczba zamykaiąca jedenaście :/ Bezim

Jedenastoletni, a r. m /: figura o jedenastu katach i ścianach, Endecangulum, i, n :/ ——— Solski

Jedenastoletni dzień przym /: maiący lat jedenaście :/

Młodzieniec jedenastoletni Astaroth Bezim

Jedenastoletkowy dzień przym /: zamykaiący toku jedenaście :/

Dzida iedenastołokciowa Dmoch

Jedenasty, á, é przym. /: u porządku liczby będący między dziesiątym i dwunastym :/

Jedenasty dzień, godzina — — Skarga

Jedenkroć mysl. /: raz zrobić :/

Jedenkroć utyskiwać na to — — Licinius

Jedla, iedle lic. mog. /: to wszystko, co do obrony ręki należy przy ręku ieść szpady, szable, itd. krzyż kratka, blacha, allo obtąk :/ — Knap Orzechow

Ubogiemu mimo bied moy dziedzic zostaty tylko iedla w rze moiey; a sam miecz skruszony —

Jedliczka, i, imi. zdrob iedliny, czyli iodły Koch Jas

Jedliczki młodociana Fredr Max

Jedlina, y, x ż /: drzewo iodłowe :/ Silva jest, di jedla, jedlina, jedsa, iatva Sylvius Luc. Abies, etis,

Jedlinowy dom ten iest Bodzanowi Bud. Sz

Okryty ghy iedliną — Chrośc

Zamiony las iedliną — Koch. Bro

Dzięta iedlina. Mols. Mar

Jedlinka, i, im zdrob. iedliny — Lysym

2. Jedlinka /: ziele do iodły podobne zapach kamfory maiące, Selago Camphorata :/ — Syren

Jedlinowy, á, é przym /: iodłowy abiegnus, a, um Colum :/

Las iedlinowy — Bezm

Jedliść, a, i. s. m /: Stroczyty pod Jedlińskiem bitwa potki Zawieslanskie — Bstocka

20

Jedno, a r. n /: iedno :/

Obracá się w kreś iedno — —

1. Jednać st. czyn. ńć /: godzić, jednoczyć :/

Jednać — gniewy zaiątrzone — Biskow

— lud z Bogiem — niezgodnych — Skarga

— prawnie się — — Skarga

— rosterki — Stowarzy. Rzecz

— strony obie. Skarga

— różnice — Stowarzy. Rzecz

— swary ludzkie — sesia niezgodne Birkow

— Skarga

— zwadliwe. Skarga

2. Jednać /: zyskiwać, czynić przychylnym :/

Jednać Boga sobie. Skarga

— chwałę. — Błaż

— dobrodzieystwá ludziom u Boga — Skarga

— koronę wdzięczną sobie — Skarga

— łaskę komu u króla — Skarga

— miłość sobie u kogo powolnością — Skarga

— mniemane pospólstwa sobie — — Skarga

— poszanowanie sobie u ludzi — Skarga

— przyiaźń sobie u ludzi. Skarga

— serce czyie sobie — Skarga

— stanę sobie Skarga

— zapłatę sobie u Boga — Skarga

— życzliwość sobie — — Postor Seb

3. Jednać /: wyrabiać :/

Jednać co z kogo przez pożytki. Bp. Skarga Błaż

— żywności Skarga

3. Jednać się st zaimk /: godzić się, jednoczyć :/

Jednać się z Bogiem Skarga
— z ludźmi. Kras
— z serca — Skarga

2. Jednać się do taski czyiéy, starać się o. taski czyię —

Jednacki, á, é przym

Jednacki urząd, arbitrium honorarium &c

Jednacki wyrok, rozjemczy, albo rozjemców, arbitralis judicatio: Mar —

Jednacz, a, r. m /: pośrednik :/

Uczynił z kim jednaczem — Knap
Był jednaczem pokoiu — Kromer. Mar
— natrudzeńca — Nar. Sz
— jednaczém u Boga — Bezin.
mieć kogoś za jednacza na niezgody — Bielz. Mar
Jednacz nasz Chrystus — Skarga
— Jest jednaczem Chrystus między Bogiem — Kromer. Mar
— ludźmi
Jednacz stron prywatny — Knap
/: rozjemca Arbiter, ri, m Cii :/ —
Obrany za jednacza —
Jednacz stron sądowny albo urzędowny /: kompromisarz, dysceptator is, m Cii :/ — Knap

Jednaczka, i, r. ż /: pośredniczka :/

Jednaczka Panna Nayświętsza — Antoz Kras
Jednak ~~spóźniony, tardy~~ /: atoli, wszelako przecz :/
Jest tylko spóźnił ~~t~~ jednak
Jednak to na nim wymogła, iż syna okrzeć dopuścił — Skarga
Jednak przeć w narodzie naszym sa cnotliwi — Gembic
Jednaki, a, é przym /: jednakowy, nieodmienny równy :/
Był jednakim w dobrém i złém powodzeniu — Skarga
Czcią jednaka przymowáć co — Skarga
Nędza jednaka trzymała się wszystkich — — Bazylik
Prawa jednakie — Bielz. Mar

——— rozumienie	Skarga	iednako o rzeczach	Czech. Mar
——— sercem ie-		Służyć Bogu ie-	
dnakiem używać		dnako w szczęściu	
Boga ———	Skarga	i w nieszczęściu.	Skarga
——— śmierć każdą		Trzymaią wszyscy	
iednaką sprawce-		zgodnie i iednako	Perod. Hier
dliwemu, mówi Pi-		ze ieszcze iednako.	Skarga
smo ś. ———	Skarga	Jednakości, i, z. z	
——— stan ———	Grzg. z Żar	/: iednakowości,	
——— ubiór ———	Szafarz	iednostaynośći,	
wyobrażeniem mowy iednakiem		równości, niepod-	
przymowai co wszyscy po-	Skarga	mienności :/	
wni iednaky ———	Skarga	Nie był nigdy	
Jednako mysl /:		w iednakim sta-	
iednakowo, równie		nie i iednakości	Grzg. z Żar
niepodmiennie :/		Jednakości nauki.	Bezin
Illi jednako ———	Voltiggi	Jednakotrzymałości, i, z, z /: iednostaynośći :/	Mgcr
Był iednako śmiałe-		Jednakowo przyst	
go serca ———	Bazyl. Lib	/: iednakoustawiczności, i, z /: iednostaynośći :/	Mgcr
Dadź zwycięstwo		Mieć się iednakowo	Skarga
iednakoż Tobie,		Rozumieć iednakowo	Czart. Adam
albo z małym		Jednakowości, i, z. z	
ludem, albo z		/: iednakości :/	
wielkim ———	Skarga	Rodzi tęsknicę	
Płacą dobremu i		tamo iednakowość	Birk
złemu iednako.	Petr Sek	Jednakowości użyła	Kopcz
Przewinieni iednako	Petr Sek	——— profesyi	Bezi. 1607
Sędzą nieuszczęsny			
iednako			

Jednakowy, á, é przym
/: jednaki; serce jednakowe ze miat dawnych Skarga
Stawił się jednakowym. Bezm
Skutki jednakowé
sprawiają przyczy-
ny jednakowe — Wiesiołow
Jednakuchny, á, é przym Spostr pisania pięknal jednakowy. Wuch.
natężeniu jednakiego.
Gwichty jednakuchné Bezi 156
Jednakuszki, á, é przym
nat: /: zupełnie jed-
nakowy:/ — Gostom
Jednakusieńki, á, é przy
natężeniu /: zupełnie
jednakowy:/
Nowa jednakusieńka Moskor
Jednanié, a, n. n /: godzé-
nié, umowa:/
Jednanié między Nim. Druzb
Łagodny w jednaniu Ossol. Joz
Nu nie będzie z wszy-
stkiego jednania- Skarga
Uchodzić ich jedna-
niém — — Bielsk. Kar
Jedniuchny, á, é przym
/: jeden tylko:/

Świadectwo je-
dnicznè — Cechow. Mk
1. Jedno, w rodz. nij.
pusz. jeden /:
toż samo:/
Jedno mówić Skarga
— rozumieć Skarga
2. Jedno — drugie
/: to — owo:/
Jedno miną,
drugie zwinął. Skarga
Jedno ssaca a
drugie do lasa
przyść — Wojna
3. Jedno /: tylko/
Nidokąd się nie
uciekły, jedno
do Boga — Dambr
Nie zgodny jestém
na nie, jedno na
modlitwę — Skarga
Nie rzekła więc-
zy, jedno to — Skarga
Nigdzież się nie
rodzimy, jedno
do niego — Skarga
Przypatrz się
jedno dobre — Bielsk

128

Jednobarwny, á, é przym
/: iedney barwy :/
Noszą suknie iednobarwne — — Rexm

Jednoboczny, á, é przym
/: z iednego boku :/
Brat iednoboczny — Cz. Sad

Jednobrzmiący, á, é przym
/: iednakowego brzmienia :/
Niech się głos iednobrzmiący po sobie nie schodzi — Dmoch

Jednobytność, ści, r. ż /:
spółistność :/
Jednobytność natury Bożkiey z ludzką — Wawrz. Przyp.

Jednobytny, á, é przym
/: spółistotny :/
Bóg iednobytny — Wawrz. z Brus.

Jednochoda, y, rz /:

Solutaris inessus, ius. m.
Mollis alterno cursum explicatu glomeratio. Plin
Fr. L'amble
Koń chodzi iednochodą. Equus tolutim carpit iter sum. Plin
Cheval va l'amble Papr. Bar.
Jedzie iednochodą tolutim incedit Varro. Lucil — Knap
2. Na iednochody /: prędko :/
Szli z wozdźiem na iednochody — Chrosc.
3. Zbit go z jednochody /: przeszkodził pomyślnemu szczęściu stanowi, prosperum ejus rerum suę cursum impedivit :/ — Knap

1. Jednochodniczek, niczka, im. zdrob. iednochodnika
Przeiechdżać się na iednochodniczku — Rey
2. Jednochodniczek /: pobudka, podnieta :/

Przyst Do dobrego bracia o kłusaka, a do złego iednochodniczek, iak tu był ——— Rysiń

Jednochodnik, a, r. m /: koń szerszé kroki czyni od stępaka, i nie tak łagodnie nosi:/ Tolutarius equus, vel tolutaris. Plin Gradarius equus, i, m. Semichevał qui va l'amble. Jeździć na iednochodniku Ulmasc: Wtoczyła umarłego na swego iednochodnika. Birk

Jednochodzik mały Zmudzinel knap

Jednochwilowy, á, é przym /: iedną chwilę trwaiący/ Bezim

Jednociągły, á, é przym /: łączący się nieprzerwanym ciągiem:/ Łańcuch iednociągły przyrodzenia ——— Ulniel

Jednocienny, á, é przym /: rzucaiący cień w iedną stronę:/ Mieszkańcy iednocienni Snad Jan

* Jednostwo, a, r. n /: zjednoczenié:/ Tu o władzę ~~iednostwa~~ zwierzchności i iednostwa lub oddziału idzie ——— Smotrz

Jednoczesnosć, i, r. ż /: w Łacinie Jednoczesność ciał i obrazów Przezyt

Jednoczesny, á, é przym /: iednego czasu, równiemiczny/ contemporaneus, ea, um Gell ——— Mączyn

Jednoczesny w Łacinie simultaneus Cuncta, obrazy iednoczesné Przezyt

Jednoczny, á, é przym /: zjednoczony:/ Mocą iednoczną bronić RP ——— Bezi 1587

Jednoczuyny, á, é przym /: iednoczuiący:/ sympathicus, a, um, sympathique:/ Wzruszénié staie się iednoczuynem miłością mową i słuchaczami ——— Łobocka

Jednoczyć st. czech /: łączyć w iedno:/ Cnota ich iednoczy miłość bratersko iednoczy wiara mysłem przedziełané Osmalid Siły swoie iednoczą Bezim Stado iednoczyć Gawiń ~~Umysły~~

2. Jednoczyć /: godzić:/

Jednoczyć kogo z kim — Skarga
— niezgody — Obodzin
— różnicą — Biels. Kar
— umysły roz- Olsk. Jak
różnione —
Jednoczyć się z kim zaimk. Skarga
/: łączyć się w jedno:/
Człowiek jednoczy się
i spaia w jedno ciało
i krew z żoną — Skarga
Jednoczyć się ciałem,
a myślą i sercem
rozłączać — Skarga
Jednoczyć się z Bogiem sercem i myślą temi
Jednoczyciel, a, r. m. /: łą- Bezim
czący w jedno:/ —
Jednoczycielka, i, r. ż. /:
jednoczącá w jedno:/ — Bezim
Jednodniowy, á, é przym
/: trwaiący jeden dzień:/
Czas jednodniowy — Osol Joz
Obowanie — é — Pobocka
Post — — y — Greg. z Zar
Roskosz — á — Greg z Zar
Widowisko — é — Pobocka
Jednodworzec wora, r. m
/: w Rossyi imię jedno-
dworców nosi klassa
ludzi, maiąca podo-
bieństwo do bojarow
w Litwie, powszech-
nego
czego stanu między
szlachtą a chło-
pami / — Czac Zad
Jednodzienny, á
é przym /: jedno-
dniowy:/
Czas jednodzienny — Dyplic
Gorączka jedno-
dzienná, tn-
gielská, ephe-
mera maligna
Britannica — Soczyn
Kwiat jednodzienny Limor
Przygotowanie
jednodzienne — Aleksandr
Robaczek jedno-
dzienny hemerobion Knap
Robota jednodzienna Litow
Jednodzierż, a, r. m
/: jednodzierca, sam
jeden dzierżący
państwo:/ samodzierca:/
Sam tylko jedno-
dzierż i niewolnicy Staszic
Jednodzierztwo, a,
r. n /: monarchia Bezim
Jednodźwięczny, a
é. pnym /: wydaią-
cy dźwięk jeden:/

Wymowa iednodźwięczna Pobor. Sta
Iednogłośnie przyst /: iednym głosem :/
Uchwalić co iednogłośnie Sapieh. Kaz
Iednogłośności, i, z /: zgodności głosów, vczyli zdań, pa ie- dno :/
Stanowić co iednogło- snością ——— Bezim
Wyniesiony byt na u- rząd przez iednogłośność Niemcew
2. Iednogłośność /: iedno brzmienie głosu, unus vocis tenor. Ac. Rytm. monotonie s. t
Stanowić co iednogłośnością — Sapieh. Kas
Uniknąć tęsknéy iedno- głośności —— Pobor. Sta
Iednogłośny, á, é przym /: zgodny w iednych głosach czyli zdaniach :/
Świadectwo iednogłośne dadź komu z czynow Bezim
Wykrzyknienie iedno- głośne —— Bezim
2. Iednogłośny /: wydaią- cy iedno brzmienie, quod uno tenore dicitur Po fran, monotone adj

Wymowa iedno- głośna nadná — Bezim
Iednogodzinny, á, é przym /: trwaiący iedną godzinę :/
Praca iednogodzinna X. S. P.
Iednoherbowny, á, é przym /: iedne- go herbu :/
Kroio iednoher- bowna —— Klonow
Iednoięzyczny, á, é przym /: uży- waiący iednego ięzyka :/
Narod iednoięzyczny. Narus
Iednoimienny, á, é przym /: maiący iedno imię :/ — Zawron
Iednoistności, i, z /: iedney istoty :/
Iednoistności sy- na z Oycem — Skarga
2. Iednoistności /: iedności istoty :/
Wyznawać iedno- istność

130

istności Boga — Niceviusz
Jednoistny, á, é przym /: maiący iedną istność :/
Chrystus iednoistny z Oycem — Skarga
Troyca iednoistna Mosko
Jednoistostwo, a, r. n /: iednoistności :/
Jednoistostwo Oyca i Syna — — Skarga
Jednoistotności, i, r. ż /: iednoistność :/ — Pstro Jan
Jednoistotny, á, é przym /: iednoistny :/
Bóg iednoistotny Troyca — — á Skarga Moskor
Jednoktęczny, á, é przym /: iednego kłęcza czyli pręta :/
Staz iednoktęczny Syren
Jednoktykty, á, é przym /: o iednym kłyciu :/
Palec wielki pollex iednoktykty — Knap
Jednokolankowaty, á, é przym /: o iednem kolanku :/

Zdziebło iednokolankowate — Bezim
Jednokolenny, á, é przym /: iednokolankowaty :/ — Bezim
Jednokomorkowy, á, é przym /: o iednym koniu :/ — w wozniey. wiarce
Kolaska iednokonna — Zedr Max
Jednokroć przysł /: iedén raz :/ Czes. iedenkrat. Łac. semel
Nie iednokroć, ale często bito. Szymonow
Jednokrotny, á, é przym /: iedén raz zdarzony :/ Czes. iedenkrat. Łac. semel
Nakaz iednokrotny — Nawarz
Jednokształtny, á, é przym /: iednego kształtu :/ Łac. uniformis, is, e Vit. Srav. uniforme
Cytryny i pomarańcze iednokształtne — Jupezitt
Jednolanny, á, é przym /: maiący iedén tan :/ #
Habit uniforme — Regò
menomontur.

Szlachcic iednotamny Zbyl. Pi
Jednoletni, á, é przym
/: ieden rok trwaiący :/
Roślina iednoletnia. Jundzill
Jednolist, u, y. m /: ziele,
z którego ieden list
na obłużny stopie
obłey z korzonka na-
przód wyrasta, Uni
folium ii, n. Lyrer / Syrex
Jednolitnie przyst /: ulanie
z jednéy sztuki :/
Uczynisz cherubiny ie-
dnolitnie ——— Bud. Szy
Jednolitny, á, é przym
/: ulany z jednéy szlu
ki :/
Cherubin złoty iednolitny Laterna
Jednomaściowy, a, e einfarbig
Jednomyślny, á, é przym
/:
Kobieta iednomyślna — Narusz
Jednomiesny, á, é przym
/: na iednem mieyscu :/
Jednomiesny pokłon Skarga
Jednomiesięczny, á, é przym
/: trwaiący ieden miesiąc :/
Pobyt iego w tych stro-
nach iednomiesięczny. Kollon

Jednomownie przyst
/: iedną mową :/
Uznali wszyscy
iednomownie — Bezim
1. Jednomowność
ści r. ż /: mó-
wienie o iedney
rzeczy w innych
słowach, tau-
tologia, ae f.
2dnt ——— Fredr
2. Jednomowność
/: iednogłośne
zeznanie :/ — Bezim
Jednomowny, á,
é przym /: iedno-
głosny :/
Powieść iednomowna Niesz
Jednomowstwo, a
r. n /: iednomow-
ność :/ ——— Korona
Jednomyślnie,
przyst /: powszech
nie zdanie zgoda :/ Opis #
Obrony zostać
iednomyślnie — Birk

Trzy unanimement. Nden
cinnilitbig i Wth

Jednomyślność, i, r ż
/: powszechna zgoda
zdanie :/
Lat unanimitas. tis. f. Lis
Wybrany został
iednomyślnością — Bezim
Jednomyślny, á, é przym
/: iedno myślący :/
Jednomyślny z mim Sturga
Brata iednomyślną
zamięszywać — Sturga
A Jednonios, a, r. m /: sam
ieden niosący :/ — Chrosc
Jednonogi, á, é przym /:
o iedney nodze :/
Stół iednonogi, Mo-
nopodium ii, n. —
Plin — — Knap
Jednooeznik, a, r. m /:
mniemy iedno oko
Cyklop :/
Jednooeznik Eurymus Kras. Jon.
Jednook, a, r. m /: z jed-
nem okiem :/
Polifem Cyklop — Ctwin. Ziel
Jednooki, á, é przym
/: z iednem okiem,
monoculus, a, um
Plaut :/
Byt iednookim — Paprocz. Bart
Lat unanimis, is, e
Fran unanime Niem einmüthig

Urodzić się z
dnookim — Birk
Jednookiemy Einmal
d, é przym
/: z jednem okiem :/
Huta iednookiemu Jony.
Jednoprzytny, á, é
przym /: o iednym
przycie :/
Slaz iednoprzytny Syren.
Jednorádek, rádka
r m /: rodzáy
sukni :/ — Bezim
Jednoraki, á, é
przym /: iednego
gátunku :/ — Bezim
Jednoramienny
á, é przym /:
o iednem ramie-
niu :/
Dźwignia iedno-
ramienna — Stube
1. Jednorączny, á, é
przym /: o iednéy
ręce :/
Lat unimanus, a, um Liv
Łopatka iednorą-
ná — Heiman
2 Jednorączny /: uni-
manus Liv Jednoraki

Jednorzki, iego r. m /: maiący iedną rękę, unimanus, i, m. Liv :/
Bronii iednorzecznego
1. Jednoreczny á, é przym /: maiący rękę iedną :/
Dziatki iednoreczne.
2. Jednoreczny /: trwaiący rok iedén
Panowanie iednoreczne
Podatek ——— y.
Roślina ——— á
Starań iednoreczných owoce ——— ,
Jednorodność, i, r. z. /: złożenie z części iednéy materyi :/
Jednorodności istot—
2. Jednorodność /: pochód z iednego rzutu :/
Skoiarzył nas Alexander Cesarz przy—rzeczonem iednorodności Stawiczańskiey rzuzepem ———
1. Jednorodny, á, é przym /: iednorodzony, idymad :/

Bud. Szy
Leop. Jan
Niemcewicz
Wybicki
Jundziłł
Sniad. Jan
Jaskie. Jan
Woronicz

Byt iednorodnym zyniém Oyca — Bóg iednorodny. Corka iednorodna /: iedynaczka :/ Syn ——— y.
2. Jednorodny /: iednéy natury, iednego rodzaiu :/
Homogeneus, ea, um. Homogène.
Części ciała iednorodne partes corporis homogenee ———
Istota iednorodna.
Liczba iednorodna pun. Liczba
Jednorodzica, y r. m /: iednego z tym rodu :/ —
Jednorodzic, ca r. m /: iednorodzica :/
Jednorodzic Bóg według Bóg
Jednorodzony, á, é przym /: iednorodny :/ Jednorodzonego, u, r. m /: rodzaiu armat polowych

Sharga
Sharga
Bud. Szy
Sharga
Sniad. Kon
Sniad. Kon
Stryik
Bryzna
Beatson

polowych z stożkowémi komorami, od herbu wynalazcy ich Szmwatowa tak zwane / ——— Jakub

Przetopić kuzat armaty na iednorogi. Komar Ján

Jednorogi exterofuntowé, dwunastofuntowé ——— Jenke

Jednorogi, á, é przym. / o iednym rogu, unicornis, m. f. né. n Plin.

Zwierz iednorogi — Koch. Ján

Jednorowny, á, é przym. / iedney równości /

Bóg w Trójcy iednorowny. Lubom. Ska

Jednorożcowy, á, é przym. / iednorożca /

Cielętá iednorożcowé / roch ——— y

Róg ——— y, á

Siła ———

Jednorożec, żcia / Dziś płód iednorożca /

Malunkowé iednorożcizna ——— Birlow

Jednorożec, żca / m. / zwierz o iednym rogu

rogu rhinoceros

ontis. m. Lucil Bud. Szy

Jednorożca, ych. m. / iedynowładzca / Pilchow

1. Jedność, ści. ż. / miara porównywania wielkości / ——— Czech. Joz

2. Jedność / zjednoczénié / Przywodzić w jedność Pogaią się Czechowie i Polacy jednością języka mieszkać, mieć krwi bliskość, znosić przyrodzoney Skupić ludzi w jedność ——— Skarga Utwierdzać i zatrzymywać Zebrać ludzi Skarga ludzi w jedności zgodzie rozproszonych Skarga do jedności ——— Skarga

Jedność chrześciańska.

Kwitnąć w jedności Chrześciańskiey, Skarga Odpadli od jedności S. Fenke Wrócila się Bud. w jedności Chrześciańska ——— Skarga Jedność ducha zachować we związku pokoiu Skarga

Pożyć, żnęć, żnął, żnęła, żnęło, żnęli, żnęły, żnęli, żnęły, żnęli, żnęły

Odstępuie kogo od Kościoła Katolickiego Skarga

Jednośći kościoła

Dzielić się od iedności kościelnéy — Skarga

Oderwać się od iedności kościelnéy — Skarga

Odstąpić, odiedynąć Kościelney Lewicz

Odłączyć się od iedności kościelnéy — Skarga

Odszczepić się od iedności kościoła — Skarga

Oderwać się od iedności Kościoła Skarga

Spoić się w iedność kościoła — Skarga

Trzymać się iedności kościelnéy Lewicz

Odrzucać się z iedności kościoła — Wujek

Wykluć kogo z iedności Kościelney Skarga

Wyłączeni niebacznie od iedności kościelnéy — Herbest Den

Wrocić się do iedności kościelnéy Skarga

Zachować kościół w iedności — Kromer

Żyć w iedności kościoła — Skarga

Iednośći potrzeby ostrobiata Jedność Religiy — Nawasz

Odpaśdź od iedności Religii — Skarga

Iedność wiary Odrzucać się od iedności wiary

Jedność Troycy Przeczny Powod Hus

Chrystus w iedności Troycy S. króluie Bóg prawy z Oyćem i z Duchem S. — Skarga

Jedność wiary Skarga

3 Jednośći / zgoda iednomyślności /

Bydź z kim w iedności — Skarga

Kwitnie bractwa iedność Skarga

Mieć iedności Skarga

Odrywać się od iedności — Skarga

Odwodzić kogo od iedności — Skarga

Potężne Państwo w iedności — Narusz

Przestrzegać iedności Skarga

Przychylny do iedności — Dubowicz

Pozywodzić w iedność i zgodę nachylonych do iedności — Petr. Jeb

Rozrywać iedność Skarga

Sprzeczać się iedności Skarga

Sprzeczać się iedności i miłością Wujek

Targać iedności niezgodą — Skarga

Tęsknić do zgodności i zgody
Spory ieden z drugim
Vmacniać iedność
Vtwierdzać kogo w iedności i zgodzie
Zachować między sobą iedność
Zakłócić iedność w rzeczach
Zamiłować iedność
wspólną
Zostawać w zgodzie
Zaszczepiać iedność
umysłów
Zebrać w iedności rozmnożyć
Zrywać iedność
Żyć w iedności
Jednosetny, á, é przym
/: zamykaiący iedność :/
Daty ziarna owoc iednosetny
Jednostownie przysł
/: iednozgodnie :/
Jednostowny, á, é przym
/: iednomyślny :/
Zgoda iednostowna
2. Jednostowny /: zgadzaiący się co do słowa :/
Jednostáynie przysł
/: iednozgodnie :/

Stargard
Starga
Skarga
Skarga
Dubiewski
Skarga
Skarga
Sniad. Xsz
Sniad. Xsz
Skarga
Vrsiel
Naruszewicz
Stanisł. Aug.
Bezm.

Jednostáynie obrał go lud wszystek na stolicę Biskupią
— oświadczać
— oznáymiáć to z wielu mieysc
— pochwalili powieść
— wymawiać się poczęli
— uznali wszyscy
— zeznawáią
1. Jednostáynosć się r. ż /: niedomieniość :/
Są zbroszę to wszyskami, jednostáynosć, vzgarda i sytość
Nasyca zbytecznie ale 2. Jednostáynosć /: zgodność :/
Jednaszáczynność wszystkich stanow
3. Jednostaynosć umysłu, nie przebieranie, albo niebrakowanie nikem indefferencya

Skarga
Skarga
Skarga
Narusz
Bazyl. Xsz
Niemcewicz
Lambert
Skarga
Krasicki
Piotrowicz Xsz
Jednostáynosć Krasicki Xsz
Drobz
Skarga

1. Jednostáyny, á, é przym. /: niedomienny :/
Bieg iednostáyny — Sniad. Jan
Cierpliwość iednostáyną zachowáć — Skarga
Głos iednostáyny — Radz. Bud.
Kośćioł iednostáyny w nauce — Malec
Uczucia iednostáyné przywiązania i uszanowania — Petre Jgn.

2. Jednostáyny /: iednozgodny :/
Głosy iednostáynémi obrali go krolem. Skarga
Mniemanie wszystkich iednostáyné. Skarga
Usty iednostáynémi zalecaią to — Wuiek
Usty iednostáynému zgadzaią się — Bud. Szy
Zezwoleniem iednostáynem — Bazylik
Jednostka, i, r. ż. /: liczba poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ wszystko iedyncznym umysłem — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zniosły — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zachowáć — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zaleca — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zgadza — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zezwolenie — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zniosły — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zachowáć — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zaleca — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zgadza — Dzierzg
poiedyncza tylko zamykaiąca ilości :/ zezwolenie — Dzierzg

Jako dziesiątki składaią się z jednostek tak sta. składaią się z dziesiątków — Gawron
Dziesięć iednostek trzeba na iedén dziesiątek — Gawron

Jednostopny, á, é przym /: zamykaiący iedną stopę :/
Pyt iednostopny. — Dekur.

Jednostronność i, r. ż /: przychylanie się do iednéy strony, stronnictwo :/
Jednostronności sędziego — Dzierzg

1. Jednostronny, á, é przym /: bezdzięczny po iednéy stronie :/
Kąty iednostronné są równé — Gawron

2. Jednostronny /: przychylny ie dnéy stronie :/
Sędziowa z jednostronnych świadków z nay-większą pilnością wyprowadzane bydź mogą — Szyma Jozef

Jednostrzyżka, i, r. ż /: wełna z jednego owcy strzyżenia: Klud

Jednoszyby, á, é przym /: szybujący jednym ciągiem:/

Jednoszyby bez orła. Kniaź

Jednoszyzny, á, é przym /: z jednego szczepu:/

Rodzina jednoszczepná ——— Woroniá

Jednota, y, r. ż /: jedności, zjednoczénie:/ Po czes jednota.

Jednotę ciała duchownego rozruszyć Bud. Szy

Jednota nauki ——— Kościoła

——— państwa Bud. Szy

——— wybranych Bożych, podobna jest jedności Bożkiey Oyca, Syna i Ducha Swętego Petr Skł

Jednotchnący, á, é przym /: jednym duchem tchnący, jedną myśl maiący:/ Frol. Mazy

Jednotliwy, á, é przym /: znaczący bycie lub robienie czego jeden raz, singularis, is, e:/ Kopiczyn

Słowa jednotliwe np. dadź, brać, mieć, bydź, iesdź, pić —— Kopcz

Przedmiot jednotliwy —— Porosl. Sta

Jednotnik, a, r. m /: istota szczególna. każdego gatunku, individuum, i, n Cii —— Cyanki

Jednotny, á, é przym /: jednoczący, wcielający w jedno:/

Zgoda jednotna Gilow

Jednoton, u, r. m /: jedno brzmienie:/

Niech jednotonem wdzięczę

wdzięczę

wieksze paryste nie
nudzą ——, —— Dmoch

Jednotonność, ści. ż.
/: iednobrzmienność :/ Bezim

Jednotonowy, á, é przym
/: wydający ieden ton
iednobrzmiący :/

Brzmienie iednotonowe Swiad. Jan

Jednotroyny, á, é przym
/: ieden w Troycy :/

Bog iednotroyny — Birkow
Jednotwórca, y, r. z /: iednotworca nazywy x-
Jednourodzony, a, e przym sky Boy. Monwid
/: iednorodny, iedno
rodzony :/

Syn iednourodzony. Bialobr

Jednostnie wzyst /:
iednémi ustami :/ Zygrow

Jednowiekowy, á, é przym
/: iednego wieku ży-
iący :/ —— Bezim

Jednowieczorny, á, é
przym /: trwaiący
ieden wieczor :/

Zabawy iednowieczorne Sam. Warc

Jednowierca, y, r. m
/: iedno wierzący, wy-
znawca iednéy wiary / Nurusz

Jednowierstwo
a, r. n /: wiérze-
nie w iedno
wyznawanie
iednéy wiary :/
Zgody ich iedno-
wierstwo —— Bezim

Jednowładny, á,
é przym /: mo-
narchiczny, iedno
władzki, iedyno
władny :/

Władza Seymu
iednowładná — Kollont

Jednowładzca, y, r. m
/: samowładzca,
monarcha :/

Jednowładzca
Narodu —— Stryik

Jednowładzki, á, é
przym /: iednowła
dny, monarchicz
ny :/

Rzsło iednowładzki Kocial. Laz

Jednowładztwo
a, r. n /: samowładz
two, monarchia
iedynowładztwo :/

Obszesáł prawami
iednowładztwo — Lemka

Jednowolny, ów, dziś mnog
/: kacerze w siebnym wie-
ku wyznający iedna
wolą w Chrystusie,
ium. Monotelita, arum, m. pl Skarga
Jednowzględny, á, é, przym
/: w jednym względzie :/
Interes iednowzględny Sam. Wor
Jednozęby, á, é przym /
/: maiący ząb iedén :/
Baba iednozęba — Rarusz
Jednożeniec, ńca, r. m
/: który tylko iedną żonę
poślubił, monogamus,
i, m. Hier — Knap
Jednożenny, á, é przym
/: raz iedén żeniący się :/ Linde
Jednożenny człowiek Sibran
Jednożeństwo tu ma fragesami niżej
Jednozgodnie przysł:
z jedną zgodnością :/
Potwierdzá to wielu
iednozgodnie — Bezim
Jednozgodność, ści, r. ż
/: zgadzanie się na
iedno :/
Nayrzadziey znaleść
iednozgodność — Sam. Wor

Jednozgodny, á, é
przym /: maiący
iedną zgodność :/
Nauka iednozgodna Bez 1575
Jednożeństwo, a
r. n /: niepowto-
rzone małżeństwo :/
Kwitnęło ieszcze
iednożeństwo
między pogańskimi Rzymiany Skarga
Jednogłoskowy
á, é przym /:
z iedney zgłoski
złożony :/
Monosyllabus,
a, um. plin
Monosyllabe
Wyraz iednozgło-
skowy — Kopec
Jednoznaczny, á,
é, przym /: ma-
iący iedno zna-
czenie /: znaczący iedno rzecz :/
Synonymus, a, um
Synonyme
Wyraz iednoznaczny Kopec
rp. Słońce
Jednożonaty, á, é
przym /: który raz
się tylko żenił :/ Herbest Bez

Jednozony, ego, r. m. /
jednożeniec: / ——— Knap
Jednozowny, á, e przym.
/: jednego zwania się
imienia: /
Stryjt Cyczyznie dom
Fabiuszow sam przez
się jednozownym or-
szakiem ——— Papr. War
Jedny, á, e przym /: zadalny: / Knap
Jednyłki, á, e przym /: równy: / Knap
Opony wszystkie jednył
kie byty ——— Leopol
Jędrnić, st. cz. nok /: czy-
nić jędrnym, krzepić /
Jędrni ciało z gorzka
detniego wina cierpnąć Skarz
Jędrnieć, st. nii. nek /: sta-
wać się jędrnym, krzep-
kim, w znaczeniu
właściwem i przenoś-
nem /
Członki jędrnieią ——— Zebr. Jak
Nasiona wschodzące
ku słońcu wystawio-
ne jędrnieią ——— Wyso Izy
Sylen coraz w swych
latach jędrnieie ——— Zebr. Jak
Wiara jędrnieie ——— Zacius

Jędrnieiący, á, e
imi cz. teraz. sta
wa jędrnieć
Jędrnieiące duchy
/: spiritus vitales /
ostygnąć muszą Hrabtow
Jędrność, ci, r. ż
/: czerstwość, krzep-
kość, świeżość
w znaczeniu wła
ściwem i przenoś-
nem / Vigor, oris. m
Mają owoce jędr-
ności ——— Kras. Jgn
Nie traci jędr-
ności drzewo ——— Chrzest
Jędrność affektu
nabożnego, ——— Zyzna
——— myśli ——— Dmoch
——— wyrazów ——— Dmoch
Jędrny, á, e przym Bogust.
/: czerstwy, krzepki,
świeży w znacze-
niu właściwem i przenoś. /
Vigens Horat.
Członki jędrnemi ——— Pam. Dmoch
Dziąsła jędrne. Jundzill
Głowa jędrna ——— Bezum
Grab ——— y ——— Jakub. Wil
Język ——— y ——— Woronicz
Myśl ——— á ——— Czart. Ad
Pamięć ——— á ——— Matkow

Roższczki ędrné — Birk
Starzec ędrny — Dmoch
Twarz — á — Kras. Ign
Uwaga — á — Czart. Ad

Jędrzey, ia m. kr. mgz
/: Andrzey, Andreas :/

Jędrzeiow, ego i. S. m
Jędrzeiowinny m. lit. mn. ędzeń
narodzenia Jędrzeia

Jędrzeiowski, á, é przyp
/:
Opat Jędrzeiowski — Przedbork

Jędrzeć, st. nik. ndz
/: ędrnieć :/
Młódź ędrzenie — Trotz

Jędrzyć, st. cz. ndk /:
ędrnym czynić,
ędrnić :/
Smacznego puhar
wina, słodkotłoczną
ędrzy. rosą — Kras. Ign

Jędrny, á, é przym /:
sam ieden, iedyny
szczególny :/
Mysl iedurna — Fryzna
Gwiezdzkę miał iedurną Leopol
Sama iedurna siedzi w domu Herbur. Ign
Smierć sama iedurna
rozłączy mię z tobą. Leopolita

Jedwab, iu, r. no /: przędza
robaczka iedwabnika :/
Daie. Mugom barwę od
iedwabiu — — Petr. Lb

Nawyta czapka
bawełną i dar-
tymi iedwabiem — Orzech
Sieie i wiie roba-
czek iedwab — Skarga
Wyhaftować kwia-
tek iedwabiem. Niemiec
Jedwab czerwony. Bud. Szy
— — dasty. — Orzech
— — iasnoczer-
wony — — Wujek
— — karmazy-
nowy — — Bud. Szy
— — krwawy — Bezin
— — miękki — Krup. Lud
— — modry — Bud. Szy
— — ognistéy
barwy — — Wujek
— — szarlatny Bud. Szy
Przysł Jedźże
iedwab w kiry-
ze bywa iako
i w aksamicie,
a przedaż ten
droższy niż ki-
zayka — — Opal. Bz

Obwiiać wy-
strzępki w je-
dwabie — — Druzb

Jedwabiany, á
é przym /: iedwabny :/
Suknie iedwabiane Paszkowski

Jedwabiarnia, i, r. z.
/: fabryka wykdziel-
nia jedwabna :/ Pam. wor
Jedwabicielny, á, é
przym /: rodzący czyli
wydający jedwab. /
Mowy jedwabicielne Tur. Sam.
Jedwabisty, á, é przym
/:
Przędza jedwabista Sezym
2. Jedwabisty /:
bardzo miękki
pokryty włosem
leżącym w botani
ce sericeus, ea
um :/
Lodyga jedwabista Jundzill
Jedwabnica, y, r. ż.
/: mały robaczek, sie-
jący i wiążący jedwab /: Skarga
2. Jedwabnica /: su-
knia jedwabna, za-
stona :/
Był w użyciu jedwabniey Wirtow
Napoiła tkaniem
ką jedwabnicy ——— Hist. o Damie
Rozwiła ona twarz
z adobną z cienkiey
jedwabney

Pokryta zwierzchnią warstwą jedwabnicy —— Sobol. Hor.
Jedwabnicza żołtogorąca skorupa
jedwabniczek, iczka
im. zdrob jedwabni-
ka
Jedwabniczy, á, é
przym /: jedwabni-
kow :/
Robaczki jedwa-
bnicze —— Czacki Zab
1. Jedwabnik, a, r. m
/: robaczek jedwa-
bny :/ —— ——
2. Jedwabnik /:
ubiór niewieści :/ Magdeb. prawo
3. Jedwabnik
/: prawiący odoto
jedwabiu :/
4. Jedwabnik
/: owłowiek mięk-
ki, zniewieściały :/ Gliszn
Jedwabnikowy, a
e, przym /: jedwa-
bników :/
Kwas jedwabnikowy
/: acidum bombicum :/
znayduie się w
motylach —— Sniad. Fiz.

139

1. Jedwabno, przyst. /: w jedwabie :/
Stroił się iedwabno. Szarow
2. Jedwabno /: ~~mętlic~~ ~~subtelnie~~, ~~prostrzenie~~ delikatnie
Żyć subtelnie, a piśmie iedwabno ___ Koszut. Sta
1. Jedwabny, á, é przym. /: z jedwabiu :/
Barwa iedwabná.
Rzadki panoszą bez iedwabnéy barwy Skarga
Mętlik ___ ny. Bezim
Pończoszki ___ é Petr. Wac
Pośćiel ___ á. Lorencow
Suknia ___ á Skarga
Szata ___ á Skarga
Sznurek ___ y. Ostro
Tkaniny ___ é. Bezim
2. Jedwabny /: iedwabiów :/
Handel iedwabny Petr. Sta
3. Jedwabny /: delikatki, prześliczny :/
Postawa iedwabná Gornicki
Rączki má iedwabné Bezi 1607
Słowa iedwabné niektórych podobné Daryuszowym háy-
danom, które lubo złote, nie-
wolą przynosiły Treb. Mat
Słowa iedwabné niektórzy twa-
tami przyozdabiają ___ Treb. Mat
Przysł. Wiele lu-
dzi woli w nędzy
żyć, niżli umrzeć:
co też potwierdza polska przy-
powieść: lepszy
iest tyczany
żywot, niżli
iedwabná śmierć. Petr. Seb
4. Jedwabné słowki czerwoné,
albo czarné :/ Syren
5. Jedwabny ogon
/: ptaszek iemiołuszka, turdus crista-
tus Klein, mniejszy od kwiczoła :/ Kluk
Jedyczki, a,
im. zdrob. jedyka
/: płeć dzieci
jedyka :/ ___ Josbom
Jedyczka, ia, y n.
/: pan. Jedyka

Jedykuła, y r. ż /: wyraz turecki, więzienie w Konstantynopolu :/
Nayotowáł ci los ciemną jedykułę — Gawalski
Zgnoiony został w nędznych więzieniu jedykule — — Stizien

Jedynaczę, ęcia, im zdrob jedynaka.
Przytulił do piersi kochane jedynaczę — Witow

Jedynaczek, aczka, im zdrobn. jedynaka
Jedynaczek u matki — Skarga

Jedynaczka, aczki, r. ż /: córka jednorodna :/
Była jedynaczką u oyca. Skarga

Jedynak, a, r. m /: syn jednorodzony :/
Piesći bardzo matka swego jedynaka — Bezim

Jedynek, dynka, r. m /: liczba pojedyncza :/

1 Jedynie przys /: rzadko :/ Unice singu la-
laritet ci
Jedynie kierowany opatrznością Bożą te drogi odprawował — — — o to idzie. Skarga Kołłontay
2. Jedynie /: nad wszystko :/
Cenię ten zaszyt jedynie — — Pobocka
Kochać kogo jedynie. Amare aliquem unice. ci. Bezim

1. Jedyniec, yńca r. m /: odyniec :/
Rozkopał ryło korzeń dziki wieprz z lasa, a jedyniec spast iż — W. P.

2 Jedyniec /: samotny :/
Był jedyńcem — Czech. Mar

Jedyność, i, r. ż /: jedyność :/
Jest w jedyności Bóstwo Chrystusa z Bogiem Oyćem — — Rey
Jedynośc urzędu Falisow

Jedynoiestwienny, d, e przym, d, e przym /: iednoistny, iednego iestestwa, iednéy i téyże istoty, consubstantialis :/

Wyznawamy Jezusa Chrystusa, iedynoiestestwennym Bogu — Smotr

Jedynokupstwo, a, r. n /: przedaż towarów od iednego towarów, ktorych handel powinien bydź wolnym :/. Monopolium ii, n. Plin. Monopole s. m. — Skarga

Jedynopanowodztwo na ziemiach, a, r. n /: monarchia, gdzie ieden rządzi nad wszystkimi :/ — Skarga

Jedynosć, i, r. ż /: iednosć, ścisły w iedno związek :/

Jedynosć Bożowa — Skarga

Jedynostwo, a, r. ż /: iednosć :/

Zachowawcie iedynostwo ducha w związku pokoiu — Bud. Szy

Jedynourodzony, d, e przym /: iednourodzony :/ Salinar

Jedynowładnosć, i, r. ż /: iednowładnosć :/

Uginaią się pod iarzmem iedynowładności — Monitor

Jedynowładny, d, e przym /: iednowładny :/

Rząd iedynowładny. Wyrwicz

Jedynowładzca, y, r. ż /: iednowładzca :/

August pierwszy Monarcha, albo iedynowładzca państwa Rzymskiego — Skarga

Udziałał się iedynowładzcą wszystkiey Rusi — Stryjk

b) Jedynowładztwo, a, r. z /: iednowładztwo :/ rząd na woli panuiącego iedynie zasadzony :/ — Skarga

a) Jedynowładczy, d, e przym /: iedynowładny :/ władza iedynowładcza — Kras. Ign

Jedynoprawdziwy, a, e. przym.
/: istotnie prawdziwy :/
Słowa jedynoprawdziwe
Dyboltchi.

Jednorodztwo, a, r. n.
/: jednorodność :/ Clementa

Jedynosłowstwo, a, r. n.
/: gdy się pod jednem
słowem wiele zamyka :/
Skarga

Jedynowolcy, coiu
lix. mnog /: patrz
iednowolcy Nono
telita :/ ——— Dubowicz

Jedynoženstwo, a, r. n
/: iednoženstwo :/ Skarga

1 Jedyny, á, é /: iedno-
rodzony :/
Jęz. Jedini
Corka iedyna Filia
unica. Cic. ——— Skarga
Syn iedyny. Filius
unicus. Cic ——— Skarga

2 Jedyny /: szczególny osobliwy :/
Cel iedyny prac mo-
ich i oczekiwań — Gaz. Lud
Dobroć w nim iedyna Niemcew
Kochanie ma iedyne
u cnocie i pobo-
żności ——— Moskor
Koń do bitwy iedyny Potocka
Nadzieia iedyna — Skarga
Pociecha iedyna.
Solatium unicum Cic. Skarga
Slicznosć iedyna — Klonowa
Uciecha iedyna
w przygodach, na-
uki ——, ——— Skarga
Jedyny w cnestwie Kochan. Pic

Jedza, y, r. ż /:
iedza, comestura
ae, f. Cato.
Esus, ūs, m. Gell. /
Miat chęć do iedzy. Lesiewo Jan
Niepożyteczna do
iedzy mirra — Wujek
Obwiązał się zby-
tnią iedzą ——— Wys. Szy
Pociągał się da-
wnymi chciwości
do iedzy ——— Wys. Szy
Posilać iedzą ciało Białobr
Skromny byt w
jedzy ——— Wys. Szy
Stuży tylko iedzy
a picin brzuch
zwierząt ——— Skryt
b) Zażywać iedzy. Piskor Set
a) Zaostrzać apetyt
ostabiały do iedzy Laterna
Przys. Nietrwam ziedze kiedy dobrze sie
/: jdze, ijdz :/ Eu-
menides, albo
Furie, boginie
piekielne, córki
Acherontu i Nocy.

Było

Było ich trzy: to iest
Alekto, Megera
Tyzyfone, mieszkały
w piekle na udrę-
czenie potępieńców.
Były uzbroione po-
chodniami zapalo-
nemi, a na głowie
zamiast włosow
węże miały. Kiedy
Orestes oszalał,
zabiwszy Klite-
mnestrę matkę
swoię zdawały
mu się Furye w
ubiorze białym:
za to wystawił
im kosciół, przy-
szedłszy do roz-
umu: / ___ Dmoch

Podrzętwiały ięzyk. Kniaź. 2
Sągaią go zewsząd
ięzyk piekła ___ Bezim
Zawyżały uschłe
ięzyk ___ Kossa Ray
Zżymá się ięzyka
wzdętá iadem ___ Koss Jon

Byłé vsbrannemu ięzyczeniu z pieśni Skarga

Ięzyk nieprzełamane Szymon
___ nieprzeparte Klonow
___ nieuznoszone Jenze
___ nieużyte Klonow
___ uschłe Koss. Ray
___ zaiadłe Druzb
___ zażarłe Niemcew

2 Ięzyk / : zgryzo-
ty sumienia : /
Wyrzucał nam
będą drżącé
ięzyk sumienia
dzisieyszą opie-
szałość i przyszłe
nieszczęścia ___ Niemcew

Ieiżenié, a, r. n
/ : używanié ia-
dła, comestio
onis f. / Skarga
Ieienié, iego tylko do poporu
ięzyka
Ieienié wszelky
niestrawny ___ Exod
Chowaią, pomiarkowanie wielkie w ięzyku Margr.
Chowaí miarę w
ieiżeniu ___ Bezi 1570
Milito głos liché
ięzyka ___ Skarga
Niedaleko w ięzyku Kras.
Miel chciwość
ku ieiżeniu ___ Andrzej
Pasek
Odpada chęć do ię-
żenia ___ Hiszp

Posilić się iedzeniem i pićiem	Skarga	Jedzychleb, a r. m. /: iedzący chleb :/	
Powściągliwy w pokarmie	Wossz. Jaz.	Darmo iedzy chlebowie	Witow
Przyniesć iedzenie	Wuiek	Jego drugi przyp	
Rozerwał brzuch zbytniem iedzeniem	Pulgetko	przyim en	
Ugotować iedzenie	Fred. Max	Jegokrólewską i	Cesarską
umarkowanie w iedzeniu i piciu.		Mość /: Jegokrólewską initosc	
Zagrzany iedzeniem zołądek	Niemcow	Jego Majesté Royale et Impériale	
Zginęliśmy iedzeniem naprawić się mamy iedzeniem	Skarga	Położyć chcieć nie tylko maiętnosć, ale i zdrowie przy Jkim.	Szyszkow
Zrzucić chory iedzenie	Bezin.	Jegomość, i, r. m	
Jedzenie liche	Wowg	/: Jegomitosć :/	
——— poniżone	Wuiek	Monsieur	Kopec
——— skromne	Birl		
——— wymyślne	Pismo	Jegomość nadto dobry	Kras. Jgn
——— zbytnie	Skarga	Jegomość, Pan	Skarga
Jedziony, á, é przym /: pożywany :/		Jegomość Xiądz Biskup	Bezin
Baranek iedziony	Wuiek	Jegomościny, á, é przym :/: Jegomości :/	
Chrystus iako ukrzyżowany i iedziony cały w królestwie swoiem trwa	Skarga	Przodek Jegomościny	Niemcow
		Rzeczy — é	Kras. Jgn
		Starannié — é	Kras. Jgn
		Szkatuła — á	Szczani Sect
Jedzony, á, é przym /: iedziony :/	Nazym	Jego Swiątobliwosć /: oyciec	
Błiwosci. Eccelentes les de la Saintete	ordres	V. Papież Wyborzywnie	szczasz Jego Swiąto

1. Jęk, u, r.m /: ięczenie, stękanie :/
Illir. iek — — Stullira
Bity ięki — Szyck
Ciągnąć ięk głęboki z piersi — — Dmoch
Łagodzić ięki — Dmoch
Oddalić ięki z serca Ożeń Lud
Okazuie bole przez ięki i stękania — Bezim
Pędzić dni w płaczu i ękach — Dmoch
Rozlega się ięk — Dmoch
Stękaiąc ięki umieraią — Stryik
Stękaią ięki — Stryik
cyk około siebie. Tydiebam
Ukoić swe ięki — Bezim
gemitus morientium ciram me. Ovid
Uskarzał się na los z cichym ięk-kiem — Naruszewicz
Wydawać smutne ięki Edere gemitus Ovid Dmoch
Wydobywaią się z głębi serca ięki Dmoch
Wyrywa się gwałtem ięk po ięku z piersi — — Dmoch
Wzruszać ękami niebiosa — Dmoch
Wywodzić ięki. Ducere gemitus Virg — Bezim

Zagłuszyty by były ięk nasz błogosławień-stwa tylu ludów — Zaiączek
Znaczą dni w domach naszych żony ękami — Dmoch
Jęk rozpaczy :. Rozdziera mu serce ękami rozpaczy — Zelm
Jęki chrapliwe — ciche — — głębokie, — nieznacznie — przeciągłe Gemitus ingentes dare — smutne — przedzierające — żałośne — Dmoch Dmoch Dmoch

Ogłaszają zgon braci naszych ięk. spisy wieżo wyniosłe świętych Bożych ——

Jękać /: ięczeć :/

Jękać musi niewiasta rodzącá —— ——

Jękliwie przyst /: z jękiem :/

Mowić ięklivie ——

Swiszczy ięklivie ——

Jękliwy, á, é przym /: wydaiący ięki :/

Jękliwi. ze strachu pobledli Brzmienie ięklive ——

Głosem ięklivym odezwać się ——, ——

Łkania ięklivé ——

Serce ięklivé ——

Słowy ięklivemi odpowiedział ——

Jękngć, st czyn. ieonotł. /: wydadź ięki :/

Głosem obumarłym ięknął ——, ——

b) Łódź ięknła pod ogromnym ięzarem ——

a) Królestwo ięknęło w swych zaworach węgielnych ——, ——

Wolności ięknęła ostatnim głosem — Łbert

Woronicz Ziemiá pod nim ięknła —— Dmoch

Ięknąć pod zgonem czym Dichl
Ięknienie, a, z. n /: wydanie ięku :/

Birck

Nie odezwał się iednem ięknieniem Pastor Sek

Bezin
Kosc. Kay

Jękorymy, á, é przym /: elegiacki :/ Karup

Mokrzan
Koch. Pastor
Karpiń

Jękotliwości, i r. ż /: ięknotliwość, zaięknienie się :/

Kras. Jan

Hulewicz
Wrieck

Przeiáć ięknotliwości czyię w mowie —— Bielski Ján

Dmoch

Jeł /: it :/

Jelątko, a, z n /: dziecię ielenia :/ Kniaźn

Albert

Jelca, ielcy liczmnog /: ielcia :/

Dmoch

Ruszał mu po twarzy włosienie ielcie Pastor
Utopił mieczw boku po ielca. Koch Pio
Nazgrzywiał zazat ielcie na stronie Popiel
Jelczeć st. nd nd Bartos

Woronicz

/: masto przekoiet czcie

Dzień VII. 1815

żeie i gnie ___

Jeleń, nia, r. m. / : gatunek zwierzęcia znacznego w naszym kraiu : /

Ilirycy jelin, jeljen, olen ___ ___ ___ Mullus

La Cervus, i, m. Cii

Fr. Cerf

Niem. der Hirsch.

Biegá ieleń po górach po płonínach ___ Birk

Buia w lasach ieleń ___ Dmoch

Nie ciszay / ideniawi rogi ___ Pyjin

Gonic ielenia ___ Skarga

Myska ieleń purty maiąc ___ Kors. Day

Napędzic komu ielenia ___ Bogus Way

Pod rzeki zawidy w gory oczy swoie iako ieleń rogi Dey

Postrzegł ielenie ponad wodą błądzące ___ Jeleń

Pragniemy tego, iako ieleń w gorące Przymowac pobiegł ielenia w gęstwinie ___ Bogus Way

Jonił, ielimy natowac Przybiexał ieleń ___ Skarga

Rzexwił się ieleń chcąc ___

Idem nad brzegami szedł Dmoch

Toczy kark cienki ieleń ___ Kors. Day

Uslyszawał ielenia ___ Minasow

Uyrzał piętna stop ielenia na piasku utkwione ___ ___ Jeleń

Upadł na psy ieleń ___ Kord. Pio

Ustrzegł tbem ieleń ___ Kowal Day

Zaszczwać ielenia ___ Kord. Woj

Zgubiły psy trop ielenia ___ Bogus Way

Przyst. Groźnieysze iest woysko ielenie przy lwie hetmanie, niż woysko lwow przy hetmanie ielieniu ___ Kossut

Jeleń psy lowi cervus canes trahit, quando praeposterum aliquid significamus ___ Mosz

Jeleń brodaty, tragelaphus, ae t. Plin ___ Knap

___ kosmaty. mieniący farbę tarandus. Plin Knap

___ pierzchliwy. Kod. Pior

___ prędkonogi ___ Starow

___ rączy na poskok Kors. Day

___ skrzydłonogi ___ Narusz

___ smukowny. Zwarc

___ wiatronogi ___ Groch. Sta

___ wielki ___ Skarga

___ zamorski, północnych kraiow cervus palmatus Capitoli ___ Knap

1 Jeleni, iá ie, przym /: ielení :/
Cervinus, a, um. Ovid
Mięso ielenie ——— Ieszk
Nogi —— é ——— Starow
Roy —— i ——— Mar. z Urzęd
W botanice

1 Jeleni grzyb /: ielenie
łayka, ielenia bedłka,
ielenia gzibka, taniż
zwłé phallus Linn.
2 Jeleni język, lingua
cervina, phyllitis,
Scolopendria ielenia Ieszk
3 Jeleni koszeń Kreteń-
ski, Seseli Cretaum
tordylium, gordylium Ieszk
4 Jeleni skrzaw /: ke-
monitis :/ ——— Ieszkow
2. Jeleni /: nalszetalt
ielenia :/
Starość ielenia, sene-
ctus cervina Juv. Bezim
Jeleniątko, a, im. zdrob /: młode ielenię :/ Bezim
Jelenica, y, r. ż /: łani
Cerva, ae. f Virg.
Iran Biche: Niem
die Hirschkuh.
Wieszże, kiedy się ro-
dzą ielenice? ——— Radz. Bib

Wykarmiła go
pierśiami swemi
ielenica ——— Stryik
Jelenica młodá — Koszuc
——— młoda — Zbylit. Dia

Jelenię, ielenięcia
im. zdrob /: młody
ielonek :/ — Bezim.
Jelenina, y, r. ż
/: mięso ielenie
Vi jellenina — Mar. z Urzęd
Jeleniołowiec, owca
r. m /: łowiciel
ielení. Illir. je-
leno lovitely — Soulc.
Cervorum venator
Niem der Hirsch
jäger.
Jeleniowy, d, é
przym /: ielení :/
Głowa ieleniowa. Dmoch
Jelenny, d, é przym
/:
Rogala ielemá. Kras. Ign
Jelisty, d, é przym
/: ilisty :/
Zdroy ielisty — Zebr. Jat
Jelitko, a, im. zdrob
ielita /: kila :/ — Mącz
Jelitka ptakow — Rey

1. Jelito, á, lit. n. r. to
/: trzewa wnętrznosci /
Gnity ielita ich — Mnich
Obrastá toy chorobą ie-
lit —, —, — Leopo Jan
Patrzali wieszczko-
we na ielita — Wargoc
Wróżyli przez by-
dlęce ielita — Bezi 1545
Wołaczaí ielito
kiszki, to wnętrz-
ności — — Andrz Koby
Wychodziły mu ieli-
ta aż do kolan — Bez 1611
Wyczytywát ofiar-
nik w bydlęcem
ielicie — Srem b
Wytaziły mu z brzu-
cha ielita — Chwatk
Wypadła mu dusza
z jelity — — Koch. Pio
Wypadły z pięc ielita — Skarga
Wytoczyć komu ielí-
ta z ciała — Kod. Pio
Wywnętrzyły się wszystkie ielita Stryjk
Jelito cielowe — Stonkow
— kątne to wie-
przu, niektórzy do-
rostką zowią — Andrz Koby
— poprzeczne Bezi 1542
— wilcze — Bezim
2 Jelita /: kord
trzy topnie złote
ntożone nakształt
gwiazdy w polu
czerwonem; w
hełmie z korony
pół kozła wyska-
kującego /: — Kuropat
Jelitny, á, é
przym /: ielit. /
Ból ielitny — Andrz Kob
Daricé — é. Siemik
Kleiowatość — á. Ciachow
Klociré — é. Siemik
Robaki — é. Ciachow
Wiatry — é. Andrz Koby
Ielki. Sadz ielkie Bugnow
Jelitowy, á, é
przym /: ielitny: /
Boleść ielitowá Andrz Koby
Rana — á Spiczyn
Jeloneczek, eczka.
im. zdrob ielenia
/: młody ieleń :/
Jeloneczek maleńki Birkow
— wdzięczny Birkow
Jelonek, onka, ym.
/: młody płeć
ielenia

ielenia:/

Jlbiczy' jelinjch, jelinjak, jelinjąc. Cervulus, i, m. Front

Bryká po lesie ielonek — Górni Lud
Rzucili się ogarowie — Dr. Im
na ielonka — Narusz
Wpraw. wołowe ptaky ielonek — Bird
Jelonek białkowy — Starow
mtody —

2. Jelonek /: gatunek chrząszcza, scarabeus Linnaeus:/ — Klub

3. Jelonek /: gatunek bełtki, agaricus esculentus:/ — Klub

Jetwaty, á, é przym /:

Pióra ietwate — Myśliwosz

Jetwizna, y, r. ż /: itowizna:/

Ruszać ietowizny — Zebr. Jak
Jetro ogniec zony Mojżeszowéy — Skarga
Jetzecki, á, é przym /:

Jtzecki:/

Klucz Jetzecki — Przetoc

*Jemielicha, y, r. ż /: gatunek krosty:/ — Syren

Jemiela, y, r. ż

Jemiola pospolita, viscum album, rośnie na brzozach i dębach, iagody iey kwiczołom ulubiony pokarm, a ziarna niestrawione z gnoiem ich, w náy odległeyszé strony roznoszone i rozsiewane bywaią. Prostrzy używaią iagód do robienia lepu — Jundzill

Jemiola dębowa. — Andrz Koby

Jemioło, a, r. n /: iemiola:/

Jemioło zakwita w gałązkach zielonych — Koch. Ann

Jemioło zawsze iest zielone, osobliwie na dębie rosnące — Hercius

Jemiola, y, r. ż /:

Nasmarować prosty iemiołą owrzez — Chelch

Jemiołowy, á, é przym
/: z jemioły :/
Proch iemiołowy — Andrz. Kchy
Jemiołuszka, y, r. ż
/: ptak drozd,
turdus, i, m :/
Kwiercza iemio-
łuchy — — Bezim
Łakome iemio-
łuchy — — Bezm
Jemiołuszka, i, r. ż
/: czubak, ptak
alba turiczot,
szarego, a glinia-
stego pióra :/ — Mlynie ptasz
Jen per pam Jenz
Jena, y, r. ż. /:
2 Jen /: ienoz :/
Jen nie grzy — Bezim
Wienia inhzey w
Witemberyu, ina-
czey w Jenie — Herb. Jan
Jenański, á, é przym
/: z Jeny :/
Gazeta Jenańska Pam. War
Jeńczy, á, é przym
/: niewolniczy :/
Powrozy ieńcze Dmoch
Jendor, a, r. m /:
indyk :/

Jender z podlewz Kors. Kay
Jendyczyć się
st. zaim /: nady-
mać się :/
Powága iegsi- Zrembt
ná indyczy się
1. Jenerał, a, r. m
Jénéral /: wodz
wayska :/ — 1 Starga
2. Jenerał za-
konu /przełożo-
ny nad całym
zakonem :/
Jeneralstwo
a, r. n /: prze-
tożeństwo nad woy-
skiem :/
2. Jeneralstwo
zakonne /: prze-
tożeństwo nad
zakonem :/
Obrony od wszyst-
kich na iene- Szafan
ralstwo —
Jéneralstwo
a, r. n /: jenera-
lstwo :/

Jeniec ieńca /: poymaniec, iźtca pochodzi od igć :/
Pochwyiony ieniec w tarezie — Dmoch
Wypuścić ieńców na wolność — Kalin
Jeniusz, u, z tran génie /: umysł wiec pospolity górnieyszy :/ — Kramow
Patrz Geniusz
Dodawał piękności ięzykowi mocy ieniuszu swoiego — Czacki
Oznaczoną iest wyzatnie cecha ieniuszu w tém dziele Bezim
Wyciągnąć tu przydziwny ieniusz swé pięno — Bezim
Jeniusz rymotworczy Pet. Ska
Jenna, y, i. knz. kobiecé /: Anna :/ — Jabłon
Jeno mysł /: iedno, tylko :/
Jeno brzask — Trembl
Czego ieno pragnęły oczy moie, nie broniłem im — Skarga
Jeno nie krzycie Nie myśli o niczém, ieno nabić miech swóy — Schlichcy X. J.
Na tém ieno zyść mieli Wspomniy ieno sobie — Białobr Orzech Sta
Jenochodnik /: equus gradarius eus — Zelter Valachus.
Jenokolwiek krzesz ięnokolwiek wpuści na nadzieię tego swiata, każdy się omyli — Starow
Imesis wtorznia krokolwiek się ieno spuści
Przebt. co ieno-kolwiek miał zamiast cokolwiek ieno miał — Sawicki
Jeński, á, é przym /: ieńcom służący :/
Pżta ieńskie — Kniaź
Suknia ieńska Vestis captiva Virg — Bezim
Jeniszki, á, é przym /: iedynkie :/ w ieniè Jeńskia, é. przym. Jeniszkie Grzep. Bytty wydanie niemieckie Postylli Lutra Jeńskie — Malecki

Jeństwo, a, r. n /: ięstwo, poymanie, niewola :/
Po długiém ieństwie — Wys. Szy
Obrát dobrowolnie
2
ieństwo — Lesio Jan
Wzięto koniec ich
ieństwo — Wyso Szy
Babilońskie ieństwo. — Wyso Szy

Jenyłki, á, é przym
/: iednyłki, równy :/
kąty, kliny ienyłkie —, — Grzepski

Jen, Jenż, Jenże przym
względny /: ktory, qui, welcher :/
Jenż czes genż
Jenż był na wysokosci, ten się nad nami zmiłuie — Pogalla
Urodził się dla nas syn Boży, ienże tru-
dy ciężkie bezmier- Pusm Dogno

Jeografia, ii, z greck
gê ziemia i graphô opisuię /: opisanie powierzchni
Jeografia fizyczna na nowe sta
Jeograficzny, a, e przym
/: tyczący się jeografii :/ Kopcz
Atlas jeograficzny — Sniad Jan
Długosc jeograficzna — Sniad Jan
Karta — á Sniad Jan

Położenie — é Sniad. Jan
Szerokosci — á Sniad Jan
mieysc
Jeometra głębokości — Sniad Jan
Jeometrya, yi
v. z, z greckiego
gê ziemia, i
métron, miara
/: nauka. podaią
cá sposoby mie-
rzenia rozwiązto
ści nauka mier
zą :/
Jeometryá mierniczá — Chrzęstow
rysowi — Zubrzyd. Joz
rysun-
kowá. Jeome-
trie descriptive — Sniad Jan
Jeometryczny, á,
é przym /: tycza
cy się jeometryi :/
Proporcya jeome-
tryczná — Czech Joz
Stosunek jeom-
tryczny, ratio
geometrica — Czech Joz

Jer, a, r. m /: ptasi
szarego a iełowa
tego pióra :/ — Mysliw. ptastwa
Jera, y, r. z /: ninfa
morska Jacra, ae. f
Homer. Iliad :/ — Dmoch

Jeografia fizyczna i matematyczna / Ziemia iest
bryłą pewney postaci i rozległości ruszaiącą
się w przestrzeni świata, oblaną morzem
i powietrzem, należącą do słońca, wystawio-
ną na odmiany światła i ciepła, na działa-
nie wszystkich sił rozrzuconych po naturze,
które ley dosięgnąć mogą: zgoła iest pla-
cem rozlicznych fenomenów przyrodzo-
nych, wynikaiących z iey położenia, biegu
i z sił, od innych ciał niebieskich na nię
wywieranych; i w takim widoku uważana,
daie początek nauce zwaney Jeografią
fizyczną i matematyczną: matema-
tyczną dla tego, że rachunek, wymiar
rozmaite z sobą i nawet cała sztuka
poznawania skutków przyrodzonych
tu zachodzących, czerpa dla i wydobywa
z początków Jeometryi; przez którą
rozumiemy wszystkie razem wzięte
części Matematyki części — Świad Jan

Jeografia polityczna

2. Jeremiasz /: męczennik w Cezarei pod Ma-
tymínem 16. Lutego :/ —— Nicovius.

3. Jeremiasz /: mnich męczennik w Kordubie
7. Czerwca :/ ——, —— Nicovius.

4. Jeremiasz /: męczennik w Kordubie 15
Września :/ ——, —— Nicovius.

~~6~~ roku świata 4034; a od zbudowania Rzymu
roku 823.

Jeremiaszowy, á é przym /: Jeremiaszów
Prorokowo Jeremiaszowé —— Orzech Sta

Jercha, y, r. ż /: ircha :/
Zrobił co z jerchy -
b) Jeroboam, a, r. m /: wo-
iewoda lud :/ król Iz-
raelski: Jeroboam
m. insel. Bibl

a) Jeremiasz, a, r. m /: wiel-
kość Pana :/ Prorok
Jeremias, ae. m. Bibl
Jeroboamici /: odszczepieńcy. Skarga
Jeroboamita, y, r. m /:
będący pod rządem
Jeroboama :/ — Skarga
Jeronim, a, im. bez. mąż
/: Hieronim :/
Jeronim doktor ko-
ścioła Bożego — Skarga
Jerozolima, y, i. s. ż
/: miasto ziemi świę-
tej :/
Lac. Hierosolyma ae
t. Cii Hierosolyma,
orum. n. pl. Dim.
Fr. Jérusalem.
Dobyt Jerozolimy Tytus Knot. Kalet
b) Jerozolimianin, a, i.
rod. m /: mieszka-
niec Jerozolimy :/ Wuiek
a) Jerozolimczyk, a, im. rod.
m /: mieszkaniec
Jerozo-

Jerozolimy :/ — Wuiek
Jerozolimitanin, a,
im. rod. mąż /: mie-
szkaniec Jerozolimy :/ Leopolita
b) Jerozolimski, a, ie
przym /: tyczący się
Jerozolimy :/
Lac. Hierosolymita-
nus, a, um. Fr.
de Jérusalem.
Starsi Jerozolimscy. Wierzbię
Stiszcze — ie Zey
Zbór — i Wierzbię
a) Jerozolimitka, i, im. rod.
ż /: kobieta rodem
z Jerozolimy :/ — Bud. Szy
Jersey, y, i. s. ż /: wyspa Gallicka Owskie
Jerzey /: wyspa An- Skarga
glii około Norman-
dyi Cesarea ae f
/. Jeruzalem Jerozolima
miasto ziemi świętey
nazywało się naprzod
Salem, to iest pokoy,
zbudowane iak mó-
wią od Melchizedе-
cha. Gdy Hebrayczy-
kowie te ziemie po-
siedli, i pokoy tam u-
twierdzili

twierdzili, nazwali
to miasto Jeruzalem,
to iest odziedzictwem
pokoiu. Grecy nie zna-
iący języka Hebray-
skiego, nazywali to
miasto Hierozolima
wywodzące imię od
Hiero kosiot i gór
Solimskich wspomi-
nanych od Homera
w Odyssei X. V.
wiersz 284. /

2. Jeruzalém górné
/: królestwo niebiaskie :/
Oświeć rozumy nasze,
aby nám drogi twoie
do Jeruzalem górné-
go ciężkie nie były Skarga
Jeruzalém wieczne. Skarga
Jeruzalem allegoryczną rozumie kosiot

Jerycho, i. S. n /: miasto
ziemi Swiętey :/
Łac. Hierichus, untis
f. Ż. Jericho Niem
Jericho.

Jerychoński, á, é przym
z Jerychu :/
Lud jerychoński — Prolopow
Miry — ié — Monitor
Róża — á — Wargoc
anastatica Linn

Jerychuntyk, a, im
rod. msz /: rodem
z Jerychuntu :/
Był z obozu Je-
rychuntyków — Bezi 1607
a) Jerychunt, u
i. S. m /Jericho:/ Bezi 1607

Jerzy, ego, im. kn msz
Łac Georgius, ii. m
Fran George
Niem Georgius,
Górge.
Jerzy mięsiennik. Skarga
Przyp Nabożny był koń S. Jerzego. Kyn'ń
Jerzyk, a, im. zdrob
Jerzego — Herb.
2. Jerzyk /: ptaszek
ka kolorem czar-
niawego w sta-
rych murach :/ Zool. nazwy
Jerzyki powietrzne. Antyp. matz
S. Frahuszka Salezy
Jerzyna, y, r. ż
/: roślina wyda-
jąca morwy liście
rubus vulgaris Bezm
Jerzysko, a, im.
zgruliałe Je-
rzego — Bezm

Jesdź, st. iednot. /: używać pokarmu :/ chcyże nimi iedź
Jesdź chleb pracowity Bud. Szy
— masło — Radź. Bib
— miód — Radź. Bib
— obiad — Starow
— pieczenią — Herb. Ben
— rzeczy pieczyste Oczko
— rzeczy rosołowe Oczko
— rzeczy warzyste Oczko
— śniadanie — Starow
— chciwie — Kopiz
— kożenno — Oczko
— miarno — Oczko
— ostownie — Oczko
— smaczne — Starga
— smaczno — Bud. Szy
— smakowito — Pocicy
— ustami chciwemi Symple
— do nasycenia Bud. Szy
— do sytości — Bud. Szy
— o gwiazdzie Rey
— u stołu krolewskiego — Starga
— z mleczniem — Starga
— z obiem — Starga
— z ziemi w pracy Starga

Przyst. Gdzie iedzą, iedz, gdzie robią nie zawodzący — Knap
Jedz chleb, nie spluskasz się — Knap
Jedz co dadzą, rob, co każą. Knap
Kto leniwo je leniwo robi Wojna
kto chce iesdz wiele, niech ie mato: mato bowiem iedzący, medtuża sobie życia ku iedzeniu dłuższemu, przysłowie włoskie Leśniewski
Wstydź się kraść a nie iesdz — Knap
2. Jesdź /: gubić, niszczyć :/
Jeden drugiego iedzie — Bud. Szy
3. Jesdz /: toczyć :/
Drzewo ie drzewo. Krowicki
4. Jesdź rzecz /: zdatność :/
Gotować iesdz — Bezim
Maią iesdz do sytości — Bezi. 1607
Zaprawszał go na iesdz — Bezi. 1626

Jesień, ni, r. ż. / ~~zima~~ jesiona ze dzierad
pyr roku, bydza pomiędzy latem
~~dnia część roku~~
i zimą między latem a
~~zimą~~ / ~~arnus~~)
Illiry jesen, sena
m, jesen, seni f. Stulli
Lat autumnus, i m. Cii
Fr "automne" m. wymawia się
Niem Der Herbst. Autumnus incepit Col.
Nastała jesień. Autumnus incepit Col.
Trawił iesień na
myślistwie — Brzyb.
Jesień blada — Zymin
— błotná
przychodzi — Rey
Zginął pomarły jesieni — Onacgia
— bogatá. Zelin
— chłodná Bezim
— cichá. Zymin
— pięknà, ~~Ur bal~~ automne
— ponura. Zymin
2 Jesień wieku — Kors. Rey
Jesień zronitz ognia
młodosci — — Zebr. Jak
Jesienna, y, r. ż / drzewo
iesionowe: / — Koch. Ant
Jesienny, á, é przym /:
tyczący się iesieni: /
Illir jesènji, jesènski Stulli
Lat autumnalis, is.
é. Cii
Fra Automnal

Niem Herbst.
Czas iesienny — Dmoch
Dészcz — y Radzwiłł
Owoce iesienne Des fruits de automne
Pałczyna — a Hirtow
Pluta — d Zwarda Sam
Jora — d Peramo
Stota — d Niemca
Mucha — á
Automne Zagniotz go
Ci w padach iad
iesienną muchy. Drużbac
Zasiew — y. Kollon
Jesion, u, r. m
drzewo iesionowe: / z Kollon essen nem eschen /
Illir jasen,
Lat Fraxinus, i Fran Frêne
f. Virg
Niem die Esche.
Jesion dorodny. Zwarda Sam
— rozłożysty Narusz
Dzrzewo Fraxinus ornus Frac
Jesionka, i, r. ż
/: Egipcian biały
maiący liście
podobne do drze-
wa iesionowego Syren
Jesionowy, á, é
przym /: iesionowi: /
Drzewo iesionowe Cichc
Las — y. Zebr. Jak

Ilenc Dź
Lin

Jesień ż. r. ż. jedna ze czterech pór roku
będąca między Latem i Zimą.

Ilu jesień jesna m. Jesen jesni z Stulli
Dos Law autumnus i m. Au
Fr. automne m. et f, wymawiá się automne
Niem. der Herbst

Jest piękną pórą dla owoców jesień.
L'automne est la belle saison pour
les fruits

Jest porą umiarkowaną jesień. L'au-
tomne est une saison temperée

Przychodzi jesień ——— Rey
Sprawić jesień na myślistwie ——— Baryt
Zgonił przeszłey jesieni ——— Orzech

Jesień blada — Zymon
—— błotna Rey
—— bogata Pelin
—— chłodna Ser
—— cicha Zymi
—— dżdżysta une automne plu-
vieuse
—— piękna Un
bel automne
—— ponura — Zymon
—— sucha bardzo
Un automne fort sec
—— wietrzna Une
automne venteuse
—— zimna Une au-
tomne froide

Na końcu jesieni Au
commencement de l'au-
tomne

Na początku wiosny. Au commencement de l'automne

Jeden wieku zrodziła ogniá Febr Sat

Jesiostr, a, y. m /: ryba morska

Jesiotr wiślny —

Jesiotrowy, á, é przym /: iesiora :/

Ikra iesiotrowá —

Jesiotrzy, á, e przym /: iesiotrowy :/

Mięso iesiotrze —

Jesiotrzyna, y, r. z /: mięso iesiotra :/ —

Jeśli patrz Jeżeli

Ból wszelaki cielesny, ieśli mały iest znośny ieśli wielki, krótki iest i rychły koniec czyni — / —

Jesli Chrystus Judasza ścierpiał, a czemu ia Blikcynoza znosić nie mam? —

Jesli to má, abe mu na owém schodzi —

Jesli źle: nie maß za co dziękować, ieśli dobrze: Boże bądź zapłacz

Jesli się Żab tak mieny a wż z sosienką i małą wierzbinką będzie? —

Ulan. 1. Dopic. Bezi. 1653 ieśli nie Sowiet

Domi iest. Bezim Ieśli Ferene Bezim Żab Ieśli Vol. Leg. 2. Jeśli: czy: Potrzeba kto Sklarga Jesta ellery mie chaxuią niedostatek Sklarga

Sklarga

Sklarga

Sklarga obalił;

Sklarga

Jeśli: ieśli a: Jeśli powie

Jeślim mówił /: ieśli mowiłem :/ Birt Sklarga

Jeślim co wydarł, Jeślim upatrzył /: ieśli upatrzyłem :/ Sklarga

Jeśliż Bog za nami Jespan, a, y. m Jegomości Pan: /

Jespan Jzora był u mnie Jeśli ego Jegoszinie Jesus Jesusowy, á, é przym /:

Ogrod Jesusowy

1. Jestestwo, a, y. n /: istnosć substantia :/ —

2. Jestestwo /: bytnosć essentia, ac. t

Jestestwienny, á, é przym /: istotny :/

Jestestwo, a, y. n /: istnosć, bytnosć :/

Boz. Żeb pisał iestestwo.

Dac Bog wszem iestestwo i zachowanie —

Stuż Oyczyźnie całem moiem iestestwem —

Jeśli: ieśli a: Jeśli powie

Jeślim mówił /: ieśli mowiłem :/ Birt Sklarga

Jeślim co wydarł, Jeślim upatrzył /: ieśli upatrzyłem :/ wyacam Cuo rako Wnick Sklarga

Jeśliż Bog za nami Jespan, a, y. m Jegomości Pan: / Jeśliż Bog za nami Jespan, a, y. m Grodz: Stroni: Jegomości Pan: / wnick bojaźn mowiłem

Jespan Jzora był u mnie Jeśli ego Jegoszinie Jesus Jesusowy, á, é przym /: Oyniec Dawiowy Jays. Mary Panie Skorz

Ogrod Jesusowy Miaskow

1. Jestestwo, a, y. n /: istnosć substantia :/ — Petr. Żeb

2. Jestestwo /: bytnosć essentia, ac. t Bessiekier

Jestestwienny, á, é przym /: istotny :/ Smotz

Jestestwo, a, y. n /: istnosć, bytnosć :/

Boz. Żeb pisał iestestwo.

Dac Bog wszem iestestwo i zachowanie — Sklarga

Stuż Oyczyźnie całem moiem iestestwem — Skrzet. Wil

Zginęło ich iestestwo iako dym — Skarga

Zrozumieć Boga, iak iest w iestestwie swoiém, nie można — Skarga

Jestestwo rózy — Skarga

— allegoryczne — Dmoch

— nieznane — Kollont

— nieuświadomione — Skarga

— podpadaiące pod zmysły — Sniad Jan

— pośrednie / : mediatum : / — Sniad Fior

— spólne — Skarga

— uroione — Dmoch

Jestność, i, rz / : istność : / Kapczyński słowosłow. Jestny a, e przym / : maiący iestestwo : / — Potr z Gorca / wyraz istność nieprzyp. dziewolągów — Osol. Jo

Jestonka, i, r. ż / : gatunek iabłek : / — nie wiem. Nondum

Wymarzły iestonki — nie zarosły

Zrozumieć, ieństwo, ieństwo, ięstwo / : rozumieć, rozum, rozsądek : / — Zimorow / ij iestow : kopor

Wybawić kogo z jestestwa — Skarga

Wyzwalać duszę z jestestwa diabelskiego — Skarga

Jeszcze przysł / : aż- dotąd : / do tego czasu : / — Stanisław

Czes geste, este.

Oczekania ieszcze nie doniec — Skarga

Do tego ieszcze czasu nasienie iey trwa i dwi- nie we Flandryi — Skarga

Namiętności żyią ieszcze w tobie. — Psalm Seb

Ieszcze daleko do zwątpienia — Kras Ps

Ieszcze nie wiek w tych rzeczach — Dezim

Ieszcze nieprzestarzała — Bokoik

Ieszcze nie dorósł w lata — Kwiatkiew

— nie skończył ofiary — Skarga

— nie swiatło — Borem

— nie uchroniła żałość po zabitych — Bazylik

— pokwiem. nie. Asin. Bokoik

— potłumia żłosu do konia nie chce — Skarga

— smierć za mozem, mówi młody — Skarga

Murmelius drukował w niedoyrzałym wieku ieszcze

tym wieku młodzieńcem — Starow

— ze krwi, ktora z niego ieszcze nie opłynęła — Skarga

Przysł. Jeszcze broda nie urosła, nie wylatuj, jeszcze skrzydła nie urosły — — Knap

Jeszcze to nic, dopiero to początki — Knap

Jeszcze to nie amen. Knap

Jeszcze nie do trzech. Knap

2. Jeszcze dobrze nie dniało — Skarga

Jeszcze /: nad to, przed tego :/

Dał mi jeszcze to zlecenie Bezim

3 Jeszcze /: jeszcze nie :/ czy powrócił Cesarz? — jeszcze.

4 Jeszcze /: już :/ Prowadził Bog do starzu jeszcze z młodości swéj za Katarzyną — Skarga

Z młodu była jeszcze gorącą do modlitwy — Skarga

5. Jeszcze, jeszcze /: jeszcze dalej, jeszcze więcéj :/ Już psy zgubiły trop jelenia, a Król jeszcze i jeszcze — — Bogus. Woy

Mając walizy jeszcze, i jeszcze się bronił — Jelin

Jeszcze nie skończył /: jeszcze nie skończyłem :/

Jeszczes nie przebłagany jeszczes nie użyty? jeszcze

jeszcze jesteś nie przebłagany, jeszcze nie użyty — Bekm Skarga

Jeszczes nie wrócił rany Jeszcze? /: czyliż jeszcze? :/

Jeszcze nie powrócił? — Bezm

Jest /: isty :/ Był do nich st. i usadzon do tańcucha — Buds. Kar

Jstca, yi r. z /: ieniec poymanei :/

Powiadał iżnom o swobodzie — Bialob

Pozenie król iżsie Leopol

Rozwiązuie Bóg iżsie związane Urobel

Wiódł iżsie poymane — — Kuchow

1. Jstka, i, r. z /: Zastane bydź maią iżki w stadach nad klepiskami wysoko, na zboże niedosyć sucho zwiezione — — Khel Karpińs

2. Jstka /: owad maiący iżtery skrzydełka

skrzydełka, z których
tylne bardzo są małe
po przeobrażeniu się
z gąsienicy, ledwo
dzień żyje / bibellula
ephemera Linn / — Klut

Jetowie, ów lud. mnog
/ ludy wyspy Jas, jednej
ze sporad na morzu
Egejskiem, dus Nio
Jetae, ārum m. pl.
plm

Jetro, ścia, ów żony Mojżeszowéy / Skarga
Jstwo, a, r n / : ieństwo
. iętwo, poymanie, nie
wola /
Byt w jętowie w Egipcie — — Antoni z Kap

Jęty, á, é im. ez. przesz
słowa iąć / poymany
prowadzić niewolnika
jęte — — Kromer
Trzymá zakon nas
jęte i poymané — Malec
włożyć w łańcuch
jęte więźnie — Macz.
Zmiłować się nad jętymi Bezim

Jewa, y, im. krz. łobicze
/ : Ewa : /

Języ drugi przypad.
przyimk osobist
os.
Jeymość, i, r. ż
/ pani Madame / Kopcz
Jeymość panna
/ : Mademoiselle Kopcz
Jeymościny, á, é
przym / : Jeymości /
Rzeczy Jeymościne Kopaszisp
/ Jeż, ieża, r. m /
zwierzę wielkości
miernego królika,
pokryte kolcami
koloru siwego / Zoolog
Gen. sto. gen.
Broni się ież wpo-
tami — — Liberpusz
Jest opieka lego-
wiskiem ieżom - Bud. Szy
dWychować ież ie-
ża — — Wuiek
Zwinął się ież w
kłębuszek — — Liberpusz
przysł. kolący Miły ieżu, Porow. Hasz
nie kol. Nie do
korda, panie Horda...
Nie tak kardzie
albo srogo — Rysin

Postać ieża podrzędze. Knap
Jeż ziemski, hystrix, inf. t. Plin — Knap
Jeż morski, echinus marinus ——— Knap
Jeż ziemny, albo naski hermaeus Plin Knap
2. Jeż /: strzátki :/
Nasadzić przekop ieżem albo strzátkami Dzie: 1599
3. Jeż /: herb ież w tłbek zwiniony w polu czerwonem :/ — Kuropat
Jezabella, i, v. f. Jezabella, ozdobnica, stroia /: iazda :/ — Koch. Pl.
Jezdecki, á, é przym /: tyczący się iezdzca :/
Nauka iezdecká ——— Monwid
2. Jezdecki /: rycerski :/
Stan iezdecki, ordo equester ——— Mącz
Jezdeczny, á, é przym /: iezdecki :/
Przemysły iezdeckie Pet. Seb
Jezdnik, a, r. m /: iezdziec :/
Koń pragnął pozbydź z siebie iezdnika — Dubrawius

Jezdno przyst /: konno :/
Jezdno iechać, equo iter ingredi Mącz
Wjechát iezdno w miasto ——— Grzeg. z Pzdr
1. Jezdny, á, e przym /: wierzchowy :/
Chować iezdne konie na stáyni Sowow
2. Jezdny /: konny :/
Boy iezdny — Napolski
Woysko iezdné. Bielow
Zástnicy iezdny Petr. Seb
3 Jezdny /: dobry do iazdy, equita bilis :/
Kray iezdny — Knap
/. Jezdny ego, r. m /: iezdziec :/
Dobry koń iest połowicą zdrowia iezdnego ——— Grzeg. Anon
2. Jezdny /: wiodący drugiego konia próżnego, powodnik :/ — Knap
3. Jezdny /: w szachach, rycerz :/ Koch Jan

Jeździć st. czyt. nd.
1. przenosić się na koniu lub wozie z mieysca iednego na drugie:/
Jeździć komo — Dezim
— poszostno Brathow
— drogą ustron-
ną — Koch. Pio
— łzdem — Zebr. Jak
— skarbniczkiem Wzgorka
— po zboże — Starow
— po kominach
t. i domach Rysin Zb.
Przyp. Dobrze ieździ, ktory dobrze pada
2. Jeździć /: pływać:/
Jeździć po morzu — Zibro. Jak
— w obrzuc Dambr
3. Jeździć /: przewodzić:/
Jeździć na kim — Skarga
Białegłowy ieżdżą na głowie rycerzow, iako na ośle — Starow
Jeździć po kim — Skarga
Łakomstwo po wszystkich głowach ieździ — —
Nogi nie będą tu po głowie ieżdżały Mosbon
4. Jeździć /: nawiedzać:/

Ieździli po ich karkach zarazem ska. Krau

Stowami temi ieżdżie na nás
Jeździec, ieźdźca /: ieżdżący na koniu lub wozie:/ —
Wodny ieździec /: żeglarz:/
Żeglarza na suchém, ieżdża nie poznasz bez tonia mysł —
Jeżdżywać, st. czyt. /: ieżdżić często:/
Na tym koniu ieżdżywał —
Jeż, życa, r n /: płod ieża:/
Wyżowát ież ieżdża —
Jeżeli, ieśli, spełnił warunku
Jeżeli o prawy podcymicie, stoskoszą się to wam wielką umili —

Ieździć, ieżdżę, ieżdżony, ieżdżenie, ieżdżenie, ieżdżenie

Jeżeli masz iakąś cząstkę rozumu. S. Hrabia aliquam partem sensus Ca

Jeżeli — więc /: spóy-
niki naszyste :/
Jeżeli pragniesz
stawy, więc się weź
za szablę albo za
pióro ——
Jeżeli na karcie
jezgarz, a, r. m /: ryba
iazgarz :/
Posowiono iezgarze
drobne przed stuzatym
jezierna, y, r. ż /: miejsce
pod Warszawą stawione
papiernią i poiedynka-
mi :/
Jako młody, choleryk,
wyzwałem go do je-
zierny ——
jezierny, á, é przym /:
iezierny :/
Illir. jezerin, laj. o ——;
Krby iezierny ——
Nurt —— y ——
Trzina —— á ——
Woda —— á
jezierza, y, r. ż /: herb,
w polu czerwonem
trzyż kawalerski;
na nim iastrząb trzy-
maiący w pysku pier-
sień :/ ——
jezierzysko, a, im. zgrub
n. /: brzydkie iezioro :/

Jeżeli spisz á
Sendzisz, jeżeli
Słysz, postępuyesz
jeżeli postępuiesz
bież, idziesz bę-
dziesz przyiść
Si dormis expergi-
sare, si stas
Kollar
si ingrederis
sistere, si currisiedno
advola Ca

Ogarnęły nas
wody i wpyt
jezierzyska —
Pasły się woły
po iezierzyskach
Przypart go na
iezierzyskach
Zawiedli naszych
na iezierzyska.
Jezierzysko błotne
—— lgnące
—— piekielne
Jeziorko, a, im. zdrob
iziora /: maié
iziore :/
Illir jezercsich,
jezerac —
Lainscubus, i, m
Col — — —
Jezioko pełne ro-
kriny ——
Jezierny, á, é
przym /: tyczący
się iezioro :/
Jama iezierná
Ostrowy —— é
Ryby —— é
Woda —— á
Jezioro, a, r. n /:
wielkie miejsce
zalane

Kulig. Mat
Ossim Lud
Soul.
Zebr. Jak
Koch. Ant
Otwin. Wal
Szarya
Kurzopat

Bud. Szy
Biels. Kron
Szyd
Biebs. Mar
Błaz
Birk
Birk
Soul.
Otwin. Wal
Birk
Stryd
Heszt
Starza

żalane wodą stoiącą
i nigdy nie wysychaiącą:/

Jeziora
Illir Jezèro — Soulbód
Lacus, ûs, m. Cú

Niem der Landsee
Jest to dwadzieścia mil po obiazd tego jeziora
Obfitują w ryby
Niemca
Otacza mury jezioro Cingit muria lacus Cic
Ciągnie się z rzeki
jezioro — Leopol Jabr
Przyszła na jezioro nawałność wiatru. Venit
Przepławić się za je-
ziorо — Vynek Skarga
Ciągnie się jezioro — Kosk. Jar
Stanął w jednem
jeziorze aż do szyi. Skarga
Stężało jezioro lodem Staż
Ukazało się niedale-
ko jezioro z ziemi Bazylik
Upadł do głębokiego jeziora — Bezm
Wpławiać się na
jezioro. Innare
in lacum Virg — Bezm
Wypływa rzeka w jezioro. Flumen in-
Wzysaią się w ziemię fluit lacum Cas
jeziora — — Zebr. Jab
Wybrzeżyło z swych
granic jezioro — Niemca
Wypuścić wodę z
jeziora. Emittere
aquam ex lacu Cic Bezm

Jezioro roskoszy
Ludzka wola
utopiona w je-
ziorze cielesnych
roskoszy, nie
tajno się może
na wierzch wy-
nurzyć — Bazylik
— głębokie — Zebr. Sek
Jezioro gorejące — Bazylik
Jiarka — Bud. Izy
— handlowne. Bezm
— niepolowne Skarga
— mętne — Pam. War
— ogniste — Bud. Izy
— głębe — Bezm
— ciężkie lodem Staż
— niepreptywne Pam. War
— mroźliwe Skarga
— piękne — Bazylik
— szerokie — Bazylik
— rybne — Kosk. Piotr
— szpetne
w dołach — Skarga
— siarczane — Bud. Izy
— ukrzepione
lodem — Nawisz
— umarłe
lodem — Stryjk
— wesołe — Bazylik
— wspaniałe. Bezm
— wielkie — Bazylik
— zamarzłe. Bezm
— zmarzłe
cienkim lodem Stryjk
— żywe Lacus
vivus. Virg — Bezm

Jeziorosze, ozca, i. s. n. /: miasto w Woiewodztwie Wileńskiem :/

Jeziorzysty, á, é przym /: katuzysty :/
Btoto iezioryste — Vol. leg
Dot — y — Leopol
Miesie — é — Syren

Jeziorzyszcze, a, i. s. n /: miasto w Woiewodztwie Podlachiem ze starostwem :/

Jezokrab, a, r. m /: iez morski :/ — Siennik

Jezokrabowy, á, é przym /: iezokrabów :/
Skorupy iezokrabowe Siennik

Jezor, ora, im. wzgardliwszyka /: ozor :/
Skryy ten iezor do gęby — , — Brudec
Trzebny cerbera iezor troczy z krwawey pyszczy by pieniste kłyby — Bekn

Jeżowiec, owca, r. m /: patrz uwagę o tym wyrazie pod słowem kózka

Jeżówka, i, r. ż Diodon. Patrz uwagi pod wyrazem Kozka

Jeżowkowy, á, é przym /: ieżowki drzewa :/
Owoc ieżowkowy. Krup

Jeżowy, á, é przym /: ieżu :/
pas — y — Iliurga
Skora ieżowa — Bekn
Mięso — é — Spiczyn

Jezuata, y, r. m /: zakonnik zakonu, założonego od S. Jana Kolumbana. Jesuata ae. m :/

Jezuicki, á, e przym /: Jezuitow :/
Gmachy iezuickie Pobor Sta
Ubior — i Ulys. Szy.
Zakon — i Ulys. Szy

Jezuictwo, a, r n /: duch iezuicki :/

zwyczaj iezuicki:/
Ta kolenda zdaie
się zmieszaná z
Jezuictwem — Fabryc.
/Jezuita y, r.m /: zakon-
nik Zakonu S. Igna-
cego Loiolo, Jesuita
O. m. /
Obyczaj naszych u Jezuitów
Il fait ses etudes chez les Jesuites
2. Jezuita /: nabożny /
Nazywaią go Je-
zuitą Urlich
Jezuitka, i im podob. Jezuity.
Jezuitki, ek, luz. mnoz
Zwali go iezuitką — Tylkow
/: zgromadzenie pa-
nien zakonnych we
Flandryi we Wło-
szech od Urbana
VIII. zniesione /- Kras. Jow
Jezuitowski, á, é przym
/: Jezuicki /
Chluba Jezuitowska Bezim
Jezus, a /: wyraz he-
brayski znaczy Zba
wiciela. Wielu tem
imieniem zwano
iako to Jozuego, kto
ry wstąpił na mie-
sce Moyzesza, /
był

był hetmanem
i wodzem ludu
Izraelskiego:/ Brenicyn
Jezusowy, á, é przym. /: Jezusa:/
/Jezyć, sł. cz. nk
Hotownie Jezusowe, Bezi. 1705
/: strzyc, strzyc /
Grzbiet ostry iezy
lwica — Koch. Piot
kudły lew iezy Narusz
Wąs iezy wzgorz. Górnic
Wełna iezy się na sukni Rey.
2 Jezyć /: oburzać:/
Ta ohyda tak
nas bardzo iezy Paszkow
/ Jezyć się sł. zamk
/: strzyć się,
strożyć się:/
Baszty iezyły się
gęstym ludem — Niemcew
Grzywa iezy się
lwowi — Dmoch
Leb się iezy iezy — Bezim.
ieże się na psie
iezy — — Matow.
Szyia iezy się by-
kowi — — Otwin. Wal
Wełna iezy się na sukni Rey
Włosy się iezą — Rey
2. Jezyć się /: na-
dymać się:/
Jezy się pycha — Rey
Jezy się w kardoges. Gwag. Jow

byt

3 Język się ieży, t. i nastroszpia dzikiemi wyrazy —— —— Swiad Kor

Języczasty, á, é przym. /: nakształt języka:/ Ryba języczastá morská nakształt języka albo podeszwy —— Krupiń Solla, der Zungenfisch.

Język, zyka r. n. /:

Upuścił krwi zpod języka —— —— Oczko

Wypuszczał iad zpod języka —— —— Białobr

Języczek, zyczka im. Drob /: języka, czyli mowy. Ma długi języczek, to iest wiele mowi. Boho Z.

Języczek iego żądłowaty Monitor
Furtoza języczkiem iakby kłowrot
2. Języczek podniebie- kiem Bezu
niowy, uvula małe
ciało z myszek i gru-
czołków zrobione, figurą
kliniastą maiące, u
środku zasłony pod-
niebionowey wiszące:/ Kirup,
Chorować na języczek Pulgoskow

3 Języczek uwagi Jako języczek u wagi, tak iest przed tobą okrąg ziemi —— —— Leopol. Jav

4. Języczek strumyka /: Liże strumyk języczkiem srebrnym kwiat nad brzegiem —— Dmoch

5. Języczek ucha tobnego kornetu, który z pod kor- netu na środek czoła wychodzi:/ Pozyczyć języczka. Jakub

6. Języczek psi /: ziele pazieczyczka Myosotis Lappula Lim —— Jundzill

7. Języczki /: ziele babka lancetowa- ta, plantago lanceolata:/ —— Jundzill

8. Języczki swe /: ziele Leonto podium:/ —— Syren

2 Języczki morze, albo
ujrzowe, Arisarum
vertium ——— Syren

10 Języczki szpaize, ziele
maiące liszczki nalszczałe
ięzyczkowe szpaizych /- Syren

11. Języczki wróble /: zie-
le sporysz :/ ——— Siennik

Języczkowaty, á, é przym
/ w botanice długi, splaszczony,
nalszczałe ięzyczka:
brzegi równodległe, a wierzch
kończy się tępo ięzyczko
głony, ligulatus, a, um
wiatr, lingulata, ——
bakiżdeń brzeg znacznie
iest przedłużony, ido
ięzyka nie podobny ——
Liście ięzyczkowate
Języczkowy, á, é przym /:
od ięzyka :/
Ziele ięzyczkowe, iagoda
listna, bis lingua /- Syren

Języcznik, a, m /: człowiek
ięzyczny, swiegotliwy :/
Nie wybiegaiąc się matki
wtasne i siostry od tych
ięzycznikow ——— Birkow

Języczny, á, é przym /:
ięzyka :/
Choroba ięzyczna ——— Birkow

2. Języczny /: nalszczałe
ięzyka, ięzyczkowaty
lingulatus :/ ——— knap

Kaotrz-
Jundzitt

Bela Kond
Jundzitt

3. Języczny /: się-
gaiący się do ię-
zyka czyli mowy /
Postrzały ięzyczne
choć ostre, chętli-
wie, mocnie wy-
trzymywać ——— Himza

Szaunek ięzyczny
odnosić zwykły
wszelakie po-
stępki ludzkie — Bez. 1587

Uszczypki ięzycz-
ne ponosić — Lorenc

2 Wymowność ię-
zyczna ——— Meler
, Urzęda ięzyczna. Knobor

4. Języczny /: swie
gotliwy, niezbożny
mowcy słowa :/
Grzechy ięzyczne. Jesuita Jer
Kłamca — y. Skarga
kobiéta — á Skarga
Swary — é. Skarga
Przysł. Języczného
słowo: nie powia-
day nikomu, a vám
powiadá każdemu Knap

5. Języczna wina
/: kara za swie-
gotliwe obmowy :/

Zaplacić winę językiem. Górnic
Język, a r m / : mięsista część w ustach, do szczęki dolnéy umocowana, która się za pomocą różnych muskułów różnie poruszać może. Wszystkim zwierzętom służy do uczucia smaku, a ludziom i do gadania: / ——— Klak
Iliry jezik ——— Soulki
W łacińskim języku nazwany lingua do uwiązania podług Warrona
Fr. Langue f. Nie die Zunge. Hiszka się źle wymawia Mąz. t. i zajk
Chodzi mu język na trzepkach / Czernieć język ——— Oczko
Zeptać językiem wodę. Bud. Szy
Na język łżki i nierychły ku mówieniu — Dambr
Mieć język pragnieniem zgorzały ——— Lorenion
Obrazy językiem ——— Skarga
2 Valazi se po smrti język jego svićky i rumjany ——— Skarga
Otworzyły mu się usta niemé języki. Skarga
3 Otrętwiał język ——— Bolestac
4 Oszpeła język ——— Łobzim
5 Podrzynać komu język Bez 1542
1 Mówić nie mógł język zarażony ——— Skarga

Przykasić sobie język zębami ——— Piskor Sek
Przylegał język do ich podniebienia Wiwek
Przyrost język Bezin
Przysechł język do podniebienia Bud. Szy.
Sierpnąć język do wina ——— Birkow
Sapnął język swoy zębami Bezin
Świszczy wąż trzema językami Kich. Pios
Szepleni język — Piskor Sek
Sztwiecie język. Birkow
Ukąsić się w język Bezin
Urznąć mu tazał język ——— Stryjk
Usychał język wołaniem ——— Kamy. Król
Wypuścić z ust język Bazylik
Wyszczyniać język Górnic
Wywieszał język na dogo ——— Bud. Szy
Wywieszał język nayrzewniko komu Krowicki
Wyjmuić język z pawszki Makow
Wywieszał mu się z gęby język Skarga
Wywołek komu język Elinguare aliquem Plaut
Zalina się w mowie język ——— Wysoczany
Zakrapiać język Skarga
Zeschły ——— Nakowski
Zdrętwiał język — Niemcy
Zmartwiał ——— Nimcza
mu język ——— Regolla

Collang. języki francuzy. Lingua vulgata veneto. Dord. Bizk.

Zwierząt mi się język w trąbkę na te słowa

Język biały —
— czarny owcy.
— drżący —
— krostawy —
— miękki —
— nabrzękły —
— mulasty —
— nierzysty —
— otrętwiały.
— pęcherzasty.
— powleczony śleiem białym, niby serowatym —
— psi —
— skażony niemocą
— spadały —
— suchy —
— szepietliwy —
— wężowy —
— wietrzny, lingua ventosa
— wilgotny —
— zarażony —
— zdrętwiały —
— zeschły —
— zjorzały przegnieniem —
— zmarłwiały —
— zmiękły —
— żółtawy —

2. Język / narzędzie mowy / rozumienia i przyrodzenia / [illegible] / Bić kogo językiem.
Bicz kowad kogo językiem —
Bawić się językiem —

Rogus Woj
Antoninus
Soczyń
Marc z Und
Antoninus
Bezm
Dziad
Soczyń
Lwów
Antoninus
Soczyń
Bez 1542
Skarga
Andrz Koby
Soczyń
Andrz Koby
Bezi 1542
Vig
Oczko
Skarga
Przym. Mk
Skarga
Loreniow
Przed. Mk
Soczyń
Soczyń
Bezi. 1542
Ossol Joz
Pawod Hier

Blekotać w języku —
Blekotać pod językiem —
Błogosławić Bogu językiem —
Bluźnić językiem wszetecznym —
Boiuią tylko języków
Brać kogo na język
Bydź powściągliwego języka
Bydź mądrym na języku —
Bydź wymowny
zachowawczy języku —
Czyży nad tym
Czuię się w języku —
Czuię się w języku —
Dotykać kogo niedowitym językiem —
Był języka wolnego i niekowaniu przykrego —

Ossol Joz
Vallostius
Bezi. 1542
Marc z Flod
Bezi. 1542
Skroblow
Skarga
Poznań. Piotr
Dubrawius
Lubrańc
Lwów Joz
Skarga
Lwów Joz
Lwów Joz
Bezm
Bożim

Zawsze wiarę języku — Skarga
Dobywać języka na wyżd — Orzech Sta
Dociérać komu językiem — Danieck
Dodawać przykrości
języku mocą gwałtu
zadanego — Kwiczała
Dyscurrere języka
rożnymi sposobami
Nierządzić i chodzić. — Leszcz
Dostawać języka — Swiętosł
Dostawać za języka — Szczerb
Dostać się na języki
gadaczów — Witow
Dotykać kogo iadowi-
tym językiem — Wiech
Doymować do żywego
ostrć języki — Hiszpa
Dysputować języki Zawi-
dzenia nazwanego grze-
chem — — — Leszcz Sta
Dziecinny język — Swiętosł
Jadać językiem swowolnym. Wargoc
Gardzić językiem — Rzeszk
Gładzić języka — Linowsz
Grzeszyć językiem — Mikołajew
Gwarzy język mój w
podniebieniu moiem. Dud. Szy
Hamować języka od
mów nieprzystojnych Biał. Sz
Jaśnieć obrazami języka — Dwoch

Język i obmowa przyrównywa

Uchronić się języków ludzkich niemożemy

Jakie języka
Jaskrawszego
języka — Kalwisz
Jest dwoistego
języka — Radz. Bib
Jazyczna
języka języka
naszemu
najbogatszych
i najmowniejszych — Gwag. Kor
Jaz się języka — Gwag. Kor
Kacerz języka
cyrzyty — Dwoch
Kazać kogo języ-
kiem zazdrosnym — Dwoch
Kazał językiem — Bibl. Mar
Kochać języka — Kapr
Kochać się język
mój w kłam-
stwie i obmowi-
skach — Bezim
Kraść języka — Victor Hist
Kołatać językiem i: paplać: Libery
Kruszy i łamie
twardość serca
miękki język.
Confringit cor-
tiam cordis mo-
lis lingua
Prov. 25 —

Jeszcze po ludzkich
Panie iorka
Bożym — zgadzowana

Złożyć języka
ze języka po
pogrzebie
Kapr
Znać się
Znało się
języka
Linskiem
Gwag. Kor
Sarb. Mac

Łaiać komu niewściągliwym ięzykiem ——
~~Łamać ięzyk językiem~~
~~odkrywać historia~~
~~gazyach~~ —— ——
Łamie wszystkie obowięzki ięzyk ——
Ma ięzyk wyprawny do potwarzy ——
Ma żołć na ięzyku —
Maią łagodny ięzyk, a pod nim trucizną
~~Mieć ięzyk łakotnie~~
~~czuiący ięzyk radzy~~
Mdleie ięzyk ——
Mężny ięzykiem ——
~~Niecnota ięzykiem~~
Miał na ięzyku umiarkowanie ięzyk ——
~~ięzyk ku mówieniu~~
Mowie zawsklinym ięzykiem. —— ięzyk lekki prędzy ——, ——
—— ięzyk niezakupiony
—— ięzyk umartwiony
~~—— ięzyk oszmacany~~
~~i odrzezany~~ ——
—— ięzyk na miedzy
—— ięzyk / na wędzidle
—— ięzyk na wozy.

Bezi 1542
Birk
Bezi 1542
Pszyta go niewiasta rozdziela ięzykiem swoim Skarga
Bogus. Woy
Wys. Szy
Dambr
Pszczoła
Obwinow
Piotr. Tamas
Szczerbic Skarga
Radz Bib
Lagni ~~Wielbunde~~ lingua Cu
Bezi 1542
Bembus
Skarga
Skarga
Rey
Rey
Pulgeslow

Mieć tayność ięzyka —— Pulgeslow
—— powściągliwość w ięzyku Bezim
—— przestrogą mowę ięzyk błotliwych mieć będzie —— Radz Bib
—— świerzb na ięzyku — Birk
~~Wyrzadzać ięzyk~~
~~twierdzenie~~ —— Kochtan
~~Wstrzymać ięzyk~~
~~przeklęty~~ Victor
Miotá ięzyk kłamstwa na kogo —— Skarga
Miotać obelgi zuchwałym ięzykiem —— Dmoch
Momotá ięzyk Pilchow
Mówi rozum ięzykiem duszy Bezim
~~Mówić wiele~~
ięzykiem dzwon~~ nadziewiedo~~
~~rzekomo rzadzy~~
~~kogo~~ ~~dzwonowi~~
rozumie

~~Odzwyczaić, inklinować~~		~~terytka~~	~~Orzechow~~
~~kłaniać~~	~~Radolind~~	Namolut iszyk fatzu	Worowicz
~~Kłaniać ławiczki~~		Naostrzyć iszyk	
~~i przyciemnością wielką~~		na koyo	Skarga
~~uprzejmemi słowami~~	Dzierz	Naostrzyć i-	
Mowić iszykiem zaiąkliwym.	Loqui lingua	ritubante ći.	
Mowiły co niey, nie		szyk przewrotny	
iszyk, ale szy głośno.	Skakow	czemu	Bezim
~~Nabydźić iszyka~~	~~Skarga~~	Nastalować	
Naciągnąć iszyka		złoszczeniem	
~~otaczającą wielkie~~		iszyk	Niemo Jan
~~nędzę tam Karób~~	Nowosz	Naszczepiać	
~~Naciągnąć iszyk~~		szyk	Iwiad Jan
~~sybirskiego, zepsuta~~		Nasycić iszyk,	
i deszczowi	~~Wawrzyniec~~	mówiąc niepo-	
Naliczać na prawa		trzebne rzeczy-	Bezi 1542
iszykiem wściekłym	Philatet	Nauczony tydz	
~~Nadadź iszykowi~~		iszyka	Skarga
~~nacz, radość i po-~~		Nawykł iszyk	
~~trzymość~~	Iwiad Jan	i ucho do tonu	
Nadstawiać tam i-		nowy zagrzawa-	
szykiem i chlubą		nia	Bezim
gdzie ręką i szczęką		Nawykł ich i-	
nie może	Sarb. Mac	szyka	Bzeb Mar
~~Nadwerężyć szyszorec~~		Nawyknąć do	
iszyka	Patrem	iszyka	Iwiad Jan
Naostrzyć iszyk so-		Niepohamowany	
~~Da tyko Gramatyka~~		w iszyku	Bez 1619
~~i &c~~			

Nie wylatała z języków jako krewkość niewieścia zwykła —	Skarga	Delygnować z języka —	Kopec
Krzywy czasy takim sposób mowy w języku polskim	Mostkor	Dzwon językiem pięknym, słowiańskim dobrym —	Wiadro
Nosić tylko Ewangelią na języku.	Wujek	Dzwoń w języku greckim, łacińskim — —	Bielski
Obchodzą się językiem helleńskim żydzi w swoich		Płata mu się język	Szarnic
bóżnicach —	Bielski	Plecie chytrości, zdrady język —	Bud. Szy
Obeznał się z językiem —	Kopec	Podał Sebastyan	
Obracał język na bluźnierstwa, marności i wszeteczeństwa —	Grzeg. z Żar	Przyszły kobiety Assyryczeńskie językiem polskim	Kryndel
Obracał język na kogo —	Skarga	Podnosił język na kogo —	Orzech Sno
Opisał to językiem tajnym.	Bielski	— język przeciwko komu.	Dambr
Obrzezał własne języki — —	Pelchrzy	Podniósł się język	Górnic
Ostabrał się język	Skarga	Pogwałtu zwłoki, niż do wyrażenia —	
Owoców takowe widoch gorliwość		nie podał język niewymownej —	Podjecki
a języka wyszczyty	Dmoch	Polszczyzna język	Vrotov
Ostrzyć języki na kogo	Skarga	Pomiatać kogo	
Padź na języki czyje	Opalińs	śmiałym językiem	Dmoch
Pasować się językiem na dobrzy ich stawie	Morosh	Ponosić uszczypliwe języki —	Skarga

Poplot Bóg rozumy i języki ich	Leop. Jabł	Rozwal języki w otchłaniach	Łopuz
Popuszczał języka -	Birk	Rozbroić dzieło	
Łorkinać się może		na języki	Skarga
język polski z tat-		Rozsypuje rozs	
cyn wszystko		języka [illegible]	
zie i krzewnuje.	Peter	germańskie	Lud
Porywczy językiem.	Błażow	Rozbieżność	
Posądzać drugich		[illegible] języka	
obmownym językiem	Sikran	wyrokiem	Skarga
Rozrzedzać tętnicę		Rozmaitość	
rozlewać języki	Petrarka	[illegible]	
Postrzymać język	Opatow	polski	Bazyl
Rozstąpić [illegible]	Skarga	Przetoczyć [illegible]	Dantyszek
Postronić ich języki [illegible]	Łotter	Przestawić [illegible]	
Potrzpiać drugich		zykiem swoim	
obmownym językiem	Sikran	przewrotnym	
Rozwiązać [illegible]	Łopuz	markotliwy tak	
Powiedzieć językiem		złych iak dobrych	Kochanowy
obumierającym	Koiat 1603	Przetłumaczone	
Powstrzymać język		dzieło różnemi	
co krzywdy bliźniego		językami	Krzycki
co obmowy	Skarga	Przetrząsać język	Łopuz
Rozbroić języki [illegible]		Przemawiać język	Lud Łop
[illegible]		Przychodzi co na	
[illegible]		język	Dorl 1540
[illegible]	Łopuz	Rozpiętszy język	
		nadymuiącemi	Budny
		Rozwodzi język [illegible]	
		[illegible]	Gorzyc

Przyuczyć języka do matactwa — Skarga

Przyuczyć się języka — Gdańskie

Przyuczyć się do języka — Kwiatkowy

Przywiódł go do tego językiem sedkczywym — Skarga

Przyuczyć się tego języka — Kasiw. Wal

Pod język Tatarski, niegeneralnie rozumieć — Lubelczyk

Puścić język bez rozmysłu — Bezl 1542

Puścił nań dobliwy język żony iego — Birk

Puścić język w zaniedbanie — Bezim

Puścić się na kogo uszczypliwym językiem — Koch Jan

Pyszna językiem bezwstydnie nie pohamowana tworzy — Gdańskie

Rozbiegał się bardzo język — Czech Sto

Rozznać się rzadzy sobą językiem prawami. Dolfe cunt inter se lingua, legibus — Skarga

Julius Cesar — Bezim

Rozumieć cześć czyiś żywotem i językiem — Skarga

Rozumieć języki i mandaty — Pazyan

Rozpuścić na kogo język w złorzeczeństwie — Skarga

Rozpuścić na wzór języki i pióro — Bezim

Rozpuścić język na wielomowstwo złość języka — Gdańsk

Rozradował się język — Rybiń Mac

Rozszerzał język — Radz Bib

Rozwiązał języka iżby nie pozwalał na tak wielkie — Budzy

na tak wielkie zbrodnie — Krusz. Jr
Rozwiązał język przeciw nieprzyiaciołom. — Bibs. Mac
b) Dziwaczne rozgniewania to wielkie narodzenie języka — Łowz
a) Dziwać się na kogo. językiem dobliwym. — Orwin. Urd
a) Dziedzic powinna prawda językiem twoim — Siramow
Siecze wolny język bliźnich — Druzb.
Siedzmy prawdę wszystkim na koniu języka kochających — Bezi 1592
Sięgał kogo językiem wszeteczným — Bizkow
Skromić język — Karsk
Skromnie język swoy — Starga
Stabrzie język — Bezi 1542
Smierzyć język swoy — Pawl.
Spoyrzałbwać w języku / zdawnym / przyiać językom / favere linguis / Her — Birkow
Szarować język oczy- — Woronicz
szy za pobrzeże nadz
Szczepiotać język pacierze — Zamuf. Jan
Swiszczy mu język iako wietrzny- — Clementi
Szafować językiem — Rey
Szczypać na wiązy kogo ladowym językiem — Starga
Szczerze język — Wrzes
Szczyć się w krainie- wość języka — Swidn. Jan
Szwankować w fałsz język — Białobr.
Szyrzyć język — Starga
Słumity stawy cnot iego zakorzenć języki — Niesiec
Trzymać język w milczeniu — Wys. Szy
Trzymay na języku krzyż Chrystusa, gdy umierasz — Birkow
Uchronić się ludzkich języków nie umiemy mo- żemy / obmowisk / Vitare linguas hominum non possumus — Bezim
Ubliżać językiem bliźniemu swemu — Bez 1542
Uczony dobrze w języku — Bez 1566

Uczuć języki ludzkie nasrożić utrapienie Skarga.

Ubyć ~~w~~ języka —	Skarga	Wciągać język	
Udawać drugich ob-		od obmowiska —	Leopol. Jan
mownym językiem —	Sibran	Ukrzyżować języka.	Krzys. Jan
Uhamować swoy język	Skarga	Wstrzymywać język —	Bereni
Uhoić. język smutny —	Dmoch	Uchybiać się —	
Uczuć znaczenia		~~się~~ językiem	
języka — —	Lubin Jan	którzy ich do	
Umieć język —	Gabr. Nar	brzemia należą	Bazim
Umiejętny języka —	Mosk.	Wychwalić ich,	
Upadać z prędkości		który język zdoła	Skarga
w języku —	Skarga	Wyciągać kogo za język	Monkos
Uplątało język prze-		Wyciągnęli języki	
konane złoczyństwem		swoy iako tuk	
sumienie —	Nazus	kłamstwa i nie-	
Uskromić język —	Birk	prawości —	Skarga
Uszczypnąć kogo ję-		Wydadź myśli ię-	Pawe
zykiem swoim —	Starow	wydadź po polskim ięzy-	kiem Lubin Jan
Uczynić język naro-		~~zykiem~~ —	
dowy ~~w~~ czyscdzi		Wydaie obyczaie	
swoią — —	Dmoch	~~ludzi~~ język —	Bezi kosz
Ugiąć iednego ię-		Wygorował język	
zyka z kim —	Biel	bogactwem nad	
Uczyć ~~się~~ języków prze-		inne —	Lubin Jan
~~z~~ biegłe — —	Lubo Lta	Wyrzec się języka	Rybotec
wszto mi to na język —	Bezim	Wykinąć języka	Swan Jan
Upaść na języki ludz-		Wykształcić język	Piarow
kie — — , —	Bezim	Wykształcić się	
Wprawić się w język	Kopcz	~~w~~ języka	Pot. Sta
Wprowadzić języki obcy	Grzyb Lar	Wydać pismo	
Wprowadzić zmie-		na rozmaite ię-	
nowi ustawę ięzy-		zyki —	Moskow
zyka —	Bezim		

Wylatać z języków — Skarga

Wiytowáć znowu wszystkie stany języka — Orzech

Wiytowáć się na karty język — Birkow

Wiytoczyć co z pamięci językiem pospolitym — Bezz

Wiytoczyć co na język łacińskí — Mogoz

Wymáwiać język wiernie ze wielkości z piękności dobrze wiecznych — Skarga

Wymówić co językiem — Wrzech

to trudno — Skarga

Wynurzá to serce na sáw, co serce myśli. — Bez 1567

Wyrywá się nieważnie język —, — Bezim

Wyrzeczá dostatecznie dobry język drugim tłomaczem rzecz iego — Leop Jan

Wyrzyná język bez trudności słowo — Górnic

Wystowić co językiem — Birko

Wytrzeć język — Lubr. Sol

Wytwarzá słowa ludzkie sroká językiem swoim — Spirzyn

Wyuczył się językow — Bazylik

Wyuczał gnim swoie języki — Zwon Jan

Wywodzić cokolwiek wymownym językiem swoim.

Wziąć kogo na język — Bud Jey

Wziąć w gardło język krádowy — Bezim

Zabijać kogo językiem — Skarga

Zachowáć język rodowity wolny od Dziwerzy — Cracc. Kr

Zachować język od wszeteczney mowy — Koch Jan

Zachować mierności na języku — Bezi 1542

Zachowáć kok Drakowy język — Bezz

Zacinamia język — Koch Jan

Zaczná się język. — Bazylik

Zapomnieć się — wz: Powod

język rodzi przeciwko naszemu językowi — Leop Jan

Zażądali aby tego dzieła uczyniło

Zaiąkł się język — Bazylik

Zamilczeć cudzym językiem skromnym. Relicare aliquid lingua cauta Scisła Pol

Zakazowáć — Zatkowáć w wolnym

słowa języka — bezpiecznym Cudzym

językiem — Bud Jey

na cudzych krzywdy nieumie — Skarga

Zamykał język swoy — Skarga

Zaniemiał język — Skarga

Zaostrzył język przeciw komu — Wrzech

Zaostrzyć języka ćwiczeniem
Acuit linguam exercitatione
Kalskiego wymawia-
nia obych języków
Bezim
Zamknąć języka-
czysty — —
Mosidor
Zatrzeć języka swego
pokolenia i zwyczaju
Z Tymka
Zatrzeć językiem
prostem — —
Stroiow.
Zamienić język —
Zatrzymywać język
w szankach słusz-
ności — —
Skarga
X. J.
Zbogacić dowcipem
język narodowy —
Kochan
Zbroić język w dziwną
chytrości —
Klonow
Zdobić wnijętrość
język mądrych —
Bezir 607
Zdradzać kogo języ-
kiem swoim —
Radz. Bib
Zadrzeć się z myślą
język — —
Bezi 1542
Zgrzeszyć językiem
Skarga
Zmalać bardzo język
Dudycz
Zmilknąć język —
Kochan Jan

Zrobić się z kim
zabrze języki
rzemeńa —
Kochan. Pasi
Znać język —
Skarga
Zsamerzać język
Szarzyk
Znieść się może
języka polskie
takiego sposobu
rzeczy — —
Modrzew
Znieważać się
zgoła przenosza-
mi i wadzkami
Bezi 1542
Zobfiać język —
Bartolom
Zuryć się język
Zuryć się język
źle mowić —
Bezim 1542
Zwrócić mogą języ-
kiem —
Skarga
Związany miał
język —
Birk
Związesz język nieprzyjacielowi
Zwiążesz język nieprzyjacielowi
Maxuski
Bardziéy boli
od języka, niż
od miecza —
Woyna
Co na sercu, to
na języku —
Knap
Język iest zawsze
pewny szpieg
serca —
Bezi 1564

Jakie serce, taki i język — Bezi 1542
Mieć język w sercu /: mówić rzeczy rozmyślone :/ — Bezi 1542
Mieć język za zębami — Wilow
Nosić język za zębami — Starow
Nosić serce na języku /: mówić bez rozmyślenia :/ — Bezi 1542
Język u niego iak na kołowrocie — Bezim
Język iak pytel — Bogus. Woj
Pot człowieka bez języka — Bezim
Świerzbi go język — Bezi 1542
To u pijanego na języku co u trzeźwego w sercu — Bezi 1542
Trzymać język za zębami — Rysiń
Zapomina języka w gębie — Chod. Jez
Język czuda przyrodzonego. Usta ich mówiły językiem cudzia przyrodzonego — Kotlow
— nierządnicy iest iako ostra korzata, mie[cz] — miecz z obu stron
— siekący — Starg
— niewinności — Pobog Sy
— potrzeby — Pobudka
— żądzy — Pobor Jan
Język bogato wstawa
Język bogomowny — Pudor Seb
— bożkonowny — Pudor Seb
— boży — Bez 1542
— brzydzący — Bezim
— chętliwy — Laterna
— chrapiący — Mar z Wod
— ciemny — Sniad. Jan
— ciężki — Bud Szy
— cudzoziemny — Pudor Seb
— czysty — Sniad. Jan
— diabelski — Bezi 1542
— długi mieć /: być wielomownym :/ — Ksiądz Jr
— dobitny — Sniad Jan
— dumny /: hardy :/ — Bezi 1562
— dworzanin czyli dworzanczyk nazwiska — Sniad Jan
— dostojny — Pobor Jan
— dotkliwy — Orwin. Wrl
— drabotliwy /: prędki w mowie :/ — Jg Dr z Koby
— dziecinny — Bezi 1542

gorzkié sz ię	Bexkow
języki obmowcow	Bexim
bezmowizny	Ozarnow
iąkowity	Skarga
iedney języka	
bodzie	Wuiek
ędzony	Wiornic
klamliwym	
ięzykiem mowiącym	Bud Izy
kleszy ięzyk.	
Patrz kleszy ięzyk.	
krzywy	Bezim
krzywozowny	Rogalla
łagodny	Dambr
lekki	Bezim
leniwy	Bork
lichy	Miodek
łżywy	Bez 1542
nadzieszczywy	Kawrk
nadzwyczaiony	Ozech. Sta
momotliwy	
t. i. zaiąkaiący	
się	Izydor z Ruby
mówny	Wuiek
nadęty, nie	
zrozumiany	Dmoch
narobny	Ostrorog
nieżony	
nieżonaty	Bezim
narodowy	Dmoch

niebieski	Bezi 1542
nieuobłwy	Ozech. Sta
nieuwiązany	Skarga
niemowlęcy	Bezim
niezbożny	Bork
nieokrzesany	Swid Sow
nieoukoła	
ny i prędki	Skarga
nieplodny	Skarga
niepracowa	
ny w bogactwach	Wiornic
niepzegadany	Sarb. Mac
niewprawny	Putyeskow
niewstydliwy	Bez 1542
niewyczerpa	
ny w obietnicach	
niewiastkowie	
niewiastkowie	Ozarnow
niewymowny	Miodek
obły	Grzeg Zlic
obfity	Hartes Wa
obmowny.	Skarga
obrotny	Gornic Jak
ochraptły	Miasko
ogniśty	Skarga
okazały wiel	
ko pożądaniem	Swid Sow
oniemiały	Wuiek
osoby	Skarga

— pełny nauki.	Birk
— piaroszkowy.	Swiad Jan
— przezroczysty	Janocki Jan
— płynny wtoku	Wyrwicz
— pobratymca	Krupa
— pobratymczy	Kochanowo
— przekładnia	Swiad Jan
— poddany stan —	
stwu — —	Bud. Szy
— podejrzany —	Linowiec Spadaki
— podszyty lisią	
chytrością —	Witow
— pokryte języki	
i gładkie mowy,	
a ostre jako brzytwa	Skarga
— pomazanym ję-	
zykiem moim smia-	
tem mówić o wyso-	
kich i nigdy niewy-	
powiedzianych no-	
tach waszych Swięci	
Bozi — —	Skarga
— popędliwy —	Skarga
— poprzetykany	
żykrem mówić —	Orzech
— potwarny —	Bud. Szy
— powściągliwy.	Skarga
— prawdomowny.	Birkow
— prosty —	Swiad Jan

— przedajny.	Bezi 1542
— przymuszo-	
ny a tłamsze	
niżek i ujęstany	Niemcewicz
— przyrodzony	Niemcewicz
— rachunkowy	Swiad Jan
— rodowity	Kluszyn
— rozumialny	Krowicki
— rozżarzony	
w gniewie —	Norwid
— skłonki do	
posłuszeństwa —	Zamoyscy
— słodkiey wy-	
mowy —	Skarga
— słowny —	Simmonides
— smutny —	Dmoch
— swiegotny.	Obwin. Wal
— swierzbiący.	Birk
— swietny —	Dworski
— swawolny —	Wargocki
— szalbierski	Druzbicki
— szczebiotliwy	Birk
— tępy — —	Skarga
— uszczypliwy	Skarga
— wielosłowny	Morsztyn
— wierny lipnia —	Vitry Jankowski
— wściekły —	Philadelphus
— wybitny —	Dobrosław

— wydoskonalony	Krad. Jan	3. Język / : mowa	
— wymowny —	Skarga	Narodu : /	
— wyprawny mu	Waga	Idioma, tis, n.	
— wyrobiony do		Idiome.	
brze ma Naród	Sniad Jan	die Sprache ei-	
— wysoki —	Birkow	ner Nation.	
— wysokomowny.	Smalc	Ludzie rożni języka.	
— wyuzdany —	Pobocz Wac	Bydź nieczułym Hoppinus cinidem linguæ doskonale w ję-	
— zaburzony		zyku —	Dubois
~~to wyrażenie nowy~~		Ciężki nad tym	
~~tokarni za wyraz-~~		ięzykiem iakkolwiek	
~~nia z przydatk~~		Dziwiący Skadni.	Pobocz Jan
~~nań ięzyk iakimi~~		Cwiczy iego na	
~~(nikiem) słowem~~	Wuek Jan	mię naukami	
— ~~wyrażający~~	Sniad Jan	ięzykoiu —	Sniad Jan
— zaniedbany		Cwiczyć się w ję-	
~~zawodnie~~ —	~~Grabo.~~	zyku, —	Skarga
— zaniemiały —	Lubo. Jan	Czytaiąc wyrozumnym ięzykiem Dodawał pięk-	Gwicisii
— zdrowotny —	Skarga	ści ięzykowi moc	
— ~~zgrozały~~ —	Sniad Jan	giemiuszu swo-	
— zgorszliwy —	Wuiek	iego —	Grab. Jan
— ziemski —	Bezi 1542	Doprowadzić ięzyk	
— zgrzeczny —	Dmoch	narodowy do Ie-	
— złośliwy —	Skarga	zu doskonałemu	
— złośny —	Kuszwar	i chwały —	Pobocz Jan
— ~~złożony~~ —	Sniad Jan	Doskonalić ięzyk.	Sniad Jan
— zły —	Skarga	Doskonały w ięzyku	Skarga
— zuchwały —	Kwiat Jan	Doyrzał ięzyka	
		ciężki na wzorach	
		greckich —	Pobocz Jan

Dziecię język — Sniad Zeb

Gardzić językiem oyczystym — Petr Seb

Gładzić język — Sam. Urz

Jaśnieie obrazami język —, —, — Dmoch

Jest cwiczonego języka Piskor Seb

Jest pomiędzy żyiącemi język nasz iednym z nayboganszych i naymocnieyszych — Sniad Zeb

Leży się język — Sniad Zeb

Kaleczyć język oyczysty — Sniad Zeb

Kochać język — Kopcz

Krasić język — Vietor

Łamać się z językiem w deklinacyach i konugacyach — Birk

Malnie szlachetne rzeczia język duszy — Pobor Sta

Mieć dar języków — Kurnd

Mieć język wymowny i rzadzący — Starga

Miesza język łaciński w mowie — Kosat. Kaz

Miłować język przyrodzony Vietor

Mówić wiele językami do mocnosci, a nie do rozumu należy. Kto iednym mowi rozsądnie, ialby wszystkie umiał. Trotz Sad

Mówić z łatwością i przyiemnością wielą językami obiemi — Bezim

Nabydz języka — Starga

Naciągnąć języka otaczaiących siebie mogę — Narcb

Nadadz językowi moc, iasność i potoczystość — Sniad Jan

Nadwerężyć czystości języka — Pobor Sta

Naostrzyć tylko sobie języki grammatyką i retoryką — Orzech Sta

Nastręcza się język — Sniad Zeb

Nawczonym bydź języka — — Starzyc

Nawykł język i ucho do tonu mowy zagranicznéy — Bezim

Nawykł ich języka Biels. Mar

Nawyknąć do języka — Snad Jan

Niezwyczayny taki sposob mowy w języku polskim Moskor

Obchodzą się hebrayskim językiem żydzi w swoich bóżnicach — Bezi. 15.45

Obeznać się z językiem — Kopcz

Obrażać własność języka — Pilchow

Ostabić mię język — Starzyc

Oznaymiać się z języczkiem Bezimi

Ozdobiony kwiatami dowcipu o język oyczysty. Dmoch

Pielęgnować język leniwie — Kopcz

Pisać językiem pięknym, sliznym ozdobnym Umiast

Pisać w języku greckim, łacińskim — Biels Mar

Podał Petrycy Sebestyan Politykę Arystotelesa językiem polskim — Petr. Seb

Podniebsł się język — Gornic

Pogmatwa rzeczy, niż dopowiedzenia poda język nierzetelny — Putgesbe

Pokrowac język Victor

Porównać się może język polski z każdym innym obfitością i krasomową — Victor

Posiadać głęboką znajomość języka Potocka

Postąpił miernie w		doskonałości —	Górnic
Przyszedł język w niewolą		Przyszedł język w niewolą	Latos Judx
Przyuczył się języka		Przyuczył się języka	Dymitrow
Poważał lekce język	Kopcz	Przyuczył się do języka	Ugolez Flo
Pozbawia język			Kozal Woy
piękności styl prze		Przywiódł go do	
wlokły, nudny, wy		tego języka	
muszony — —	Kopcz	słodkiey wymowy	Skarga
Poznać język w całey		Przyimuie ten	
obszerności —	Kopcz	język wszystkie	
Przebrać dzieło na		barwy i tony —	Marcow Woy
język nasz —	Skarga	Psuć język łatwiey	
Przełożyć co z ję		niż go w czystości	
zyka łacińskiego		utrzymać —	Sniad Jan
na polski —	Laski	Puścić język w	
Przełożyć co z łaciń		zaniedbanie —	Bezim
skiego języka w pol		Pytlować języ	
ski — —	Skarga	kiem francuz	
Przenieść dzieło ia		kim z niepoha	
kie w język polski	Bezim	mowaną łatwo	
Przerabiać język	Sniad Jan	ścią — —	Czart Jo
Przetłumaczone dzie		Różnią się mię	
ło różnémi językami	Krasic	dzy sobą językiem	
Przetrząsać języki —	Kopcz	prawami: Diffe	
Przewracać język	Sniad Jan	runt inter se	
Przypiękrzy język mą		lingua, legibus	
drzy umiejętności —	Bud Szy	Juli. Cæs —	Bezo
Przyszedł język do		Roznoszą języki	
Dosko		i narody cnoty	Pery Jan

Rzucą te uwagi światło wielkie na rozwinienie języka — Kopcz

Szarzić język — Stabicie język — Skarga

Stanowić język oczysty za pierwszą naukę — Woronicz

Smiał język do barbarzyńców — Smiał Jan Viebor

Szerzyć język — Szerzy się w kraiu znaiomość języka — Smiał Jan

Szpicie język — Skarga

Uczony dobrze w języku — Bez 1545

Uczyć się języka — Skarga

Ustawić znaiomość języka — Smiał Jan

Umieć tylko język Rzymski — Skarga Czech. Mar

Umieć język — Moskor

Uniciężony językowi — Wydawało się język przekonanie

Uczymać język narodowy w czystości swoiey — Skarga

Używać iednego języka z kim — Bstazow

Władać językiem pioro biegłe — Potoc Sta

Włada językiem ich płochko — Na wars

Uprawić się w ięzyk — Kopcz

Uprowadzić ięzyk obcy — Grzy z Zar

Uprowadzić słowo rowne Wprowadzić wyrazy rownie — Skarga

Uprowadzić uczone mieszności do języka — Bezim.

Uskrzeszać język — Kras. Jan

Uzbroić się mówić językiem, którego ich do bzie nie nauczono wydadz myśli językiem — Bezim

Wydadz co na ia- — Smiad Jan Skarga

Wydaie obyczaie — Skarga

Wydaie polskim językiem — Kasyk

Wdzięki język — Bez 1607

Wygórować ięzyk bogactwem nad inne — Smiad Jan

Wygrzewnić język — Dzbolge

Wykręcać język — Smiad Jan

Wykształcić język — Pisamow

Wykształcić się dzwięk języka — Potoc Jbo

Wylać pismo s. na rozmaite języki — Moskor

Wylewá mowca wszystkie skarby języka — Dmoch
Wylewá się na karby język — — — Birk
Wyłożyć co z jasnością językiem pospolitym Bezim
Wyłożyć co na język łaciński — — — Mojż
Wymówić język nie może wielkości i piękności dobr wiecznych — — — Skarga
Wyrznąć dostatecznie iden język drugim, rodna rzecz jest Leopo Jan
Wygnać język — Lubicz Zeb
Wynuczyć się językow Bazylik
Wziąć w opiekę dziewony język — Bezim
Zachować język rodowity wolnym od zamazy — — — Czarn Ab
Zachować rod iednakowy języka — — Kopiz
Zaciemniać język — Smad Jan
Zaginęć języków nie dali Zaginęć dziś język iaki po miastach — Kod Jan

Zakrawá własności języka swego Bud Szy
Zarywá trochę tonu polskiego wymawianie ob ych języków — Bezim
Zaszłemi język oyczysty — — Monitor
Zatrącá język swego pokolenia i zwyczaiu — Wtynski
Zatrącá językiem pruskim — Skarga
Zbogacić słownikiem język narodowy — Pobocsky
Zgrodzi bardzo język Bud Szy
Zolobi umieiętność język mądrych. Bezi Bor
Zepsuł język Smad Jan
Zmalał bardzo język — Bud Szy
Zmówić się z kim dobrze językami różnemi. Kod Pa
Znać języky — Skarga
Znieśmiał język Szwejk
Znieść nie może język

Język takiego sposobu	Mosdor	zrozumiany —	Dmoch
mowy — —		— nadobny —	Sobocsba
Żniewieski język pro-		— naiczony ta	
żnosiami i rosko-		— ińskiemi wyrazy	Bezim
szami — —	Bez 1542	— narodowy	Dmoch
Żołfieii język —	Czart. Sb	— nauczony	Skarga
Żwać kogo językiem		— nieobrotny	Birko
iakim — —	Skarga	— nieokrzesany	Sniad Jan
Język bogaty w słowa	Groch Sba	— niepiszcba	
— bezkomowny.	Pistor Seb	ny w bogatwach	Woronin
— brzmiący miło	Bezim	— nieoyczes	
— ciemny —	Sniad Jan	piony w obrotach	
— cierpki język mocz mnog	Pisko Seb	i ciemowaniu	
— czysty —	Sniad Jan	— wyobrażeń —	Woronin
— dobitny —	Sniad Jan	— obey —	Grzeg z Żar
— domowy / na		— obfity —	Nasco Wal
rodowy / —	Bezi 1542	— obrotny —	Gawski Jak
— dostatni / za		— oczyszczony	Arnold.
możny w nazwiska /	Sniad Jan	— okrasny	
— dostoyny —	Sobo Sba	wielka poprawa	Sniad Jan
— francuzki Le langue francoise	Birko	— pełen wdzięku mocy	Topiez
— gruby —	Woronin	pierwiastkowy	Sniad Jan
— harmoniyny		— pieszczony —	Jan z Jar
— iednego języka		— płynny w sob	Woronin
ludzi — —	Wuiek	— pobraterski	Koper
— izdrny —	Woronin	— pobratymczy	Walski Ko
— krajowy —	Bezim	— pochodni —	Sniad Jan
krasomowny	Rogalla	prawniczy	Skarga
"Langue maternelle. Ze Matterzmiko	Karnk	— popsutym	
— mowienności"		języiem mówić	Crac Sad
— nabzty nie		— prosty —	Sniad Jan
zrozu			

— przymuszony w tłumaczeniach i spytany —

— przyrodzony —
— umarły Langue morte.
— rodowity —
— swięty La langue sainte
— swietny —
— ubogi w wyrazy.
— wybitny —
— wolny —
— wyćwiczony.
— wymowny —
— wyrobiony do-

bne má Národ —

— zaburzony to spaczeniem mowy to-

kami, to sprzeczeniem z przyrodzeniem iego iakiemiś dzikiemi głosami —

— zagraniczny —
— zaniedbany ero-

motnie —

— zepsuty —
— żywy Langue vivante
— złożony —

4. Język zgoła cały do prawideł Grammatyki: widomość po-

tu przeciwnego ucz-

sko: /

Dostał języka o drodze nie- przyiaciela — Wystał dla języka konné roty, aby o zamysłach nie- przyiacielskich mógł wiedzieć.

5. Język /: klin ziemi:/

Sycylia trzema językami ku morzu wychodzi

6. Język /: ryba języczasta./

Patrz język czasta ryba

7. Język psi /: ziele:/ patrz Języczek psi.

8. Język wołowy ziele patrz Niewinka

Językolubność, ci, z /: lubić nie języka:/ -

Knap

Ostrz. Jan

Niemiec

Niemiec

Narusz

Die Hebräische

Pobor. Sta

Śniad Jan

Pobor Sta

Skarga Kraus Jan

Skarga

Śniad Jan

Opsol. Jan

Śniad Jan

Czart. Sd

Śniad Jan

Śniad Jan

Grammatyki

Śniad Jan

Knap

Dargoc

Otwin. Wal

Arnol

Wodek Jan

Językować, st. ez. ndk /: rozpuszczać język :/
Językować przeciwko komu — —
Językowaty przyst /: nakształt języka :/
Lód kończy się języko-wato — , —
Językowy, á, é przym /: tyczący się języka w znaczeniu właściwem :/
Kość językowá — Kozuch Dla
Żyłky — é —
2. Językowy /: lingualis :/ Głoski językowe n. p. s. Kopiyn
Spółgłoski językowé np l, t, r, s, x — Kopiz
3. Językowy /: tyczący się języka, to iest mowy :/
Bicz językowy. Uchronić się od bicza językowego — Bud. Jęz
Błąd — y — Kopiz
Duch — y. Kopiz

Głosy językowe wzbudzają nabożeństwo duchá Birk
Nauka — á Kopiz
Obmowiska — é Leopol
Omyłki — a wytknąć komu Kopiz
Prawa — é. Jan. Jan
Prawidła — é. Kopiz
Prowodawca — y Sniad. Gdn
Wolności — á Zebr. Jak

Jeżyna, y, r. ż
Jeżyna wielkoiagodowá, rubus fruticosus, rośnie na nowinach, kwitnie zaczynszy od maia przez całe lato, aż do iesieni — Krzak ieżyn — Pastor. Sob
Porosły na ziemi szczep ieżyny — Bezw
Jeżynka, i, r. ż /: krzew mnieyszy od ieżyny, iagody nosi błękitné rośnie

snie u zaroślach
i na trzebieżach.

Jeżynny, á, é przym /: ieżynowy :/
Jagody ieżynné — Mgr.

Jeżynowy, á, é przym /: ieżyn :/
Jagody ieżynowé — Stefkow
krzak — y — Klonowic
Drzewo — é — Cowiz. Zarl

Jeżyny, żyn liż. /: iagody :/
Jeżyny są słodkie i nieweiké uzdrawiaią. Maią własność chłodzącą, i nie są szkodliwé zdrowiu, iak niektórzy rozumieią. Kam. Wor
Jeżyny cierpkie — Zimorow
— czarné — Obyli. Stud
Jeżysty, á, é przym /: naieżony :/
Krzyżaky ieżyste — Bexm

J F

Hez, eia, r. m /: rycerz Troiański zabity od Pawrokla; Iphaeus Iliad XVI. — Dmoch

Hidam, a, r. m /: syn Antenora zabity od Agamemnona Iphidamas Iliad XI Iphidamas Dmoch

Higenia, ii, r. ż /: córka Agamemnona Iphigenia ae. f Iliad IX. — Dmoch

Hikl, a, r. m /: oyciec Podarcesa rycerza greckiego. Iphiclus Iliad. XI — Dmoch

Hinoy ia, r. m /: rycerz grecki zabity od Glauka Iphinous. Iliad VII. — Dmoch

His, a, r. ż /: branka Achillesa Iphis. Iliad IX — Dmoch

Hit, a, r. m /: oyciec Epistrofa i Szedego Schedegus wodzow Greckich Iphitus Iliad II. Dmoch

Ifityon, a, z. m. /: syn Otryntа, rycerz Troiański, zabity od Achillesa, Iphition Iliad. XX ——— Dmoch

I G

Igielczany, á, é przym. /: igielny, igielczany :/ Siemik
1. Igielka, i, im. zdrob igły Stow. iehelka:
Nie ruszyła się iedna igielka, ktorą matka na chore zapięła. ——— Skarga
Pilnować igiełki ——— Druzb.
Przekłaść co igiełką — Kopcz.
Wyrabiać sobie żywność igiełką ——— Hinczo
Zapichnąć igiełką watę Wojczkowego
Zatykać igiełki w poduszkę ——, ——— Bazylik
2. Igielka magnesowa /: ang. magnetica :/ Solsk. Sra.
Igielnica, y, r. z /: puszka iglana, igielną, Aciarium, ii, n. Fest. Etui à mettre des aiguilles. Das Nadelbüchsen ——— Knap
Igielniczek, iczka m. zdrob. igielnika do chowania igieł :/
Igielniczka, i, im. zdrob igielnicy.
1. Igielnik, a, z. m /: igielnica :/ — Klud
2. Igielnik /: robiący igły :/ — Petr Seb
1. Igielny, á, é przym /: igły, igielczany, iglany :/ Dziurka igielna. — Brudz
Ucho ——— é. Przewlec nić przez ucho igielne — Unick
2. Igielny /: do igły uczyniony :/
Rang igielna wytrwał ——— Szafarz
Igierka, i, im. zeń. zdrob. igry.
Smiesrne igierki byty ——— Bud. Szy
1. Igła, y, r. ż /: narzędzie stalne do szycia :/ Illir igla ——— Sulli
Ang, ús. t. Aiguille t. Die Nadel.

Kłoć kogo igłą — Skarga
Nawlec nić na igłę — Jabl
Inserere filum in aurum Stiller une aiguille — Berm
Eine Nadel einfadmen
Natoknąć igłę — Hinrza
Przekłoć przyszedł igłą — Umiast
Wyszywać co igłą — Dmoch
Zakłoć sobie palusznek igłą — , — Boho Fr
Zapomniała igły z nicią — , — Opalińy
Złobkował co igłą — Andrz Kobz
Igła cienka — Chrośc
— mocna — Petr Sek
— prosta — Petr Sek
— spiczasta — Petr Sek
Przysł. Igłą mu w głowie układane — Knap
Igłębyś nie nalazł tak długo szukając — Knap
Krawiec igły szukając za grosz świeczy spalił — Rysin
Rozświeciło się tak, żeby igłę nalazł — Knap
Słowikiem takiem przedtym się panna obraził; niż na igle — Dzwonk

2. Igła żeglarska magnesem na kartą, aus magnetica, aus illita magnete — Birk
3. Igła chirurgiczna do zszywania ran
4. Igła do wiązania arteryi ranionej przy rznięciu kamienia, aus proliganda arteria — Czerwiak
5. Igła do palenia zębów — Czerwiak
6. Igły probierskie, próbki, blaszki małe krwawnikowe obdłużno czworograniaste, zrobione według różnego umiarkowania srebra:/ — krumt

Igłowanie igły Zwanillo, a Laiguille, mit der Nadel arbeiten.

7. Igły wilcze /: żelazko żorawie :/ — Syrcn

Iglany, á, é przym /: igielny :/

Ucho iglane — Białobrz

Iglarz, a, r. m /: robiący lub przedaiący igły :/ igielnik / Knap

Iglasty, á, é przym /: maiący kształt podobny do igły :/ — Knap

Iglaw, a, i. s. m /: miasto w Morawii :/

1. Iglica, y, r. ż /: wielka szpilka :/
Naczynie igłu mieszczących, kłoremby się spinało przykrycie przybytku — Leopolita

2. Iglica /: igielnica :/
Schowáć igły do igliny — — Bezm

3. Iglica ptaszka /: czołnko :/ — Piskorsk

4. Iglica /: ryba anus, i, m Plin Mart :/ — Knap

5. Iglica włoska /: ziele, mysia wiecha, ruszczek, mirt dziki :/ — Knap

Ignacowiny i. li. mm. /dzień narodzenia Ignacego/ — Białobrz

Ignacy, ego, im. rz. męzkie.
Ł. Ignatius, ii, m.
Fr. Ignace m.
Ni. Ignatius m.
1. Ignacy Biskup męczennik.
2 — Loiola fundator Towarzystwa Jezusowego — mylnie Ignamy /: dioscorea bulbifera alata :/ iest pokarmem w różnych gorących krajach. — Leopolita

Ignacy, ego im. zdrob Ignacego — Lundzitt

Igowiánie, ow liz. mnog /: ludy w Inflantach :/ — Szafarz

Igowski, á, é mxym /: Igowianow :/
Język Igowski — Szafarz

i się osobę i zakonem swoim do obfitego w koszte do Bozym zniwa Ruibo

1. Igra, y, r. ż. /: zabawa:/
Illi igra ——— Stuli
Ludus, us, m. Ovid.
Jeu
Szukał igry po robocie Bazyli
2. Igra /: komedya:/
Czyniono komedye
czyli igry ——— Bers 1542
3. Igra /: igrzysko:/
Nazwał Olsten zdrowia igrą Dzierż, ludus Dzierżwoj Hucz
Okazywano przed nim
igry rozmaite ——— Biels Mar
Igry bitewne ——— Górnic
4. Igra /: gra:/
Bawić się igrą kosztem Bud. Dzien
Poczyna się igra ——— Mulec
Igrać, st, ndk /: bawić się
krotofilą ~~rozbawiać~~ :/ w znaczé-
niu właściwém i prze-
nośném:/
Bydlęta igrają ——— Kras Ign
Dzieci igrą ——— Kakow
Jagniątka igrają ——— Bezm
Dzieci wszystko iak igrają. Lubicz
Zabłędz igrą po wod Lubicz
tonie ——— ———
Zwiątko igrało po gaiu Felin
Myszy polne igrały Krop. Lud
Ryba igrá w wodzie Minasow
Ludit piscis in aqua
Terent

Terent Le poisson joue ou se
joue
~~Igrać~~ dziecinnie Iwan Sam
——— przysłowie Pet Sek
——— z kim ——— Starza
——— dowcipem Piramow
——— gatkami Grzeg z Bor
——— głębokością
rozumu swego w
dziełach ——— Sobot Sob
——— ~~Hucz~~ Dzierżwoj ~~Hucz~~
szabelkiem Bulo Mar
——— nogami Birk
——— słowkami Grzeg z Bor
——— zarty nieuz
——— ———
swém ——— Lorencow
z kim ——— Starza
Dowcip igrá ——— Korsak Pay
Grzywa igrá od
wiatru koniowi
w swém buianiu Jakub Wuj
Kosy plecione u
grzywy igrają
z wiatrami ——— Koch. Pio
Morzé igrá ——— Bardzin
Proporce białé
z czerwonémi
igrają ——— Niemcew
Proporce z powie-
wém wiatru ie
grały ——— Niemcew
Proporce igrają
z wiatrem wol-
niuchnym ——— Koch. Wes

Warkocze wzdęte, wiatrem igrały po pieszczonem tonie — — Kras. Jzy
Wiatr igra z piaskiem — — — Koch Pio
Wietrzyk igra z włosami — — — Starga
Zefir igra po twarzy. — — Otwin. Wod
2. Igrać /: grać :/ — — Niemcew
Igrać w babki pomiędzy kolany — — — Morsz. Hrd
3. Igrać /: błyskać :/ — — Druzb
Oczy igrały płomieniem miłości — — — — Pastor Fido
Żądza igrała w jéy oczach — — Kors. Ray
2 Igraiący, ac, e imi. cz. ter. — — — Kras. Jzy
Słowa igrać. — — — Tymow
Dzieci igraiące z ptaszkiem — — — — Kniaź. P. Dmoch
Rybka igraiąca w morzu — — — — Bezim
1 Igracz, a, r. m /: krotochwilnik :/ — — — Dmoch
Warny się igraczów. — — — Starga
Igranie, ia, r. n /: czynności igry, czyli zabawy :/ — — — Dmoch
Illiry igranje — — — — Stawo Bezim
Lat. Ludio, onis, f. Cu. — — — Bud. Dict
Fr. Jeu, action de jouer. — — — — Stulc
Niem. das Spielen. — — — — Dmoch
b) Czyni kot igranie z szczurkiem — — — — a, facetiarum. f. pl. Sales, ium m. pl. Joci orum m. pl. Joca, orum n. p. cu
a) Bawić się igraniem — — — — Blażow
2 Igranie bydła — — — — 1. Igrzysko, a, r. n /: igraszka, zabawka :/
Skłonny był do igrania — — — — Miał sobie przysięgę za igrzysko dziecinne
Igranie wody z wiatrem — — — — Igraszka, i, r. z /: zabawka :/
Bawiły nas igraszki dziecinne — — — — Czynić sobie igraszki z kogo — — — — Lekką wieśniaczkę w swywolnéy igraszce miał igrzyszko — — — — Stroić sobie igraszki z kogo — — — — Znużony igraszką żołnierz — — — — Igraszka słow. Igratus ludo. Igrzyszki szkolne. — — — — 2. Igraszka słow, Argutia, Igrownik, a, r. m /: odbywaiący igrzyska :/ — — — — Przekładał nagrody pewne przed gonce i igrownikiem — — — —

Dziecinne ——— Skarga
Kochać się w igrzyskach młodości — Skarga
Zabawiać się igrzyskami ——, —— Skarga
Biesiadne igrzyska Wirg
Igrzysko / widowisko / szydzenie / Bud. Szy
Czyż komu igrzyskiem
Czynisz sobie igrzysko Kras. Ign
z mojéy cierpliwości
Igrzysko losu. Być Smiad Jan
dziwném igrzyskiem
twardego losu i prze-
znaczenia ——— Smiad Jan
——— Zmyszony igrzyskiem losu Krop Lisz
——— uprzedzenia.
Będąc od dziecinstwa
igrzyskiem losu upra-
dzenia, szydzi z ze-
wnętrznych człowieka
zaszczytów; bo nie
znaią się na iego war-
tości, nie umie uczcić
Skat ich nawet okrzyknęli igrzyskiem zmiennego losu — Smiad Jan Krop. Lis.
3. Czyżowich igrzysko Boże Pobo. Sta
Igrzysko / widok teatralne, pasowanie się kochane
koni i zwierząt, tra-
iedye i komedye skła-
dały igrzyska /

Lubili niewymownie igrzyska Atenczykowie — Pismo
Miele starożytni igrzyska za rzecz do religii należącą —— Pismo
Panować w Krzymie tenże smak Sumus tuj brzy inimicus ca o igrzyskach i widokach, co w Atenach — Pismo
Popisywano się na igrzyskach równie z mocą zręcznością ciała, iako i z płodami rozumu i gienuszu —— Smiad Ko
Sprawiać igrzyska pogrzebowe dla kogo — Dmoch
Ukazowały panny wzór woiennych igrzysk z podziwieniem wszystkich — Skarga
Obyczaiskie igrzyska Narusz
Igrzyska kawalerskie Skarga
wymyślne Skarga

* Zdanie, kamienie, kamyczkowe, kamyczkowe, Nowe igrzyska w głowie, żołnierskie, Stalemu Zawiszy Skarga

Igrzysko

Igrzyska światła w atmosferze przez zimno skupionéy —

Igrzysko rozumu /: dziecko bardziéy pisane dla zabawy niż oświecenia, iako to: potyczka szczurow z żabami Homera potyczka liter, czyli głosek Lucyana, wojna grammatykalna i tym podobné

Igrzyskowy, á, é przyp /: tyczący się igrzysk :/

2 Widoki igrzyskowe — Talija

3 Widziadło — é — Talija

4 Pieniądze — é. Nagur

Igrzyska nomd t.j. obchodzenia się bardziéy rozkoszy pędzące, kamienowanie, wystawienie

Swiad Jan

Igrzysko w gdańskiém koło Kościoła Panny Jan

Jk

Jkady, ikad lit. mnog /: ów to obchodzone od filozofów pitagoreyskich ku czci Epikura dnia 20 stycznia, czyli miesiąca, który był dniem uro-

dzenia Epikura.

Nazwane iest od wyrazu greckiego eikàs, dwadzieścia.

Łac Jcades, um. Fran Jcades, s.t.pl

1 Jkar, a, r. m /: syn Dedala /

Jcarus, i, m. Ovid Jcare

2 ~~Jkar~~ wybijáć się wyżéy nad Jkara loty — Krem b

2 Jkar /: rzeka Sycylii Plin :/

Jkarowy, á, é przym /: Jkara :/ Przyst. Zaryusá to na skrzydła Jkara wd /: gdy czego dopiąć nie można :/ Kras Jw

Jkaryda, yi, i. s. z Jkarya, yi, i. s. z /: wyspa morza Egieyskiego, ~~Jkra~~ Nicarie, albo Nicouri. Łac. Jcaria ae f. Ovid

Jkarus, i, m. Jcaris, idis. f Ovid Pamela corka

Ikaryotyda, y, i. ż /: Pene
lopa córka Ikara, Ja-
rotis, i dis. t Prop
Ikaryyski, á, é przym
/: tyczący się Ikara:/
Járiús, a, um. Ovid.
Ikauna, y, i. s. ż /: rzeka
Francyi L. Yonne:/
Jaunay d. m.
Ikiereczka, i, im. zdrob. ikry Bird
Ikonoklasta patrz Obra-
zoborca
Ikonomachowie patrz
Obrazoborcy
Ikra, y, z. ż /: rybie iaia,
ova piscium Li:/
Ikre, ā. t. pl Stud.
Puszczáią ryby ikrę — Klut
Wypuszczá ryba ikrę. — Dubrawius
2. Ikra /: żytka:/ — Grotz
Ikrny, á, é przym /: maią-
cy w sobie ikrę:/
Karp ikrny — , — Gostom
Ikrorodny, á, é przym
/: rodzący ikrę:/
Ryby ikrorodné — Knap

Ikrzak, a, r. m 1715
/: ryba ikrná:/ Klik
Ikrzyć się st. zawr
ndk /: tocześ się
mówiąc o ry-
bach:/
Karp ikrzy się
raz tylko, a ráy
wiedy dwa razy
w jednym roku. Dubrawius
Ryby się ikrzą. Zimorow
2. Ikrzyć się: /:
wydawać na co
wydawać się
na co, trawić
się, wyikrzyć się:/ Knap
3. Ikrzyć się
/: iątrzyć się:/
Ciało mu się i-
krzy, t. i. iątrzy. Makow
Ikrzyca, y, r. ż
/: kamień ikrzy
sty
der Rogenstein, ka-
mień wapnisty
z wielu okrągłych
ziarnek zpoiony
nakształt

nakształt rybiéy ikry albo ziarek grochu.

Było kiedyś mniemanie, że ta ikra żkamienia ——— Kluk

1 Jt, u, x. nt Jf: rodzáy gliny naytłuśćieyszéy:/ Czes. gil.

Uprawiał ziemię ilém wywiódł mię z błotaiu ——— Pam. Wars

Jt bagnisty ——— Chrośc

— błotnisty ——— Chrosciu

— czerwonorudawy — Straszic

— kłiówaty — Mincch.

— sizerwiénony ru- Straszic

dawizną ——— Jppze

— siny Skrask

— tłusty ———

2 Jt /: zamulénié w wie:/

Wyszlamował z ziata it nieczystości ——— Sulgestow

1 Jle przystt ilości /: iak wiele quantum/

Jle chcesz do swiata przyłożyć, tyle iby to

Jle czasu, i tu stawa to, nigdy nie odpocz

Jle go mitnię wie ———

Jle lata knosiły ———

Jle mogę, quantum

gneo ———

Jle możesz, stardy się ———

Jle mozem dopiero my mu ———

Jle moiey siły, broniło rego

Jle możności, sta-

rać się będę ——— Sapieha Kaz

Jle pamiętam, ile rozumiem Knap

Jle siła moia znie-

sie ——— Hinzo

Jle pamięć zasięgnąć może Pezimi.

Jle tylko bydź

może ——— Cieciszow

Jle uważonych i biegłych wpisemnie tyle rozno-

Jle uważam ro- mienia Skarga

zeznaniém moiém Pistor Sek

Jle wiadomość

mnie dochodzi. Joanis Aug

Jle wyroxumieć

mogę, quantum

ego intelligere

possum ——— Mosz

Jle zasięgnąć

mogę pamięcią. Nagurz

Jle że mnie bydź

może, uczynię Bezim

Jle zniesie moż-

ności czynię ——— Smalc

Jle — tyle /: iak

wiele — tak wiele:/

Bóg ile łaskawy, Skarga

tyle iby do Boga dóeymiesz

tyle iest w maie-

stacie sądu swoiego

straszliwy ——— Skarga

Dobrzy z zacności

rodzaiu tyle ma

ią zalecenia, ile

przodkow

przodkow swych
nastadnie — Skarga
Ile chce byle płacz Lewii
Ile fortuny byle kredytu kupca
Ile głowe byle rozumowo Leopka
Ile máz ku mnie
miłości; byle ieyno
prawe około owiec
moich pokazmy — Skarga
Ile miłości swoie
ku odbrieloámy; ty-
li ieyBogu ubie
rany — Skarga
Ile; nim;
Ile starań nim w
dobie mszkiey po
stawi się człowiek Niemc
Ile mi łyłko ost

ost stowarzato — Gmuhst
Ile ptako.)

Ile ayiec, starań
ia dadź nayleprze
wychowanie dzie
ciom moim; ile oby-
watel podatki dawaj;
ile maistry, ubo-
zych wspieram — Kras Ig

Ile / zwłaszcza)
Ile tych czasow — Kmap
Odludnoźć mu mil
sza byta, niżeli izycie
między ludźmi ile
dworskimi — Skarga
Ile bykroć chciał
/ tu mnesis) — Lewii
Ile bol

1. Ilekolwiek przyst. ilości czyli liczby (: iak wiele quakquol:)

Ilekolwiek ich było; albo ilekolkolwiek było ——— Radz. Bib.

2. Ilekolwiek przyst. wielkości quantitatis quae ——— kwap.

Ilekolwiekkroć (: ile kolwiek razy.)

Ilekolwiekkroć alem niepysznie mówiony. Kwiat. III.

Ilekroć przysłowek (: iak wiele razy quoties) słowa zyt- ni pisali ilekroć

Ilekroć rozpowiat świadkiem iest sa- mienie moie ——— Skarga

2. Ilekroć pytaiąc się wiele razy.)

Ilekroć do mnie przy Jechał ——— Bern.

Ilekroć srogie wypędził go od siebie Wuj.

Ilekroćeś wyznawał dobrey stanu ——— Skarg.

Ilekroć wymowałeś drugiemu dobrey sławy.

Ilekolwiek (: tmesis włączna)

Ilekolwiek mowił, Ilekolwiek mowiłem Bern.

Ilem mogł / ilemogłem

Nabechtać się dałem

ilem mogł ____ Nawiśc

Ilekroć ie kolwiek

rozmiwek obawy

w swoim vpadku Rey

Ilekroć rozpawiał,

ilekroć rozpawiałem

świadkiem iest

moie sumienie Skarga

Ilez, w, i. s. m / po-

łożenie tego miesca

wzmiankowanego

w Iliadzie Homera

niewiadome, Herodot

ii, n. ____ Dwach

Ilekę krac schodzisie Wien

Ilez pytaisc sie

wiele? ~

Ilez dobrodzieystw

nienokuia, na przyszłość

ti szlachetne dla

narodu swego? Niemcew

Ilez mase w bzech

Kwalebnych kayni

niezkladanych? Felin

Ilaz ie / z oyczyzne /

krwi strumienie vtat

Bolesław swoi Niemcew

Ileześ mu winien

/ ilez mu winien

iesteś? ____ Krasicki

Ilekroć / pytaiacy /

/ ile razy /

Ilekroć nam nie
przychodzi to na
pamięć? Niemcc

Ili, a, e f. iak wiel-
ki, ilki.)
O to ilić ogień nay-
większy las wypalił. Leop. 3a
Ili-kolwiek f. iakikol-
wiek, co do wiel-
kości.)
Ilia, ii, v. i f. Rhea
Sylvia i Ilia były
imiona matki
Romula. Poczimie-
nia ią bydź żona
rzeki Tybru.)

Iliad, a, im. rod. m.
Remus i Romulus
synowie Ilii.)
Iliacki, á, é przym.
f. Trojański, Iliacus
a, um. Virg.)
Popioły Iliackie. Bez
Iliada, y, r. ż f. poe
mat Homera o woynie
Trojańskiey. Ilias, adis f.
Ovid. adis f.)
Tłumaczył Iliadę
Franciszek Dmochowski
Iliadka, i, r. ż f. Tro-
janka Ilias, adis f.
Ovid.) Dmoc

Ilion, u, i m.
f. nazwisko mia
sta Troi.

Calou Ilionu Malsm

Ilionowy, r. ż/ser
kaslarna Dryjanow

Ilionej, eia r. m.
f. Troianin syn
Forbasa, xolity
od Leneleia, Ilio-
neus, ei, m. Dnacho

Ilirczyk, a, i, r.
m f. Iliryczonsin

Ojczyzno przod-

kow 1778
mizny Ilirczyka Zbyl Pio

Iliryczanin, a, i.
wod. m f. mesz-
kaniec Iliryji. Skarga

Ilissus, u, r. m. /: rzeka Attyki Ilissus, i, m. /

Ilissydy, id. lub. mnog. rodz. /: muzy tak nazwane od Ilissu, rzeki Attyki Ilissides, um. f. pl. — Albertr

Ilitye, yy, lub. mn. żeń. /: córki Junony, boginie przełożone nad połogami Ilithyae, arum. f. pl. / Dmoch

Ilium, r. n. /: Troia w Azyi mnieyszey, albo iey zamek, Ilium ii. n. :/

Ilki, á, é, przyp. /: iak wielki / Ilki — tylki /: iak wielki — tak wielki :/ Przyrodzenie ciała tylkie, ilkie iest w samem sobie — , — — Baxylik

Ilko przysłow. ilkości, /: iak wiele :/ Ilko ty widzisz ludzi tylko wiérz, ilko chcesz — Onech. Sta Jenze

Ilkość, i, r. ż. /: wielkość albo małość czego, miara wielkości, małości, quantitas :/ — Swied. Ochina

Rozdzielone bywaią rzeczy stworzone według ilkości — Dezy. 1550

Ilkość nierozdzielná — Jenze

2. Ilkości /: ilościas :/ Kluz

Ilkusz /: Olkusz :/

Illergetowie, ów lub. mnog. /: ludzy Hiszpanii zkymowały część Arragonii wschodniey, nadzy Iberém : Pirenéami, Illergetes um. m. pl. Liv. /

Illirowie, ów, lub. mnog. /: mieszkańcy Illiryi :/ Illiryi

Illiryi, a, i. s. z. /: dzisiay Sklawonia :/

Illiryski, á, é, przym. /: tyczący się Illiryi :/ Brzeg Illiryski Chrośc. Sta

Miasto — ie Petr. Seb

Illirykowie, ów, luz mwg
/: Illirowie :/ Warg
Illiryzyzyk, a, rodem z Illiryi Kras. Jan
Illiryjski, á, é przym
/: Illiryckí :/
Mowa Illiryjská Dezim
Ród ——— i
z námi pobratymcy Staszic
Warownie —— é Potoc Sta
Iloczas, u, r. m /: krótkości lub długości czasu, który się tozy na wymówienie dwóch iakiey zgłoski potrzebuie :/ —— Kopcz
Iloczasowy, á, é przym
/: tyczący się iloczasu :/
Znamiona iloczasowe Kopcz
Ilm, u, r. m /: drzewo ilmowé, wiąz ulmus :/ Sleszk
Ilma, y, r. ż /: ilm /— Knap
Ilmiczka, i, r. ż /: ziele kozia broda, Ulmaria, a, f ——— Syrenn
Ilmówna, y, r. ż /: ilmiczka :/ —— Knap
Ilmowy, á, é przym
/: tyczący

tyczący się ilmu czyli wiązu :/
Drzewo ilmowé — Sleszkow
* Iloliściprzekwiatowy, á, é przym.
Klassa roślin iloliściprzekwiatowá oligantherae — Czempiń
X Juńdzill uznawé ten wyraz za twardy i źle utworzony ——
Ilość, i, r. ż /: ilość rzeczy zowie się to wszystko, co może być mierzone i ważone, quantitas, quantité :/
Ilość stateczna, dowolna w Matematyce wyższey, constans arbitraria —— Switad. Jan
Ilowacieć, ał. nii. ndk
/: stawać się ilowatym :/
Ziemia ilowacieie Dasyp

Itowaty ą, ę przym /:
pełen itu :/
Glina itowata — Radz Bib
Mieysce — ę — Kosat. kaz
Stolnia — á — Bud. Izy
Izbnia — á — Bud. Izy

Itukszt, a i. s. m /: miasto Semigalii ozdobione zamkiem :/

Itukszta, y i. s. z /: Itukszt :/

Ilus, a, i. m /: dawny Król Troiański, syn Trosa i Kalliroi, córki Skamandru rzeki. Od niego Troia zwała się Ilionem :/

Iłża, y, i. s. z /: miasto Biskupie w Sandomierskiem ozdobne gumnami wojewodztwie. osadzone
2 Iłża /: nieb. wpadaiąca w rzekę pod Solcem :/

Iłżecki, á, é przym /: bez Oany w Iłży /
Kościoł Iłżecki — Skrobkow
2 Iłżecki /: z gliny w Iłży będący :/
Złote wieki minęły, a bedwo gliniane nam dziś zostały i to nie Iłżeckie Opali kinyn

1821

J. M.

Im — tem mysł paszysł /: im bardziey, tém bardziey quam magis, tam magis — quam magis — tanto magis — quanto magis — tam magis, quanto plus, tam magis :/
Im się bardziey o się boi, tem mocniey Bogu pokorzyć się musi. Skarga
Im częściey się z sobą widzi, tem bardziey się mi- tuią — Karnk
Im daley, tém bardziey pomna żą w sobie po- żądliwość nieszczęs. Philatet

Jm dalej, tem bardziej
siła moc nieprzyia-
ciół granice państwa
Jm dalej, tem więcej
pomnażał się w wie-
rze S —— ——
Jm dalej, tem więcej
pilniej i chciwiej go
słuchał ——
Jm dalej, tem więcej
sobie skarbów du-
chownych przyczyniał
Jm dalej tem bliższy
Jm dalej tem znaczniej
wynurza się prawda
Jm dłużej się bili,
tem więcej się rozu-
szali ——
Jm dłużej rozkoszy
wiecznej używasz,
tem chciwsza ——
Jm mniej od świata pociech mamy: tem
Jm więcej mogę, tem
więcej żądam. Quo
minus possum, tanto
magis cupio ——
Jm więcej dla Cyzy-
ny znosić im przy-
chodzi, tem więcej ią
kochać umieią ——

Jm więcej roskoszy
wiecznej używasz
tem chciwsza —
Jm więcej utrapienia, tem więcej
Jm więcej rozmy-
ślam o tobie,
tem mi iestes.
Jm więcej wyniosł ycb, tym
słodszy, i milszy
Jm się więcej uniżycie: tem więcej
Jm bielsza cukrna, tym rychlej
brzydzey upadł. Boże
tem znaka znaczy
nieyszá ——
Jm piękniejszá
rzha, tem bro-
Jm szczérszá iest
miłości Boga ku
bliźniemu, tem
iest lepszá —
Jm większą miał
w rozumie i na-
ukach sławę,
tem się za nic-
szego na świecie
miał ——
Jmać ś. cz. nde
i chwytać, łapać.
Jmać myśli ludzkie
po szerokiem morzu
serca ludzkiego —
Jm więcej możecie, tym skromniey wła-
dzy używać powinnisie. Quo plus
possessis, eo moderatius imperio uti debebis Dir

Jm dalej, tym więcej
pilniej i chciwiej go
słuchał ——
Jm dalej, tym więcej
sobie skarbów du-
chownych przyczyniał
Jm dalej tem bliższy
Jm dalej tem znaczniej
wynurza się prawda
Jm dłużej się bili,
tem więcej się rozu-
szali ——
Jm dłużej rozkoszy
wiecznej używasz,
tem chciwsza ——
Jm mniej od świata pociech mamy: tem
Jm więcej mogę, tem
więcej żądam. Quo
minus possum, tanto
magis cupio ——
Jm więcej dla Cyzy-
ny znosić im przy-
chodzi, tem więcej ią
kochać umieią ——

Szatan
Przeg. z Zar
Skarga
bierze
Niemoj Jan
Cielu Jak
Skarga
Bezim
Matuszew

Skarga
Jm więcej utrapienia, tem więcej
zasługa Bożá
Jm więcej wyniosł ycb, tym
Jryzyna
Jm się więcej uniżycie: tem więcej
od Boga
Bezi 1626
Wydrzenie Mary
Moniwid
Bezi 1626
Skarga
przezgł.
Skarga
Skarga
Skarga
Radz Bib

Jm więcej możecie, tym skromniey wła-
dzy używać powinnisie. Quo plus
possessis, eo moderatius imperio uti debebis Dir

Świętego imać chciał oprawca — — Skarga

1. Imać się st. zam /: chować się w znaczeniu właściwém i przenośnem :/ —

Imać się czego — Petr. Sel

— duchow bliźnich — Kromer

— za dobra nieruchome — — Skarga

— za rzeczy duchowne Skarga

— za szablę — Skarga

2. Imać się z grzechem /: udawać się w grzech :/

Z cielesnym się grzechem nie imay, zdaleka go wyrzawszy, uciekay; bo zblizka przegrasz Skarga

Imacz, a, z n /: chwytaiący się czego :/ Knap

Imaczki, ek, m Bezin

Imaczki, ek, m Golius

Imaczki, ek, m /: wyobrażony w myśli :/

Urządzenia imaczkie Grzyzna

Imaginacya, cyi, z Łacińskiego imaginatio, onis f /: władza wyobrażania

żania i wynalezienia :/

Dadź się powodować żywcey i gorszey imaginacyi — Jakub. Wow

Obdarzony imaginacyą — Pam. Wad

Rozpalił się imaginacyą — Pam. Wad

Rozarzona zbytnim zapałem stawał gdzie Bem

imaginacyą — Skarga

Puścił wodze imaginacyi. Gwagnin

Uderza imaginacyą ludu wspaniałość obrządków kościelnych. Sniad. Jan

Wysilita się imaginacyą — Dmoch

Zbywa autorowi na imaginacyi — Dmoch

Imaginacya w malignie, trudno żeby mogła coś dziwacznieyszego wynaleźć Bezin

Imaginacya żywa — Pisarowa

— gorząca — Pisarowa

— mocna — Pisarowa

— żywa — Pisarowa

Imanie, a, r. n /: chwytanie :/
Imanie wołoszkie — Dmoch.
Imaniec, ańca, r. m /: ieniec, poymaniec :/
Poddali się imańcy — Petr. Sek.
Imánka, i, r. ż /: brenka :/ Liberya
Imbier, u, r. m /: roślina w Indyi rosnąca; korzeń iéy ostry, iest imbierem zażywanym do przyprawy potraw: Amomum Zingiber Linn.
Imbraz, a, r. m /: oyciec Pira wodza Traków Imbrasus, i m :/ — Dmoch.
Imbrus, a, i. m /: wyspa nakształt skały na południe wyspy Samotraycy, Imbrus /: Dmoch.
Imbryczek, bryczka im. zdrob imbryka
Trzeba nam do kawy imbryczków — Kras. Lyr.

Imbryk, a, i. m z Turec. ibrik /: naczynie do kawy herbaty :/
Imię, imienia r. n /: nazwisko rzeczy każdéy :/
Imię, imienia r. n /: nazwisko rzeczy każdéy :/
Imię, imienia r. n /: nazwisko rzeczy każdéy

Imie Boże — Starga
— Chrześciańskie tylko
mieli; a rzeczą sama
byli poganie. Starga
Imiona ludzi w wiecz-
nem zapomnieniu za-
grzebane — Dmoch
Imię Ojczyzny zapala
męztwem serca wszyst-
kich obywatelów Kaliń
ski
Imie Polaka uznanie no-
tami Niemiec

Imie Chrystusowe. Po-
wszedny naimie Chrystusowe
Imię ludzi Rzymskiego oz-
dobi? Nomen papieski Ro-
mani ornavit Te

2. Imię /: imię krzestne albo nazwisko :/

Dał mu nowe imię — Skarga
Brzmią imiona ich — tenże
Dali ieg imię Eugrezyna — Jak. Wiśn
w iżach i wszystkich
Było mu tak imię greczym — Skarga Jak. Wiśn
Kich
Ma imię Żabrusz Habet nomen Fabius
Mianować kogo i- Pud Skarga
Mam imię katappezyna —
mieniem albo prze- Starow
zwiskiem swoiem —
Nazywana iest od
rodzicow przyrodzeném
imieniem Pelagia. Pisdor Seb
Nienawistne iest mi to imię. Twoiem odmieńcu
Nazywać kogo imie- hoc nomen Tuo
niem własnem.
Nowe imię ieg. Test nazwan ciwem Tu
Appellare aliquem
nomine proprio. Tu Bezim
Pełne wobmowie i wzaźdrosciwe Birk.
Podpisywał się tem
imieniem w liście Bezi 1583
Pogrzyć się pod czyie imie — Opol Jon
okryć się imieniem
niakiem Skarga
Nyzli może zniestawować — Dekr
nienia kogo imie-
niém iego — Vuiek
Pomienić kogo wła-
snem imieniem — Skarga
Pomienić kogo na imię Bud. Szy
Przemienić imię komu Murzyna 2
Przezywał kogo i-
mieniem iakiem — Starow

Przytaszczać sobie iakie imie Skarga
Rozstawić imie
czyie po wszyst- Biels. Mar
kich ziemiach.
Rozszerzyć chwa-
tę imienia swo-
iego po całem
swiecie — Grzeg. z Bar
Wasz się nie mogło imie iego Latere non potuit nomen eius Tu.
Utrzymuiesz na
sobie imie tak
poważne i swięte
Xięzcia Apiołow
/: S. Michała :/ — Ostrow. Jan
Winszuiąc mi twoim imieniem. Gratu-
Wal imie swoie labanter mihi tuo nomine Tu
na siestrzeńca
Włożyć na siebie imie zmyślone Skarga
swego — Koszut. Sta
Włożyć na kogo imie swoie Czech. Mar
Wspominane iest
Wstać, poimienia. Borzecz.
imie iego ze xięg Niemcew
Wymazać imie
czyie z xięgi — Bud. Szy
Wołać kogo imieniem. Vocare aliquem nomine. Ovo
Wymyślczać imio Kath. Pol
na — Biels. Mar
Wyryte było imie iego literami wielkiemi
Wymieniać kogo Bezim
własném imieniem Pisdor Seb
Wypisać imiona, nazwo Bud. Szy
Wytrzaśnąć dro-
gie imiona z ko-
mętu niepamięci. Woronic
I Wyskrobać imie swoie Moskor

Dozyć, pierwsze imie. zwykł
Ozdoba w każdym imie nego
Zwać się imieniem
Zażyć
Zapłyta imiona ich niepamięć
Imie Cyrowe
3. Imiesł: maiętność: Wyprawić się z
4. Imie / imiona rze
czy i ich przymio
tów nazywaią się
imionami w Gram
matyce: /
Imie cudzoziemskie.
——— liczbowe ———
——— ludzkie ———
——— nieprzypadkowe
——— nierzeczowne ———
——— nieżywotne ———
——— pierwotne ———
——— pospolite ———
——— przymiotne ———
——— przyswoione
——— rzeczowne ———
——— swoyskie ———
——— szczególne ———
——— ułomne i —
miona podług zwy
czaiu pospolitego
nie maią pierwsze
go przypadku w licz
bie pojedyńczey p
Frugi, nauci, man
cipo, dicis, vicis,
inficias

Koch Do
nagłos
szę uczuia
Starga
Karusz
Kubor
Rzymu do
ionów kto
rych miał
bardzo wiele
Starga
Nadaw wiel
kimi imiony Starga

Kopiz
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze
Jenze

Imie przyiaźni wzruszaią
Sdebs sercem barbarzyńskie No-
men amicitiae nowe barbara
inficias et corde dura Kopiz
——— urzędowy, kray
czy, woiewoda ——— Jenze
——— własne ——— Jenze
——— zbiorowe imio
rod, naród, lud,
gmin, dwor, gad — Jenze
——— zdrobniałe — Jenze
——— zgrubiałe — Jenze
——— złożone — Jenze
——— zwierzęce — Jenz
——— żywotne — Jenze
Dla imienia Boga. Starga
Imieniem Pan. żyw. / W imie
niu: /na mocy: /
Mówić z nim wiele
w imieniu Papieskiem Biels Mor
Imieniem Nieba ludzkość nakazana Snad
Imieniem prawa
rozkazuiemy Skrzet Win
Imieniem rządu Nad to mu nikt Kopiz
Przez imie Boga
napominać ——— Radz Dib
Przez imie przyiaźni
prosze ——— Meler
W imie Pańskie,
za pomocą Boga.
Idź w imie Pańskie Starga
Zyczyć w imie Pań
skie na opatrowa
nie bezpieczeństwa
koronnych ——— Starga

inficias

W imieniu prawa
i na mocy prawa
rozkazywać — Czai Żuc

4. Imię, sława, znaczenie, wziętość:
Dostąpić imienia sławnego — Adpisu clarum
Głosić imię czyje
w pieśniach — Bezim
b) Napełnia się cały
świat rozgłosem
imienia iego — Pam. War
a) Zadpluskać imię
czyie z mazą niesławy — Błaż
Oczernić, czyie dobre
imię — —, — Niesiu
Oddać imię swoie
niekoronosci — Kwis. Jon
Odziedziczyć imię
znamienite — Bełz Szy
Przenosiła, sława imię iego z pokolenia
Zamiętne było imię do pokolenia
iego na wieki — Rey
Pędzał po wszystkim świecie sła-
Podwyższać imię wy imienia swoiego
Ponosić iego, podnieść wyżey imienia iego — Skarga
czyie — —,
Pokryć się tem imieniem nie zmie
Poświęcić imię swe
niesmiertelności — Birkow
Powstać, nie pociemnić, ginąć — iego Powod
Rozsławiło się wielce
imię iego — Bud. Szy
Prowadzić wszystkie sprawy na
chwałę imienia swoiego — Władysł IV

Rozsławiło się
imię iego po
wszystkich kra-
inach — — Wujek
Rozszyrzyło się
imię iego daleko — Radz. Bib
nomen
Stawić imię czyie — Skarga
Stała się wyma
imieniu naszemu — Bezim
Szukać masz
dobrego imienia
zakonu — Wys. Szy
Uczynić sławne
imię sobie clarum — Cud. Szy
Uczynić zelżywość
imieniu czyiemu — Radz. Bib
Ubrać imię senatorskie — Bezim
Uwiecznić imię
swoie w niesmier-
telnéy pamięci — Pobor. Skar
Uwielbiać imię
czyie — Kopiń Bud
Bud. Szy
Ustawicznie dobre
imieniu pod-
ego Pamięć wa-
ludzi — Opsol. Jon
Skarga
Ubiał imię do-
bre zakonu w
rzeczach ludzi — Wys. Szy
Ustawić, swe imię wiecznemi pa-
Ubywyszyć zamie- mi Skarga
imię czyie — Radz. Bib

Dis

Zachować dobre imię — Wyso. Szy
Zginęło ich imię — Skarga
Zjednać sobie dobre imię u ludzi — Januszow
Zniewazaią te zbro-
dnie i występki i- Sniad. Jan
mię człowieka —
Zostawił imię do-
brocznymości pamiętne
na zawsze — Piskor Seb
Zostawił pamięć
imię kwitnące — Piskor Seb
Zyskali pamiętne imię Srem
Imię dostoyne — Minasow
— głośne — Schlichtb
— iasne — Narusz
— rozgłośne — Dmoch
— szerokogłosne Woronic
— znaczne — Schlichtb

Imieniczko, a, im. zdrob
imienia /: maiętnosku :/
Przyydzie ku imienia-
ku —, — Leopol. Jan

Imienie, a, r. n /: dobra
maiętności :/
Biorą imienie rpwnem prawem
y Matka oprawę swą
wiemo Panu ná
imienia. Męża —
y Ma imienia na rok
dwa

dwadzieścia grzy-
wien — — Tomasz z Stary
Rozdrapiętyć imie-
nie — — Poznań Piotr
Spadá na nich
imienie — Magdeb pra
Zmynał imiona — Petr. Seb
Wygnać tego z
imion kościelnych Skarga
Wyrzuć nas dzie-
ci i potomkowie
z imion i dziedzictwa
Skarga
Imieniny, in. lic. mnog /rzeźnica imie
mieniska, a, im. rzeźnic nm./
imienia
Imienisko pogań-
skie — Sympli Pawe
Imiennik, a, im. r. /: imienia /
Imiennica, y, r. ż
/: noszący toż
samo imię :/
Miał matkę ich
imiennią — Narusz
Imiennie
Imiennictwo, a, r. n
/: nomenclatura :/
Często powtarzano
na imiennictwie
náy powszechniey-
szych rzeczy — Pobor Sta

Imienniczy, á, é przym
/: noszący iedno imię :/
Głosów imienniczych
odmiatć echo —
Narody imienniczce
Polk iego imienniczy.
Imiennie /: po imieniu :/ Wykrzykiwał go imieniem
mienny, á, é. m /: no
szący iedno imię :/
mienno, przysł /: po
imieniu :/
Mianować kogo
imienno —
Imienny, á, é przym
/: w imieniu czyiem
wydany :/
Ukaz imienny JmKrMości —
2 Imienny /: imieniny :/
Święto imienne —
Imiesłow u, r. m /: par-
cipium. Imiesłów iest
rzeczą imię, rzeczą
słowo. Jako imię o-
mienia się, przez ro-
zaie liczby i przy-
padki, niekiedy zaś
prze

Narusz
Narusz
Pracującego — a Pracze
Narusz
Kras /y
Woronicz
Dexm
Dexm
Narusz

przez stopnie per gradus: a iako słowo odmienia się przez czasy per tempora, np. Kopuz
dany, wzięty Nominatum exilaravit dicor etc.
Imiesłow osobliwy /: Gerundium :/
Dwa są imiesłowy osobliwe u Polaków, iden kończący się na ąc, drugi na szy, np. będąc, bywszy, daiąc, dawszy. Osobliwość w tych zachodzi, że takie imiesłowy nie odmieniaią się przez rodzaie ani liczby, ani przypadki, ani czasy, np. daiąc ojciec, daiąc matka, daiąc dzieci, daiąc rodzice. Dawszy ia, ty, on, oni, my

my, wy, ci, to — kopiz

Imiestowowy, á, é przym /: imiestowy :/ Przymiotnik imiestowowy — — kopiz

Imiodawca, y, r. m. /: nadawcy imię :/ kopiz

Imionowy, á, é przym /: imienia :/ Przymiotnik imionowy kopiz

Zakończenie — é kopiz

Imiślaw, a r. m /: imaiący się sławy :/ Stryj

Imo Dawniéj zamiast mimo pisali imo

Imośćianka, i, r. ż /: Jeymość panna :/ Imośćianka coś by szła — , — Dmusz

Imować, st. czystob /: imać :/ Poczęli się tego ty tutu imować — Powod Hie

Usiłowali imować go — Bialobr

Imować się złaczystob /: imać się :/

Imować się. czego Kromer

Imować się daty

zrzebie bez bestiowa Orzech

Jedno położywszy, za drugie się imali — Skarbius

Impreza, y, r. ż z włosk impresa /: zamysł, przedsięwzięcie :/ Składać impreze Meier

J & I.

Jnach, a, r. m /: pierwszy król Argivów, Jnachus i, m :/

Jnachiyski, á, é przym /: Jnachius :/ Argi Jnachiyskie miasto Peloponezu mite Junonie, nazwane Jnachiyskiem bądź od Jnacha króla Argów, bądź od Jnachu rzeki płynącey przy mieście

Inaczéy spoynił rozmowania / inakszym sposobem / Ili inàcsie — Lat. Aliter Gal. Frar. Autrement Vicm. anders.

Inaczéy czynić należy, — myśleć miał sobie za grzech i występek — — — nakrzcił żagle — nie mogłem — — — pokazać chęci moiéy ku tobie nie mogę — — — powiedział miedzian niali przekuty orez. — rozumieć należy o zbawieniu o Bogu — — wyrażał myśl

Inaczéy daleko Longe aliter. Tout autrement. / wcale inaczéy /

Inaczéy daleko to rozumiemy — Wcale mi to maimuszey Inaczéy — iedno. Rozumiała, iż iéy Pan Bóg

Kopcz Stul

Skarga

Stanis Aug. Koch. Jan Vallisbor.

Skarga

Skarga

Skarga

Skarga

Skarga

Skarga

Skator Kopczynska

Bóg inaczéy wysłuchać nie miał iedno, gdyby o tém, o prawdę to, iż nie tak swéy powieści, iako czci i chwały Bożkiéy szukała — Ubiegać inaczéy nie mógł Boga iedno przez kaplany — Inaczéy — inaczéy Inaczéy pokazuie się inaczéy mowi, inaczéy czyni. Aliter dicit aliter facit. Plaut — Inaczéy to inaczéy bydź Inaczéy, niż Obchodzić się z kim inaczéy niż drudzy — Powiadała inaczéy, niżli oni — Rozumieć o czem inaczéy inaczéy, st. z. nok / odmieniać / — Inąd przyst Nie z inąd poszły ieden stąd. Skądże by mógł inąd pomocy szukał?

Skarga

Skarga

Skarga przed ludźmi a inaczéy na sercu Białobrz

Petr. Jeb Dmusz

Skarga

Skarga nix to suot Dzyms. tu woby Mac Jabłono

Kaczerow.

Niskąd inąd /: niczego innego :/
Skądże oni tak ich wiarę maią na wierne? ey niskąd inąd, iedno z roznosci spraw i nauki Pana Chrystusa —— —— Wujek

Inak /: inaczey :/
Nie mówił inak iedno po grecku —— Bezi 1582
Mowca Poeta, inak słowa wiąże —— Dmoch
Ieden tak wykłada a drugi inak —— Skarga
Tak iest a nie inak. Ulicy dziś tak, a iutro inak —— Orzechow Kromer

Inaki, á, é przym /: inakszy :/
Ten taki, drugi inaki Szymonicki
Inako /: inaczey :/ —— Siennik

Inakszy, á, é przym /: inszy, odmienny :/
Coś inakszego má, każdy, do czego myśli swe ięgnie —— Skarga
Człowiek. Inakszymi nas nie uczynisz Skarga

/Droga inakszá korzeń, kwiat inakszy —— Skarga Skarga
Przykład inakszy zostawił —— Wujek
Deputy takie iż oni mieią drudzy inakszé —— Skarga
W rozumieniu inakszá pośawa słowa czyie —— Clemens Dz
Sumieniem inak szém obchodzi ęz z ludźmi —— Szafarz
Inakszą wiadomość dano Maryma y. s. Z —— metam. Ovid lib. XI. fabula II.
mi: o sem. Bezi 1672 :/ wyspa na golfie Kampanii
Skalna Inaryma Dmoch
* Inderak, u, r. m z. Niem Der Unterrock /: spodnica :/ Bielski
Inderlund, a, r. m /: mieszkaniec Niderlandyi :/
U Inderlanków Petr Job

Ind, a, im. rodow. mąż. /: Indyanin :/ — Skarga

2. Ind u, i. s. m /: wielka rzeka Indostan, u, i. s. m z fremuz. indostán, /: wielki kray Indyi India, ae. f :/ Na tonie bogactw Indostanu — Dmoch

Indostański, á, é przym /: z Indostanu :/ Szal Indostański — Sam. Dmoch

Indowy, á, é przym /: Indu rzeki Azyi :/ Woda. Indowá — Narusz

Indya yi, i. s. ż /: wielki kray Azyi, India, ae. f Cic. Ind. Niem. Indien. 2. Zwano Indye podziemne wszelkie w kamieniu Indyanczyk, a, im. rodowe msz /: rodem z Indyi :/ Starow

Indyanin, a, im. rod. mą /: Indyanczyk :/ — Skarga

Indyanka, i, p. z. ż /: kobieta rodem z Indyi :/ — Kociał. Woy

Indyański, á, é przym /: Indyyski :/ Ziqi Indyanskie — Symin

Niewiasty — é — Jebr. I. 6

Indych farba granatowa brunatna Indicum i, n. Plin — Knap.

Fran Indigo, couleur bleue foncée. Niem der Indig, Indigo

Indych zamorski /: coeruleum transmarinum :/ — Steszkow

Indychtowé ziele /: roślina Indyyská wydaiacá farbę błękitną zwaną indychem. Indigofera, die Indigpflanze :/ — Kluk

Indyczka, i, p. z /: samica indyka :/ — Niemcew

Indyczy, Cae. Sad Indyczy, á, é przym /: Indyka :/ — Gostom

Pióro indyczé — Niemcew

Indygenat na drugiey stronie przytoczony

Indyk, a, p. m /: stat Indyyski z domowych naywiększy, ma wyrostek nad dziobem mięsisty, czerwony na cal

1811

na cal długi, Meleagris gallopavo: / ——
Golgoeze indyk ——
Pżtyka skrzydłem indyk.
Pżyszły indyki z Indyj, dla tego też ie kurami indyyskiemi zowią. —
Roztacza ogon indyk.
Znakowáć indyki ——
Dumny w swe kornale indyk ——, ——
Naieżony indyk ——
Napuszony indyk —
Indyyczyk, a, im. rod. mgo / : Indyanin: / ——
Indyysku, á, é przym / : tyczący się Indyi: /
Indicus, a, um.
Indien, d. Inde.
Indianisch.
Kura indyyska ——
Naród —— i ——
Towar —— i ——
Indygenat, u, r. m z łacińskiego / : przypuszczenie obcey szlachty do spółuznoścu szlachectwa krajowego: / ——
Otrzymał indygenat

Zoolo. nawod
Zool. nawod
Brodzin
Haur
Bezim.
Zawadz Sed
Brodzin
Opali Knyn
Brodzin
Wuiek
Antoninus
Pam. Dmoch
Pam. Dmoch
Monitor
Bezim

Indzie przyste mieysca / : dzie indziey, na inném mieysce / lub indziey: /
Jadał aż indziey musiał —— Skarga
Mierzył w rozmowie, swoiey indzie, a indzie strzelał —— Czech. Sto
Mówiło się indziey Skarga
Jużeś indziey, niżem ią postawił Skarga
Indzianno tamtędy indziey niedzielę przeszłey
Inżynier, a, albo inżenier r. m z Francuz ingénieur / biegły w kunsztach wojennych, Bellicarum machinarum artifex Lu. Leszczyc
Inedy, inegdy przestowek czasu / : inszego, czasu dnia, alias. Cú Sed de hoc alias Cú —— Knap
Powiedzieć się o tém może inegdy dowodniey —— Kromer

Insdy przyst. miejsca
f. inszy, droga stoiąca
dioż nia Terrat

Insdy niemogł
przejdz z cwaytkiem Staż

Nie wchodzą dniwia
ni, ale insdy — Skorga

Niejdy insdy to
mimowiedz — Tamuu

Kiedy insdy f. gdzie
indziey.

Uciekaú nie nie
godzi, kiedy insdy
iedno do Lisna S. Kramie

Inflantczyk, a, z
nn f. mieszkaniec
Inflant. albo Li-
wanii.

do Liwanie. Niem
Liefländer.

Inflantski, ą, é
przym. f. tyczący się
Inflant.

Liwanien. Nie Liefländ-
disch.

Zienia Inflantska Skorya

Inflanty, ant. liw.
nm. f. zienia Inflant
ska, albo Liwania,
granicząca od wscho-
du z Ruśią, a od
południa ze Żmu-
dzią i Litwą — Lavkun

Fr. Livonie. Nie.

Liefland.

Infula, y, zz. m.

z łacińskiego infu-

la ae f.

Ubrany w Infułę Skarga

Życzę infuły z per-

łami ——— Wojaz

Ingolsztad, u, z. m.

Wawrzyniec Gembic-

ki Arcybiskup

Gnieznieński w In-

golsztadzie filozo-

fii słuchał — Nieśw.

Ingolstadyeński, a,

é, przym. f. w. In-

golsztadzie

Akademiia In-

golstadyńska — Mosz.

Inkaust, u, z. m.

z greckiego enkau-

ston, atramentum

Napisać co inkau-

stem ——— Orzech

1. Inkwizycya, yi

z. ż. f. z łacińskiego

inquisitio f. badá-

nie śledzenie

Czynić pilną in-

kwizycyą i wy-

pytanie ——— Skarg.

é,

Przyznany bydź do Inkwizycyi. Skarga

2. Inkwizycya S. f. urząd kościelny ustanowiony w pewnych krajach na śledzenie i karanie mających zdania przeciwne wierze katolickiey) Mieć kredyt u Trybunału świętey Inkwizycyi Rzymskiey Skarga

Inkwizytor, a r. m. z łacin. inquisitor śledziciel badacz)

Być inkwizytorem nakerecznyki — Skarga

Inak f. inak inaczey) Oxus

Innocenty, ego, im. krz. mrz — Skarga

Innowizyczny, á, é przym. f. innowierczy) Czes. giunayarzyny.

Pisarz innowierczy.

Innostronny, á, é przym. f. z innej strony)

Ziomek innostronny Czarda

Innowierca, y, r. m. f. innej wiary) Smotr

Inny, á, é przym.
(v. inny)

Odłożyć co na
czas inny — Bielski

Inochoda, y, r. ż.
(v. iednochoda)

Koń zbłystrzeźca
inochoda, zrzuci Rey

Nauczy się kto-
sobie chodzić ino-
chodą — Papius

Puszczasię nas
mało inochoda
wiecey gruzu — Rey

Inochodnicżyna, y,
r. ż. (wyraz zgrzeb-
ły inochodnika czy-
li iednochodnika)

Wleczenie do ko-
ścioła na inochod-
nicżynie — Bern

Inochodnik, a, r. m
(v. iednochodnik) Mo

Inochodzic, y, r. m.
(v. iednochoda ino-
chodą)

Zbić kogo z ino-
chodzy — Paleo

Inowłodz, u, r. m
(v. miasto w Woie-

do i. nadzbrnie

Zwyczaiem

Inowrocław, ów, i. s. m. stolica województwa Inowrocławskiego Władysławia d. f. Narusz

Inowrocławski, a, e, przym. f. tyczący się Inowrocławia

Województwo Inowrocławskie — Osol. fos.

Instrument, u, r. m. z łacińskiego instrumentum f. narzędzie jakiekolwiek

2. Instrument muzyczny nastrojony. Grać dobrze na instrumencie. Petr. Seb.

Instrumentalny, á, é przym. f. złożony z instrumentów) Muzyka instrumentalna — Petr. Seb.

Instrument nowiadów — Narusz

Instygować st. cz. ndk f. nastawać) Instygować na kogo Skarg.

1. Instynkt, u, r. m. z łacińskiego instinctus f. natchnienie)

Z instynktu bożkiego Skarga

Uczuć w sercu instynkt osobliwy Leszc

2. Instynkt f. pierwsze wzruszenie poprzedzające uważanie przykie dziwowanie, poprzedzające sądzenie i do w rzeczach prędko zmysły podpadających, i do utrzymania, lub zaberpieczenia życia służących, i. łacińskie instynkt mają zwierzęta i ludzie) Leszc

Mus uradzony, niedobrowolny, zadna nauka czy przykładem niedający, pełnienia wszelkich czynności, które lub do utrzymania całości zwierząt, jak do zachowania gatunków niedbicie na potrzebne) ——— Jemin

(o instynkcie jest przy działaniach zmysło-

zmysłowych, to
doświadczenie jest przy
rzeczach widzialnych ——— Szew

Inszy, i, e, przym.
(= nieten inny, odmienny, różny)

Alius, a, ud genit.
alius dat alii. Al-
ter, a, erum, genit.
alterius dat alteri.

Kościół Boży w
innych chrześciaństwach
czyni wiadome, że in-
szych opowiada
prawdę, w innych
zaćmienie dziewictwa,
w innych przestrzega
czystości małżeńskiej
to w innych mno
gorodnie — Lowas Mar

Inszy, a, e, przym.
(= nieten inny, odmienny, różny)

Inszowie, i, y, r. z.
(= odmienność, różność)

Różnią się Węgry
od siebie inszością
nietylko języka ale
i zwyczaiów Wujewicz

Insze domyślasię
rzeczy. Pokazuie
złość pokrytą,
który insze my
ślit, a inszemowił Białobr

Inszakmiéć, in-
sza żeglarz, do-
myślasię niewiest Pjäl Kr
Insza miłość in-
sza nadzieia — Skarga
—— na rozumie-
nie insze obracać
słowa —— Skarga
—— wiara insza teyże
Insza imbyło ſ. co
innego) —— Petr Sch
Intencya, yi ż. r.
z łacińskiego ſ:
Intencya dobra bę-
dzie mówić Ber-
nard S. ieżeli we
wszystkich spra-
wach naszych, albo
chwały Bożey, al-
bo pożytku blix-
niego, albo dobre-
go sumienia na-
szego szukać bę-
dziemy —— Chom
Interegya, y, r. ż
ſ. zarządowany zapis) Lubl
Interes, u, r. m.
z fran. intérêt r. n
ſ. pożytek własny)
Bez interesu nie-
ma się żenić za-
lecał przyiaciel Bo
Jak się mają interesa?
Mam inne interesa w głowie
Tout d'autres affaires
en tête
Przemógł osobę interes. Nowy
2 Interes

Warsz

Starga

Starga

Starga

Starga

Starga

Starga

Starga

Opal. Inspr.

Starga

Starga

Petr. Seb

Mus

Mus

Chrzc-

Opal. Inspr.

Nam interna [illegible] affairs

~~Jakie nacia interesa~~ Bezim

przyiaciel — Bezm

~~Dobrey cnoty interes~~ Vanuly

2 Interes /: sprawa / Przenosi honor nad wszelki interes żyła chetnosc Lu- szy Narusz

rzecz interessuiąca Pana/ Pam. Dmoch

Bawili w Trnim za Pym Dmoch

własnym interesem. Bohom Sr

Chodzić około interesow- Berim

Dotierać interesu — Pam. Dmoch

Maią się tak te interesa. Nie pogotia się se kabepni Ciy

Mieć interesa nagło — Berim

Nieświadomi wszystkiego interesu Pam. Dmoch

Obłożony wielkimi in- teressami Skarga

Piastował rostropnie

interesa Oyczyzny — Kras. Jpr Skarga

Poleci interes komu-

Rozmowić się z kim Szyma Joz

w ważnym interesie

Tyczy się iego osoby in- Kollon

teres — —

Wykierować komu in- Boho Sr

teres pomyślnie —

Załatwić interes — Bezm

Zaspokoić interes — Kollon

3. Interes sztuka się

wzmagać — Bezm

4. Interes /: procent,

prowizya od pożyczonych pieniędzy :/

Smigletki pisał interesse

Brać interesse — Smiglec

Płacić od długow in-

teresse — Tenze

Interesik, u, im. zdrob. 6

interesu

Interesik mam ie

den krociutenki. Bohom Sr

Interesować, zt

czyn. ndk /: obcho

dzić :/

Interesować go.

ten wiersz — Dmoch

Interesować się

st. zain. /: wda-

wać się, wchodzić

do czego :/

Interesować się do

czego — Dmoch

Intrata, y, r. ż /: do-

chod po włosku

introda, entrata :/

Ma 12. tysięcy in-

traty — — Skarga

Wystarczy na to

intrata — Opal. Kny

Intratka, i, im. zdrob.

intraty

Pozostał przy ma-

tey intracie — Bezim

Intratny, a, e przy-

/: czyniący dochod

intrabe :/

Bisk. Sr

Interes wezmie czasem su-

kienkę cnoty; ale to łatwo

poznać, że nie na niego zrobiona

było. Karpiński

Joasia z mis zdrob Joanny

Joanna Franciszka Premiot de Chandal Marya

Joasia z mis zdrob Joanny

Job a, z meyca

JO

JO skrócenie Janie Oświecony

JO córka Izaaka, potem nazwana ~~Sejda~~ Joas f

Joachim, oj im. m. rz. / Oyciec Nay-

świętszej Panny, żył dwanaście lat po

narodzeniu Nayświętszej Panny / Starzy

Lat Joachimus, ym Ir Joachim Niem

Joachim. Ros Eфúnz Joakúnz

Joachimek, imka, im. zdrb Joachima

Joachimik, a, r. m. / tak się zwią talary,

pospolicie bite były pierwszy raz wro-

ku 1519 w dolinie Joachima w Cze-

chach

Ros Eфúnzowa, owa od Eфúnz. za miast

Joakúnz. Niem ~~Joachimsthaler~~ Joachims

thaler od Thal dolina, tak wyżey

~~Joasia, oj im. zdrb~~

Joanna, y, im. m. żeń.

Lat Joanna, af. Ifan Jeanne Niem Johanna

na wzgląd Joasia

Bisk̄upstwo intratne Sławga

Introligator, a, r. m z tańskiego /: oprawiacz ksiąg :/

Introligator wiąże księgi Czarnocki

Introligatorski, d, é przym /: tyczący się introligatora :/

Cech introligatorski — Mieżyń

Intryga, i, r. ż /: chytrość podstępná z fran. intrigue s. f. :/ — Dolski

Wdawał się w intrygi z kim. — Bezim

Wyszlakować intrygę. — Kollor

Intryga brudny —

Intrygant, a, r. m /: czyniący intrygi :/

Wielki z niego intrygant Bezim

Intrygantka, i, r. ż /: kobieta czyniąca intrygi :/

Ta intrygantka nie jednego już wprawiła do grobu — Bezim

Inżenier, a, r. m /: inżynier :/ z fran. ingénieur Papr. Bart

Inżenieryá yi, r. ż, z fran /: budownictwo wojenne, architectura militaris do robienia twierdz w celu obrony kraiu :/ — Sierak. Sób

JO

JO. z gwiazdką wyd. 1766

~~Inie oświecony~~

~~Joanna, y, imię żeńskie~~

~~Joanna Trembicka~~

~~Joachim, a, imię męskie~~

~~Nayświętszey Panny~~

~~Joasia, i, imię żeńskie~~

Joanny

Job, a, r. m /: król Ituski :/ —

Bóg doświadczając cierpliwości Joba S. przepuścił na niego wszystko, w czem pospolicie cierpliwość nasza bywa łuszczoną, na maiętności, na dzieciach, na zdrowiu, na przyiaciołach na sławie. Zaczem przyszedł do rozmowy z przyiaciely swymi, zadawaiąc to sobie: iż cnota się złym szczęściu na świecie, a dobrzy pospolicie ubodzy cierpią — Wudek

Jobowy, á, é przym. /: Jobu :/

Cierpliwości Jobowa — Joba /: Joby, Jobowe — — :/ izbota otrzymana z tugowania rośliny Varec, nazwana z greckiego iodes czyli ioeides /: fioletowy :/ dla swéy pary fioletowéy, ktora wydaie, ma podobieństwo do kruszcu — —

Jod czyli Jodyna Mamy Jod czyli Jodynę za ciało proste według powszechnego niemal dzisiaj mniemania

Jodła, y, r. ż. /: drzewo pierwszéy wielkości, maiące pień prosty, korę brunatną, rosnącą nakształt piramidy Abies :/ — Dodaie ciepła i chłodu

Jodła — , — , — stroyne iodły liściem zielonym — , — Jodła ciemnozielona — — ponura —

Leopol. Pam. Dmoch. Kras. Jgn.

Dwod. Hut.

Jodłowy, á, é przym /: jodły, z jodły :/

Deszczka iodłowa — Mącz
Drzewo — é — Wuiek
Smoła — á — Andrz Łoby
Szyszka — á — Monitor
Żywica — á — Andrz z Kobylan Bodzentyn

Chodlic. Hex

Jodowy, á, é przym /: Jodu :/

Eter iodowy — Sniad. Jśd
Kwas — y — Chodl. Aether

Jonasz, a, im. wł. Skarga

Sniad. Jśd

Jodyna, y, r. ż /: Jod :/

Jokasta, y, r. ż /: matka Jonasz, a, im. wł. mąż — Sniad. Jozue i żona Edypa Jocasta Skarga

Jołk, u, i: s, m. r. ż. /: miasto w Pessalii w Prowincyi Magnezyi przy odnodze Pelazgow

Jolaus, i m. /: Plut. Dmoch. Jonatas /: król Judzki :/ Wuiek

Jonia, ii, i. s. ż. /: kraina Azyi mnieyszey ograniczona

Kluk

Niemcew

Jeż.

Pam. Dmoch

Kras. Jgn.

wyborná — Bud. Szy.

wybuiała — Jelin

Jodłownik. Dał mu iodłownik z jodłami swoiemi Liopolita

Joiada, y, r.m /: Kapłan w Jakome starym :/

Póki był żyw stary Kapłan Joiada, poty Król Joas dobrym był, i Królestwo szczęśliwie sprawował. Gdy umarł, obrócił się do złego, i sam zginął: Królestwo zamieszkał ——— Skarga

niczona na północ Eolią, na południe Kiryą, na wschód Lidyą, i częścią Kiryi, a na zachód morzem Egieyskiem i Karpathyskiem Jonia, a. f. /

Joński, á, é przym. /: Joński, Jonius, a um. Virg. /

Porządek Joński, porządek z porządku Jonicus

Jonka, i, r. ż. /: kobieta rodem z Jonii /

Jonowie, ow liż. mnog. /: mieszkańcy Jonii /

Joński, á, é przym. /: ptaszy przy Jonii, Jonius, a, um. Horat. /

Jordan, u, r. m. /: syn Dawida /

Jordan, u, r. m. /: rzeka wypływająca z Libanu z Iwoiskiego iziora, dan i ior, stąd nazwana Jordanem Josephus ex Phial. lib. III. de bello Judaico

Wspominał o Jordanie na brzegach Babolońskich przemiesiony, z ziemi S. lud Izraelski /

Jordanowy, á, é przym. /: Jordanu /

Woda Jordanowa, Rzeka Jordańska, á, é przym. /: Jordanu /

Wody Jordańskie przeciąty się — Kraina Jordańska

Jos, wyspa morza Egieyskiego, na którey Plinusz kładzie grob Homera, dziś Nio

1. Jota, y, r. ż. /: głoska abecadła greckiego /

2. Jota /: nic, rzecz żadney wartości /

Nie chybić na iota

Nie mász ioty o tém posłuszeństwie

Odebrać wszystko do ioty — —

Wyśpiewać komu aż do ioty wszystkie grzechy

Niemiec

Karnk

Zimorow. Bielsk

Bud. Szy

Rybiń. Mac

Trembec

Dubowicz

Kosz. Kaz

wszystkie grzechy —
Jowialista, y, r. m. /:
wesoły, żartobliwy
człowiek:/
Wielki z niego iowia-
lista — — —
Jowialny, á, é przym
/: wesoły, żartobliwy
Jowialnie, a i. t. m. /:
Saturna i Rei nay-
wyższy z niebianow
oyciec ludzkiego ro-
dzeństwa bogów i
ludzi: Jowie się Bo-
giem i panem bły-
skawicy, chmur
piorunów:
Jowisz gwiazda Jovis
Jowiszowy, á, é przym
/: Jowisza:/
Plemię Jowiszowe
Jowiszowski, á, é przym /: Jowiszowy:/
Jozafat, a, im. roz. m. z.
1. Jozafat król ludu
Bożego —
2 — król Ju-
dzkyski — —
3 — Arcybiskup
Polocki —

Bog. Woy

Bezim

Piramo

Jowiszowa Bezim

Kaiserstwo Jowiszanowe Bezim

Kimbar Dmoch

Thaebor Ca

Mols Mas

Bezim

Piekar Kroz

Skarga

Jenze

Jenze

Józef, a, im. dr. mz
Józef w hebray-
skim języku zna-
czy przyptodek —
1. Józef Patryarcha.
2. Józef oblubie-
niec matki Bożey
3. Józef Salo-
santy założyciel
szkół pobożnych
a Jozafatowá do-
lina /: dolina
w Palestinie mię-
dzy Jerozolimą
i górą oliwną
Józef patr. na stron. następ. znaczy sąd boży
Józefek dla ros. drob
Józefina, y, i. m.
Krześ kobiéce
Józefowiny, m. li. m. /: dzień narodzin
Józefowy, á, é Józefa
przym. /: Józefa
Dziewczynie Jo-
zefowe
Jozefowa —
syn Józefowy —
Jozue, a, im. król
Józefa
Pieśń matka Józia
Jozue, ego /: król
ludu Bożego:/
Jozue syn Nawego

Bud. Szy

Skarga

Skarga

Skarga

Skarga

Józefa Harp. Szy

Wirgilia

Józefa

Skarga

Skarga
Kapie
Skarga

Kras. Szy

Skarga

Powod Szy

Jowisz, a, r. m. / wkotrym się kryje szkatuła z kamyki: Jovis

Jozyasz, a, r. m. / Król ludu Bożego. Starga
Jozyaszkowy im. wsi, rzy. — Nabożeństwo — Shurga
Ipsyński, á, é przym
Ir / : Irus :) Szlachcic czyniący się bogatym lub znacznego —
Jygle do topienia ipsyu —
Irskie — / — Sniad. Kśn
Ir, a, im. szczygieł. Ira rzadszego / — Zabczyc
Ir, a, r. m / : ptaszek podobny do wróbla, lecz większy od niego. /
Irha, y, r. ż / : zamesz pellis ovina Pepilio Skórnisek Leder. — Knap
Worek z irchy uszyty. Klonow
Irena ż, im. dop. ży. im. msc. ennickie
Ireneusz, a, im. dop. za, msc. mu
Ireneusz Biskup męczennik Starg
Irkuck, a, im. s. mz / :
Irkuck łodowy — Kors. Rey
Irland, a, r. m / : mieszkaniec Irlandyi / — Kiel. Piotr
Irlandczyk, a, r. m / : Irland : / Zoch. Pis
Irlandzki, á, é przym / z Irlandyi : /
Wieśniactwo Irlandzkie Pam. Dmoch
Woysko Irlandzkie — Pam. Dmoch
Irlandka, i, r. ż / : kobieta rodem z Irlandyi / Pam. Wor

Irlandya, yi, r. ż / : iedna z wysp Brytańskich, Hibernia ac. t
Irokwezczykowie / pátnowiek / ów, liz. mnog / : ludy Ameryki
Irquii, orum m. pl.
Ironia, ii, r. ż, z grecki eirôn szydrca / : postać mowy, w ktorey co innego w wielu wyr. / Irony się mysli, to mowi, a co innego ma się rozumieć. Od Niektorych zowna / zwana iest innoznaczna. Zdaniem Cycerona Sokrates celował drugich ironią. Krol Zygmunt był w ironii náy osobnieyszy —
Irszany, á, é przym / : z irchy : / Czepek irszany — Andr. z Łoby

* Irlandczyk, Irlandzki, Irlandka, Irokwezczykowie, Irquii, Ironia, Irszany, Irkuck, Irland, Irlandya, Irha, Ireneusz, Irena, Ir, Irus, Ipsyński, Ipsyu, Ipsyk, Ir, Irskie, Jozyasz, Jozyaszkowy, Jozyaszkowski, Jozyaszkowe

Iris stoi się nagle Iriseм z Krezusa /: zbaić się ubogim z bogacza
Iryda Iris cf. subito mi modo Creusus erat Obietnica idzie się Skarga
i, f. z /: posłaniec Ovid w nim Prorocztwa się iszczą Wenze
ka Junony, prze- Szegrozka owa
mieniona od niey Bozka nad nami
w tęczę i osadzona isiła się Skarga
na niebie Lat Iris, Słowa te iszczą
idis f. Virg się o niey Birk
78
Ischia ii, f. s.z /: wyspa Słowa te iszczą
krolestwa Neapolitan- się w niey Birk
skiego, Ischia, ae. f. / To się pra wie idzie Skarga
Wołanie prorockie
się idzie Skarga
Wyroki bozkie
na sobie idzie się
mszą Skarga
1. Isć, st. d. nok /: Isć się w długu Pobor Ucz
dopełniać, uskute- w obietni
zniać, wykony- Orech. Sta cach komu Jmeg. z Bar
wać:/ Skarga w słowie
Isć co komu Skarga swoiem Birkow
co rzeczą samą Jenze. Isciel, a, z. m
obietnicą Skarga /: iszczący:/
przysięgą Kochan. Pio Isciel obietnic Kanyo Kod
słowo swoie
śluby obiecane
2. Isć /: zwiastować: / Rogal. Isć przyst /: zaiste
pewnie, niewątpliwie:/
Isć się, st. zamk /: do- Isćie bogaty człowiek Koszutsk
pełniać się, uskutecz- godzień był Górnic
niać się, wykonywać miałem go
się, iszczać się:/ za mążbrego Herbest
Isć się w obietnicach swoich. Skarga mnie się to
nie zdaie Koszut. Sk
Isćie szczerze Skarga

Jście nie łatwo to powiedzieć — — Bazylik

Jście pismo świadczy. Salin wcz

1. Jść, ścia, abo ścia, r. m /: wola ściciel :/

Oto masz królu samego ścia, któremu za tę wieś zapłacił — Skarga

2. Jść /: wierzyciel :/

Lepiey będź ścem, niżli dłużnikiem — Peor Sek

3. Jść /: dłużnik :/

Jście zapał się długu Sarn. Jan

4. Jść /: wykonywacz ostatniey woli :/

Przełożył go ścią testamentu — — Błażow

5. Jść /: świadek :/

Ścy ście na niebie nieptony — — Koch. Jan

6. Jść /: zachowca to iest wnuk, wnuczka :/

Jścénié, a, r. n /: uszczanié, dopełnianié :/

Pokazała się czynność pańska w jścéniu obietnic — Skretzy

1. Jścizna, y, r. ż /: własność :/

Dawaj co komu za nagrodę i iścizny — — Putgesdo

Jest każdy właścym panem swoiey iścizny — Haur

Oddaż komu iścizny — — Bad. Szy

2. Jścizna /: gotowá summa :/

Cokolwiek przykładasz do iścizny, wszystko to lichwą — Birkow

Nazywa się lichwy, cokolwiek iścizny Nie dał nad lichwy, Potocka

chociaż mu wydał ieyo iścizną. Skarga

3. Jścizna /: prawda szczelność :/

Fałszywe miewaią omamienia, gdy ślepo nie iścizny, lecz są imaią cienia — Zot.

1. Jśdz, st. ndk /: odmieniać między się za pomocą nog :/

Iller. itti. Stullus

Idź a idź chyżo —	Herbest	Potoc Wac	— krokiem
— cichuśko —		Baxylik	spieszny m — Dmoch
— daleko —		Skarga	— krokiem
— leniwo —		Kenotaf Cr	wolnym — Syrama
— oślep idzie		Malec	— mrokiem
iako motyl do świecy		Ogon Fr	w wieczor — Bud Szy
— paszysko —		Bezm	— na pogrzeb — Skarga
— pieszki, pe-		Bezi 1562	— noga za
dibus iter ingredi.			nogą — Karp Sz.
— powoli marcher		Mosz	— równiną — Narusz
— pieszo —		Lexicon	— orzechem Skarga
— prędko —		Bryd	— skpią i
— prosto —		Thuryg	dzie koń — Pisowe Bud
— spieszniey —		Skarga	— szuszką Rad Bib
— wspak —		Skarga	— krokiem dzyn Bird
— bokiem —		Skarga	— na palcach Niemcew
— drogą utartą.		Szarow	— o moey swo
— krokami od-		Niemo Ján	ley — — Skarga
ległemu idź za			— przez most
nim — —		Narusz	na rzece. — Skarga
— krokiem leni-			— przez pożary Skarga
wym — —		Koch Dz	— w pościeku nocnym Bud Sz
— krokiem nie-			— w zamien-
chętnym —		Dmoch	kzięnicy — Bud Sz
— krokiem za-			— Idź za kim od-
żnistym —		Dmoch	chodzącym — Skarga

1. za iednym idą zora-
zie iako aberadło —
Idzie mi z oczu —
przyst kto idzie pro-
sto, ten idzie bez-
pieczno — —

2. Jdź /: toczyć się
na kołach :/
Karoca idzie —

3. Jdź przed innymi
/: wyprzedzać :/
Jdź przed innymi
przykładem —

4. Jdź /: wychodzić :/
Jdź naprzeciwko komu

5. Jdź /: schodzić :/
Jdź komu z oczu

6. Jdź przed oczy
/: stawić się przed
oczy, przychodzić
przed oblicze :/
Jdź na oczy twoie
wstydzitem się —
Idzie w oczy tym,
ktorzy szukaią —

7. Jdź /: przechodzić :/
Mimo kogoś szli

8. Jdź /: przeno-
sić się od iednych
do drugich :/
Idą dobra od ied-
nych do drugich

9. Jdź na świat
/: wychodzić na
świat, rodzić się :/
Każdego Chrystus
oświeca, ktory
na świat idzie

10. Jdź /: odchodzić :/
Idź im kazał
z oczu —

11. Jdź /: uchodzić :/
Dzieci złe uczynienie

12. Jdź /: powra-
cać :/
Łuk gdy go kto
zegnie, do swoiey
prostoty idzie —

Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga
Skarga

13. Jść / : następować : /

Chwała idzie za pokorą — — Kadź Bek

Dzień za dniem idzie — Bezim

Idą z rany po tego — Szwedzkie

Noc idzie za nocą. Kanoy. Kol

Wstyd idzie za grzechami — Skarga

14. Jść / : uchodzić, miiać : /

Rok idzie — Skarga

15. Jść / : służyć, mieć mieysce, uchodzić : /

Wymówka ta nie idzie — Skarga

16. Jść / : prowadzić dążyć : /

Idzie ta droga do miasta. In urbem hæc via ducit. Virg. Ce chemin va à la ville

17 Jść / : wstępować : /

Jść do małżeństwa — Skarga

— w małżeństwo. Ire in matrimonium

Plaut — Bezim

Jść po kim na urzęd — Skarga

18 Jść / : pochodzić : /

Jść po oycu, albo po matce. Nie za blizey rodzéni; ale idą po oycu, albo po matce — Skarga

Cześć nie idzie po krwi — Skarga

Z domu znakomitego idzie — Skarga

Z kmiecioio domy wielkie idą — — Skarga

Z królow rod iego idzie — Skarga

Z linii apostolskiéy idzie ___ ___ Skarga

Z linii królewskiéy idzie ___ ___ Skarga

Z Narodu Neronowego oyciec iego szedł ___ ___ Skarga

Z pasterzów wielkie domy idą ___ Skarga

Z pokolenia królewskiego idzie Skarga

Z rodu tego idzie ten młodzieniec Sarb. Mac

Ze stanu ubogiego idzie ___ Skarga

19. Jsdz / : iść, płynąć :/

Krew idzie ___ Skarga

Lzy idą Lachrymae cunt Ovid.

Odnoga rzeki idzie Bazyl. lib.

Pot idzie. Sudor it Virg ___ ___ Skarga

Rzeka idzie. Jt fluvius. Virg ___ Skarga

Sliny idą z gęby.

Statki idą po wodzie ___ Jer. Jan

Zrzódło idzie rurami do miasta ___ Skarga

20. Jsdz / : udawać się :/ dążyć :/

Jsdz spać. Jre dormitum. Plauto Skarga

___ do domu Jre domum Terent Skarga

___ do chwały ___ Skarga

___ do ciebie chciałem. Jre ad te volui Cic

___ do ołtarza Skarga

___ do ciała Chrystusa ___ Skarga

___ do królestwa krwią Chrystusa otworzonego Skarga

___ do miasta. Skarga

___ do ostrosu żywota ___ Skarga

___ do pokuty Skarga

___ do radości wiecznéy ___ Skarga

___ do roboty Skarga

___ do sądu. Skarga

___ do spania Ulys. Szy

Jsdź do sprawy —	Skarga	i miecze —	Skarga
— do stołu —	Skarga	— na żywot wieczny po koro-	
— do światłości wiary —	Jenże	nę cierpliwości-	Skarga
— do urzędu —	Skarga	— na żywot pustelniczy —	Skarga
— do więzienia-	Skarga	— po koronę zgotowaną —	Skarga
— na błogosła- wieństwo boskie-	Skarga	— pod miecz	Skarga
— na drogę wielką.	Białobr	— w domiaki	Skarga
— na łupieztwo.	Skarga	— w drogę —	Rey
— na męki —	Skarga	— w las —	Skarga
— na miecze obie	Skarga	— w ogień —	Skarga
— na piekło wie-		— w stronę obie —	Skarga
... né po śmierci —	Skarga	21. Jsdź /: puszczać się :/	
— na patac —	Skarga	Jsdź na wyścig —	Sosos Ubie
— na potępienie wieczne po śmierci	Skarga	— w pogoni za kim —	Bazylik
— na mechadzki.	Ogiń Sr	— w zawody rycerskie —	Ogiń Lud
— na rozkoch z kim do Senatu.	Skarga	22. Jsdź o zakład /: zakładać się :/ —	Rey
— na śmierć śmiało —	Skarga		
— na sprosność	Skarga		
— na stracenie	Wnuck		
— na wygnanie	Skarga		
— na żelezie			

23. Idź /: bić :/

Napoy idzie w głowę — Górnik

24. Idź /: spływać :/

Występki materyalne
czystokrwi iakoby dzie-
dzicznym spadkiem
na dzieci idą — Birkow
Co za tém idzie. — Skarga

25. Idź /: wynikać :/

Nieposłuszeństwo
poddanych idzie z
wolności przebranéy
i zbytniéy — Skarga
Szkoda nieoszacowa-
na idzie z tego — Skarga
Wiele idzie kościo-
łowi Bożemu zado-
brém wychowaniém
dziatek — Skarga

26. Idź /: pomykać
się, posuwać :/

Do starości idzie
młodość — Skarga

27. Idź w za-
pomnienie /:
bydź powoli
zapomnianym :/
Idzie prawo
w zapomnienie Sam Dmo

~~28. Idź /: padać :/~~

28. Idź /: upa-
dać w co, do
czego :/
Idź do błę-
dów nie z
rozmysłu ani
baczenia, ale
z wywodów
pisma — Skarga
— do sieci
szatańskich. Skarga
— w błędy — Skarg
— w kacerstwo
głęboko. — Skarga
— w pokusy. Skarga

29. Idź za mąż
wziąć mężá /:
Idź

Jdź za mąż wzbraniá się — Błażow

30 Jdź z kim za łeb /: targać się za łeb :/ — Bezim

31. Jdź z kim na udy /: przeciwnym będź, oddawać wet za wet :/ — Zwardsan

Jdź z kim na upor — Starow

32 Jdź /: postępować, trzymać się rzeczy w postępowaniu :/ — Klinska

Jdź z kim obchodzić się — Starzyc

— drogą sprawiedliwości i pobożności — Starga

— prawdą i sumieniem — Mostow

— rzetelnością — Starga

— przeciwko prawdzie — Niemoj Jad

Jdź z kim otwarcie i staropolską rzetelnością i bez maiątków — Konarstw

Jdź z kim szczerze — Bembus

Jdź za błędem swoim — Berlibor

— za czułem serca — Kottor

— za takomstwem — Starga

— za lubieżnością — Rskosk

— za naturą swoią — Starga

— za nikczemnościami — Bud. Szy

— za podaniem — Starga

— za prawdą — Niemoj

— za przykładem czyim — Starga

— za rozumieniem — Sapiel K

— za rozumieniem drugich — Starga

— za słomnością swoią — Starga

— za sumieniem — Mosker

— za świadem — Daniel

— za smakiem i upodobaniem swoiem — Starga

— za woią czyją — Bezim

— za żądzami serca

serca swoiego — Starow
za życzliwością — Gorski Jak
33 Jdź /: postępo-
wać, mówiąc od
początku ~~roboty~~ rzeczy
do iey wykonania:/
Robota spieszno i-
dzie — Dud. Sxy
~~Jz~~ Sprawa dobrze idzie Bezi 1672
37. Jdź /: odbywaiąc
się:/
Rady publiczne idą
u nas skrzypią — Dembus
Rzeczy idą według
starego zwyczaiu — Dudz. Mac
35 Jdź /: powodzić
się:/
Szczęście idzie im
po myśli — Papr. Dan
Przypat wszystko
idzie, iak po sznur-
ku, gdzie miłość
iest — Dambr
36 Jdź /: przy-
trafiać się: przypadać:/

Przygody idą
na ludzie — Skarga
37. Jdź /: nastawać:/
38 Idą słowa
Jdź napaścią przeciwko komu Kmicz
na wiatr /: pro- Zan
żne są, nie spra-
wuią żadnego
skutku:/ — Skarga
40 Jdź ze równy
dział /: bydź
przypuszczonym
do równego działu Skarga
41. Idzie o co/:
Idzie im o skórę Skarga
O słowa rzecz
idzie — Skarga
Gra idzie czar-
towi o duszę — Skarga
Gra idzie o nas
wszystkich — Grzeg z Dan
Idzie o utratę ślu-
bowanego Chrystu-
sowi dziewictwa Skarga

42 Idzie co komu
w posmak / podoba
się o tomu : / — Białobr

Iziora, y, r. ż / herb
maszy tarcza wzdłuż
przeszczelona, po-
wszy strona krzyż
nad nim gwiazdy
po prawey stronie
tnie : / — Kurop

Isk, u, r. m / w języku
Rossyyskim znaczy
proces sądowy,
stąd pochodzi i-
scic, strona po-
wodowa, i odiskać
iak Błażewski
wyraża : /

Iskać, et. ex. nok trze-
cia osoba iska, albo
iszcze / szukać uszy
wybierać ie i wy-
bijać, tausen : /

Iskać głowę komu
kogo — Przyp. Brop.
— Prem.
— uszy iszcze
na tomu — Klonowic

2. Iskać / wybie-
rać pieniądze /
Kalety nam iskała
i niszczą — Bern 1629
Iskaryot, a, r. m / : człowiek z Ka-
ryotu nazwisko Drayey Judasza
Iskierczyk, i, m Iskaryota
zdrob iskry S. m. /
Padła iskierczyka Birkow
Iskierczyka cnoty Makow
— światła Makow
— żaru Grod. Stan.
Iskierka, i, m
zdrob iskry
Scintilla a / Ci.
Petite étincelle.
Funken
Tr 8
Gasić iskierkę Skarga
Podymać
iskierkę — Skarga
Przyska z kos
mienia iskra Jezier.
Przytłumia po-
piół iskierki — Filipec

Rozdyma iskierkę wiatr
Rozwiewa w płomień
iskierki wiatr —
Rozwodzą się od ma-
tey iskierki pożary
wielkie ogniowe +
Idzie iskierka i
wydaie się światłem iskierka nay-
Wynikaią iskierki drobniejsza oku
z oczu i twarzy — pogrążo-
Zagasić tleiącą iskierkę niemu
Zapadła w kąt iskierka
przyst : matá iskier-
ka wielkie pożogi
wzniecá # A dotu
Iskierka błyszczy cáśi
— iedná —
— maluchná —
Iskierka báczenia.
Jestże tam iaká i-
skierka báczenia?
— boiaźni bożey
— bystrości.
Pokazuią się w nich
iskierki wielkie by-
strości — —
— cierpliwośći.
Jestże tam iskierka

Błaż
Filipec
Starow
Kruszyc
Skarga
Rogalin
Kruszyc
Knap
Skarga
Skarga
Zimorow
Zagiel
Lewicki
Petr. Seb

cierpliwośći —
Data nám
natura
iskierki
cnót —
Mámy
z przyro-
dzenia
iskierki
matè do
cnót —
Zgasły
w nas
ich wszel-
kie i-
skierki
cnoty —
Dowcipu w nim iasniała
Elucebat in illo sanctus ingenii
gorliwości
pierwszey błysz-
ży się w nim —
— bitości i-
skierkę miec —
— mądrości
iskierkę miec —
— miłości po
ch taiącey ku
bogu czuć iskierz
— miłości iskier-
ka tleie w nim.

Zagiel
Skarga
Skarga
Rost
Witow
Chróści
Skarga
Lewick
Witow

Tus einen kleinen Funcken kann eins gross Feuer werden
Une petite etincelle peut causer un grand embrasement

— nadzieć iskierkę
Iskierka prawdy
zgasła w sercu iego
— pomyślności —
— skromności
iestże tám? —
— świętości
Apostołów w nim
się okazuie —
— woli dobrey
iskierkę mieć —
— żalu prawdziwego za grzechy, choć iakąś
iskierkę —

Iskra ij. r. z. mała cząstka ognia w znaczeniu właściwem i przenośnem.
Ill. iskra.
Lat. Scintilla, ae. f.
Virg.
Fr. Etincelle
Niem. Funk, Funken
Błyska iskrá —
Dopadłá iskra prochu

wdzięczności
z dalekiego Świata
Birk
narusz
Zagiel
Bezi 1567
Birk
Wiśek
Niemcow

prochu rusznicznego —
Jaśnieć będą sprawiedliwi i iako iskry po trzcinisku pobieżą —
Jaśnienie w nim iskrá d
Idą z oczu iak iskry — —
Jest rzecz mała iskra, ale gdy na suchą rzecz trafi, miasta, mosty, i lasy wielkie gubi.
Popalita iedna iskra domy —
Pryszła twárz iskrami —
Pryskáią iskry.
Rzucał niżey ot
Sypią iskry moty — —
Świécą się iskry w oczach w. gniewie —
Ugasić iskrę —
A Rzucał iskry.
Jetter des étincelles
Funkeln worfen

Stowatow
Skarga
wciąpu Elw
et in illo
spiritu Elu
Lorencow
ingenii cu
Skarga
Skarga
Jakub. Low
Kras. Jgn
Tymow
Petr. Seb
Skarga

Widziałem iaśnie iskry w oczach iego
Wykrzesał iskrę z krzemienia Exc
cudere silicii scin-
tillam vitry —
wypiła iskrą —
Wypuszcza ławicę iskry straszne z
oczu —
Rozarzyć w sumienie iskierki nie-
Zapalił się dom
x jolier — —
Zapuścił iskrę w pa-
piery — —
Zatłumić iskrę —
Rożnowzore iskry —
Rozruchow iskrę
zasłoną wyrzat —
Rozumu iskra. Koo
iskrę przyrodzonego
rozumu i rozsądku
dobrego maiący, po-
chwalić po może
Iskra rozumu Miel
Iskrawy d, e przym /:
wydaiący iskry /
Mieczem iskrawym
połyskał

Orzech. Sta
Bezm
Brzi 1672
Leopol.
Błazow
Skarga
Bezm
Skarga
Tymin
Narusz
Skarga
Skarga
Birk.

połyskał —
Płomień iskrawy
x Iskrodmy, d, e
przym /: tchnący
ogniem, iskrami /
Zwierzę iskrodme
Chimera wydymia-
iąca ogień —
Iskrzący, d, e
przym /: rzucający
iskry, peten iskier
scintillans Plin /
Dowcip iskrzący -
Niebo iskrzące
Okiem iskrzącem
lew toczył —
Piorunu iskrzące —
Wzrok iskrzący
zapalczywością
Młodzieniec nadzieiami iskrzący
Iskrzący się, a
się /: iskrzący /
Noc mrozem i -
skrzyła się —
Oczy iskrzące się
Oculi scintillan-
tes Plaut —
Wzrok iskrzący
się —

Paszkiewicz
Pauk
Petr. Seb
Kras Jg
Bezm.
Niemiew
Nagurcz
Maciej. Wal
Woroniecz
Niemiew
Kotton
Jerzy Jan

Iskrzasty, á, é przym
/: iskrzący się :/
Oczy iskrzaste — Piotrow. Jarusz

Iskrzyć st. cz. nok /:
błyszczyć :/
Barbarzyństwo i-
skrzące wściekłością Pobor. Skr
Noc blada iskrzyć
gwiazdami poczyta Książ Tr
Oczy groźnie iskrzały Dmoch
Pociski pioruna
iskrzały blaskiem
ztorym — Dmoch

Iskopoć
Iskrzyć się, st. zaimk /: na karcizko
~~wydawać zrzucać iskry~~
~~z siebie w znaczeniu~~
~~światłem i przeno-~~
~~śnem:~~
~~Czy nie się iskrzy =~~ Skarsk
~~Wynik iskrzenia zapalonego~~ Kleina Islamika
Iskrzyć, a, z m /: piryt :/
Islandya na wiarce
Ispina, y, z. ż Upusty ska-
nowe chróstem gibkim
ispone
Iss, u, i, s. m /: golf Niazza
około Aydeyi i Syryi
bierze nazwisko od
miasta Issu :/

Islamizm /: nowochrzczenie Boga
w języku Turczynów
Islamski /: mahomedański

Lat Issus, i. t.
Opanować Ale
xander traci
aż do wstępów
Issu — — Kras. Ign
Uwięziony Alexander szczę-
Ist, á, é przym śliem napo-
/: pewny :/ lach Issu
Bądź tego ist, i Arbelli.
iż przyjdzie na Kras. Ign
wspomożenie
twoie — — Rey
Nie może być
ist o wybraniu
Twoiem — — Wirsel
Ister, ru, im. sz. m
/: Dunay rzeka :/
Ister odnoszący
Ister multifidus
Lucan — Bezm
Dzży po morzu Ister. Karusz
Istnie przyst
/: istnie, rzeczy-
wiście :/
Mnie pokoy i-
stnie — Jabłon
Istnie przyst /:
rzeczywiście :/
Istnie widzieć na
ołtarzu Chrystusa Skarg

Jskopol, w, i. s. m. / mianbo
Natolii w Azyi Hypolis
Jscopolis is. f.
Jslandzki, d, é przym. / z
Jslandyi. /
Mech Jslandzki Bot.
Mech
Jslandya, yi, i. s. z. / wielka
wyspa na Oceanie północ
nym Jolandya, &c.
Z. Jslande
Jspalis pan. Hirpalis
Jsseyski, d, é przym.
Jsseyska, d, é przym. /:
+yczny do Jsu, Jsaeus
a, um. Plin
Jsyacki, d, é przym. /: Jsey
ski

ski; Isaius, a, um. Ammi
Ammian.

Istewonowie, ow liz. mnoy
/: starożytne ludy Niemiec
Istaevones, um m. pl
Plin

Istmicki, a, é przym
/: od istmu ciesniny /
Igrzyska istmickie bud
istmici tak
nazwane od isthmus
ciesniny ziemnéy Ko-
rynskiéy, postanowio
né na cześć Neptuna
przez Syzyfa brata
Atamasa z powodu
śmierci żony tego zwa
néy Jno, która się
do morze

w morze wrzuciła ze swoim
synem Melicertem. Isthmus
Istrowie ów lus. mnog /: ludy
Istryi, Istri, orum m. pl./
Istrya, yi, r. I. Ż /: kraina
Italii, Istra, act. Istrę./
Istrykowie, ów lus. mnog
/: ludy Istryi, Istri, orum
m. pl. :/

Jskrzyć się, błysk, wydawać, rzucać iskry z siebie w znaczeniu właściwem i przenośnem. // po Niebie Gwiazdy iskrzą się
Lez étoiles étincellent
die Sternen funkeln
Oczy iskrzą mu się z gniewu
Les yeux étincellent de colère. Die Augen funkeln ihm vor Zorn.
Wzrok iskrzy się zapalczywością
Dezir
Jskrzyć (błyszczeć)
Kopczyński ten wyraz utworzony nazywa Dziwolągiem

Istnieć st. niak nd.
/: mieć istności /
Dziwo to nie istniało
toby było bez ciebie
Istnienie, a, r. n /: istność, byt :/
Dał Bóg każdemu
pewne zarody i ży-
wioły istnienia —
Istności, i, r. ż /: rzeczy
rzeczywistości, byt
rzeczy przeszły zamy
rzeczy będący st. b
rzeczy przyszłe :/
Wszystko o czem
ludzie myśleć mogą
nazwijmy istnością
a stąd wszelki wy-
raz zowie się istnym
Istność ciągnie się
od tego słowa jest.
Istności u Polaków
iakoby istność jest
wzięzona —
Istności Boga —
Daie człowiek istność
ciału przez moc przy
rodzonego wyobrażenia —
boska wlewa się wszystkim
Istność bezżywotna
— nadzmysłowa
— powietrzna —

Sobocki
Woroniec
Kowalski
Kopeć
Surowiecki
Clement
Skarga
Białobr
Albertr
Woroniec
Kubor

— trwały podstatnia
— użyczalna, com
municabilis —

Istny, a, e przym
/: zawierający w
sobie coś rzeczy
nego, bytności ma
iącego :/
Bóg istny —
Dziwactwo istne
Za prawdę istną
przyjęli to mniemanie
Zwierz istny robi
się z człeka po
wspiornym rozumie
Istości, i, r. ż /: rze
czywistości, pew
ności :/
Znać istość a pew
ność prawdy —
Istostwo, a, r. n
/: istota :/
Istostwo ciała —
Istota, y, r. ż
/: własność rzeczy
która iest zupełna
od wszystkich in-
nych

Czech. Mac
Bezym
Woniek
Pam. Mac
Dud. Sk
Kopcz.
Herb. Bon
Dambr
Skarga

innych różni, kobra
będąc nayprzód z
z innéy własności
nie wynika, a wszyst-
kie od niey swóy
biorą początek
Essentia, ac. f. Cu
Natura, ac. f.
Essence s. f.

Gdy się co odmieni
zwierzchnie, nie od-
mieni się w istocie
swoiey: ale gdy się
wnętrznie odmieni,
tam istotna odmia-
na iest —— Petr. Seb

Nachyla się do
zniszczenia istota
moia —— Pam. Dmoch

Istoty bezcut dne — Kottont
Istoty iednorodne — Sniad. Jon
—— odziwna Pasm Odziwna istota
—— mysine —— Bezim
—— nadzwierzna istota Szyrwier
—— organiczne
/: obdarzone zyciem :/ Jundzill
—— palne Sniad. Jon
—— podniebne Ulgver Kal
—— volne albo:
zywotne —— Bezim
—— wiecznà istota

ta /: Bóg :/ —— Szym. Jor
2. Istota /: grunt :/
Sądzić o rzeczach
z istoty nie z
omamienia — Woronicz
Widzę w nim
istotę człowieka
dobrego —— Petr. Seb
Zawiśla istota
szczęścia na do-
brach umysłu,
to iest na cnocie Petr. Seb
Istotnie przyst
/: w istocie :/
Natura, par essence
Istotnie leży się na margines Klarya
Istotnie potrzebny
—— rzecz są Petr. Seb
te rzeczy od siebie Kniaz. Dib
—— wypełnić to
—— zbyć nam
na tém dziele —— Petoc Stan
Istotność, i, z. f.
/: rzeczywistość :/
Istotność Boga Wilkow
—— wieczny
pańskiey opisać Rey

Jetonie Lyzy sig ten rodzial 2 mojej
przedmiotem. Ce chapitre se rattache
essentiellement avec mon sujet.

2. Ithymonéy, cia, r. m /: dawny rycérz
z Elidy zabity od Nestora Iliad
XI /— — — — — Dmoch

1 Ithureyski, d, e przym /: Ithuréi :/
Kraby Ithureyski — — Bezim

Ithyreyski, d, e przym /: z Ithyru miasta
góry Lauru Ithyreus, a, um. Virg. / Bezim

Italski, á, é przym /: tyczący się Italii, Italus, a, um Virg Italien.

Itanowie ów lud mnog /: starożytné ludy Hiszpanii, Itani, norum m. pl :/

Itarg, u, i. s. m /: Veser rzeka w Niemczech, Itargus, i, m. Albi

I. t. d. nowe stroienie i tak daley.

Item en, a, r. m /: Oyciec Menelaia Homer Iliad XVI. Ithaemeneus Dmoch

Item, u, i. s. m /: miasto obronné w Tessalii zbudowané na gorze Iliad II Ithome — — Dmoch

Iton, n, i. s. m /: miasto w Tessalii od niektoryich zwane Siton Hom. Iliad II. — — Dmoch

I. t. p. stroienie i tym podobne

1. Ituna, y, i. s. ż /: rzeka w Anglii v Eden Ituna, ae. f. /

2. Ituna /: miasto w Anglii :/

Iturea, ei, i. s. ż /: kray Azyi za Jordanem Ituræa, æ f —

Italeński, á, é przym /: Itacki, Ithacensis, is, é, Ithacesius, a, um :/

Itacki, a, é przym /: z Itaki, Ithacus, a um :/

Itak, a, i. rod. m /: Ulisses tak nazwany od wyspy Itaki, którey był królem Ithacus, i, m. Virg

Podległy Itak — — Dmoch

Itaka, i, i. s. ż /: wyspa na zachód Grecyi na morzu Jońskiem, oddzielona przesmykiem ciasnym od Cefalonii, należąca do królestwa Ulissesa, nazywała się także Itaka Ithaca, æ, f.

Italia, ii, i. s. ż /: kraina Europy Italia ac f. L' Italie

Italicki, á, é przym /: Italski, Ithalicus a um. Plin :/

Italowie, ów lub mnog /: ludzi Italii Itali, orum m. pl :/.

Istotny, á, é przym /: rzeczywisty :/
Ciało istotne Boga. Określenie istotne, definitio quiditativa, ktoż istotnie rzecz iaką opisuiemy
Prawda istotna — Różność między rzeczami istotna — Rzecz istotna — Słowa istotne — Syn istotny — Własności istotne patrz Własność istotne
Istyá, yć i. s. z /: miasto na wyspie Eubei Isthiaea, æ f.
Istyá, yć i. s. z /: miasto Isteryyskie rzeczywisty :/
Batamit isty — Rzecz istá — Iż pewnó a iści zbawienia —

Skarga
Korona
Skarga
Pobr. Sek
Skarga
Skarga
Smigiel

Skarga
Wargoc

Klonowicz
Greg. z Żar
Herb. Dzie

Jszczotgán u, i. s. /: w Powiecie Lidzkim :/ —
JJ. na ewiarzu
JU.
Jubilat, a, r. m /: zasłużony prałat :/
Jubiler, a, r. m /: oprawiaczy drogie kamienie i handluiący niemi :/
Jubiler nadworny
Jubilerski, á, é przym /: tyczący się jubilera :/
Robota jubilerska
Jubileusz, u, r. m /: Jobel albo Jubileusz w żydowskim języku i dzie od słowa iabal

Bezim
Bezim
Bezim

iabal, to iest, przynieść, przywieść a to z weselém, bądź to tego, który prowadzi, bądź tego, który iest prowadzony. Chcieli dadzą znać żydowie, iż miłosiwe lato przynosi z sobą wszystko dobro, i każdego odprowadzą do starodawnéy swobody, maiętności dziedzicznéy. LXX tłumaczów miasto Jobel kładą remissionem peccatorum, to iest odpust, odestanie. Znaczy do tego Jobel. trąbę, albo raczéy dźwięk trąby, w którą wesoło na rok

na ten rok trąbiono, skąd u Łacinników jubilum, jubilare. Siedm takich trąb było, których nie używano innych świąt, iedno na iubileusz. Trąby te były rogowe nie srébrne; nie z rogu baranieg o, bo takich używano tylko na święto Trąbek, na pamiątkę barana, który zastąpił ofiarę Izaakową, która miała być czyniona od Abrahama Oyca iego, ale z rogu wołego, iakie

iakié wize bywały
u starych, które
i Poeta wspomina:
mixto strepuerunt
cornua cantu dnes-
dos libr. VIII: /— Birkow

Bydź na inbileuszu Starga
Doczekać inbileuszu Starga
Uczynić inbileusz. Starga
Jubileusz blizki,
Jubileuszowy ____ Starga
Jubileuszowy rok wybrzękiony niżej #
Jucha, y, t. z /: po-
lewka, sok, sos: /
Jucha ptaków ____ Sleszk
2. Jucha /: krew po-
soka. /
Napełnione żelezce
iuchą kidry Lerneń
skiey ____ ____ Chrosc
Łowy zwierz iuchą — Druzb
Wyleiz ci iuchą ____ Boko: Ż
Jucha ciepła wołowá. Zwarb. San
Jucha czarná ____ Birkow
____ twá ____ Kras. Jgn

/bo by przychodził, trzebie wszy-
dzie i długo nasi kazano, a my go
lutem mitościwem zowiem. Skarga

Juchowaty, á, e
przym /: pełen
iuchy, czyli ropy. /
Juchr, u, r. m /:
skórka barania
lub cielęcá zer-
wano farbowana /
Czes juchra ____
Niem der Juchten
Szpwze Juchty ____
Juchrowac, st. cz
rak /: zapraw ić
skórę na iuchę /
Juchtowy, á, é przym
Skóra iuchtowa
Juwya, yi, i. s. ż
/: Jutlandya Pro-
wincya Danii,
Jutia, ac. t /
Obrócił się z woy-
skiem do Juwyi
Juzny, á, e przym
/: obłożony iudami /
Koń iuzny ____
Woysko iuzne ____
Juzony, á, é przym
/: obłożone iudami /
Wielbłądy iuzone
Juwyé, st. cz. rak.
/: obkładać

Pszyna
Mieryń
Mieryń
Lorencwo
Bekim
Zbylit. Piotr
Pam. War
Niemcew
Druzb

f. obkleszczać iskrami

Iskrzyć konie w drogę Iward

Judy, y, r. m. f. żyd.

Juda, y, r. m. f. sła
rozakowany patryarcha

Juda albo Jehuda
w greckim języku
znaczy wyznawaiący Ruddy

Przyst. Szymonowskie-
go i Judy, nabawi
ię pewney grudy — Knapi

1. Judasz, a, im kr.
męz. Iuda Judasa Judzie Judę
Judo Judasie Judzie Judasie
Byt Judasz nie-
kiey postawy i małego
wzrostu — Kitowa

Judy iak Judasz Druzkie

Zdradzić Judasz
Iskarjota Pana swego Kras 3g

2. Judasz f. zdrayca

Widzieliśmy Judaszowo
kilku w Nawadrzie
od sprowadzenia w
radzie Anarchii Komarz

Judaszowski, a, é przym
prakrtatt. Judasza

Pocałowanie Judaszowskie Skarg
Serce — é Pouwr
Śmierć — a Powo Kit
Wiara — Pawe Cpn

Judaszowe drzewo
f. iarzębina lemn Knapi

Judaszowe ucho /: gałunek trzęsidła, tremella auricula) Klukenau

Judaszowa Zdrada Grzechu

Judzyk, a, z m. /: połonicek Judy) Buddle

Judea, ei, im. s. z. /: kraj, żydowski Azja,

Judea, e /. Plin) Trzy La Judee Nitw pidiytes Land

Wywołany Jan chrzciciel zgarzystey Judei Woraniex

Judowy a, e przym /: Judzki)

Judzkie Judaice Bazon

Judzki, a, e przym /: Królewski) Maryą

1. Judyt z, im. kie m Skarga

2. Judyt /: xięga ze słanym testamencie dosyć xna-

ionna, którey napis oznacza naymniey szy uczciwiey kobiety posążek, którym sama Judyt lud Izraelski wybawiła od prześladowania Holofernesa, roku xiii Artaxerxesa dawnego, który w Piśmie. wspomnienie Na-

Judzkie Land

Judzkiey a, e przym. /: pochodzący od Judy)

Pokolenie Judzkie Czechowa

Judzki, a, e przy /: żydowski)

Król Królestwo Judzkie Wiesz

Judztwo, a, z. n. /: państwo żydowskie) Leopold

Judzenowie, wo, liex.

liz. mn.:

Z familii Jur-
nów dziewięciu
kiństkiem herbem
władało ——— Dwóch

Jego pomnych
ków drzewa
koła w dwóch
pozorach na konce.

Jiuba, y, r. ż. / drzewko mierny tarnowaty, którego iagody wchodzą w lekarstwa Łac. jiuba. / —— Bezm

Jiubowy, á, é przym. Drzewo iiubowe. Rhamnus zizyphus Linn.

Juki, ów lic. mnog. / torby skorzane z rzezanemi kładzione na konia iezdnego. / Obciążone muły iukami —— —— —— Minas.

Wozić co w jukach wielbłądowych i wołowych —— —— Chabi.

Zostać w obozie przy iukach —— —— Zab. P.

Juki niewielkie z sytu konia —— , —— Niem.

Jukowy, á, é przym. / od iuków iuczny. /

Bydło iukowe. Jumentum sarcinarium. Cæs. albo dossuarium albo vectarium Varro, albo

Jul, a, r. m. / Gyn. Eraska Julus, a, m. Ubiy. Ś. Jule

albo clitellarium w. n. Col. Łac. Bête de somme. Niem. Saum = Saum-sattel — Jakub

Julep, u, r. m. / ulep Julepek epku im. m. Zdrob. ulepu / napoy lekarski przyiemnego smaku / Julepek siołtowy — Ozko

Juliańeński, á, é przym / Juliacki / Juliacki, á, é przym. Xięstwo Juliackie w cyrkule westfalskim —— —— Wyrwicz

Juliana, y, r. ż. / stolica xięstwa Juliackiego. /

Julián, a, im. Łac. msz. Łac. Julianus, i, m. Fr. Julien. Niem. Julián.

Julián mężczennik Skarga

czy Odwáżę bohaterską
Heldenmuth m — Voltigge
Czelpi się z iupactw — Orchestra
Odważny bez iunactwa Niemiec
Rozeznawáć bezrozumné iunactwo
od prawdziwego męztwa i waleczności Kramow
Iunaczka, im. zdr. iunaka. Kiermusz
Iunaczyć, st. cz. nd. /:
pobudzáć do męztwa / Chróść
Iunaczyć się st. zam. /:
Stroić minę iunacką
Odgrużáć się :/
Iunaczyć się przeciwko
komu —, — Dmoch
Iunak, a, r. m /: odważny
śmiały, waleczny :/
Illir iunak.
Kraie wiatry szablą
iunak —, — — Narusz
Okazáć się iunakiem Dmoch
Stanąć przed sędzią
iunacy —, — Powód
Iunak bezsilny — Tymow
— rzeźwy — Koch. Dzw
— zagorzały — Tymow
— zwawy — Trembl
Iunakieryá, yi, r. z /: chęć —
pliwość śmiała wozow /

Iunakierya buhna Czartor
— fatszywa Monitor
Iuniec, uńca
/: młody byk :/ Spiczyn
Mieć rogiem
iako młody iuniec — Miask
Nadłamiáć z
młodu karku
iuńcom do iarzma Szymonty
Przypuszczáć iuńca ku iałowkom Znoi And
Zaprzęgł parę
uńców pod iarzmo
Wlkp Kopiec lat kosiód Niemiec
Iunona, y, im. b
/: siostra i żona
Iowisza, Iuno
onis, t.
Iunosza, y, r. z
/: herb baran
biały w polu
czerwonem ro-
gaty :/ — Kwosp
Iupa, y, r. z /:
ubior białogłowski
Iupizyna, y, im.
zdrob inny — Kniaź Dr

Julianna, y, im. kn
kob. łac. Juliana
a. t. Fr. Julienne.
Niem. Juliane.
Juliana Panna
męczennicza — Skarga
Julianowy, á, é przym
/: Juliana :/
Rzka Julianowá — Skarga
Julisia, y, im. zdrob. Ju-
liany .. Fr. Julion
Niem. Julianchen. — Bezim
Julichna, y, im. zdrob
Juliany — Bezim
Julita, y, im. zdrob Ju-
liany — Bezim
Julitta, y, im. kn. zen /: męczennicka
Juliusz, a, r. m /: wło- w cezarei
ski Juliusz poczwor- w więzie
ny grosz, liczyć w IV/ Skarga
koronat 40. groszy,
liczyć so będzie ró-
wny piątakowi :/ — Knap
2 Juliusz Cezar.
Juliuszowy, á, é przym
/: ustanowiony od
Juliusza :/

Rok Juliuszowy
Julka, i, im. zdrob Juliany
Julowy, á, é
przym /: Jula :/ Kochan.
Julunia, i, im.
zdrob Juliany. Knap Fr
Julusia, i, im
zdrob Juliany Bezm
Junacki, á, é przym
/: od junaka ry-
cerski, bohaterski :/
Persi junackié — Smotry
Popisy — é. Jakubow
Na przygody ju-
nackie wystą-
pić się — Koper
Wiek junacki — Zebro
2. Junacki /: fan-
faroński :/
Opisanie wysmu-
kłé z junaka. Zredr
Wystawność
junacká — Zredr
Junactwo, a, r. n
/: fanfaronada :/
w Illyry: junacstwo znaczy

Jupeuzka, i, im. zdrob
iupy

Jupka, i, im. zdrob iupy.

Jur, a, im. krze, mąż
/: Jerzy :/ — Zimorow

Ty będziesz twoią Elżu-
sią, a ia capną Jurą Trem b

Jurzio, a, im. zdrob Jura
czyli Jerzego.

Jurek, iurka im. zdrob
Jerzego

Jurgielt, u, r. m z niem
das Jahrgeld /:
płaca roczna :/ — Włodek

Jurgieltnik, a, r. m
/: biorący roczną
płatę :/ — Nagur

2 Jurgieltnik /: dworzanin :/ Bandtkie

Jurgielony, a, e przym
/: biorący iurgielt :/ Bezim

Jurgieltowy, á é przy
/: iurgieltny :/ — Bezim

Jurkiedów, a, i. s. m
/: miasteczko na
rozdrożu między Mo-
zayskiem i Kalugą :/ Narusz

Jurlowy, á, é przym
/: lubieżny, iurny :/
Skinieniem iurli-
wém poszeptywał
iéy miłosne iakieś
słowa — Pistor Lb

Jurność, i, r. ż
/: skłonność do
nierządu, nieże-
wstwa :/ — Bazylik

1. Jurny, á, é przym
/: lubieżny, skłon-
ny do nieżewstwa :/
Koń iurny — Mondwid
Kreó iurná — Hasso o Ban
2. Jurny /: srogi :/
Jurysdykcya, cyi
Nienawiść iurnó- r. ż, z łac. Jurisdictio. /: prawo
na kogo, moc
na sądzenie i
karanie kogo :/ — Knap
Bić czołem iu-
ryzdykcyi czyiéy. Dzieduszka
Brać iurysdykcyą
kościoła bożego. Skarga
Ganić iurysdyk-
cyą czyią — Dzieduszka

Jurzyć się st. zaimk
/: burzyć się :/
Jurzyć się przenio-
komu —— —— Bezim
Just, a, im. kz. mż
Łac Justus, i m.
From Juste.
Niem Just.
Just Biskup Lugdunu. Skarga
Justyn, a, im. kz. ms
łac. Justinus, i m.
Fr Justin
Niem Justinus.
Justyn filozof mę-
czennik —— Skarga
Justyna, y, im. kzes. biglog Skarga
Justyślan, a, i. w.

Justyniánowy, á é przym
/: Justyniana :/
Prawo Justyniánowe. Monitor
Justynka, i. im. zd Ju-
styny ——
Justysia, i, im. zdrob
Justyny ——
Juszka, i, im. zdrob. iuchy
Juszník, a, r. m /: zupa
czá
Zupa czarná gatunek

naszégo iuszníka — Świad Lek
Juszno, przysł
/: pełno iuchy :/ 215
Przysł. Bardziéy
iuszno; niż rybno Rysiń
Juszny, á é przym
/: pełen iuchy, czy-
li soku :/
Dynie, ogórki iu-
szyste —— — Syren.
Juszyć, st. cz. ndk
/: broczyć iucha
czyli krwią :/
Juszyć pałasz
w kim —— Leszczyń
—— ziemią po-
soką —— Czwiż Ural
1. Juszyć się st. zaim
/: broczyć się :/
Juszyć się we krwi Błażow
Jusży się krwią
wilk, lew, niedź-
wiedź —— Bezm
2. Juszyć się /:
obruszać się :/
Juszyć się na kog. Zabł. Z

Iuszysty, á, é przym
/: peten inchy czyli
krwi :/
Ozor iuszysty — Zebr
Pochodnią iuszyzna
bierze Iyzyfona Zebr
Juta, y, im. biatogł
/: Judyt :/ — Jabłon
Juterbok, u, i. s. m
/: miasto Saskie
na granicach Lu-
zacyi niższey, tak
nazwane od iutro-
boha, czyli Bogi-
ni Jutrzenki, któ-
rą Serbowie li-
czyli między swemi
bóstwami :/ — Naruszk
Jutlandya patrz Cymbrowie
Jutro przyst /: dnia
iutrzeyszego :/
W illiryy. ięzyku
iutro — — Voltigg
Bądź u mnie iu-
tro — — Opal Vin
Doczekał iutra — Wrodek

Dziś królem, a
iutro trupem — Skarga
Jest iutro dzień
niepewny — Fabrycy
Napaść iutro
śmierć na mnie
odłożym nauiro — Skarga
może — Hinza
Niepewny zawrzy utro z
Odpowiadał zaw — Worowy
sze każdemu my-
ślącemu
iedno zawsze iutro
Zygmunt August
według swego na-
togu a ważkey o-
użałości przyro-
dzoney — — Opol. Jor
Odnieść iutro na zobaczymy. Cesel
Spuszczał się na
iutro — — Skarga
Żegnał go iutro
będziemy — Bezd 1605
Przyst, co mnie dziś, tobie iutro. Knap
2. Jutro rzecz rod. n
/: dzień iutrzeyszy :/
Odkładać poprawę
do iutra — — Skarga
Odkładać od iu-
tra do iutra prze-
ciągać swoie. Fabrycy
Dotrzymał ci do
iutra — — Wrodek
/ Spuszczać się na iutro Skarga

Juturna, y, i. s. z. Jezioro albo
źrzódło w Italii zdrowe wedle
Rumiku rzeki, nazwane od nimfy
Juturny wzmiankowaney od
Wirgiliusza w Eneidzie Juturna
ae. f.

Po jutrze
wyst z jutrem życie
własną ręką szyje
Jutrzenka na owiarce
Jutrzenka i, r. z
/: gwiazda zaranna :/
Illi zora
Łac Aurora, ae. f. cie
Fr Aurore f.
Niem der Morgenstern.
Budzić się przed
wschodem jutrzenki.
Ozwi się jutrzenka
Łac światu iaśniey-
sze odzienie jutrzen-
ka
Napawa rosą zie-
mię jutrzenka
Nawiedzit go osam
brzask jutrzenki
Oczy iak jutrzenka
Odprowadza dzień
jutrzenka. Aurora
diem reduit
b) Rozbita mgłę jutrzenka
c) Świeci jutrzenka
Świeci się przkna Jutrzenka
na swytaniu
d) Przywodziła złote swyty
Swita jutrzenka
ranną
Uprzedza jutrzenka słoneczne
Zacząć się ma bitwa
o samey jutrzenie
Jutrzenka barwy
rożaney

Bezi. 1672

Kiersnic

Szulc

Niemcew
Aurora

Kasper. Urzęd

Otwin. Wad

Witow
Druzb.

Otwin. Wad
Eduard. San-
Koch. Lo
Birkow
jutrzenka
na ziemię i mo-
rze. Koch. Lex
Szyma Lex
słoneczne pro-
mienie Zuern
Bog. Woz Lex

rożaney i złotey-
— chłodną —
— porosłoną
wodą oceańską
— przynoszącą
dzień
— rozdtoniá
— rumianą —
— srebrnowłosą
rzebegaią Virg
Jutrzenka /:
swiatło ~~mniey~~
~~sze~~ :/ nauka /mniejsza :/
Idźcie do słońca,
rzekł Jan S. do
uczniów; bo mo-
ja jutrzenka ustoią
Jutrzenka słowa bożego
3. Jutrzenka
/: miłosnica :/
Jak się masz mo-
ia jutrzenko! —
4. Jutrzenka
/: Bogini przod-
kuiąca dniowe
córka słońca i
życia. Malowa-
na iest ze skrzy-
dłami

Birk
Felin

Maximowicz

Starow
Dmoch
Niemcew
Narusz

Skarga
Doszła
do ich ser-
ca Grzegor-
z Zarn.

Bogus. Woj

Stami i gwiazdą nad głową: Czysobrod wyobrażá się w postaci młodey n[illegible]y uwieńczoney kwiatami: /

Jutrzenny, á, é przym. /: poranny :/ czas. Czucie iutrzenne. Gwiazda iutrzenná. Modlitwy ——— é. /: iutrznia :/ ——— Ofiara iutrzenná Pacierze ——— é. Rosa ——— á Światło ——— é

Jutrzeyszy, á, é przym /: następuiący po dniu dzisieyszym :/ Dnia iutrzeyszego żaden z nas nie pewny ——— Na praią iutrzeyszą stawić się trzeba ———

Jutrzni, á, é przym /: iutrzenny :/ Gwiazda iutrznia.

Dmoch
Mitosnicą Turoń
Damante
de Céphale
Bezim. 1582 r.
Leopol. Jan
Urwek
Skarga
Płocki
Błażow
Birk
Chrząst

Skarga

Skarga

Bud. Izy.

Jutrzenka, i, r. ż /: iutrzenka :/ Równá świeżości iego lica iutrzni promienistey ———

2. Jutrznia /: nabożeństwo, które Cefalo Kosmot odprawiá zaraz po północnym, albo według czasu po wszystkich trzech nokturnach :/

Czynić iutrznią Omieszkiwat zbytniem matutinum ———

W nowy Pán iest poymán, ztąd nocną urosła iutrzniá ———

Przysł Na iutrznią nabożny, na mszą pyszny, na nieszpor piiany przychodzi ———

Jutrzyna, y, r. ż /: staie Jugerum das Jauchert, Juchart :/ ———

Juwentyn, a, m. kr. mężkie.

Łac.

Kossak Day

Grodzka

Spaniem iutrznią Skarga

Herbst

Rysiń

Mycz

Lac Juventinus, i, m		— nie spodzie	40
Fr Juventin		wam się poiecha	
Niem Juventinus		żadney na zdro-	
Juwentyn i Hazym		wiu —	Skarga
uczenniey —	Skarga		
		— nie zostało	
Już przyst. oznaczaiący nagłość następuiącą		w nás nie na-	
Lac iam lub z przyszłości upływaiącego czasu.		dziei na przyy-	
Jam Fr. Déjà. Ohem		ście wasze —	Skarga
zchon bardzo iest stary. Iam adverbium			
Już go nie było —	Harusz	— obiad na stole	Niemcewi
— był bardzo stary —	Skarga		
— było dobrze na dzień	Kadz Bib	— odniewało	Leopol Jan
— było nad wieczorem	Pupr. Bart	— oświeciło dzień	Grzeg z Dar
— dniedz — —	Sarni Sba	— porwało się	
— dorosły młodzieniec	Błaż	— śmigaj wyzierał.	Birkow
— gotowo wszystko —	Bezm	stąd licho —	Niemcewi
— iest noc ku połowie	Bogus. Woy	— przybliża	
— konała wiara w		się wieczór —	Skarga
Litwie — —	Skarga	— przystawała	
— miát w cnotach		baba —	Błażow
doskonałość —	Skarga	— spóźnił się.	Skarga
— mierzkało —	Bez. 1567	— świtać poczyna	Bazylik
— mingło dobre południe	Narusz	— wyszedł po-	
— nachylony starzec		czął z sobą —	Bazylik
ku grobowi —	Kopcz	— wzbija się słońce	Bezm
— nadsięgała zima	Błażow	— zachodzi wieczor	Skarga
— natroskał —	Skarga	— zachodzi zima	Biels Mar
— nie masz go —	Skarga	—	
— nie młody —	Biels. Mar	— zapadło słońce	Groch Sba
— nie pomoże nam		— ziemniało —	Bezm
na żałość —	Skarga	— zdobył się na	
		wielką nadzieię	Skarga
		Q Zdrowie —	
		— zmierzchło się	
		było	

było dobrze	Sobi Jak	Już też to nazbyt	Hincka
Już woyna za pasem	Zbaraż.	Już niedługo słon-	
Już całem rozpalał		ce bicy swoy	
o twoiey bytności	Szafrom	dzienny zakończy	Bogus. 1604
Jażeś jest wrócon		Już nie dopiero	
od przyiaciół	Rzeczn.	jam przidem, ofia-	
przedtym był nie	znaiomy	rowali chrzt swe	
Już daleko zaszły	Jam auie erat		
rzeczy	Dezin.	nikt notuie ie	Beri 1583
		szczere	Narus
Już daley nie roz-		Już po czasie	
puścisz Panie twe-		Już prawie był	
go gniewu		na wsiadaniu	Bazylik
	Skarga	Już prawie zgnyiały	Skarga Rey Dom. I.
Już daley się nie pytay	Niemoi Jak	Już po nas	
Już dawno Jam iu-		Już temu kilka lat	Grzechow
dum iuż		Już teraz za późno	Dmoch
	Skarga	Już to niepzelewki	Bez 1592
	wieczor		
Już dobrze zdrowy	Skarga		
Już dosyć nasłucha-		Już to po raz trze-	
liśmy się		ci otwieraią mi	
	Wnuck	usła przychodzi.	Niemiero
będzie na		Już śmierć nad szyią	Janus Jan
tem. każdemu bar-		Już już, już, tuż	
		i tylko co w ie-	
Jużem ci powiedział i już ci	Niemoi Jak	Bezi 1672	
powiedziałem		dnem okomgnieniu	Jam Jam
Jużeś indziey, niżem			
		Już już dogania.	Bezru
cię postawił	Skarga		
Już już niedługo rozsypie się mi		w lata może	
Już ledwo chodzi	Pebr. Seb	bliższe drugiego	Janus Jan
Już mało czego	Morszyn die	Swiata bydź wi-	
		dzę	Makowski
Już może ieso daleko	Bogus Moy	Już iuż tu w przyiaź-	Korcmon
Już wiecey temu, niżli dwadzieścia lat	Bern	ni mnie u-	
Już na zbonie złych		nieraiącemu nie	
	Rybiń	pomoże ten wienie	Bork
hardości	Skarga	na cię uży-	
Już nie pomnio nio.		rok dano	Drudecki
Już nazbyt długo		Już ta droga ulepszyby trafi	Skarga
Jam nimium diu		Już tuż blizko pod sobą	
Horat		widział śmierć	Bazylik

Już już z siekierą nad głową stano Dey

przed sobą widział

~~znacz~~ Bayer

Już już przed drzwiami Chodowiec

Już — już / : to — to

będź — będź — idź —

siąc — czyniąc : / Już już niedługo

mi od-

Już bolączka, już bieżeć wszystkiego

z tości wielu zgro-

madza Dmoch

Już na przechadzce,

już na rozmowie

przepędziliśmy resztę Niemcewicz

dnia

Już okazało się kwa- Już już

tów, już użyteczno- Niemcewicz

ść dla ludzi, już Birkow

z roślinami życia

swego znakomite

rośliny Jundziłł

Już tak, już świat

przekładać co Herbest Jan

Już wiązk, już wspak

już wyrywką prze-

mówić abecadło Kopez

Już ci jest w tém coś

prawdy / : musi być

w tém coś prawdy : / Niemcewicz

Już em ci powiedziała

/ : już ci powiedzia-

łem : /

Już em lat przeżył więcej

siedm dziesiątków Konar Soc

Już już / :

Kiedy młodzieńa-

szek piosneczki

lada jakie śpiewa,

już już na języku Jan Mucz

pypeć

Już ia, ja im zdrob

Jozety.

Józio, a, im zdrob

Józefa Węgier Kat

Już ~~już~~ / : czyli już / : Już limamy

Już ~~już~~ na ~~ty~~ z. z. do końca

/ : podwieczorek / o sobie

Była dobra wczyna Bezim

Nagotować ko- Koch Jan

mu dobrey wi- Już już na

czyny Bezim

Składać się

na śniadania,

na wczyny Birkow

Sprawnie to w

nim wczyna, że

głośno, niewsty-

dliwie, bezczeln

woła Bezim

Już.

Już już nic czekay Nogaiw

JW.

JW /: skrocenie Jasny Wielmożny
JWP skrocenie /: Jasnie
wielmożny Pan :/ Kopiz

Jwa y, r.z /: drzewo
mierney wielkośći
maiące kwiat zu-
pełnie podobny do
wierzbowego, rośnie
na wilgotnych grun-
tach przy brzegach
rzek, salix caprea
Linn. ——— Klus

2. Jwa /: ziele po-
wiedzne, suchotne
ajuga Linn :/ ——— Syrer

Jwar, a i. krz. myz
Jwina, y, r.z /: Pan.
drzewo iwowe :/ ——— Bezm

Jwowka, i, im. zdrob
Jwy

Jwowy, á, é /przym :/ Jwy :/
Gałązki iwowe — Bezm

Jx /: skrócenie / Jego
mość Rzadz /

Jxia, io, i. ś. z /: miasto
Kalabryi Carolei,
Jxias

Jxias, a. t. /

Jxion, a, r. m /:
Odwiny Król La-
pitów, Jxion, onis
m
Wszrymuie Jxion
swe koło — Niemiec

Jxionki, á, é przym
/: Jxiona :/
Jxioneus, ea, um.
Virg

JZ

Jz /: spóynik że :/
Ciało iey tak by-
to wyschłe, iż
samé kości zo-
stawały ——— Skarga
Jedna iskra, któ-
ry iż nierychło
zatłumiono, wszy-
stek świat po-
palita ——— Skarga
Jedni mówią,
iż — — Skarga
Zwierzęta nie ięą głowa,
iż vpadż muszą — Kenig

Jza przyst /: czy? izali? :/ Chrzest
Jza byt na ziemi? —
— byt na ten czas
w Galilei? — Chrzest

Jzaacyusz, a, im wł /: mąż
boży :/ — Skarga
Jzaaczek. Jzaakowic- Cich. Mik.
/ Jzaak, a, u. m /: Abra-
hám synowi swému
dát imię Jzaak, to
iest śmiech, iż się
matka iego rozśmia-
ta, kiedy Anioł rzekł
do Abrahama, że tá
żona twoiá, która
má iuż dziewięćdziesiąt
lát powiécé syna w
tey starości swoiey.
Zdata się Sarze nie-
podobná rzecz do wie-
rzénia, i d-lá tégo
się rozśmiała, i dla
tego też i syna Jza
akiém, to iest Smie
chem nazwano :/ —
Jzaak Żydzyn Nigr Izdz Abrahama
patryarcha — Starow
Jsaac m. ind. Bib. Skarga

2. Jzaak z Syryi. Skarga
3 Jzaak /: żyd :/
Posadził wedle
siebie Jzaaka
bogatego — Petr. Seb
Jzaakowy, á é
przym /: Jzaaka :/
Bóg Jzaakowy. Skarga
Bożaźń Boża Jzaakowa Tęczyn
figura — a Skarga
Jzabella, i, zdrob
Jzabelli — Zab. Iza
Jzabella, i, im. lrzes
kobiécé
Łac. Isabella
Wan Isabelle
Niem Isabelle.
Jzabellowy, á é
przym z Wan
isabelle, maste-
waty, color me-
linus, subalbidus,
isabellfárbig
Koń izabellowy. — Dezim
Jzaby spóźnił czyby?
Jzaby niedosyć
wieczorzému serowi
raz — — Niemoi Jak

Jzadenowie ów, luż mnog /: narod Amnonów, Jsadeni, orum m. pl. Procop.

Jzaflensowie, ów, luż mnog /: lidy Mauretanii Jsaphlenses, ium m. pl. Ammian. /

Jzaiasz, aj im /: pierwszy ze czterech większych proroków Jzraelskich, mieszkał w Jerozolimie, a ż przym Jzaiaszowy, a e /: Jzaiasza /

Proroctwo Jzaiaszowe

Swiadectwo ——— é

Jzali spoy czy?

Jzali Boga nie máß w Jzraelu, iż ſię do Belzebuba radzić Dziecię? Skarga

— długo ſię zyć spodziewáß? — Skarga

— gorącośći nie ochłodzi rosa? — Poznań

— iutra doczekáß? Skarga

Jzaiaszowie /: vtrudzać ſię z Jzaiaszem /

Jerozolimczyk Zaluski

Cezarei pod Maxymianem 16 Lutego

Sekluy.

Gnez. Zbor

— kárać tego nie mam? ——— Kadz. Bib

— mu sprzyiaią? Skarga

— na niego tá- skawi będą? — Skarga

— nás poszczęścisz? Skarga

— nás zabawy świata tego od gniewu bożego wybawią? ——— Skarga

— podłości nie- skończonéy żadno- ści wymiar da- wać może? — Skarga

— ſię nie dáß Nicovius uprosić? ——— Skarga

— ten im ſię po- dobá? ——— Skarga

— to ciężko będź miało? ——— Skarga

— zbieráią z ciernia grona win- né, albo z ostu figi? ——— Zbicki

Jzalim /: izali iam: /

Jzalim ci co złego uczynił? ——— Skarga

——— ia iest tak wyrodek? — Skarga

Izalim ia lepszy nizli Oycowie moi. Starga
Izalim nie widział / izali nie widział. Starga
Izaliś / izali tyś / Izaliś nie miał czasu? Starga
Izam / izalim / Izám nie gródał. Hieroglyfa
Izander, andra, i. m. / stryy Glauka zabity od Marsa w woynie z Solimami Izander, dri, m. / —— Dmoch
Izapis, u, i. s. m. / rzeka Romanii, Izapis, is, m. Plin. Ft Jl Savio / ——
Izará, y, i. s. f. / rzeka Delfinatu Isara, ae f. /
Izarkowie, ow, lus. mos / ludy Alpeyskie dziś zwane Val di Sarra, Isarci, orum m. pl. /
Izaur, u, i. s. m. / rzeka Syryi, Isaurus, i m. /

Izaurya, yi, i. s. z / część Kappadocyi Lat. Isauria ae f. Isaurie Izauryyski, áe przym / tyczący się Izauryi: /
Lat Isauricus, a, um. Cic. —— Isaurus, a, um. Fr Isaurien.
Miasto Izauryyskie Seleucyá Nicroi
Izaż spoyrzył pytania, czyż?
Izaż bytności pańska między námi daremna? —— Chrzost
—— nie wié każdy? Chrzost
—— zdá się rzecz bydź mała komu, która iest zawiszana w tych krótkich słowach — Wuiek
Izba, y, z. f / podoie po staroświecku zwane izbami /
Za Zygmunta Augu. pisano yzdba — Izba. Ann
Izda —— Dezi 1575

Czes. gizba, gistba, gizdba.

Kręcily się w kółko po izbie — Czart. Stk.

Lata po izbie iakiży duch — — Jakub. Wsy

Nie wychodzą stopą z izby. dla kataru. Potocki

Pobyć nieco w izbie — Denhoff

Pozamiatać izby — Starow

Przewietrzać izbę — Piramow

Przewiewać izbę — Piramo

Pycia go wciągnąć do izby — Skarga

Siedzieć w izbie — Bezim

Sklepić izbę — Aigner

Stara izba przy drodze — — Bezim

Wbiegł do izby — Skarga

Włamać się do izby — Bezim

Wskoczyć do izby — Bezim

Wwalili się do izby — Potocki

Wybiedzieć z izby — Skarga

Wychodzić z izby — Skarga

Wymknąć się z izby — Kras. Jan

Wypadła z izby z wrzaskiem i trzaskiem — — Mahow

Wypalić izbę — Sleszk

Wyprowadzić kogo z izby — — Karpin

Wystudzić izbę — Opalin

Wytrącić kogo z izby — Karpin

Znikneli z izby — Kras. Jan

Izba ciepła — Koch. Piotr

— czarna, tumarium — Knap

— dolna — Aigner

— edukacyjna — Kopcz

— gotowa — Bielski

— letnia — Gostom

— maiąca okna na tył — Starow

— obrachunkowa — Bezim

— ozdobna — Kras. Jan

— plebańska — Skarga

— poselska — Bezim

— radziecka — Kowalski

— robocza — Niemcew

— senatorska — Sławie Sk.

— stołowa, sypialna — Sleszk Sek. Kras. Jan

— umieniona — Rey

— zimna — Rey Kras. Jan

Izbica y, z, ż / : śia- ny upustowe od policzek wyprowadzone wzdłuż grobli, i ziemią zasypane : / — Strumien Ol.

Izbisko, a, m. zgrub izby — Hinska

Izdebczany, á, é przym /: izdebny :/ ——

Izdebeczka, i, im. zdrob izby, ktora w w kuc ku XV. pisano yzdba yzda.
Wybudowáć sobie izdebeczki —— ——

Izdebka, i, im. zdrob izby
Chodzić po izdebce —
Mieć własną izdebkę
Napalić izdebkę —
Zaswędziła swieca izdebkę —— ——
Izdebka biedna ——
—— iasna ——

Izdebny, á, é przym /: tyczący się izby, izdebczany :/ Izdebczany
Ciasko izdebne ——
Drzwi —— é ——
Granki —— é ——
Klamka —— á zapadła ——

Izesmy o tem dosyć mowili, Izgowie, ow, liz mnog /: ludy Indyi, Izgiorum m. pl.

Izmael, a, im. m /: syn Agarzyn :/ ——

Izmaelczyk, a, z. m /: potomek Izmaela :/ —— ——
Izmaelitowie, ów liz. mnog /: potomki Izmaela
Izmaelitae, arum m. pl. Izmaelites

Izmar, u, i. s. m /: gora Izrayc, Izmarus, i, m. Virg. :/
Izmara, y, i. s. ż /: miasto Izrayc
Izmara, ae f.
Izmare f.
Izmarowy, á, é przym /: Izmarus :/
Gora Izmarowá
Izmarski, á, é przym /: Izmarowy :/
Prastyna Izmarská
Izmen, u, i. s. m /: rzeka Beocyi
Izmenus, i, m. Ovid. :/
Izmen plynie miáłko

Oxdo
Denhoff
Bezim
Niemcew
Matiel Bistrow
Markow
Sobies. Jak
Bezim
Syxtus Dambr
Niemcew
Potocki
iż o tem dosyć mowiliśmy Wiśn
Gryz Zar

Bezim
Wiśn
Klonowic
Bardzki
Bardzki

Izmenida, y, r. ż /: Żebanka; Ismenis, idis t. Ovid :/ ——

Izmenijski, a, e przym /: Żebański, Beoci. Ismenius, a, um Ovid.

Izop patrz Hizop.

1. Izrael, a, i. m /: widzący Boga / nazwisko Patryarchy Jakóba, Israel elis m. Bib.

2. Izrael /: lud żydowski :/ upadek wielu ludzi z Izraela to iest żydowstwa —— Skarga

3 Izrael /: żyd. :/ Posadzit wedle siebie Izraela bogatego —— —— Petr. Seb

Izraelczyk, a, i. m /: Królestwa Izraelskiego, żyd. :/ — Skarga

Izraelitka, i, r. ż /: kobieta Izraelska żydowka :/ — Bud. Izy

Izraelitowie, ów liz. mnog /: lud żydowski Israelitae, arum m. pl. Israelites

Izraelowy, á, é przym /: Izraela / Bóg Izraelowy. Bud. Izy

Izraelski, á, é przym /: Izraela / Bóg izraelski — Wujek

Historya Izraelská opisuie stary Testament. Skarga

Król, Naród, ziemia Izraelská Skarga

Izus, a, r. m /: syn boczny - Pryama, przebity dzidą od Agamemnona Ijus, i, m. Homer Iliad XI. —— Dmoch

Izyacki, á, é przym /: tyczący się Izydy Isiacus, a, um Ovid.

Izyakowie, ów liz. mnog /: kapłani

ptani Izydy, Isiaci
orum m. pl. /.
Izyda g. r. ż /. Bogini
Egipcyan Isis, idis
f. /

Habert, a) im. kn. mszdie
/: Bishup Tungreński
3. Listop: / —— Nicovius

1. Hugon, a) im. kn. msz
/: Bishup Gnezyanopolski
1. kwietnia / Nicovius
2. Hugon /: Bishup Ro-
tomageński 9. kwietnia
Nicovius
3. Hugon /: Opat Klu-
niaceński 29. kwiet: /
Nicovius
4. Hugon /: Kartuzyan
Bishup Lonkolnieński
17 Listop: / Nicovius

Hugolin, a) im Kn. msz /:
mszennik w Mawry-
tanii 13 Pazdzier: /
Nicolaus.

Homobon, a im. kn. mśz

/: wyznawca w Kremonie

13. Listopada :/ Nicovius

Honor ~~u. z. m.~~ Honor narodu Spasa

Honorata, y, im. kn. kob.

/: panna w Papii 11. Stycz

Nicovius

1. Honorat, a, im. kn. mśz

/: Biskup Arelatenski

16. Stycz :/ Nicovius

2. Honorat /: Opat w

Fundzech 16. Stycz :/

Nicovius.

3. Honorat /: Biskup

Medyolanski 8. Lutego /

Nicovius

4. Honorat /: Biskup

Ambianensis 16 Maia /

Nicovius

3. Honoryusz /: Biskup w
Ozoyc 21. Lizbop / Nicovius

4. Honoryusz /: męczennik
w Hiszpanii 21 Lizbop /
Nicovius

5. Honoryusz /: męczennik
w Alexandryi 30. Grudnia /
Nicovius

1. Hormizda 19, im kn. męz
/: Papież w Rzymie 6.
Sierpnia :/ Nicovius

2. Hormizda /: męczennik
w Persyi pod Saporem
5. Sierpnia :/ Nicovius

Hortes, a, im kn. męz /:
męczennik w Nicei
13. Marca / Nicovius

5. Honorat /: Biskup
Werceleński 28. Lut /
Nicovius

6. Honorat /: męczennik
w Ozyi 22. Grudnia /
Nicovius

7. Honorat /: męczen-
nik w Afryce 29 Grud
Nicovius

1 Honoryusz, a. d. kwiet. /
~~2. Honorat~~ /: Biskup
Bryxieński 24. Kwiet /
Nicovius

2. Honoryusz /: Biskup
w Anglii 30. Wrzesn /
Nicovius

Hortulan, a im. kn. msz
/: Biskup i wyznawca
w Afryce 28. Listop: /
Nirovius
Hospicyusz, a im. kn
msz /: wyznawca w
Nicei 21. Marca: / Nuov

~~Hop. przyst.~~ Niemow hop aż
przekoczysz.)

1. Hilaryusz a sim Sen
/: Biskup Akwileieński
męczennik pod Numery-
anem 16. Marca 16. Marca /
Nicovius

2. Hilaryusz /: męczennik
w Dzynie 9. Kwietnia /
Nicovius

3. Hilaryusz /: Biskup
Arelateński 5. Maia /
Nicovius.

4. Hilaryusz /: męczen
nik w Sedunie 27. Wrzes
Nicovius

5. Hilaryusz /: Biskup
Gaudalitański 28. Paźdzer.
/: Nicovius.

6 Hilaryusz /męczen
nik Dyakon w Witer
bie pod Maxymianem
3 Listop. / — Nicovius

7. Hilaryusz /: Papież
w Rzymie 10 Września :/
Nicovius

Hildegarda, y, im. ksz. mąż kob
/: panna w Bingu :/ 17.
Września — Nicovius

Hiltruda, y, im ksz. kolie
/: panna w Hannonii
27. Września :/ Nicovius

Himeryusz, a, im. ksz. mąż
/: Biskup w Ameryi
17. Czerwca :/ Nicovi

Hieron, a, im. kn. mcz
/: męczennik w Melity-
nie pod Dyokleyanem
7. Listopada :/ Nicovius

Hieronid, a, im kn. mcz
/: męczennik w Ale-
xandryi pod Maxymi-
nem 12. Września :/
Nicovius

1. Hilarya, yi, im kn. kob
/: męczennicka w Au-
guście 12 Sierpnia /: Nicovius

2. Hilarya /: męczennicka
w Rzymie pod Nume-
ryanem 3 Grud. /: Nicov

3. Hilarya /: męczenni-
ka w Rzymie 21 Grud.
Nicovius.

1. Hilaryn /a/ im. kr
męz /: mnich męczen-
nik w Arelie pod
Julianem 16. Lipca :/
Nicovius
2. Hilaryn /: męczennik
pod Iwianem 12. Lipca /
Nicovius
1. Hilaryon /a/ im kr. męz
/: Opat w Cypre 21. Paź-
dziernika :/ Nicovius
2. Hilaryon /: Biskup
Piktawieński 13. Stycz-
nia :/ —— Nicovius
Himet u /i. s. m/ góra Attyki
sławna miodem i marmurem
Hymettus Himet wonny kwiat

1. Jedrzej Jelinán
mlynář
2. Jiřík Stroboť
3. Jedrzej z Kvety
mlynář.
4. Jedrzej Polak
pustelník.

Jednokomorkowy, a
z przym. Jednej
komorki

Płazy amphibia
mają serce jednokomorkowe, a tem samem oddychanie ich, nie iest tak ciągłe, iak u zwierząt, krwią ciepłą, sercem dwukomorkowem opatrzonych

Jundzill

Jednostajnie
przyst / jednym
sposobem /
Lat uniformiter Apud
Fran uniformément
Niem auf einerley
Art
Jednostajność
v. z
Lat uniformitas Fast.
Nach Fran uniformité Niem Gleichheit /
da etwas einmal ist,
wie das andere

1. Hipacyusz, a[illegible] tr
męż / męczennik w Kon-
stantynopolu 3. Czerwca /
Nicovius

2. Hipacyusz / wyznaw-
ca w Frygii 17. Czerw /
Nicovius

3. Hipacyusz / trybun
męczennik w Fenicyi
15 Czerwca / Nicovius

4. Hipacyasz / Bi-
skup w Azyi męczen-
nik w Konstantyno-
polu pod Dzaurydem
19 Sierpnia / Nicovius

5. Hipacyusz / Biskup
Gangreński i męczen-
nik

A na upadanie

Niżny gwiazdy, gdy się wysoko wy-
noszą na niebie i wyjaśnią, żadne
deszcz na ziemię sprowadzają
zasypiają deszczem niebo, stąd
zwane smutne.

Herunda, y, im. kn. dobie / panna w. Azynie
23 Lipca: / ——— Nicovius

Herybert, a, im. kno. mąż / Biskup Kolonski
16. Marca: / ——— Nicovius

1 Hezychiusz, a, im. kn. mąż / Biskup w
Kartezie 15. Maia: / —— Nicovius

2. Hezychiusz / męczennik w Dorostorze
15. Czerwca: / ——— Nicovius

3. Hezychiusz / męczennik w Macedonii
pod Trajanem 7. Lipca: / Nicovius

4 Hezychiusz / męczennik 2 Września / Nico

5. Hezychiusz / wyznawca w Palestynie
3. Października / Nicovius

6. Hezychiusz / męczennik w Melitynie
pod Dyokleyanem 7. Listopada / Nicov.

7. Hezychiusz / rycerz męczennik w
Antyochii 15. Listopada: / Nicovius

8. Hezychiusz / Biskup Episkopi
męczennik w Alexandryi pod Ma-
xymianem 26. Listopada Nicovius

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.